UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

F Baptista Mantuani Bucolica Seu adolescentia in decem eglogas diuisa

Baptista <Mantuanus>

Daventrie, 1505

urn:nbn:de:hbz:466:1-70222

Visual Library

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th. 5944.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

F Baptiſte Mantuani

Bucolica Seu adoleſcentia in decem eglogas diuiſa Ab Jodoco Badio Aſcentio familiariter expoſita cum indice dictionum.

¶ Carmen eiuſdem de ſctō Joanne Baptiſta

¶ Carmē Saphicum. Hermāni Buſchij de cōtemnendo mundo Et aiła multa non floccipēdenda.

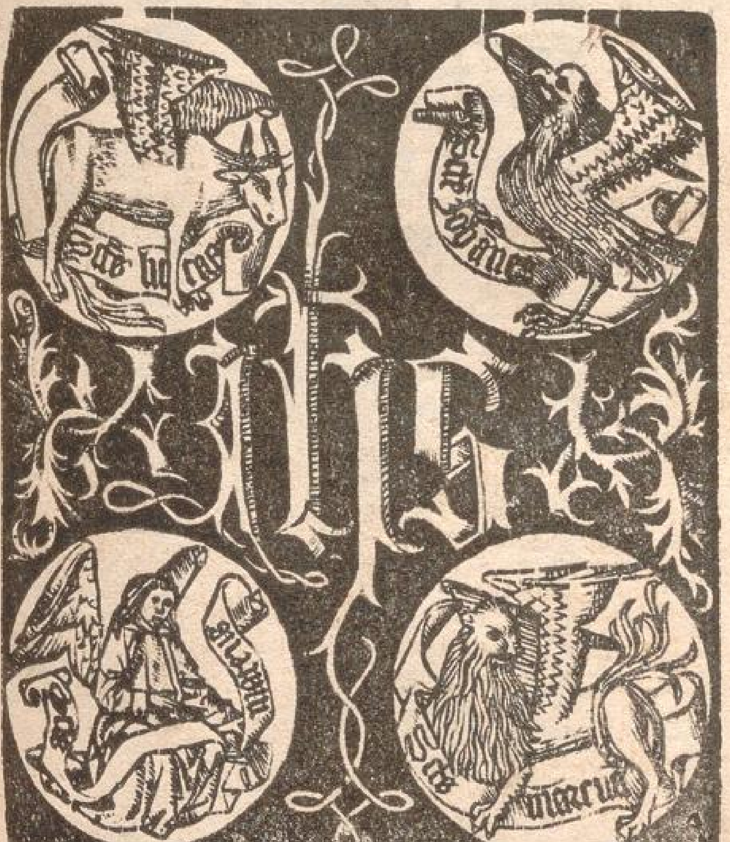

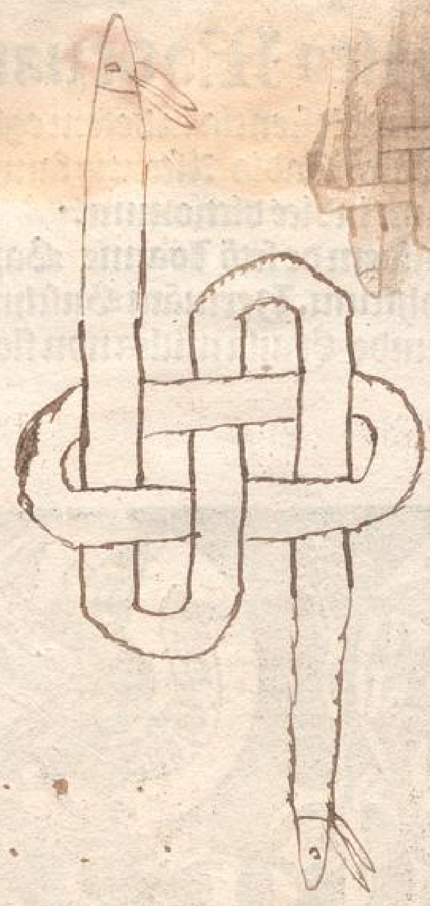

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tabula

¶ Inuentariuꝫ operis preſẽtis

A

Abdua lxiij
Acer. xi
Acteon xiiij
Adorare xxxviij
Adria lxiij
Aegerie xliij
Aenobarbus xxxiij
Aelous liij
Aeſtimo xviij
Alę xxxij
Alea xlviij
Alga. lxiij
Alius xxxij
Alkimia xli
Alter. xxxij
Amens vij
Anna lxviij
Amyntas ix
Amor iij xvi
Amphriſus xlvi
Anas iij
Angina lv
Antemna. li
Antiquus iij
Aones xxxiij
Apella xviij
Appendix x
Appollo xlvi lxxvi
Araris xxiiij
Argo lxiiij
Arnicolę lvij
Artocopi. xl xli
Artocreas. li
Aſphaltus lxvi
Atrea lvi
Aſtronomi. xlij
Athęſis xiij
Arhos liij
Auarus xliij
Auerto ⁊ Auertor. xix
Auerſor eodem

B

Bacchus. lviij
Balare. lxij
Baldus. xv
Baleares xliij
Bardocucullus. xlv
Bardus eodem
Batrachos lxiiij
Belides. xx
Biblis xxv
Bilis lxviij
Boare. lxij
Bombyces xxxiij
Bombycina eodem
Boreas xxxvij lxv
Buſtum. xviij
Briſeis xxvi
Brucus lv

C

Cacabus lxij
Cadus. lv
Caduceus xxxij
Cales x
Calypſo xx
Campe lv
Cantharus. l
Carbo. xiiij
Carex lviij
Cardiacus dolor lix
Caſſiopea liij
Caſtor xvij
Catones.duo xvi
Catus. v
Caulas lv
Cecias. xxxiiij
Centauri lvi
Cercopithecos xlix

Tabula

Ceres liiij
Ceraunia. xxiiij
Cicuta xxxvi
Cimbia lxij
Cymex l
Cythara. xxxij
Codrus xxxiiij
Compita viij
Cordum xxxviij. lxvi
Coſmos xxxix
Cura iij xxi
Charibdis xix
Chlamis tiria. xxxij
Clitūnus lxvij
Cloacę lij
Chyſeis xxvi
Crocodilus xxvij

D

Deducere .l
Deianira. xxvi
Demens quis xxxviij
Dentale viij
Deucalion. xliiij
Deiane nomina v
Diſſimulare xxiij
Dorcas lxviij
Drias. lxiij
Driades xviij

E

Eboſus. xliij
Eliſius. cāp[9] xvij
Epicuri. xv
Erarium xxxij
Erebus xlviij
Eremus lxx
Erynis xxiiij
Eriphile xxv
Es xxxij
Euentus xvij
Euridice xxvij
Eurotas .lxv
Examen. lv
Extemplo xlix
Extimo xvij

F

Facio xlvi
Farrago xxxiij
Fartores. xl
Faſces xxxix
Faſcinat v
Fatum xij
Fauſtus iij
Fera xxij
Fides xxxvij
Fiſcella iiij
Fiſtulicen. xlv
Formica xxxi
Fortuna xxxviij
Fucus. lv
Fulica lij

G

Galbula liij
Galerus xxxij ꝛ lxi
Garganus lij
Genius. xlij
Gyneceum lvi
Gurges. xlj
Grando xv

:H

Hamadriades. xlix
Harculus xv
Harpie. .xxix
Hecuba. .xvi
Hedera xxi
Helena xxv
Hernica eodem
Hercul' no xxxij
Hercule vic. oſtenſe in ſollicitudine lviij
Hiacho viij x
Hic xlviij
Hyena. xxvij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tabula

Hydra. xxiij
Himen viij
Hymenus. iiij
Hippolitus xxv
Hippodame codeꝫ

I.

Ignis iiij
Inſtar vi
Inſtita. xii
Inconſultus xix
Jordanis lxvi
Ira lxvi
Irretire xli
Judeus xv. ꝛ lxvi
Judex lxxix

L

Lamia liiij
Lampyrides viij
Lanij xl
Latus clauus vi
Lauerna lij
Lauinia xxvi
Lepus lxvi
Liber xlx
Libertides xxiij
Liba .xlij
Licaon xliiij
Leo celeſtis lvi
Ligo. xl
Limbus xij
Lyptote. lxij
Liuor xiij
Lolium xliiij
Ludere x
Luna .lxiij
Lupa xli ꝛ .xxxv
Lupanar codeꝫ
Lucinia iiij
Luſtra l ꝛ lx

M

Macra lxiiij
Mgalia. xxli. ꝛ lxx
Manica. v
Manto xlviij
Mantous xl
Manubria xxxv
Mapalia xvi ꝛ lxx
Mariſce lxv
Matertera lxviij
Matrone. herculi. vi-
ſx xlviij
Medea .xxij
Meduſa. xxviij
Melampodion lj
Melampus eodem
Melote xxxvij
Mercurij .inſignia
xxxij
Micare iiij
Mydas xxxvi
Miles x ꝛ xv
Milium lv
Miluus lij
Mimus xxxvi
Mintius .lxiij
Myrrha xxv
Myrmix lxiiij lxviij
Molorchus .lvi
Morbꝰ regius xx
Morti s genera xvi
Mngire lxij
Mulcra x
Mulctra lxij
Mulierum incom-
moda xxiij
Murex vi

N

Naiades xxix
Nam xxvi
Napex xviij .xlix
Narciſſus xi
Nauci. l

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tabula

Nepa lxix
Nero xxxiij
Noctua xxxiij
Nugae xliij
Nugari xxij
Nurſa liij

O

Obba xlix
Ocioſus lxv
Oęnophilus x
Oenophorum idem
Oeſtrum lv
Ogloas lvi
Olympus xxix
Omaſo xl
Omiſit xlvij
Onucrotalus liij
Operor ꝫ xlvi
Orare xxxviij
Orcus liij
Oreades xviij xlix iij
Orexis iiij
Orgia xi
Oſſa xxiij
Oxrinā xix. xxviij

P

Padus ix lxxiij lxiij
Pan liiij
Pannoſus xvij
Papyrus l
Parce .xxxv
Paris xlvi
Parnaſus xxi .lxv
Parnaſis xxi
Paſiphe xxvi
Paſtillum lj
Paſtinum xl
Patina eſopi xxxiij
Paupertas vi
Pecunia xxxiij

Pedica
Pedum lviij
Penula
Perna
Pero
Pera
Peraſo
Pignora
Pila eodem
Pyramis
Pyrrhus
Pyrrha
Polenta
Polymnia
Pollux
Popyna
Popolus
Phagi
Philomena
Phedra
Philtra
Phineus
Phorcinides
Phlegiton
Precordia.
Precox
Prima lux
Primus dies
Propago
Proſerpina
Propter
Proſtituere

Q

Quo

R

Rabula
Rebecca.
Rimula
Roſtrum

S

Tabula

Sarmenta lxviij
Satanas xij
Scaris xxxix
Segnis. xxxv
Semiramis xxv
Sentes vi
Septenarius nume
rus liij
Sepulchrum leue. xviij
Seres xxxiij
Serica eodem
Simulare xxiij
Sina lij
Sion xxvij
Syrenes xi
Syrtes xxix
Solſtitia duo l
Sonipes xliij
Soracte lij
Sortin digitis. iij
Super liij
Supra liij
Supereſſe liij
Suſurrus lix
Scylla. xix .xxv
Scindo. xiij
Scomma. xl
Spinetum lxi
Squarroſus. xxxij
Scyria. lxi
Stiua viij
Stix xx xlviij
Strix liiij

T

Thalaſſio v
Tantalus. vij
Tarpeia xxv
Teges. lix
Tempe xxiij
Tethys .liij
Tetricus xiij
Tyberis xxiij
Tibia eodem
Tonius .iiij
Tmeſis ix
Triuialia xxxvi

Vecors xxij
Vellus xvij
Ventricolus multi
color x
Vertex xv
Veru lxi
Veſperus lvij
Vindemia li
Vipera lxix
Vitis xxxix
Vligo lxv
Vlua l
Vrna xxij
Vtris. x

Finit Tabula

¶ Manſuetiſſimo viro Conrado Carolo diue edis petri Iunioris. Argeñ. Canonico ⁊ ſcolaſtico. Rectoriq; parochialis eccleſie. Sletſtant. digniſſimo. Joannes. Gallinarius Sudorin⁹ obtemperantiam. ⁊. S.

INterpretatus ſum hactenus in ſcolis litterarijs iuuenibus primum (vti par eſt) Proſperi epigrammata tanq̄ quedam faciliora deinde wimpfeligij noſtri Enchiridion. quod ipſe adoleſcentiam appellari maluit. libellum adoleſcentulis quam opido vtilem Virgilij preterea georgica ⁊ plautinas quaſdā comedias Omnibus ethniſis tandem poſthabitis Baptiſte mantuani poete theologi ⁊ philoſophi noſtre tēpeſtatis doctiſſimi opa iuuenib⁹ īterpretanda aſſumpſi Conabar iuuenes ipſos doctiſſimorum virorum fulcimento priſtina barbarie reſecta politioribus litteris imbuere At profecto nulla eſt res tam felix que vermibus contra nitentibus careat frumētum ipſū gurguliones viciant ligna teredinib⁹ conſumuntur panno nocēt tinee ferrum rubigine teritur fuci inuident apibus Et vt breuius complectar inertes ſemper homines fortiſſimis inſidiantur ſtulti ſapientibus. ebrij ſobrijs ⁊ ſomnolenti vigilantibus. Senece ſententia eſt Miſerrimum eſſe omnium cui nemo inuidet Ita quoq; quidam litteratores ſemidocti q̄s ſapere ⁊ preſtare (vt cū Mātuano loquor) alijs mortalibus aiunt qui ſ mera (vt opinor) inſcitia ducti. vel ne poſteri ſui auitis ipſis ſubtiliores doctioreſq; euadant me ⁊ eos qui mecum eandem exercent militiam obtrectant vellicant. ⁊ quaſi imperando cogunt priſtinum pueris laberyntum reſtaurare temporalia ſcilicet vt ipſi dicunt ⁊ caſualia pueris incutere ⁊ modos ſignificandi errores inextricabiles pueris diſſoluere ī quibus vanitatibus ſeu erroribus aliqui non modo preclarum iuuentutis tēp⁹ verū iā etate prouectiores vniuerſam vitam conterunt perdunt ⁊ abſumunt ſatius fuiſſet illos mechanicis artificijs operam impendiſſe Cum vero inter homines eruditos vel facetias aliquas vel geſta veterum reſencere vel quandoq; de arduis rebus loqui contingit non modo non loqui ſed ne hiſcere quidem audent tacent/obmutent/verecundantur ingemiſcuntq; virtute relicta altum prementes ſub corde dolorem Oratio illorum eſt de cappa thategorica ⁊. Cādido ſyllogiſmo. Dubiā vero illorum ſunt cui⁹ vxor erat

ipſe fuerit. O res ſtulta ⁊ verberibus digna. Dij boni quid porco cum cy
thara ⁊ cum fidibus graculo. nihil poſſumus perſuadere illis qui ad iudi/
cium propenſiores ſunt q̄ ad examen. Non viderunt illi hyſtorias: non le
gerunt oratores: poetas negligunt ⁊ fugiunt: quos citius q̄ viderint dam
nant. Caſſiodorus de diuinarum litterarum inſtitutione inquit. Nō ſunt
parua cenſenda ſine quibus magna conſtare non poſſunt. Reſtat igitur vt
ignorātis poetis ⁊ oratoribus: ignorent Hieronymum. Auguſtinum La
ctantium/ Sidonium/ Baſilium/ Boetium/ Prudentium ⁊ Paulum
quandoqꝫ/ multoſqꝫ ceteros id generis. Nihilominus continuo eo modo
quo ipſi ſunt inſtituti pueros imbutum iri volunt: conſuetudineſqꝫ ſeu (vt
potius dicam) abuſiones antiquas preferunt/ laudant ⁊ extollunt. noua ve
ro inuenta penitus reijciunt/ floccipendunt/ ⁊ ſpernunt tanqꝫ optima que
qꝫ inuenta antiquitus fuerint. ignorantes multarum rerum ſubtilitatem
emendationemqꝫ in hodiernum vſqꝫ ab initio mundi creuiſſe. Primos ho
mines legimus apud Macrobium non multum a ferarū aſperitate diſ
ſimiles: non eo quo nunc vtimur victu vſos: ſed glandibus ac baccis pri/
us alitos: ſero de ſulcis ſperaſſe alimoniam. Credo prothoplaſtum nō pa
ne vt nos ſed radicibus diu vixiſſe. Segetibus autem paulatim inuentis
arbuta glandeſqꝫ beſtijs credita ſunt. Sic vetus teſtamentum primos re
cutitos ſaluos feciſſe nemo dubitat. Chriſto vero nato preceptore nouū
eligitur per quod nunc ſaluamur. Modum imbuendi iuuenes ante hac
multis circumitionibus iuuenibus aliquid profuiſſe nemo inficias it: ſed
nouus qui vberior eſt ne quidem contemnendus erit. Quid baccis opus
eſt cum fruges inuente ſunt? Que inquit Cicero. In hominibus tanta ē
peruerſitas vt inuentis frugibꝫ glande veſcantur. Sed iſti Scioli nolūt
intelligere manducent ipſi cum antiquis glandes ac arbuta. nos cererem
cum recentioribus ac bacchum deligemus. Credant ipſi cum iudeis in ve
teri teſtamento Meſſiam venturum: nos chriſtum in nouo firmiter ve/
niſſe credimus. Inſtituant ipſi nepotes ſuos cum anteceſſoribus in dictio
num modis ſignificandi: ⁊ doceant ſoluere Gordium nodum. Ego cum iu
nioribus hyſtoricos oratores ⁊ poetarum carmina pueris (vt Hierony/
mus docet) neceſſaria trado: eorum preſertim quorum pagina tutior eſt ⁊
purior: vt his imbibitis ſacros codices: ſacra volumina: ſacras vtriuſqꝫ
teſtamenti hyſtorias facilius ſapiant/ intelligant ⁊ calleant. Scatent e/
nim quidam doctores ſententijs poeticis ⁊ rebus geſtis: quos preter poe/
tarum lectiones difficile eſt interpretari: conducunt hec ſtudia humanita
tis omnibus hominum ſtatibus: cuiuſcunqꝫ etiam conditionis fuerint.
Qꝫ niſi epiſtolarem modum excederem: mirum in modum exemplis
rebuſqꝫ geſtis oſtenderem non tam imperatoribus ipſis quā etiam ſum/
mis pontificibus immortalem honorem/ gloriam ac famam pepiſſe. Sed

nunc eo diuertendum eſt quo volui. Latinitatem ipſam ⁊ eloquentiam
rite aucupari volumus: Poetas legamus ⁊ Oratores: eos pręcipue q
minus turpitudinis intromiſcent. Princeps facile eſt Baptiſta mantu
nus: in cuius ęglogas cum nuper commentatiunculas ⁊ quaſdam tropo
rum fabularumq́ꝫ extricationes auſpicabar: venerunt e Gallia in manus
noſtras Judoci Badij viri vndecunqꝫ doctiſſimi commentaria. Quibus
itaqꝫ viſis non minus graphice q̄ꝫ eleganter conſcriptis perluſtratis atqꝫ
relectis mox calcographo huius artis ſtudioſiſſimo ⁊ nimis ſollicito im
primenda credita ſunt. ⁊ commentationes meas pauculas in ſpongiaꝫ c
dere permiſi canens receptui. Quippe cum nihil tam abſtruſum tanquaꝫ
reconditum videram: quod lector etiam mediocris ingenij non poſſit hoc
duce interprete non examuſſim intelligere. Dempto loco quodam (pace tu
a Judoce dixero) vbi Mantuanus de Umbro facit mentionem. Quid
ui ego ex erudito viro Thoma wolfio iuniore: quem quaſi Apollinem
Delphicum quandoqꝫ conſulere ſoleo: quem per vmbrum arbitraretur
Baptiſtam velle intelligere. Retulit is mihi ꝙ anno ab hinc tertio mag
no quodam Baptiſtę viſendi inflammatus amore Bononia relicta m
tuam petijſſet: qui cum vatem Baptiſtam inter viſiſſet ⁊ docte compella
ſet. Inter deambulandum etiam rimabatur quem in ęgloga quarta p
Umbrum intelligeret: dixit ſe Baptiſta intelligere Gregorium Typh
num preceptorem ſuum. Quantus ille fuerat oſtendunt ſcripta vtriuſq
Qꝫ autem Judocus alios intellexit: ſatiſfecit docto interpreti. nos hoc
fonte hauſimus. Nunc vt ad id quod volui diuertar: vellem in primis d
mine ſcolaſtice qui litterarij ludi moderator es ⁊ pr ſes: q vel omnes tu
miles animum in erudiendis pueris haberent tuum: vel tu illorum pote
ſtatem: non ambigo latinam linguam vberrimo fœnore incrementa apu
Trebotes Heluetioſqꝫ ſumere: neqꝫ ſemper frumenta noſtra: hoc eſt in
genia: in lolium: ⁊ vites in labruſcas degenerarent: ſilueſcerent: marce
rent: Qꝫ ſi ita foret barbaries ipſa quę nos hucuſqꝫ triſte exit: longe lat
qꝫ propelleretur ⁊ excluderetur. Bene vale ⁊ nepotem tuum litteris aſſi
due inſudatum ire cura. Uale iterum ⁊ ſalue ocijſſime ex lario littera
rio tertio Idus Martias. M. D. ij.

Explicit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶In Aeglogas Mantuani Decaſtoſticon omnium earum argumenta complectens: Joannis Gallinarij Budorini.

Perlege Mantoi ruralia carmina vatis
Perlege paſtoreos lector amice iocos
Non hic laſciuũ Corydonis laudat Alexim
Pagina nocturnos nec docet iſta dolos
Fęmineas artes faſtus conuicia fraudes
Exprobrat: ⁊ paphię furta faceſqꝫ deę
Quot tenuis ſanctę ſit honos ⁊ cura poeſis
Et ſcurras gratos regibus eſſe dolet
Increpat vrbanos vario diſcrimine mores
Cętera de ſacra relligione canunt

¶In Aeglogas F. Baptiſtę Mantuani Elegiacum Thome Aucuparij Argeñ.

Mantua viſa mihi ante alias fęlicior vrbes
Munere apollineo nobilitata ſacro.

Virgineum ante dei partum tria luſtra marone
Prędita nam magno nomine fauſta fuit.
Hic celebri baptiſta modo veneratur honore:
Qui confert vrbi nomen in orbe nouum
Illius altiſona modulata volumina voce
Sparſa volant: doctis digna legenda viris.
Digna cothurnata latia digniſſima gente.
Et digna auſonio concelebranda choro:
Queq̧ maro cecinit cõformia tempore priſco
Hic eadem noſtra relligione canit
Hic cecinit facili paſtorum carmine vitam
Ille canit lepido ruſtica verba ſono.
Hecq̧ maroneo tantum ſunt nobiliora
Quã ſua erat noſtra relligione minor.
Ergo ſacros latices: q̃ſquis vel munera cyrre
Gliſcis ⁊ aſſyrias carpere lector opes
Hec lege facundi diuina poemata vatis
Quę ſunt catholicis vberiora viris.

Diſthycon eiuſdem.

Os ſublime animũ ſanctum diuinaq̧ plectra
Hic baptiſta tenet numina magna canens.

Thomas wolfius Junior Jacobo wympſelingio Sa. pa. licenciato. S. D. P.

Saluus ſis mi doctiſſime. Jacobe. Aglogas baptiſte Mantuani ſi/cut audio. tradidiſti ioanni prus calcographo cōi nrō amico vt in mille exēplaria trāſcripte. latiſſime diuulgētur. Debet ꝑfecto tibi plurimū ger/mana iuuētus quę diligentia tua multis doctoꝝ viroꝝ monumētis facta eſt opulentior. ſemꝑ eīm ex officina tua litteratoria aliq̄d depromis. qđ iu/uet. qđ delectet qđ linguas iuuenū reddat politiores. ita ſunt eglogę Man/tuani quę eruditoꝝ ſentētia totę ſunt aureę. Jd quibꝫ videre licet. id qđ in Theocriti ꝛ Maronis carmine maxime admiramur. ago dijs grās non ꝑinde q̃ natus ſum. q̃ ꝓ eo ꝙ me naſci cōtigit his tꝑibus. in quibus tot lrārum ꝓncipes floruerūt. Ego dū Bononię ingenuis diſciplinis va/carē. in ipſo iubilei anno ꝓfectus ſum Mantuani. vt Baptiſtā quē ex li/bris nouerā corā quoqꝫ viderē. vt feci ductus exēplo Apollonij Thyanei qui ſicut Philoſtratus tradit ꝛ meminit Hieronymus. opulētiſſima in/dię regna penetrauit. ꝛ latiſſimo phiſon amne trāſmiſſo ꝑuenit ad brach/manas. vt iarcham in throno ſedentē aureo ꝛ de tantali phiala potātem inter paucos diſcipulos de natura. de moribꝫ ac de curſu dieꝝ ꝛ ſideꝝ audi/ret docentē. Ego mi Jacobe ſicut multa alia. ita hoc ꝓcipue q̄ſiui qđ ipſe in eglogis ſuis intelligi deſideraret ꝑ Vmbrū. in cuius laudibꝫ eſſet tam frequēs ac aſſiduus. aiebat ipſe a ſe notari Gregoriū tiphernū ꝓceptorē ſuū hoīem grecę latineqꝫ lingue oppido q̃ peritū. q ꝛ verſu ꝛ ꝓſa plurimū polluit. ꝛ qui aliquot Strabonis libros latinitati donauit. Fortaſſe ſcire deſideras qua ſtatura ꝛ forma ſit ipſe Mantuanus Baptiſta. memoria repeto de ea re multa a nobis olim fuiſſe dicta. ideoqꝫ breuiter tibi. nūc ſa/tiſfaciam. Scias id rectiſſime poſſe de Baptiſta dici qđ Homerus ꝛ cę/teri vates de Vlixe retulerūt. qui corꝑe paruus ꝛ forma indecorus. ſed in/genio maximus ꝛ animo ſpecioſiſſimus fuiſſe ꝑhibent. verꝫ eſt illud poeti/cū. Nō vni dat cūcta deus formoſus vt idem Sit ſimul ꝛ prudēs ac mul/ta laude diſertus. Qui ſpecie caruit deus hūc venerabilis ornat Viribꝫ eloquij. quo fit mirent vt vnū. Quod etiā Hieronymus ꝯtra pelagianos erudite expreſſit. Dabit tibi puer meus verſiculos quos hic noſter mātua/nus de me cōpoſuit ſunt quidem nitidiſſimi. ꝛ qui plus habeāt in receſſu q̃ in fronte oſtendāt. Epithomata tua germanica lue tandē in lucē prorum/pant. ne a maleuolis in ſpongiā incubuiſſe dicamur. ſicut olim Auguſti Ceſaris. Aiax bene vale Argentinę curſim ex ędibus noſtris ſexto kalen Martij Anno Chriſti. M.D.iij.

Vmbrum

De ſtatura au/ctoris

Jacobus wympſelingius Thomę wolfio Juniori.

Baptiſtā mantuanū extollo tum in poematibus ſuis terſis ꝛ puris abſqꝫ veneno a maturo pręceptore iuuentuti tradi poſſunt. Tum q̃ a/mor poetice in eo non extinguit ſtudium ſacrę paginę ꝛ philoſophię. nam ex eius libello de patientia. magnum eum ꝛ philoſophum ꝛ theologum

eſſe liq̄do ꝯſtat. Utinā mihi liceret vidiſſe ⁊ audiſſe hoīem ſicut tibi li/
cuit Thoma dulciſſime. nedum hunc videre ⁊ audire. ſed ⁊ Pycum my/
randolanum: Marſilium ficinum. Mattheum boſſum. Pomponium
letum. Petrum marſum. Anthonium codrum. ⁊ vnicum preceptorem tu
um Philippum Beroaldum. Laudo ego ingenia italorum. qui a tene/
ris annis bene inſtituti. neceſſaria ⁊ vtilia diſcunt. Illi nobis grecorum
philoſophorum: immo ⁊ theologorum ſicuti Criſoſtomi ⁊ ſimilium li/
bros e greca lingua latinos reddiderunt. Utinam tandem apud germa/
nos (ſaltem in hac vrbe noſtra Argentina) in dandis primis rudimentis
imitemur italos. Utinam ſopiatur ſtoliditas illorum: qui puerulos caſu
alibus ⁊ temporalibus obtundunt. qui in grāmatica circa vocatiuum. v̄/
ba impersonalia. appoſitionem: impedimenta. In dialectica vero circa v/
niuerſale reale vſq̄ in ſenium verſantur. Spero deum nobis tandem illā
daturum gratiam: vt error quorundam delirantium ſacrificulorum com/
primatur: qui antique adhuc larue quaipſi corrupti ſunt inherent. ſimul
etiam vt inſania compeſcatur cuiuſdam fratri celli famam meam vbiq̄
lacerantis. qui pro adoleſcentibus apud communes eccleſiarum ſcolas
prima rudimenta iam conſecutis gymnaſium (quod pedagogium vocari
ſolet) in hac vrbe inſtitui. periculoſum fore: mentitus eſt. Uale Ex heremi
torio diui Guillermi. kal. Martij Anno ſalutis noſtre M.D.ij.

¶ In Thomam Wolfium Iuniorē decretorū doctorē: ⁊ Albertū de Gatſamhuſen germanicos amicicia coniunctiſſimos Tetraſthycō Baptiſtę Mātuani.

Fallor: an hi duo ſunt: duo ſunt: pluresqꝫ duobus
Hi duo: ⁊ hi plures: ſunt tamen vnus homo.
Corporibus duo: corde vnus: quum viribus addat
Unio: tres. ſic ſunt tres. duo ⁊ vnus homo.

Verſiculus Baptiſtę mātuani apud ſacramentū euchariſtię Mātuę inciſus.

Flecte genu: lapis hic venerabilis hoſpite chriſto.

¶ Tetraſthycum Baptiſtę Mantuani in apoſtatam de ſeipſo loquentem.

Depoſui benedicte tuam: rapuitqꝫ petrinam
Veſtem. ſic ditem fallere poſſe ratus
At mihi nil prodeſt veſtis mutatio: nam me
Prodit caluicies ⁊ mea lingua leuis.

¶ Diſthycon Baptiſtę Mantuani a preceptoribus crebro ⁊ fideliter pueris ⁊ adoleſcentibꝰ ꝓponendū ⁊ inculcandum: vt ad letam ſenectam veniant: ac tranquillā conſcientiam ſenes habeant.

Cur tibi tam leuis eſt: cur tam iocunda ſenectus?
Libera ꝙ vicijs tota iuuenta fuit.

F. Baptiſta Mantuanus Carmelita Paridi Cereſario. P. D. S.

AUdi o Pari enigma perplexum. quod oedipones ipſe nō ſolue
ret. Ego qnquagenarius ꝛ iam cane. ccs adoleſcentiā meā rep
peri. ꝛ habeo adoleſcentiā ſimul ꝛ ſenectam. Sed ne longa am
bage te teneam. nodū hūc diſſoluo. Anno p̄terito cum Florentia rediens
Bononiam perueniſſem. intellexi apud quendam lrārium virū eſſe quēdā
libellum meum. quē olim ante religionem duꝫ in gymnaſio paduano phi
loſophari inciperē. ludens excuderam. ꝛ ab illa etate adoleſcentiam voca/
ueram. Carmen eſt bucolicū in octo eglogas diuiſum. qd iam diu tanq̄
abortiuū putabam abolitum. Ubi id reſciui. ſaturnina fame repēte ſum p
citus. ꝛ cogitaui quonam pacto poſſem proli mee inferre perniciē. Iuuan
tibus ergo amicis libellum mihi vendicaui vt pderem. quē ſuſpicabar er/
ratis nō poſſe nō ſcatere. At vbi intellexi ꝛ alia quedam exēplaria ſupeſſe
viſum eſt preſtare hoc quod vendicarā emēdare emēdatumq̄ edere. vt eiꝰ
editione cetera que cōtinent multa nimis iuuenilia deleantur. Hoc igit̄
ſic caſtigatum duabus alijs eglogis. quas in religione luſi in calce ſubiun
ctis tibi o Pari iuuenis antique nobilitatis ꝛ ſtudioꝝ ac oīm bonarum
artium amantiſſime noſtreq̄ vrbis decus egregium libentiſſime dono. vt
quando tetricis illis philoſophie ac theologie lucubrationibus quibus aſ
ſidue vacas. fatigatus fueris. habeas iucundulam hanc lectiunculaꝫ. qua
tanq̄ ludo quodam blandulo (ſed liberali) laſſum legendo repares ingeniū.
Omnes autem penes quos immatura illa ſunt exemplaria que dixi roga
tos volo. vt ſi quid vnq̄ fuit eis dulce meum. confeſtim exurant nec vllo
pacto ſupereſſe pmittant. Accipe ergo Pari ſuauiſſime libellum ꝛ aucto/
rem ꝛ ambobus tanq̄ rebus tuis tuo deinceps vtaris arbitrio. Uale ka
lendis Septembris. M. CCCC. Xcviij.

¶ F. Baptiſte Mantuani Carmelite Theologi adoleſcẽtia in Aeglogas decẽ diuiſa. Ad paridẽ Cereſariu. ¶ Aegloga ꝑma de honeſto amore: et felici eius exitu. Colloquutores Fauſt⁹ ⁊ Fortunatus.

Fauſtus

¶ Nomen Aegloge Fauſtus

Fauſte precor gelida qñ pecus oẽ ſub vmbra
Ruminat antiquos paulũ recitemus amores
Ne ſi forte ſopor nos occupet: vlla ferarꝫ
Que modo per ſegetes tacite inſidiantur adultas
Seuiat in pecudes: melior vigilantia ſomno.

¶ Jodoci Badij Aſcenſij Bucolicorꝫ. F. Baptiſte Mãtuani Carmelite theologi: poeteqꝫ clariſſimi familiares elucidatiũcule.

Fauſte ꝑcor ⁊c. Hec ꝑma egloga de honeſto amore foeliciqꝫ ei⁹ exitu inſcribiť nõ ſine rõne nã licet nõdũ religionẽ ꝓfeſſus: hec veluti ingenij ſui ꝓludia ꝯpoſuerat: ad poeſim haud dubie natus auctor: tñ qꝛ ne tũc quidẽ q̃cqꝫ inhoneſtũ aut cõcipe aut edere voluiſſet: ⁊ nunc cũ recognoſceret ſi offendiſſet nimirꝫ reieciſſet. Proĩn ne ſi de amorib⁹ titulũ quiſpiã ſeuerius relegioſus lectitãs aufugeret: inſcripſit de amore honeſto: quo reuera nihil eſt homĩe dignius. Hic aũt amor honeſtus deſcribiť qꝛ affectõe mrĩmoniali initus. Addiť aũt de foelici ei⁹ exitu: vt eos q̃ amare volẽt ad honeſtũ amorẽ inuitet q̃ppe cuius foelix ẽ exitus. Nã de lubricis ⁊ inhoneſtis ꝑe dr̃ a cõpatriotꝫ eius in cõſimili ope. Et q̃ſquis amores. Aut metuet dulces: aut expieť amaros. Perſone vt in ꝑambulis diximus etiã hic ab officio ⁊ reb⁹ denoiãť fauſtus ⁊ fortunatus Nã vtrũqꝫ in bonũ ſonat: vt Fortunate ſenex ⁊c. Et O fortunatos nimium bona ſi ſua norint Agricolas. Et rurſus O fortunati quorꝫ iã moenia ſurgũt Preterea Fortunatus ⁊ ille deos q̃ nouit agreſtes. Fauſtus aũt ſi ad vocẽ alludere iubet videť q̃ſi fatim aut fauore actus aut fauore ſtans. ¶ Ordo (quẽ nõ vbiqꝫ qꝛ opus nõ erit repetemus) hic eſt. Ordo O fauſte qñ id eſt qñquidẽ omẽ pecus rumĩat. i. remãdit ꝑus in vẽtrẽ immiſſa: ſub vmbra gelida. i. tpare frigida (Perſius aũt dicit: ⁊ patula pecus omẽ ſub vlmo ẽ) ego ꝑcor recitẽmus amores antiquos. i. honeſtos q̃les erãt antiq̃s Unde phauorinus apud Gelliũ lib. i. cap. x. Ad iuuenẽ nimis antiq̃ loquentem Sed antiquitatẽ tibi placere ais: qꝛ honeſta bona ⁊ ſobria ⁊ modeſta ſit. Uiue ergo morib⁹ ꝑteritis: loq̃re ꝑñbis ꝑñtib⁹. Antiquũ etiã ſolet accipi pro charo: qꝛ amici ⁊ vina ⁊c. id genus: vt q̃qꝫ veterrima ita chariſſima nobis eſſe ſoleãt. Un̄ Macrobius in ꝑnci. ſaturnaliorꝫ. Hinc eſt qꝛ mihi quoqꝫ inſtitutõe tua nihil antiq̃us eſtimať ⁊c. Uerũ tñ hic potius accipero ꝓ honeſtis antiq̃s cõgruẽtib⁹. Jd aũt epitheton decẽter addiť: qꝛ ſine eo Seruius velit amores lubricos dici. Nã q̃ honiſtatis ⁊ religionis eſt nu-

Fauſtus.

Antiquus

mero vnitatis efferri ſolet: veruꝫ tñ amores etiã honeſtos dici docet Lic. officiȷ̃.i.ſic dicẽs Faciẽ hon ſti vides: que ſi oculis cernereꝝ mirabiles amores (vt ait Plato) citar et ſapiẽtie Recitem⁹ ergo amores antiq̃s: ne ſi forte ſopor .i.pfund⁹ ſom n⁹ nos occupet videlicꝫ oſcitãtes: vlla .i.queuis vna ferarꝫ que inſidiãt mõ tacito p ſegetes adultas .i.maturas.ſciuat ĩpecudes: qd docet Maro.ĩ culice.vigilãtia ẽ/ſuple melior ſomno generale adagium.q̃ ſniam firmat

Amor

Hic locus.hec eadem ſub qua requie ſcimus arbor — Fau
Scit quibus ingemui curis.quibus ignibus arſi
Ante duos.vel ni memini male: quattuor annos
Sed tibi quãdo vacat: quãdo ẽ iucunda relatu:
Hiſtoriam prima repetens ab origine pandam.
Hic ego dum ſequerer primis.armẽta ſub ãnis
Veſte ſolo ſtrata ſedi: iacuiq; ſupinis:
Cũ gemitu et lachrimis mea triſtia fata reuoluẽt.
Nulla quies mihi dulcis erat: nullus labor.egro
Pectore ſenſus iners: ꝛ.mens torpore ſepulta
Vt ſtomachus languẽtis erat: quem nulla ciborũ
Blandimenta mouent: quẽ nulla inuitat orexis.
Carminis occiderat ſtudium.iam nulla ſonabat
Fiſtula diſparibus calamis: odioſus et arcus:
Fũda odioſa: canes odioſi: odioſa volucrum
Preda: nucum calyces cultro enucleare moleſtuꝫ.
Texere fiſcellam iũco: vel vimine piſcem
Fallere.ſcrutari nidos.certare paleſtra:
Sortiri digitis res iniucunda.voluptas
Magna prius tãti: dum mẽs erat inſcia morbi.
Colligere agreſtes vuas: ꝛ fragra peroſus.

Orexis vomitus aut appetit⁹ ex vomitu

Sortiri digitis, i.micare.

Hic loc⁹ ꝛc. Sermo ẽ vt dixi mere paſtoral.ꝛ ita apt⁹ ac ppri⁹ Scit q̃b⁹ ĩgemui curis.teſtimonio rẽ firmat: ꝛ ad tela cupidinis alludit: q̃ altera manu tela: altera geſtat flãmas. Vñ maior mãtuan⁹ At regina g̃ui iã duduꝫ ſaucia cura. Vulnus alit venis.ꝛ ceco carpit igni. Naꝫ vulnus telo fit: vñ ſaucia curis dicta. Nã cura ſcđm Seruiuꝫ dr q cor vrat.q̃ circa hũ hic dicit ingemui .i.itus ꝛ ĩ pcordȷ̃s: vel multũ ĩgemui: curis: q: res

Cura

eſt ſolliciti plena timorꝫ amor. Quibꝫ ignibꝫ.q.d.:flagratiſſimis aut cecis
:vt ille ꝛ ceco carpit̄ igni Ignis autē aliqñ amor dr̄:vt ſi q̄s aut philidis
ignes Aut Alconis habes laudes. Aliqñ amat⁹ .vt ad ſeſe offert vltro
meus ignis amyntas Vl' ni memini male:qd̄ factū nō ceſſet:q; meminerunt
oīa amātes .Qñ.i.qñqꝫ .iucunda relatu .i.dū referr̄ ꝛ recēſetur / l
vt referat̄ .Eſt aūt poſterius ſupinum :qd̄ eo modo cū noībꝫ adiectiuis cō— Ignis
ſtrui docet Valla .Prima repetēs ab origine.maronianū ē. Sub p̄mis
annis :q; p̄mus furor amorū grauiſſimus ē :cū i exgra exerceat pectora:
Veſte ſolo.i.p terraꝫ ſtrata .i.extenſa.dicit̄ etiā ſolum ſterni floribꝫ .Se/
di.i.reſedi deſeſſus :dum ſequerer.i.ſeq̄ deberem.iacuiq; ſupinus qd̄ amē
tis ē .Sēſus iners .i.ſine arte ꝛ induſtria. Mēs erat ſepulta id ē ebetata
torpore ex lāguore orto. Vt ſtomachus lāguentis :quē ſtomachum videli
cet: Nulla iuitat orexis .i.nullus apetitus aut nullus vomitus ſeu ructa
tio.Orexis eñ grecuꝫ ē ab orexgome .i.appeto appetit⁹
ex vomitu aūt appetitus naſcit̄ : vndꝫ etiā a Pli.i ep'lis p vomitu accipit̄ Orexis
Errāt aūt q̄ latine oris exitū iterpretāt̄ Nā os oris p̄mā pducit :hoc aūt
corripit̄ /vt hic: ꝛ a Iuuenali ſatyra ſexta: Rabidā factur⁹ orexiꝫ : Et
ſatyra.xi.Hinc ſurgit orexis:hinc ſtomacho bil' Carmis occiderat ſtudiū
.Cōmemorat fere q̄ paſtorē oblectare ſolēt ꝛ p̄mū fiſtu lā :de q̄ Aenei iii
de Polyphemo loquēs ait Maro. Solamēq; mali de collo fiſtula pē
det .Diſparibꝫ calamis emphaticos .q.d.ne etiā artificioſiſſima vt ē diſpa
ribꝫ calamis cōpacta .vt i Buco.maro. Eſt mihi diſparibꝫ ſeptē cōpacta
cicutis fiſtula .Et alibi .Aut vnq; tibi fiſtula cera iūcta fuit : Nā vt ali/
bi dicit⁹: Pā p̄mus calamos cera cōiungere pl'es Inſtituit .Odioſus ꝛ ar
cus :plus ē q; ſi ei⁹ ſtudiuꝫ occiderit .Id aūt paſtorale ſtudiuꝫ ē. Vñ il
lud .ꝛ figere ſeruos etiā de venatu itelligi pōt. Funda odioſa q̄ ſe pubes
ruſtica ad futura miliciam exercere ſolebat. Nucuꝫ calices .i.teſtas enucle Fiſcella
are.i.nucleis euacuare ꝛ nucleos extrahere: ſicut ex oſſare.i.oſſa extrahere
Texere fiſcellā.i.vas vimineuꝫ .Maro in alexi Quin tu aliq̄d potius
:q̄rum nūc idiget vſus Viminibꝫ molliq; paras detexere iūco : Et i fine
Buco. Duꝫ ſedet ꝛ g̃cili fiſcellā texit hibiſco .Eſt aūt diminutiuū a fiſci
na: De q̄ Geor p̄mo . Nunc facilis rubea texat̄ fiſcina v̄ga .vl' vimine.i.
tenui g̃tica ſeu v̄ga Scrutati nidos Maro g̃ta meꝫ veneri ſunt munera Micare
nāq; notaui .ip̄e locum aerię q̄ cōgeſſęre palumbes .Certarę paleſtra cur
ſu ꝛ lucta .Sortiri digitis.i.micare :q̄ italoꝝ ē ludus Frigit aūt micātiū
vterq; q̄t vult digitos: ꝛ diuinat q̄t ſint ambobꝫ erecti ꝛ qui p̄or enunciat
depoſitum ſortit̄. Agreſtes vuas labruſcas. Et fragra humi naſcētia.
Virgi. Qui legitis flores ꝛ humi naſcētia fragra.

Merebā vt paſtu rediēs philomena cibumq;
Preferens natis vacuo ſua pignora nido:
Cum ſublata videt: roſtro cadit eſca remiſſo:

Cor ſtupet: et contra nidos ſuper arboris alte
Fronde ſedet plorans infelices hymeneos
Sed veluti amiſſo partu formoſa iuuenca
Que poſtq̄ latos altis mugitibus agros
Compleuit: reſidens pallenti ſola ſub vmbra.
Gramina non carpit: nec fluminis attrahit vndam:
Sed quid circuitu pario tibi tedia longo:
Duz ſequor ambages ⁊ verba et tempora perdo
Summa hec. vitales auras in uitus agebam
Quod ſi forte volens cognoſcere ſingula dicas
Fauſte quis in ſyrtes auſter te impegerat iſtas:
Me mea: ibi verum etenim fortuna te fatebar:
Me mea galla ſuo ſic circonuenerat ore:
Et captam pedicis circundat aranea muſcam:
Namq; erat ore rubens: et plena turgida vultu:
Et q̄uis oculo pene eſſet inutilis vno:
Cum tamen illius faciem mirabar et annos:
Dicebam triuie formam nihil eſſe diane.

Philomena
Lucinia.
Roſtum
Super Supra
Hymeneus

¶ Merebā ⁊ Similitudinē affert q̄ res ſit clarior: ſed ruſtico nō impertinētē Paſtu nomē ē. vt ſit e paſtu ſeu paſtura Nam poſteriora ſupina non ponunt periti cū verbis de loco. q̄d tn̄ imperitoꝝ ꝑcepit manus Ore ferēs Virgi. de apib⁹ Ore ferunt dulcem natis immitib⁹ eſcam Philomena dr lucinia. ea autē querula fingit̄ ꝓpter amiſſam linguam. vt in Buc. vir. dici ſolet Quas illi philomella dapes Legunt aūt alij philomella geminato l quia melos primā corripit. v ſit amatrix dulcis cantus Nihil eñ ea artifioſius canit. vt autor ē Plini⁹ dicēs Eſt lucinijs dieb⁹ ac noctib⁹ cōtinuis quidecim cāt⁹ dēſāte ſe frōdiū germīe Mira profecto res ē. q̄ tanta vox ī tātulo corpuſculo ſit tā ptinax ſpūs et muſice pfecte modulat⁹ ſon⁹ Cātāt inter ſe et victa morte quieſcit p⁹ vita q̄ cātu deficiēs Audit diſcipulā attēte ⁊ corrigit. ꝓpt̄ hec paria illis ac ſeruis p̄cia erāt In ore Scerpſicori poete adhuc īfātis cecinit Et Alij vero philomena p n legūt. vt hic Ore remiſſo .i. nō āpli⁹ attēte eſcā tenēte Negāt aūt roſtrum dici niſi ſit īcuru Sup̄ arboris alte frōde ātique Vt Maro frōde ſuper viridi ⁊ gemina ſup arbore ſidūt Nā nūc ſup frōdē dicim⁹. Volūt p̄terea ſup dici vbi. res ꝯtigit. ſup̄ vbi diſtātia ē Plorans .i. ꝯquerēs hymeneos .i. nuptias ī qb⁹ hymene⁹ a grecis īuocari ſolz. vt talaſſio ab latis. qd̄ ē epithalamia

ſi e carmib⁹ nuptialib⁹ vidēre ē. vt aūt docēt Donatus et Seru⁹ Hy
meneum: quidā libeꝛi ac veneris filiū dicūt eē. qui pm⁹ certas nuptias i
ſtituerit: ideoq̄ ꝓ laudē cātari ī virgīalib⁹ nuptījs ob hmōi meritū: Alij
virū forte atticū: q̄ raptas p̄donib⁹ virgīes oppreſſis latronib⁹ patrie reſ
tituerit. Hic etiā i quit Ser: apud romanos thalaſſio īuocaṫ cū em̄ i rap Thalaſſio
tu ſabinarū plebe⁹ q̄dā raptā pulcherrimā duceret ne ei auferreṫ ab alijs
thalaſſionis cuiuſdā nobilˀ eē ſilˀauit. cui⁹ nomīe fuit puelle tuta virgini/
tas. de qua re Liui⁹ li. i. decados prime cert⁹ ē authoꝛ Plura tñ et quedā
his diuerſa apud plutercū legas Alij inquit Donatus q̄ hymē dicaṫ mē
brana q̄dā q̄ ē munita virgitas. q̄ prio diſrūpiṫ coitu. hymeneū dictū pu/
tāt Alij himnū vocari virginaliū nuptiarū Ergo ſic accipe hymeneū in Hymen
nuptījs. quēadmodū in funere lˀ in ſacris hymnū Terē. ī adelphis Veruz
hoc mihi moꝛa ē tibicina et hymeneū qui canāt Hec illi Hic aūt accipiṫ
ꝓ cōiūctione quaſi nuptiali Seu veluti Alia ſilˀitudo etiā ruſticis cō
grua Gramina nō carpit Sic Maro Ulla neq̄ amnē libauit q̄drupes
nec gminis attigit herbā Dum ſeq̄r ambages. i. dubios et lōgos ꝟboꝝ
circuitus et in volucra ab ābigo qđ ē circūago Maro Nō hic te carmīe
ficto Sine ꝓ ambages aut lōga exorſa tenebo Uitales auras ſic enei. i.
Si veſciṫ aura etherea nec adhuc: crudelib⁹ occubat vmbris Quis auſter
quis vēt⁹ impoꝛtunus Maro Date claſſib⁹ auſtros Eſt aūt meridionalˀ
tēpoꝛe coꝛrumpēs vñ amoribus quadrat Maro Re heu qđ volui miſero
mihi perdit⁹ auſtruz Floribus ⁊ liquidis īmiſi fōtib⁹ apros Coꝛrūpētem Sirten
obſonia docet Juuenalˀ Et ſperat velut vrgeat auſter. Syrtes ſunt loca
arenoſa hñtia vada breuia. i. que ſi inciderint naues euelli nequeūt. de q̄b
Maro enei. i. In breuia et ſyrtes vrget Sūt aūt in getulia Idē in v.
Hūc ego getulˀ agerē ſi ſyrtib⁹ exul. Hic methaphoꝛicos aut allegoꝛicos
ꝓ inextricabilib⁹ amoꝝ nexib⁹: nā qui amāt qđ obtinere nequeūt lupū au Pedica.
rib⁹ tenēt: cū neq̄ tenere neq̄ dimittere cōpotes ſint Impegerat ab inpin
go Nā pungo etiam pegi facit Iſtas tuas ⁊ viles Pertinet enī iſte ad ſe/
cundā perſonā ⁊ ad cōteptuz Maro aut quid petis iſtis Me mea galla
In Juuenale etiam tenuis clientis vxoꝛ Galla mea ē iquit Profer gal/
la caput ete Suo oꝛe foꝛmoſitate oris. Pedicis laqueis et vinculˀ pedum
ſicut manice ſunt manuuz vincula Geoꝛ. i. Tū gruib⁹ pedicas ⁊ retia po Manica
nere ceruis Auritoſq̄z ſequi lepoꝛes: tū figere dāmas Et Aenei ij⁹ Mani Peta
cas atq̄z arcta leuari vīcla iubet Priam⁹ Eſt etiā manica manuuz ⁊ bra
chioꝝ tegumētū. Idē. Et tunice manicas ⁊ hñt ridimicula mitre. Eſt ple
no turgida vultu Therē. Succi plena. ſed id vrbanius Nā turgida. i. in
flata nō ſuo pingui nōniſi ruſtico placeat vt luſca. i. altero oculo capta: ſz
dicit penē vt nō mere luſcā ſed petā. i. tremulis oculˀ putes. nā ⁊ ven⁹ peta Dianē noīa
dr̄. diane triuie. i. tris vias habētis ī celo vbi luna dr̄. ī ſiluis vbi diana ve/
natrix ⁊ apđ īferos vbi proſerpina: qđ fingiṫ q̄ȝ lune lumē nūc ſuper: nūc
inferis nūc nobis cōſpiciṫ Legi poſſet ducebaz. i. iudicabā ī aīo meo Ni
hil eſſe videlicet ad hāc noſtram.

Ludit amoꝛ ſenſus: oculos preſtringit: et aufert
Libertatem aī: et mira nos faſcinat arte:
Credo aliquis demon ſubiēs p̄coꝛdia: flāmam

Concitet: ⁊ raptam tollat de cardine mentem.
Nec deus vt perhibẽt: amor eſt: ſed amaror ⁊ error.

Faſcinat illigat incantamento

¶ Ludit amor) Interloq̃t Fortu. ne durior ſit ꝑpetu' tenor vni'. Lu
eludit. oculos pſtrigit. vñ pſtigie ⁊ pſtigatores q̃ mercuriũ ꝑncipẽ hñt. fa
ſcinat: illigat q̃ſi faſce q̃dã icãtamẽto Maro. Neſcio q̃s teneros ocul' mi
hi faſcinat agnos Aliq̃s demõ. i. vafer ſpũs. Precordia. i. mẽbranulas co

Precordia

cingẽtes in q̃b' ſunt affectões ſeu paſſiões aiorꝫ. Cõcitet a cõcieo freq̃nta
tiuũ. i. puocet ⁊ pmoueat. De cardie: de ſtabilitate/ ⁊ firmitudie ſua. Ne
de'. Maro. Nũc ſcio q̃d ſit amor: duris i cotib' illũ Hiſmar' aut rhodo
pe/ aut extremi garamãtes. Nec nri gñis puerꝫ/ nec ſanguis edũt Amaror
amaricies amaritas ⁊ amaritudo ab amaro dicũtur.

Adde q̃ optatis: nec ſpes erat vlla potiri: Fau.
Quãuis illa meo miſerata faueret amori:
Monſtraretq̃ ſuis oculis ac nutibus ignes.
Nam quocũq̃ iſſet: ſemꝑ comes aſpa: ſemper
Nupta ſequebatur ſoror: ⁊ duriſſima mater.
Sicq̃ repugnabant votis contraria vota.
Non ſecus ac muri catus: ille inuadere pernam
Nititur: hic rimas oculis obſeruat acutis.

Catus

¶ Adde ⁊c. Docet quõ i ſyrtes icidiſſe ꝑbeᷣ. Nõ ſec'. i. nõ aliᷣ: ac. i. q̃ſi
repugnat. cat'. i. feles aĩal reuera catũ. i. vafꝛꝫ ⁊ callidũ: ⁊ corripit cat' pmi
vñ p/ t/ ſimplr̃ ſcribeᷣ Hora. ꝑmo carminũ. Voce formaſti catus ⁊ decor
Verũtñ multi ꝑ aĩali p/ t/ duplr̃ ſcribẽdũ putãt Perna a pede ꝺ ſꝫ Var

Perna

rone: q̃ſi ſit pes porcin' cũ carne: ꝑcipue ꝑores pernas vocant. poſteriores
vero peraſones. Rimas. i. fiſſuras e quib' mus exiliat.

Qui ſatur eſt pleno laudat ieiunia ventre Fort.
Et quem nulla premit ſitis eſt ſitientibus aſper.

¶ Iterꝫ iterloq̃ᷣ Fortu. cu' dcm̃ ſi ad duriſſimã mrẽm reſpicit ſenſus eſt
matrẽ iã ſaturatã amorib' ñ ignoſcere filię amare icipiẽti Si ad catũ illi
inuidere muri aut ſorici famelico cũ ſaᷣ ſit: q̃ tũc ꝑcipue venatui intendat
cũ cõtra faciat canis.

Tempus erat curua ſegetes incidere falce: Fau.
Et lateal bebant flauentibus hordea culmis.
Affuit (vt mos eſt) natis comitata duabus
Collectura parens quę ꝑterit hordea meſſor.
Ignorabat ẽni vel diſſimulabat amorem:
Diſſimulaſſe puto: quoniam data munera natę
Nouerat. exiguum leporem geminaſq̃ palumbes.
Pauperies inimica bonis eſt moribus. omne Fort.
Labiᷣ in vicium: culpę ſcelerumq̃ miniſtra eſt.
Farra legens ibat mea per veſtigia virgo Fau.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nuda pedem: diſcincta ſinum: ſpoliata lacertos.
Ut decet eſtatem: quę ſolibus ardet iniquis.
Tecta caput fronde intorta: q uia ſole peruſta
Fuſca fit: ⁊ voto facies non ſeruit amantum.
Jam tergo vicina meo laterię propinqua
Sponte mea delapſa manu frumenta legebat.
Nec celare ſuas nec vincere fęmina curas:
Nec differre poteſt: tantum leuitatis in illa eſt.
Quiſquis amat leuis ē. nec fęmina ſola ſed ipſi **For.**
Quos ſapere ⁊ prꝫſtare aliis mortalibus aiunt:
Quos operit latus fulgenti murice clauus.
Quos vidi elatos regali incedere paſſu:
Tu quoq; ſic affectus eras dementior illa:
Forſitan ⁊ leuior. virgo data farra legebat:
At tu farra dabas. dic quę dementia maior.
Perge. opus eſt verbis aliquando arcere ſoporem.

¶ Tps erat curua ſegetes icidere. grece ⁊ durit. vt ruſtico ꝯpetit. Nā latie dicas tps icidēdi: auctoribꝫ Seruio ⁊ Valla. Virgil. tñ ęnei. ij. dixit S ⁊ ſi tāt⁹ amor caſus ꝯgnoſcere nrōs. Collectura pares. Hic loc⁹ videt̃ ſũpt⁹ ex Ruth. Paupies īimica bonis ē moribꝫ. Jd ruſticis viſum q̄bꝫ nōdū in tellcā deoꝝ. Mūera pauptas. aut qꝛ idigētē difficile ē bñ oꝑari. aut reue/ ra qꝛ ꝑ pauptatē cogunt̃ mulierculę mūera accipe q̄ diuitibꝫ eēnt reſpuen da. Qñ labit̃ in vitiū: ſic comic⁹. Jnopia ⁊ ꝯgnatoꝝ negligētia coacta Et poſt ita vt ingeniū ē oīm hoīm ꝓ diue ab labore ad libidinē. Eſt q̄dez hec ſnīa ruſtico digna. Nā neq; pauptas vitiū ē neq; in vitiū ipellit: ſi eā fer/ re nouerim⁹. q̄n mun⁹ deoꝝ a lucano rcē dr ſz nōdū itellectū Verꝝ: qꝛ ꝓcli ues ſum⁹ ad libidinē nrō nō pauptatis vitio ſepe peccam⁹. Vñ puer. xxx. Aut egeſtate furer ⁊ piurē nomē dñi Et tñ idē dixit Pauptas ⁊ honeſtas a deo ſſt. Dicem⁹ ḡ pauptatē in ſpū ſcām: ſz difficilē ei⁹ vſum Paupies āt hic accipit̃ ꝑ pauptate. vt ſi q̄dꝛupes pauperiē feciſſe dicat̃. Nuda pedē. grece ⁊ poeticę ſt̃ locutōēs. Maro ęnei. i. Nuda genu: nodoq; ſin⁹ collecta fluētis. Sūt āt oratoribꝫ vitādę. Spōte mea. ſic ⁊ booz ipſi ruth fieri ꝑce pit. Lat⁹ clau⁹ veſtis ē ſenatoꝝ romanoꝝ. Murex cōchilij gen⁹: c⁹ ſanguie fit purpure⁹ color. Dic q̄ clemētia. i. ꝑſa poti⁹ dixero vtra vl̃ vtrius

Paupertas

Latus clauus
Murex

Continuo aſpiciens ęgre tulit aſpera mater: **Fau.**
Et clamans: quo (dixit) abis: cur deſeris agmen:
Valla veni: nāq; hic alnos prope mitior vmbra
Hic tremulas inter frondes immurmurat aura
O nulla meis vox auribus. ite (precabar)

Ite m[illegible]iam venti celeres diſpergite vocez.
Si quis paſtor oues ad pinguia paſcua ducat:
Et vetet adductas preſens decerpere gramen:
Uel ſi iam paſtas potum compeſcat ad amnem:
Et ſitibundo ori ſalientem deneget vndam:
Nōne importunus: naturę inimicus ꝛ excors:
Illa mihi vox viſa iouis violentior ira:
Cum tonat: ꝛ pluuius terris iraſcitur aer.
Nō potui ꝛ volui frontē non flectere. virgo
Demiſſi in cilium de ſub velaminis ora
Me aſpiciens motis blande ſubriſit ocellis.
Id cernens iterū natam vocat improba mater.
Galla operi magis intendens audire recuſat.
Ut pede ſic animo ſequitur. tum prouidus ipſe
Namqꝫ dolos inſpirat amor: fraudeſqꝫ miniſtrat.
Nunc cantu nunc ſollicitans clamore metentes
Uelamenta dabam ſceleri: quo credere poſſent
Et ſoror ꝛ mater non audiuiſſe puellam.
Falce repellebam ſentes: ne crura ſequentis
Leuia: ne teneras auſint offendere plantas
Quiſquis amat ſeruit: ſequitᷓ captiuꝰ amantē. Fo.
Fert domita ceruice iugum: fert verbera tergo
Dulcia: fert ſtimulos: trahit ꝛ bouis inſtar aratrū

¶ Cōtinuo aſpiciēs. Cōtinuo recitat argumentū amoꝝ ſuorū. Si q[illegible]
paſtor. Indicat ſimilitudine q̄ incōmoda fuerat matris reclamatio [illegible]
ſicut paſtor ouib⁹ eſſet importunus ſi ea a pātib⁹ herbis aut flumin[illegible]
cū famerēt ac ſitirēt arceat: q̄ tantali pœna dr. ita importuna viſa [illegible]
ter q̄ pſentia puellę vetabat frui. Iouis violētior ira. amatorie d[illegible]
dire recuſat id ē hic vt videᷓ diſſimulat Uelamēta dabā ſceleri. i. fra[illegible]
quę non ſp ſcelerata ē. Nā ſi honeſte amauit: vt titulus idicat cu[illegible]
Sentes Sz ſcelꝰ ē in puella nō audiēti monitis maternis Sētes ſpinas [illegible]
Crura ſequētis. ſ. vgis Leuia nō aſpa nec piloſa. teneras plātas [illegible]
Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpa plātas Quiſquis amat ſeru[illegible]
Qui. Dū licet inuicto ſubtrahe colla iugo. fert. i. patiᷓ vbera Sa[illegible]
Solea puer obiurgabere rubra Bouis inſtar. i. in ſtatūᷓ more: q[illegible]
Inſtar nō approbat Uult ei inſtar ad cōparatōem: nō ad ſitutionē prine[illegible]

Tu quoq̃ vt hinc video nõ es ignarus amorꝫ. Fau.
Jd cõmune malũ. ſemel inſaniuimus omnes. Fort.
Hoc animi tam triſte bonum tã dulce venenũ Fau.
Quotidie crudele magis creſcebat in horas:
Ut calor in nonam dum lux attollitur horam
Pallebam attonito ſimilis: limphaticus: amens
Jmmemor: inſomnis. nec erat res ardua morbi
Noſſe genus: frons eſt animi mutabilis index
Ut pater aduertit: mitem ſe prębuit vltra
Conſuetũ: q̃ ꝛ ipſe ſuos expertus amorum
Sciret onus: blandoq̃ loquens humaniter ore:
Dic inquit dic fauſte: quid hoc quod pectore voluis:
Infęlix puer hęc facies teſtatur amorem.
Dic mihi. ne pudeat curas aperire parenti.
Sit licet in natos facies auſtera parentum: For:
Aequa tamen ſemꝑ mens eſt ꝛ amica voluntas.
Ut facilẽ pater affectum pręſe tulit: vltro Fau.
Rem confeſſus opem petĳ. promiſit. ꝛ ante
Quã male gelu borealibus arua pruinis
Spargeret: agnati vnanimes cum patre puellam
Deſpondere mihi. nec adhuc ſine teſtibus illi
Congredicbar: eram medio ſitibundus in amne
Tantulus: o quotiens mũſo cum bobus aratro
Ut vacuis aliquando eſſet ſola ꝯdibus ibam.

¶ Tu quoq̃ Aeneas ſiluius qui papa Pius aſſerit neminẽ ad trigeſi/mũ ꝯuenire ętatis annũ qui nõ ſenſerit aliquãdo amoris ignẽ. Uñ puer/bialiter dicit. Semel inſaniuimus omnes. qđ Maro in georg' li. iĳ. ſic dt Omne adeo genus in terris hoĩmq̃ ferarũq̃. Et genus equorum. pecu/des. pictęq̃ volucres. Jn furias ignẽq̃ ruũt. amor oĩbus idem. ꝛc̃. Hic. i. ex his a te dictis Limphaticus. id ẽ furore percitus. vt hĳ qui limphas. i. nymphas ſe vidiſſe in aquis credũt. Errãt aũt qui vinũ limphatũ dicunt Limphaticus.

Amens
Frons

pro dubito. Amens ſine mẽte. Therentius Nam hec inceptio non am
tium ſed amẽtium eſt. Frons eſt animi mutabilis index. Prouerbiale eſt
quia ceperunt homines diſſimulare. dicit Iuue Fronti nulla fides ꝙ
dic ata fertur verecundieq; atq; pudori. Frons indx Sunt ergo index Et
ſimilis communia Cicero Hanc vocem ſtulticie indicem Ut pater an
uertit reſciuit agnouit ãnotauit aĩaduertendo. Mitem ſe prebuit. talem
preſtãtũz docet mitio terẽtian⁹ adelphis. Ultra con ſuetũ. i. preter cõſue
tudinẽ. quia ſolent patres eſſe ſeueri in mores filiorũ vnde. Menedemus
terentian⁹ in heauton Cepi non humanit. neq; vt animũ decuit egrotũ ado
leſcentuli tractare. ſed vi vt via peruulgata patrũ: quottidie accuſabã Et
Cãm autez quare pater mitior fuit. addit ꝙ Et ipſe. ꝛc. Uñ Et diuum
pertum labi cõgnuit vt ſciret ignoſcere. Dic mihi ne pudeat ꝛc. et loco te
rentiano vt dixi. Sit licet innatos ꝛc. Confirmat vt vero ſimile ſit quod
ille dixerat Agnati. i. affines deſpondere. i. deſponderunt mihi puellam
Nec adhuc ſine teſtibus. i. arbitris et pñtibus Illi cum illa congrediebar
. i. licet eſſet mihi deſponſata. tñ nõ licebat conuenire eã. nec cũ ea loqui cũ
ſola eẽt. quo cuſtoditã eius atteſtat pudiciciam Eſt autem locutio virgi
liana: Nam virgilius verba ad certamen pertinẽtia cũ datiuo conſtruit:
que alij cum ablatiuo mediãte cum. vt placido ne etiam pugnabis amo
ri. i. cum amore Certat tibi. i. tecum in felix puer atq; impar congreſſus
achilli. i. cũ Achille Erã medio ſitibũd⁹ i ãne Tãtal⁹. i. tantaliſilis: de q
Hora id ẽ ſer Tãtal⁹ a labris ſitiẽs fugiẽtia captat flumia: Qꝛ eñ deorũ
ſecreta reuelauit: aut q: pelopez filiũ dijs epulãduz appoſuit hac pena apd
iferos dãnat⁹ dicit vt mentoren⁹ ĩmo labiorũz ten⁹ heat dulciſſima flumia:
qbꝰ duz ſitiz reſtringere conet delabũt: Et naſo tenus: fragrãtia poma
tridẽ dum apprehẽdere conatur ſubterfugientia. Signĩt autem auaritiam
autor eſt Hora ſub res ibidez: quid rides: mutato nõie de te fabula narrat
. congeſtis vndiq; ſaxis. Indormis inhians: et tanq; parcere ſacris Con
geris aut pictis tanquam gaudere tabellis: vt edibus. i. domibus priuans
ſcilicet paternis. Uacuis ſcz patre mrẽ ſorore Et reliquis familiarib⁹ cũ
ſola. ſ. domi. ibam videlicet ad eam

Tantalus

Omnia cauſabar/ ſtiuam/ dentale/ iugumq;:
Lora iugi/ rullam deerant quecunq; petebam
E ſoceri lare: ſola tamen deerat mihi virgo.
Non deeram mihi/ piſcator/ venator et auceps
Factus eram: et ſolers ſtudia intermiſſa reſumpſi.
Quicquid erat prede: quicquid fortuna tuliſſet:
Ad ſ oceros ibat: gener officioſus habebar.
Nocte ſemel media ſubeuntem limina furtim
(Sic etenim pactus fueram cum virgine) furem
Eſſe rati inuaſere canes: ego protinus altam
Tranſiliens ſepem: vix ora latrantea fugi.
His tandem ſtudijs hiemem tranſegimus illam

Ver redijt: iam ſylua viret. iam vinea frondet
Jam ſpicata ceres. iam cogitat hordea meſſor.
Splendidulis iam nocte volant lampyride alis
Ecce dies genialis adeſt: mihi ducitur vxor.
Sed quid opus multis: nox expectata duobus
Venit: et in portum vento ratis acta ſecundo eſt.
Tum boue mactato gemina conuiuia luce
Sub patula inſtructis celebrauimus arbore menſis.
Affuit oenophilus multoqꝫ ſolutus hiaccho
Tempeſtiua dedit toti ſpectacula vico.
Et cum multifori tonius: cui tibia buxo
Tandem poſt epulas et pocula multicolorem:
Ventriculum ſumpſit: buccaſqꝫ inflare rubentis
Incipiens oculos aperit: cilijſqꝫ leuatis
Multocienſqꝫ altis. flatu a pulmonibus hauſto
Vtrem implet. cubito vocem dat tibia preſſo.
Nunc huc nunc illuc. digito ſaliente vocauit
Piguibus a menſis iuuenes ad compita cantu
Saltidico dulci qꝫ diem certamine clauſit.
Et iam tres hyemes abiere. et proximat eſtas
Quarta. dies rapidis ſi qua ē bona. preterit horis
Si qua placent abeunt inimica tenacius herent.
Fauſte viden vicina pecus. vineta ſub intrat.
Jam ne forte graui mulcta taxemur eundum eſt

(Oīa cauſabar) Pergit q̄ occepat docēs Fauſtū amoꝝ ſuoꝝ exitū operatis: videlicet nuptijs Oīa cauſabar. i. excuſabā ſeu accuſabā/ ⁊ inexcuſato ne itermiſſe ope adducebā vt ī moeri Cauſando nrōs ī lōgū ducis amores. Stiuā. i. manicaꝫ aratri q̄ regit. dētale. i. lignū ad qd̄ īducit vomer vt dr Ser. ad illd̄. j. Geoz. duplici aptāt dētalia dorſo Rullā pte a ruēdo dictā. Fare. i. domo ſoceri. ſ. futuri. qꝛ deſpōſatōe fcā Nō decrā mihi. i. officio meo aut vtilitati mee Studia itermiſſa. ſ. tpe lāguoris. vt pꝰ dixit Gener eſt cōiūx filie. ⁊ dr ad ſoceꝝ ⁊ ſocꝝ correlatiue Jā ceres. i. ſeges aut frumētū ſpicata. i. ſpicas hñs Lāpyrides ſīt papiliōes qdā q̄ nitedule ⁊ cicēdule dicūt. de qb᷒ Sipōtinꝰ ſic Cicēdula a grecis lāpyꝛ dcā. qdā nocticulā q̄ noctu lucet. alij nitedulā vocāt Nō añ matura pabula pꝰ deſecta ꝯſpicit nūc pēna volatu refulgens. nunc cōpreſſu obumbrata huius aīalis ſtellātes volatꝰ maturitatis hordei ſignū ruſticis pbēt mira beignitate nate. Ab hac

Lāpyrides ſunt papiliones nocte relucētes ⁊ maturitatē hordei indicantes.
Dies genialis q̄ gignēdis liberis factū coniugium
Oenophilus vini amator Hiaccho id ē bacco hoc ē vino
Tonius a tonādo dictus

Stiua
Dentale

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lichnus pēſilis quē vulgo lampadē vocãt. cicēdula appellaꝛ q̄ nocte tota ſeruaꝛ accenſa. ⁊ lãpyꝛidos inſtar lucet. Martialis de cicēdula. Ancillam tibi ſoꝛs dedit lucerne. Totas q̄ ſimul exigat tenebras. Scribiꝛ aūt grece id eſt lãpuris Lãpuridos. ſed ꝑ u etiã y ſcribi a nobis ſolet. Quia ergo oꝛdei maturitatē denotãt. bn̄ dicit. Jam cogitat hoꝛdea meſſoꝛ Splēdidulus ⁊c̄. Dies genial᷑. i. q̄ gignēdis liberis in geniali thoro opa deꝛ. Ratis acta. i. res de q̄ paꝝ ſpabaꝛ optatū ſoꝛtita ē exitū. Gemina luce ſolis ⁊ tedarū. Sub patula. i. ſemp patēte. Oenopholus. i. vini amatoꝛ. Oenophoꝝ aūt vas magnū in quo vinū affertꝛ. Juuenal᷑. Totū œnophoꝝ ſitiēs. Oenos em̄ grece dicitꝛ vinū. Hiaccho. i. baccho. hoc eſt vino ſolutus. ſoluit em̄ curas Vnde lycus a lyo. i. ſoluo dꝛ liber pater. Tonius a tonãdo dictus cãtoꝛ Cui tibia buxo. ex buxo em̄ fere ſunt nūc phiſtule olim ex tibijs gruū. vn̄ et tibie dicte. Multicoloꝛe ventriculū id eſt folliculū quē inflare ſolēt varijs pãniculis tectū. vulgo muſam coꝛnutã vocant. eo q̄ ob curuã fiſtulã annexã habet. Buccas rubētes ex vino. Multociēs ſatis humile aduerbium. quo idonei abſtinere dicuntur. Vtrē. i. ſaccū illū ex coꝛio. Pinguibus a mēſis iuuenes ad compita. id eſt loca que plures petere ſolet. in quibꝰ ruſtici coꝛeas ⁊ ceteros ludos exercēt cantu ſaltidico. i. ſaltandi foꝛmã dictãte. Et proximat. id eſt prime appꝛopinquat. aut inſtat eſtas quarta. q̄ eſtate poſt meſſem duxerat. Dies rapidis ⁊c̄. Siqua. i. aliqua dies. i. tempeſtas eſt bona. i. leta e pſpa. pterit horis rapidis. i. velociter trãſeuntibꝰ. id em̄ videꝛ letis. Inimica tenacibꝰ ferent. generalis ſn̄ia qua finē facit. plura tn̄ vt videaꝛ dicturus. ſed a foꝛtunato ad coertionē pecoꝛis auocaꝛ. Viden. i. videſne pecus ſubintrat vineta. i. loca vitibꝰ cõſita vicina eundū eſt ire nos opoꝛtet ad cuſtodiã pecoꝛis. ne taxemur. i. dãnemur. graui mulcta. i. pœna ꝑ delicto dãda.

Oenophylus

Tibia

Compita

Fauſtus de amo ris inſania

Aegloga ſcđa: que dicitꝛ Foꝛtunatus de amoris inſania. Colloquutoꝛes Fauſt⁹ ⁊ Foꝛtunat⁹

Cur tam ſer⁹ ades: q̃d te iã ſeptima luxe Fau.
Detinuit: gregibꝰ ne nocēt hec paſcua veſtris?
Fauſte padus noſtros: q̄ pterlabiꝛ agros Foꝛt.
Creuerat: ⁊ tumidis ripas equauerat vndis.
Nos cura gregis omiſſa priuata coegit
Publicaq̄ vtilitas ripam munire diurnis.
Nocturniſq̄ operis: fluuiumq̄ arcere furentem
Fert padus exundans mala ſepi⁹ omina noſter Fau.
Tityꝛus eſt auctoꝛ: qui paſcua dixit ⁊ arua.
Foꝛſitan id verꝛ: qn̄ extra tempoꝛa/ ⁊ vltra. Foꝛt.

Menſuram atq; modum ſubito concreuerit eſtu.
Nuncante in id poſcit tempus nam liquiť altis
Nix hyberna iugis: implent caua flumina montes.
Se exonerant; fluuioſq; onerant: ſic flumina rurſum For.
Se exonerant: pelaguſq; onerant. hoīm quoq; mos eſt.
Que nos cunq; p̄munt: alieno imponere tergo.

Cur tam ſerus ades) In hac egloga dānabiť amoris inſania: q̄ Amyntā paſtorē deperiſſe memorabit. Fortu. Nō eīn nomi cōgrueret: vt Fortunatus amores experireť amaros. Amyntas autē a Marone induciť paſtor emulus. Vn̄ dicit inuidit ſtultus Amyntas. Amynticos aūt dr̄ vindicatiuus: talis aūt primitas eſt ad furorē q; inſaniā cū cœptis deſiſtere cogiť. Vtrūq; deduci videť ab amynome qd̄ eſt vlciſcor/ dunio/ r. pugno. Principiū collocutōis ē de inundatione padi/ quā Fauſtus excuſat quo minus affuerit illis dieb; cū pecore. Cur tā ſerus. i. tardus: ſed vtrūq; ſic accipio: vt ad tps referať. Virgil. Tardi venere ſubulci. Nā lentus: piger: oſcitās etiā mane venire poſſis: ſerus aūt veſpe dūtaxat etiā ſi celer z p̄ceps. Iam ſeptima lux: ſeptimus dies. Prima tamē lux z p̄mus dies differūt auctore Valla. Nā p̄ma luce facio qd̄ in p̄ma parte diei. Primo die. quod toto ipſo die qui primus eſt. Gregibus ne nocent: q. di. minime/ cū ager mantuanus ſit optimus. Vn̄ maro. Et qualem infœlix amiſit mantua cantum. Padus fluuius maximus italie: in quē iuxta mantuā incidit Mincius. Vnde de vtroq; dicit Maro in Tityro. Hic inter flumina nota. Et fontes ſacros frigus captabis opacū. Noſtros ergo agros id eſt mantuanos. Nos cura gregis omiſſa aut obmiſſa: vulgatius Horatiū ſecuti depoſito b/ dicim̄ omiſſa: et omiſi p̄ma breui. Nocturniſq; operis id ē operatōibus aut op̄arijs. Nam vtrūq; ſignificat hec op̄a. Fert padus exundās mala ſepius omina id eſt portenta aut indicia future calamitatis. Noſter id ē nr̄as aut cōpatriota noſter. Tityrus id ē maro: qui in p̄mo Bucolico p̄ Tityrū intelligitur ē auctor: in fine p̄mi georgicoꝝ poſt cedē ceſaris/ quā tot mala ſecuta ſunt: quia fluuioꝝ rex Eridanus: campoſq; p̄ oēs. Cū ſtabulis armenta tulit. Idem eīn eſt padus z eridanus ab eridiano/ ſeu phetōte filio ſolis qui in eo ſubmerſus dr̄/ denoīatus. Idē dicit Hora. p̄. car. de tyberi. Vidim̄ flauum tyberim retortis. Littore hetruſco violenter vndis. Ire deiectū monumenta regis. Templaq; veſte. Qui paſcua dixit z arua. i. Bucolica et Georgi. Prudēter eneida tacet Vt cuius lectio ad ruſticū nō ſpectat. Hora. aūt in ſermonib; recitet/ qꝫ tūc nōdū erat emiſſa. Forſitan: bn̄ forſitan ne portētis fidē priſcoꝝ adhibere cenſeať: que p̄o tēpeſtiue fiunt nihil portendere videnť p̄ter ſe. Nā liq̄tur. i. liqueſcit z defluit. Virgil. geor. i. Vere nouo gelidus canis quū montib; humor. Liq̄tur Montes noīatiuus eſt: quia montes implent caua nomina id eſt alueos fluminū. Se exonerant videlicet montes/ z onerant flumina: flūia rurſus onus ſuū in ma

Amyntas.

Prima lux
Primus dies

Padus

Tmeſis.

ke d emittũt: nam omnia flumina intrant mare: ⁊ mare nõ redundat. Vñ
ruſtice dixit Pelaguſqꝫ onerãt. Que nos cũqꝫ tmeſis id ē inciſio eſt ꝑ que/
cunqꝫ nos. dicit aũt tmeſis non temeſis: alieno imponere tergo. Unde de
phariſeis ſaluator Matthei. xxiij. Alligãt ãt onera grauia ⁊ iportabilia
et imponũt in humeros hoim: digito ãt ſuo nolũt ea mouere.

Sed iam contractũ reuocat ſuus alueus amnem. *Fort.*
Decreſcente pado (dictu mirabile) noſter *Fau.*
Fortunate lacus maioribus eſtuat vndis.
Urbs natat: obſcure fiunt cellaria foſſe.
Lyntre cados adeunt: labens ad vina miniſter
Ridet: ⁊ ex imis fertur grauis obba lacunis.
Multa: licet nati fuerint melioribus horis
Multa ⁊ magna ferunt aliquãdo incõ moda ciues.
Cõmoditas omnis ſua fert incõmoda ſecum. *Fort.*
Et ſorti appendix eſt illetabilis omni.
Hactenus eridanus: noſtros repetamus amores: *Fau.*
Quãdoquidē nunc alma venus mouet oĩa: celum
Luce tepet nitida: tellus viret: arua volucres
Cantibꝫ exhilarant vernis: nunc omnia fetant.
Tu tua luſiſti: ſed nos aliena ſequamur. *Fort.*
Namqꝫ tibi noti referam paſtoris amores:
Ut doceam veneris nihil eſſe potentius igne.
Pauper ⁊ infeſto ſub ſydere natus amyntas.
Sex vitulos totidemqꝫ pares etate iuuencas
Armentiqꝫ patrem ducens in paſcua taurum
Venerat ad coitum. nitidus vbi myncius vndis.
Alluit herboſos fugiens perniciter agros.
Arx noua ꝓpter aquas pinnatis ardua muris
Eſt coitus: campo moles fundata paluſtri.
Hic igitur recubans vitrei prope fluminis vndam
Uitis vbi amplectens longis dumeta lacertis

In vada curuata ripę ſupereminet vmbra
Piſcibus inſidias tendebat arundine ꝛ hamo:
Meſſis erat: ſolis rapidi violentia campos
Sciderat arentes: finem philomena canendi
Fecerat: ꝛ hic lux paſſim morientibus herbis
Paſcere oues poterat: neq; nox humore cicadas.
Dumq; incumbit aquis: ſtudioq; intendit inani:
Taurus vt auditum eſt: primum vexatus ab oeſtro:
Mox canibus: demum furaci a milite ſyluis
Abditus: ex toto confeſtim euanuit agro.

¶ Sed iam contractum/ Nõ nterrogatiue ſed indicatiue legeꝛ. Sinus al
ueus. i. ꝓprius aut debitus. aut hypallage. i. ſuũ amnem. Decreſcente pa/
do dictu/ id eſt vt dicatur vł dũ dicaꝛ mirabile: noſter lacus vicinus vrbi
noſtrę Mantuanę ſcʒ Benacus. Myncius eñ ex benaco fluit. Lyntre Obba.
id ē ſcapha aut alia nauicula. Grauis obba. i. lagena. Perſius ſeſſilem vo
cat. eo q̃ lato fundo quaſi ſedeat dicens Satyra. v. Exalat vapida leſum
pice ſeſſilis obba Melioribus horis. Vñ Juuenalis. Diſtat eñ q̃ Sy/
dera te excipiant mõ ꝑmos incipientē. Edere vagitus: ꝛ adhuc a mrē ru/
bentē. Sed id ethnicis ꝙ̃ chriſtianis cõſonãtius Vez ſi nõ trahimur aut
cõpellimur inuiti. ducimur tñ coelo ꝛ incitamur. Appendix illętabilis. qꝛ Appendix
in hoc mũdo nõ ſunt ſolida nec plena gaudia quę nihil habeãt amaroris.
Nã extremũ gaudij luctus occupat. Appendix dꝛ qđ appẽdiꝛ. Illętabilis
de quo nõ eſt lętandũ. Sic ęneidos. iij. Hinc drepanime portus ꝛ illętabi
lis ora. Multa ſunt puerbialiter dicta: notatuq; digna. Boetius dicit ſe
didiciſſe in forib9 Jouis eſſe duo dolia/ alteꝝ boni/ alteꝝ mali: neminẽq;
naſci: q̃ nõ aliq̃n ex vtroq; bibat. Hactenus eridanus ſupple dictus eſt. id
eſt inundatio padi. Nrõs repetamus amores. Quãdoq̃dem nunc ſcʒ in ve
re ꝑcipue dũ nix liq̃tur: tũc eñ veneri potiſſima daꝛ opa. Vñ vernę dicti:
q̃ fere verno tpe gignunꝛ. Alma: qꝛ diua creatrix: ab alendo dicta. nã ꝑ p/
pagatõem cõſeruat genus noſtꝝ. Arua volucres. Maro. Hinc volucꝝ
cõcentus in aruis Exhilarãt: hilaros grece. Vñ hilaꝝ Therentius dixit
facit hilaro ꝟbum: quod eſt hilarē ꝛ lętum facio: Nũc oĩa foetant. i. foetus
producũt. Tu tua luſiſti id eſt tuos amores faciliter cecinſti. Eſt eñ lu/ Ludere
dere res nõ graues canere. Vñ ꝟgil. in buco. Et ipm ludere quę vellē cala
mo ꝑmiſit agreſti. Ouidius. Ille ego qui fueram tenerorum luſor amoꝝ
Ingenio perij naſo poeta meo. Item Maro in culice. Luſimus octaui
gracili modulante thalia. Atq; vt araneoli tenuem formauimus orſum.
Sed nos aliena ſequamur. Non eñ fortunato/ vt dixi infortunia amo/
rum congruant: ea enim dictum eſt. Veneris nihil eſſe potentius

ſigne Maro. Oīa vincit amor: ꝛ nos cedamꝰ amori Et idē de tpe ꝗ amant belue: dicit Geor. iij Tēpore nō alio catuloꝝ oblita lena Seuior errauit campis: nec funera vulgo Tam multa informes vrſi ſtragemqꝫ dedere per ſiluas/ tum ſeuus aper: tum peſſima tygris Heu male tum libie ſolis erratur ī oris Et infeſto ſub ſydere .i. moleſto ꝛ inferēti q̄ſi vim qđ plus ē quā ſi in fauſto legēdum ſit Ad coitum .i. ad arcem ſic dictam: ꝙ eſſet ad cōſuentem Minciꝰ ex benaco: vt dixi naſcens Pernicit velociter. Arx noua caſtellum vocant Propt aquas .i. iuxta Uir. geor. iij Et viridi campo tēplum de marmore ponā Propt aquam tardis ingens vbi flectibꝫ errat Myncius: ꝛ tenera ꝑtexit arundine ripas Sed queras cū ille in laudem Myncij (Eſt em ſic vtilior nauigantibus aduerſo ꝑſertim flumie) dixerit tardis flectibus hic dicatur fugiens perniciter: ſed dicemus id ad inūdationem ꝑtinere qua flumina tarda alias ꝑnicia fiunt Longis lacertis .i. brachijs. quia labruce non putantur nec reſecātur Harundine ꝛ hamo .i. hamata harundine .i. vga tenui Sciderat/ ꝯtra mortem ꝓducit Naz ſcindo ſcidi priorē corripit Aenei. iij Heſperiū ſic'o latus abſcidit: arua qꝫ ꝛ vrbes. Ubi Seruius tn̄ videt ſentire debere produci Nam metri indigētiā ſcī ſyllabam corripit: verum nō legitur ꝓducta: cum ꝯtra ſepe reperiatur. Horatiꝰ .i. carminum Ne quitqꝫ deꝰ abſcidit ꝛc̄. Poſſet forte legi. Soluerat: aut quid ſimile Neqꝫ lux .i. diurnum tempꝰ neqꝫ mox hūore .i. rore virgilius Dumqꝫ tymo paſcent apes: dū rore cicade Studioqꝫ intendit iam .i. piſcādi hamo: vnde parum vtilitatis cōſequat ꝑſertim ꝑtermiſſa cuſtodia armētoꝝ ab oeſtro: veſpe genus .i. ſic grece a ſono dictuz Mox .i. paulo pꝰ vexatus a canibus. demū .i. tandem: aut vltimo additus .i. abſcōditus a milite .i. viro belligero humil' cōdicioīs vnde furari addit Nō enī militē dicemꝰ equitem auratū: ſꝫ milleſimū quenqꝫ: id ē quēlibꝫ e numero millenario etiā viliſſimū Unī milites romani potiſſimū pedites vocabāt

Quod puer vt nouit: tumulum conſcendit: ꝛ alta
Voce bouem clamans longo rura omnia viſu
Proſpicit: vt fruſtra niti ſe comperit: arcum
Corripit ꝛ pharetram: ſequiturqꝫ per inuia taurum
Illum per caulas ꝛ per ſtabula ōnia querens
Per colles benace tuos: per conſita oliuis
Iugura per virides ficis ꝛ vitibꝰ agros.
Deuerat ad ſub lime iugum: quod ſulfuris arcem
Suſtinet: ꝛ longis aperit proſpectus illinc
Benacum: hinc campos longe lateqꝫ patentes
Lux ea ſacra fuit petro: frondente ſub vlmo
Iuxta erat ex omni pubes poſt prandia vico:

Propter

Miles.

Ducebatq́ leues buxo reſonare choreas.
Ruſtica gens nulla genus arte domabile: ſēper Fau.
Irrequietum animal: gaudet ſudore. peracto
Mane ſacro feſta: quando omnia ocia luce
Ipſa ocii ac famis impatiens epulatur: ꝛ implet
Ingluuiem: audito properat tibicine ad vlmum
Hic furit: hic ſaltu fertur bouis inſtar ad auras.
Quam raſtris verſare nefas: ꝛ voluere terram
Calcibus ob duris: ꝛ inerti mole fatigat.
Ac ferit: ꝛ tota baccho facit orgia luce
Uociferans: ridens: ſaliens ꝛ pocula ſiccans
Stulte quid hec faris: ſolatia ruſtica damnas.
Ruſticus ipſe: tuis malus es tibi peſſimus ipſi
Dicta ioco fuerint: noſtrum repetamus amyntam.

¶ (Quod puer) Proſequitur hiſtoriā aut argumētum ceptum Proſpicit porro aſpicit Aenei .i. Nauem nō cōſpectu nullam: tris littore ſeruos: ꝓſpicit errantes Ut .i. poſtq́ Per caulas ꝛ ꝑ .i. ſtabula ꝑ colles benace tuos Nō lōge q̄ diſtat ita: vt de eo intelligi poſſet: qḋ dixit nr̄ lacus ꝛc̄ Sulphuris arcem a ſulphure denoīatā Benacū qui vt larius ex alpibꝰ angetur Sacra fuit petro ad vincula (vt videtur) caleū Auguſti. buxo .i. fiſtula et buxo Maro Timpana vos buxuſq́ vocat berecynthea Ipſa ocii ac Sic maro ī ſi. geor Ignobilis oci ꝓ ocij dixit: nam vt hic ocij ſcribas ꝟſus nō ratit Bouis īſtar .i. ī more. quid Ualla. vt dixi iprobat. Quā raſtris. ſ. ↄimiterio aut alio loco ſacro aut area publica Facit orgia bacho .i. celebrat bacchanalia Orgia autem generalr̄ dicuntur ōnia feſta Calcibus a nomīatiuo calcs: ſic em̄ ſcribēdū ꝑcipiūt: Eſtq́ īcerti generꝭ Uir Ferrata calce fatigat: alibi maſculinū leges. Inerti mole .i. pondere corporis inertis. Tibi peſſimꝰ ipſi: Cōfeſſus eni ē ſuos amores vti poſſet in eū dici illud Horatianū: Quā temere ī noſmet legem ſancimꝰ iniquam

Orgia baccho .i. bacchanalia. Cales

Contiguit greſſum: baculoq́ innixus acerno
Intermiſit iter: donec miteſceret eſtus.
Ah puer infelix: eſtus te maior in vmbra
Corripiet: nudam videas ne in fonte dianam

Claude oculos: blandis neu des ſirenibus aurem.

Sors tua narciſſo ſimilis: narciſſus in vndis
Dum ſedare ſitim properat: ſitit amplius. at tu
Exteriorem eſtum fugiens intrinſecus ardes.
Quam melius fuerat niſi te ſic fata tuliſſent:
Ad reliquum rediſſe pecus: ſeruaſſe iuuencas.
Amiſſi bouis equo animo diſpendia ferre:
Quam dum conaris perdere perdere teipſum
Sed poſt iacturam quis non ſapit: vtile non eſt Fau.
Conſilium poſt facta: dare quod oportuit ante.
Conſilium poſt facta imber poſt tempora frugum.

Continuit greſſum) Reliqua pſequitur. bacolo acerno ex acere arbo re. acer em̄ primi breui huius aceris ſcd̄m Priſcianum facit Unde acern⁹ a um Intermiſit iter q̄. d habuit ad inquirendum taurum Ah puer infelix clamatio Fortūati ſicut illic Ah v̄go infelix que te demētia cepit Studas videas ne ī fonte dianam claude oculos. i. auerte oculos tuos ne videas va nitatem: ſ3 ad fabulā alludit Acteon em̄ quia dianā ipudēs nudā vidit a canib⁹ diſcerptus ē blādis ne des ſyrenibus aurem Nā ſyrenas (vt aiūt) ſur da aure tranſire oportet: vt inquit diuus Hyeronim⁹ Fuerunt aūt aucto re Seruio in fine q̄nti. enei Tres in parte v̄gines ꝛ ī pte volucres acheloi fluminis: ꝛ caliopes muſe filie Harū vna voce: altera tibijs: tercia lira ca nebat Et primo iuxta pelor in capreis in ſilua hītauerunt: q̄ illectos ſuo cantu in naufragia deducebāt Scd̄m veritatem meretrices fuerūt q̄ trāſeuntes: qm̄ deducebāt ad egeſtatem his ficti ſunt inferre naufragia Has vlixes cōtemnēdo deduxit ad mortem Hec ille Harꝝ nomina dicit parthenope aq̄ que nunc neapol'. i. noua vrbs dr̄: olim fuit denomīata leu coſia ꝛ lygia dicunt̄ aūt ab eo qd̄ ē hirin: qd̄ ſignificat cōnectere ꝛ reti nere ꝛ aſpiratio cōuertit in ſ/ Harum cātum ad Ulyxem trāſtulit Cicero principium ē O decus argolicū quin puppim flectis vlixe ꝛc̄ Sors tua narciſſo ſil'is Js em̄ ſcd̄m Oui. methamor' iij Cum ſupbia forme elatus ceteros cōtemneret amore ſui in fonte viſi exarſit: ꝛ cū ſui cōpos eē nō poſſ; in margine languēs tādem in ſui nomīs florem cōuerti meruit: dum ſeda re ſitim pperat: in fōte videlicz: ſitit āplius amore ſui illic viſi īrinſecus ardet eſtu amoris Quā melius. i. q̄nto ſic Uirgi. Quā magis illa tremēs tāto magis effera flāmis Niſi te ſic fata tuliſſet Jmputat fatis: ſed tamē inmerito: vt legit̄ apd̄ Aulū gelliū li. vi. c. ij. Heu mihi qd̄ dānāt mortales numīa celi Eſſe sūt etem̄ ꝑ nos mala: cum tū ipis Uecordi pter fatū ſit

Acer

Syrenus

Narciſſus.

mēte dolores Multi q̄ fatis īputāt Iuue. Nūc ego fatis īputo. Et alibi Fata regunt hoīes Et manli⁹ li iiij. Fata q̄z ⁊ vitas hoim̄ ſuſpēdit ab aſtris Sic felix aut triſte venit p ſingula fatum Uerum fatum varie accipi ſolet: vt cum q̄z tn̄ accipiat dicem⁹ nō imponere arbitrio noſtro neceſſitatē etiam ſi fata viam inueniunt Cōſilium poſt factum ē inquit imber poſt tēpora frugum: bene ad ſuū inſtitutum cōuertit ne non ruſticus putetur: vt ait Maro inquit Dulce ſatis humor Fatum

Una puellaris inter pulcherrima turmas
Uirgo erat alba comas: aliis procerior: annos
Nata quater quinos vel circiter: ore nitenti
Urbanis certare potens: ⁊ vyncere nymphis
Aureolis radians guttis ad tempora limbus
Ibat: ⁊ ad pecus clauſum velamen aheno
Clauiculo: mediam fulgenti fibula ferro
Stringit in anguſtum: noua candicat inſtita: lapſu
Linea rugoſo: pedibusq̄ allabitur imis.
Hanc puer vt vidit periit: flāmasq̄ tuendo
Hauſit: ⁊ in pectus cecos abſorbuit ignes:
Ignes: qui nec aquis primi potuere. nec vmbris
Diminui: neq̄ graminibus: magicisue ſuſurris
Oblitusq̄ greges: ⁊ damna domeſtica totus
Uritur: ⁊ noctes in luctum expendit amaras.
Sepe graueſcentē verbis compeſcere flammam
Niſus: ⁊ inſanum iuuenis cohibere furorem
Dicebam: miſerande puer quis te deus iſtas
Miſit in ambages: ſed non deus: immo ſatanum
Peſſimus: ex illis quos noctibus atq̄ diebus
Ter tribus in terras fama eſt ex ethere lapſos.

Una puellaris) Non attendens ad interlocutionem fauſti nam per fort, deſcribens puellam, cuius amore exarſit. Nata quater

quinos id eſt viginti que etas ruſticis vxorē ad laborē expetētibꝰ grata
vrbano iunioꝛ placeat: vt in eunucho. Anni q̄t. ſedecim Flos ipſe ꝛc. Vr
banis nymphes. i. ſpōſis aut puellis ꝑ nymphis habēdis: Eſt aūt datiū
moꝛe ṽgiliano. Montibꝰ in nr̄is ſolus tibi certat amyntas. i. tecū ꝛ cum
nymphis: ſed durius addit ꝛ vincere cū ſequat nymphis. nā ſubaudire o
poꝛtet eas. Aureolis. i. par aureis. ſicut a luteo luteolū deduxit. Maro.
Limbus Limbus veſtis oblonga. Aheno. i. ereo clauiculo. i. ſpintre. Fulgēti fer
ro ex vſu aut artificio: aut ex eo qd̄ album ferꝝ vocant. Stringit in augu
ſtum vt gratilioꝛ habeat. Nā ſiqua eſt habitioꝛ paulo pugilē eſſe aiūt
na inſtita linea. i. faſcia annexe ſtole. Sunt aūt duo epitheca q̄ latina li
gua refugit niſi diuiſim cōſtruant: Sed tū hec tolerant: ꝙ pinde eſt: ac ſi
dicat inſtita noua ex lino q̄ ruſtice cōuenit: nam inſtita lanea ꝛ ſerica ſtole
matronali cōgruit: allabitur imis pedibꝰ. i. ad imos pedes defluit. Hora.
ſer. i. Nil mediū eſt: ſunt q̄ nolint tetigiſſe niſi illas. Quarꝝ ſub ſuta talos
tegat inſtita veſte. Eſt aūt inſtita tenuiſſima faſciola q̄ preterea dixit inſt
acro. ad dictū locū. Lapſu rugoſo. i. in plicas cōtracto. Hanc puer vt vi
dit perijt. Maro. Vt vidi vt perij: vt me malus abſtulit erroꝛ: flāmulā
Inſtita tuendo. i. inſpiciēdo hic actiue capit. Ignes ignes bona ꝛ artificioſa re
titio: qui nec aquis ꝛc. Vñ editus apud G. ll. lib. xix. cap. ix. Quid ſ
culā ꝑfers philiros q̄ nihil opus nobis. Ibimus: hic lucet pectoꝛe flam
ma ſatis. Iſtā nō potis eſt vis ſeua extinguere venti. Aut imber celo c
didus ꝑcipitans. At cōtra hūc ignē veneris / niſi ſi venus ipſa. Nulla ē q
poſſit vis alia opprimere ꝛc. Neq graminibꝰ id cōquerit Apollo apd̄
ſonē. Heu mihi ꝙ nullus amoꝛ eſt medicabilis herbis. Magicis ſiue
ris. i. incantatorībꝰ q̄ obſcure remordēte cōſcientia ꝑferunt. Quis te deus
ex veteri cōſuetudine interrogandi. Nā hodie cū vnū credimus deū: [illegible]
ta eēt niſi abuſiue: vt dixi ex poetico moꝛe inferos dicamus deos. a
rē: aut ṽtutes ꝛ vitia: In iſtis ambages. i. inextricabiles erroꝛes. Si n
deus. coꝛrigit ergo qd̄ dixerat deus: immo inqt ſatanū peſſimus: a nō
Satanas. tan: huius ſatanos: ſicut tyrā tyranos. pean peanos. Peccāt ergo q̄
ſatanas ne: media breui ꝑferūt. Ter tr. bꝰ id ē nouē noctibꝰ ꝛ tondem [illegible]
bus ex. ix. choꝛis angeloꝛum.

Dic age ſi noſti quenq̄: reminiſcere: ſi quem
Videris hoc pacto diteſcere: ſurgere in altum:
Dilatare domum: maioꝛibus hoꝛrea aceruis
Complere his ſtudijs: extendere latius agros:
Multiplicare greges: acquirere paſcua bobus.
Inter tot populos: quot habet latiſſima tellus
Sunt qui noſtra ferant menſis epulenda cruentis
Coꝛpoꝛa: ꝛ humanos abſumant dentibꝰ artus.

Sunt inquam quos tanta malis tot vexit herynnis
Sed nullum eſt tam immane genus: tã barbara nuſq̃
Gens: que femineos non execretur amores.
Hinc veniunt rixe: veniunt et iurgia: et arma:
Sepe etiam dire multo cum ſanguine mortes.
Hinc quoq̃ deletis euerſe menſibus vrbes
Ipſe etiam leges rubriſq̃ volumina loris
Clauſa vetant ſcelus hoc: et deteſtantur amores:
Ut leges audiuit: ad. hec reſpondit Amyntas:
Ciuis enim fuerat puer: et verſatus in vrbe.
His monitis prudens et circumſpectus haberi
Niteris: et ſenſu tetricos anteire catones.
Error hec: paſſim ſapiens dementia regnat.
Ipſe ſibi blanditur homo: ſolerſq; putari
Vult animal: tamen incautus ſibi multa tetendit
Retia: et in foueam cecidit: quam fecerat ante
Liber erat: ſeruile iugum ſibi condidit ipſe
Pondus id ẽ legum (vidi ipſe volumina) quas nec
Antiqui potuere patres: nec poſſumus ipſi
Nec ſeruare etas poterit ventura nepotum.
Aſpice q̃ ſtulta eſt hominum prudentia: celum
Sperat: et eſſe ſibi ſedem inter ſydera credit
Forſitan in volucrem moriens tranſibit: et altum
Spiritus aſſumptis tranabit ad ethera pennis
Tunc ego: quid latras: legum deus autor: et ipſis
Non parere. ſapit magnam nimis impietatem.
Grandia de magnis hec ſunt certamina rebus.
Quid fuerim rexis: q̃uis pannoſus et aſper

Sim modo: tunc animo: tunc vi: tunc ore valebam.
Nec mihi ſeſe alius poterat componere paſtor.
Nunc quoqꝫ ſi rectus vultu gradiare ſupino Fau
Alter eris marius: raſo ore videbere carbo
Talia reſpondit ſic obiurgatus amyntas. Foe
Facto homini deus inuidit: conceſſa voluptas
Uiſa bonum nimis excellens: ꝛ vota repreſſit
Legibus inuentis: vt equi ligat ora capiſtro.
Ne quocunqꝫ libet flectat veſtigia ſeſſoꝛ.
Que mea ſit me cogit amor: ſententia fari:
Libꝛaqꝫ ora facit: qui non communicat vſum
Coniugis: inuidus eſt: liuoꝛem excuſat honeſtas.
Introducta vſu longi liuoris iniquo.

Nam dum quiſqꝫ ſibi retinet ſua gaudia: nec vult
Publica: communis mos ac longeuus honeſtas
Factus ꝛ hunc morem fecit dementia legem.
Inuida ꝛes amoꝛ ē: res inuidioſa voluptas.
Tunc ego non audens hominem contendere contra
Amplius: inſano rediens ab amante receſſi
Cernis vt hic malus affectus ſic lumina mentis Fau
Claudat: in errores vt ſponte feramur apertos:
Cernis vt a ſummo liuentia nubila baldo For
Se agglomerent: oꝛitur grando: ne forte vagantes:
Tempeſtas deprendat oues: diſcedere tempus.

Dic age.) Progreditur in deteſtationem amoꝝ quo illum auertat. facit qꝫ id quaſi ſatyrice docens nullum ex amoribus emolimentū nullūqꝫ per eos diteſcere. Sunt qui nrā ferant Tyranni qui ſanguinem ꝛ ſudorē pau

perum abſumāt :aut ad cyclopas ꝛ leſtrigonas aſperit :aut ad egyptios
a Juuenale dānatos :ſed veri⁹ ad auaros :qui quicq̄d paupes ſudore pa
riunt deuorāt Euerſe vrbes :vt Troia.ꝛ alie vt Hora.i.ſer.ſetit multe Nā
fuit ante Helenā cunnus teterrima belli Cauſa:ſed ignotis perierūt mor
tibus illi Quos venerem i certam rapientes more ferarum Uiribꝫ edicior
cedebat vt in grege taurus. Tetricos ceueros ꝛ rigidos a tetricis montibꝫ Tetricus
aſperis anteire colliſio eſt ſicut in deinde,pinde de eſſe fieri ſolet Catones Catones
duo nomīati ſunt ſeueriſſimi maior ille cenſorius ꝛ minor vti cenſis Ipſe
etiam leges vt lex diuīa Non mechaberis Lex humana vt lex iulia i ad
ulteros De q̄ Iuue. Lex iulia dormis ꝛc Quas nec antiq̄ potuere prēs
Sic btūs Petrus Act.xv. Nunc ḡ q̄d tentaris deum imponere iugū ſup
ceruices diſcipulorum :q̄d nec nos nec prēs nrī portare potuim⁹ Sapi
ens.demētia bona implicatio ſicut apud iuuenalē Inter ſocraticos notiſ
ſima foſſa cinedor cum nihil ſit magis repugnans q̄ ſocraticum ꝛ cinedū
eſſe ſed vt inprologo Andrie dicitur multi faciunt nē intelligēdo vt nihil i
telligāt Uidentur ergo ſibi ſapientes cum ſint demētes Iniquam in ſe ferē
tes legem Hora. Quā temere in noſmet legem ſancim⁹ inquā.fecerat āte
Sic Dauid Incidit,in foueam quam fecit Forſitā in volucrē Tāta eſt
amantibꝫ inſania:vt etiam que fidei ſunt irrideant Graphice ergo docet
quā non ſit ſui compos quiſq̄s amat Grādia de magnis Ne decori pſona
rum immemor videat poeta videt eīn altior hic diſputatio q̄ vt ruſticis
conueniat īducit alter ī loquētē :q̄ ſi minus hēat fidei Uñ Fort more ſe/
ni q̄ ſe laudāt ꝛ ſua tēpora :vt Neſtor apō homer Uñ Flacc⁹ i arte. lau
dator tp̄is acti ſe puero)dicit inadoleſcētia fuiſſe preſtāti ingenio ꝛ pruden Carbo
tia magna preditū Quid fuerim reris .i.arbitraris Quis pānoſus.i.veſ
temētis pāniculis cōſuta ꝛ craſſo pāno :ꝛ aſp ſim mō.i.pānis anniſq̄ obſi
tus.vt inquit Comicus Nūc quoq̄ ſi rectus vultu gradiare ſupino Alter
eris marius q̄ pceus erat.ꝛ vt Apian⁹ docet vultu ſeuero .q̄ ex vultus di
ritate cum nihil loqueretur ſatis pferre viſus q̄ i gentem machinaret ce
dem Papirius autem carbo illa tempeſtatē qua cum iun iori grapho cō
ſpirabat ad huc inueſtis ſeu imberbis erat: Unde ait Raſo ore videbere
carbo alludēs(ni fallor)ad carbonem quo nihil nigrius .vt equi ligat ora
capiſtro ceſſor .i.qui in ſedit equo Me cog it amor Non ergo ſui iuris
aut librum ſe fatetur ſed amore coactum Qui non cōmunicat vſū cō
iugis :inuidus ē Uult errore ꝛ hereſi nicolaitarum etiā cōiuges debere cō
munes eſſe :ꝛ per inuidiā ſuam cuiq̄ datā .ꝛ legem iuliam in adulteros
latā queres .quia honeſta viſa liuorem excuſat honeſtas Honeſtarē autē
introduxit longus :ſed iniqu⁹ inq̄t vſus que omnia ſunt ab inſano ꝛ demē
ti amatore dicta Unde quam vidit non maritali affectione amauit Liuor
Inuidia res amor eſt id eſt inuidere faciens :quia nec regna parem.nec
ſerre venus poteſt Liuentia ſub nigra et denſa :a liuore qui eſt macu
la plumbei coloris ex compreſſu facta. Tibullus Cum ſuccus
herbaſq̄ dedi quis liuor abiret. Quem facit impreſſo mutua dente ve
nus Et quia talem inuidi contrahunt colorem · Ideo liuidi dicuntur
et liuor inuidia Baldo .i.a monte vicino Eſt autem future glo
rie paraſceue.i.preparatio.

Amyntas de inſani amoris exitu infelici

¶ Aegloga iij. q̄ dicit' Amyntas de inſani amoris
exitu īfelici. Colloquutores Fauſt⁹ ⁊ Fortunatus

Illa heſterna rueſ baldi de vertice grando
Fortunate fuit nobis innoxia: diuis
Gratia noſtrarum quibus eſt cuſtodia frugum
Sed veluti ex illis veniens aitharculus oris:
Veronenſem agrum pecudes ⁊ ouilia ſic eſt
Demolita: caſas et paſtoralia tecta
Sic euertit. vt agricolis ſpes nulla ſuperſit:
Agricolis etenim pecus eſt ſubſtantia et arua
His ſubiecta malis: grandi theſaurus in arca
Ciuibus ē: quem nulla queat contingere grando:
Nulla pruina: gelu nullum. nulle aeris ire:
Neſcio quis ventos tempeſtateſq; gubernat.
Jd ſcio: ſed neq; ſi ſcio ſat ſcio: ſed tamen auſim
Dicere. quid: vitane ideo multabor in ipſa.
Numina ſi vt perhibent: orbem moderātur ab alto:
Extimo nil duros hominum curare labores.
Aſpice quo tenuem victum ſudore paramus.
Quod mala pro grege: pro natis: pro coniuge paſtor
Fert miſer. infeſtis eſtate caloribus ardet.
Frigoribus riget hybernis. dormimus ad imbrem
Cotibus in duris: vel humi: contagia mille
Mille premunt morbi pecudes: diſcrimina mille
Sollicitant. latro inſidias intentat ouili:
Atq; lupus: mileſq; lupo furatior omni.
Vt manus aſſiduo detrita incaluit vſu:
Squalluit os. barba obriguit: cutis aruit eſtu:

Una repentino rapit omnia turbine grando.
Hoc ſuperi faciunt: quibus inclinamur ad aras:
Et quibus offerimus faculas: ⁊ cerea vota.
Neſcio que pietas: ⁊ que clementia tantis
Cladibus inuoluat paſtores omniũ egenos.

Illa heſterna ruẽs) Facto ex euẽtu paſtoribꝫ colloq̃o ꝓſequit̃. Fortu. infœlices amores Amynte. Stilus: qꝛ paſtoralis facilimus eſt quocirca breuiſſimus ero. Illa grãdo heſterna: cuius meminit in fine pcedẽtis eglogę de ꝟtice. i. ſummitate. Vertex em̃ dꝛ ſummitas: a q̃ vertendũ eſt cũ altius ire nequeas: vt in capite ⁊ mõte. Baldus mons eſt Diuis. i. ſcĩs. Harculus ruſtici nomẽ q̃ſi bonus cultor aut aruicula aut retiarius. em̃ dꝛ rete. Demolita. i. deiecit ꝓſtrauit calamitatem inferẽdo. caſas: tuguria paſtoralia. ⁊ p. i. paſtoralia tecta. Agricolis etem̃ ordo eſt etem̃ ſubſtãtia. i. poſſeſſio ⁊ peculiũ eſt agricolis pecus ⁊ arua nulle aeris irę. i. tẽpeſtates q̃ſi ab irato ioue q̃ ⁊ aer dꝛ illatę. Neſcio q̃s ⁊c. ruſtice id dr̃ ſ; graphice. Sũt em̃ ruſtici impatiẽtes calamitatis / ita vt in deuerbio ſit. Qui ſua amittit / ⁊ ſenſus amittit. Vñ ⁊ Aeneas amiſſa cõiuge cũq; ſummus alioq̃ deoꝝ cultor ait. enei. ij. Quẽ nõ incuſaui amens hoimq; deorũq;. Aut q̃d in euerſa vidi crudelius vrbe: Et in buco. amiſſo nato. Atq; deos atq; aſtra vocat crudelia mater. Vtrane iõ mulctabor in ipſa. i. an ne ob id viuẽs puniar. Id ãtq; de more ruſticano. Nã illis durũ nõ videt̃ q̃d differt malũ: vtpote poſt fata. Numĩa ſi vt ꝓhibẽt: epicurei em̃ negabãt. Vñ Maro in buco. Nec curare deũ credis mortalia quẽq;. Lucre. Nec bñ ꝓ meritis capit̃: nec tangit̃ ira. Hora. ſer. i. Credat iudeꝰ apella. Nõ ego nãq; deus didici ſecurũ agere euũ. Iudeũ vocat apellã: id eſt ſine pelle ꝑpuciũ. hoc ẽ circũciſum. Securꝝ euũ. i. ſeorſum a cura mortaliũ. Vñ epicurus iactitabat ſe leuaſſe genus hũanũ duobꝫ ſumme malis: metu ⁊ ſupſtitõe deoꝝ. Metu quidẽ: qꝛ dixit vnũ eẽ ſpũs hũani ⁊ beluinĩ interitũ. ⁊ ita nõ eẽ metuẽda q̃ poſt mortẽ eueniũt. ⁊ ſupſtitõe. i. anxia religione: cũ dij nõ curẽt mortalia: ſed vtrũq; impiũ ⁊ ſceleſtũ eſt oẽm pietatẽ et religionẽ deſtruẽs. Extimo ꝓ exiſtimo. i. cẽſeo ⁊ iudico ꝑ x plurimi ſcribũt. Aeſtimo ãt. i. aeris ꝑciũ cõſtituo ⁊ liceor: ꝑ ę ⁊ ſt. Diſcrimĩa. i. picula. Milesq; lupo furacior. Miles dꝛ q̃cũq; ſtipẽdiũ belli grã ſuſcipit. Una grãdo: vna calamitas q̃ dcã ẽ q̃ calamos. i. culmos ſegetũ terit: eſt aũt in ſermone multiplex pathos. Quibꝫ incliamur adorãdo ⁊ ſacrificãdo nutu. Sic hiarbas enei. iiij. dꝛ añ aras media inter numĩa diuũ. Multa ioue manibꝫ ſupplex oraſſe ſupinis. Et infra. nos munera templis. Quippe tuis ferimus famãq; fouemus inanem Incalluit. i. callũ: hoc eſt tumorem et duriciẽ induit. Paſtores omniũ egenos. enei. ꝑmo. Omnibꝫ exhauſtos iam caſibus: omnium egenos.

Vertex
Baldus
Harculus
Epicuri
Judeus
Miles.
Grando

Fortunate: ſcelus nobis hęc omnia noſtrũ
Ingerit: ętherei ſententia iudicis: ęqua eſt.

Quod ſcelus? an fuimus chriſti vitę inſidiati? — Fort.
Jurgia / furta / irę: venus ⁊ mendacia / rixę. — Fau.
Quid meruere boni? nec eñ ſcelus obruit omnes. — For
Et tamen vna omnes pariter peſſundat erynnis.
Heu neſcis male de ſuperis ſentire nefandum? — Fau.
His igitur quę ſcire nefas: neſcire neceſſe eſt:
Poſt habitis: curas iterum repetamus amyntę:
Quas ſumus experti: quas ignorare negatum eſt.
Res vulgaris amor: ſtudium cõmune iuuentę.
Egror ⁊ affectus alij de cardine mentem — Fortu.
Sępe leuant: animo ſermo venit ęger ab ęgro
Intellecta licet pro re pro tempore fari. — Fau.

Sic habitus coſmas ſapiens: incognita nunq̃.

Fortunatus

Fauſte ſapis: notos igitur repetamus amores
Reſtat amyteos poſtrema in ſata furores
Ducere: ⁊ in miſero lachrymas impendere caſu.

¶ Fortunate ⁊c) Ne approbanda videat̃ ſententia Fortunati caſtigat eũ Fauſtus dicens illud notum verbum. Omnia mala quę patimur peccata noſtra meruere. Item ętherei ſententia iudicis ęqua. Auguſtin⁹ eñ docet occulta quidem eſſe interdum diuina conſilia: ſed tamen nunq̃ iniuſta. Hoc Maro ęnei. vi. Aut ęquus amauit iuppiter. Et ęnei. x. Rex iuppiter omnibus idem. Quod ſcelus. Graphice exprimit ruſticorum opinionem: qui ſeſe inſontes putant dum capitalibus criminibus vacant. Reſpondet aũt Fauſtus Quęris quod ſcelus? Jurgia id eſt contentiones quę frequentes inter ruſticos ſunt. Unde pro magno bono dixit Maro ſepe dicens. Hinc tibi quę ſemper vicino ab limite ſepes ⁊c. Venus id eſt luxuria carnis. Quid meruere boni. Non reſpondet ad hoc Fauſtus: aut q2 feſtinat ad narrationem exitus amorum Amyntę: aut quia non decuit ruſticum quę theologorum ſunt enodare. Unde dicit nefas eſſe de factis dei inquirere Satis enim eſſe debet: quia deus ita vult: qui nihil iniuſtũ velle poteſt. Itaq̃ vbi diuina eſt preceptio nulla debet eſſe cunctatio: vt Abraham nobis preclare oſtendit dicente diuo Auguſtino: nam filium non dubitauit mactare: in quo tamen propaginis promiſſionem acceperat. At ſi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quęras cur boni cum malis puniantur: dicetur tantum temporaliter pu/niri bonos: vt plus mereantur: malos autem ad vindictam. Et ita precio/ſa in conſpectu domini mors ſanctorum eius. Mors autem peccatorum peſſima. Neſcire neceſſe eſt. Altiora te ne quęſieris. Mitte archana dei ⁊ cętera. Poſthabitis id eſt pretermiſſis aut minoris habitis: vt poſthabui tamen illorum mea ſeria ludo ⁊ cętera. poſthabita coluiſſe ſamo ⁊ cętera. Quis id eſt cuiuſmodi ſumus experti: quia hoc commune malum: ſemel inſaniuimus omnes: Mœror ⁊ affectus alij. id eſt affectiones ⁊ paſſio/nes id eſt perturbationes. De cardine id eſt ſtabilitate. Sępe leuant id ē amouent. Animo ſermo. venit ęger ab ęgro: quia ex habundantia cordis os loquitur. Unde Flaccus in arte. Format enim natura prius nos intus ad omnem fortunarum habitum: iuuat aut impellit ad iram: aut ad hu/mum mœrore graui deducit ⁊ angit. Poſt effert animi motus interprete lingua. Sic habitus coſmas ſapiens. Coſmas vt opinor medices floren/tinus ille ditiſſimus ⁊ memoratiſſimus pater Laurentij ⁊ auus Petri me/dicis hic intelligitur. In poſtrema id eſt in vltima fata. id eſt in mortem vſqꝫ. Impēdere, id eſt impertiri in miſero caſu id eſt in infœlici exitu.

Pręteriens illac paruo poſt tempore rurſum
Inſanire hominem video: ⁊ miſeratus amantem
O iterum (dixi) mens inconſulta: veneno
Ebria fatali: populo iam fabula factus
Non reſipiſcis adhuc: ⁊ adhuc in amore ſepultus
Teruis atqꝫ tuos: pecus atqꝫ mapalia tecum:
Ut quondam moriens rapuit ſecum omnia ſanſon.
Cum ſenio curuatus eris ſi forte ſenectam
Fata tibi dederint: quis ſuſtentabit inertem:
Somnolentum: inopem/ cum iam defecerit omne
Robur ⁊ ingenium: ſenſuſqꝫ receſſerit omnis:
Hec tibi cuncta feret niſi mors preuenerit ętas.
Eſto domi/ vigila/ obſerua: ſuper omnia ſemper:
Proſpice quo tendas: ⁊ quo veniſſe dolendum eſt
Irecaue: diſcerne vias: hominemqꝫ memento
Non ad delicias: non ad muliebria natum

Blandimenta:leui tam pernicioſa iuuentę:
Ipſe ego cui pecudes:cui lac:cui caſeus:egre
Uitam ago:tanta agros omnes inuaſit egeſtas
Tot dur i rerum euentus:incōmoda paſſim
Tanta:tot aduerſis totus conuoluitur orbis.

ℭ Preteriens illac) Principiū narratōis. Illac.i.p illū locū vbi dixi A/
O iterum. mynta amore languentē iacere. Paruo poſt tēpe. Sic Maro. Reſpexit
tū ꝛ multo poſt tpe venit. Uñ poſt ꝛ añ:grā exceſſus abltm̄ regūt cū ſuo
ſi volumus caſu:vt poſt dictā diē puo tpe. Sine aūt caſuali ſuo videtur
aduerbia:vt poſt.i.poſtea. O iterū bonus eſt ꝟſus:qꝛ in pncipio carmis
monoſyllaba vocalia nō abijciunt:vt o vtinā:o ego ꝛc.neqꝫ corripiunt:ſi
cut interdū in medio:vt in buco. Te corydon o alexi trahit ſua quemqꝫ vo
luptas. Mens incōſulta.i.imprudēs:cui nihil ē cōſilij aut penſi.capit etiā
incōſultus paſſiue:p eo cui nō eſt datū cōſiliū:vt ęnei.iij. Incōſulti abeūt
ſedēqꝫ odere ſybillę:ꝛ tū cōſulti vident̄ q̄ cōſiliū dant:ſed reuera q̄ conſu
lūt̄ ſępe.i.a quibꝰ vt prudētibꝰ cōſiliū petit̄. Uñ nō ſolū iuriſcōſultus:ſed
etiā iurecōſultus dr̄ q̄ſi in iure aut de iure. Ueneno ebria fatali.i.amore
ad fata.i.mortē ducēte:eſt eñ amor venenū:qꝛ p venas it. Uñ vulnus alit
Amor venis ꝛc. Nec tū fato imputandū ſed nobis. Uñ diuus Augu.ſup illud.
Ego dixi miſerere mei:ſana aīam meā qꝛ peccaui tibi.ait Ego peccaui:
nō fatū:nō fortuna:nō diabolus.de hoc tū plura iā diximus Populo iaꝫ
fabula.i.argumentū fabulādi. Nō tū dicit iā fabula fcā/qꝛ ordo ē:factus
iam ꝑplo fabula. Reſipiſcis.i.iteꝝ ſapis:ꝛ ad ſapientiā redis Pecus atqꝫ
Mapalia mapalia.i.caſas ꝛ caulas. Dicunt̄ etiā ſic a ꝟgilio vt raris habitata ma
palia villis ꝛ magalia;ſed pma lōga:vt ęnei.i. Mirat̄ molē ęneas maga
lia quondā. Rapuit ſecū oīa ſanſon:vt iudicū.xvi. Late deſcribit̄/nota
eſt hyſtoria. Senectā fata tibi dederint. Qui eñ (vt Seneca dicit)ad ex/
Mortis genera. tremū fati puenerit ſenex morieť. Poſuerūt antiq̄ multiplicē mortē:vt fa
talē q̄ q̄ttuor curſus ſaturninos explebat:id ē centuꝫ viginti annos:vltra
quos fata id eſt deorum conſtituta negabant poſſe viuere:ꝛ naturalē que
tris explebat:id eſt xc.annos.tunc enim natura deficit. Diciturqꝫ mors
merita id eſt promerito in remedium tot malorum quę ſequantur conceſ/
ſa:ꝛ fortuitam ac violentam quę etiam in primo curſu contingere poſſunt
quas omnes tangit Maro ęnei.q̄rto ad finem. Nam quia nec fato meri
to nec morte peribat. Sed miſera ante diem ſubitoqꝫ accenſa furore Hęc
tibi cuncta ferent. Unde Flaccus in arte. Multa ferunt anni venientes
commoda ſecum. Multa recedentes adimunt. De incommodis ſenectę
vide Iuuenalis ſatyram..in qua dicit: Sed q̄ꝫ continuis ꝛ quantis lon
ga ſenectus. Plena malis. Proſpice quo tendas id eſt ad quem ſtatum
Perſiꝰ. Eſt aliquid quo tēdis:Et quo id eſt ad quē ſtatū Ordo ē:ꝛ caue
ire ſup.eo:q̄ reiſſe dolēdū ē. Eſto domi:aut ſimplr̄ dr̄:aut qd̄ Perſius
Tecū hītaꝛ noꝝ q̄ꝫ ſit tibi curta ſuppellex Leui.i.facili ꝛ incōſtāti Tot

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

durı̃ terū euentus. Licet vt Valla docet in plurali frequētius dicatur euē ta genere neutro tamē etiam euentus legimus: Vt Aeneidos.vi. Ceciſq; volutat euentus. Euentus

Accipe rem nō auditam nō tempore factam
Pręterito: ſed quā lux hęc mihi protulit ipſi.
Ut mos/ autumno pecudes creſcente totundi.
Mane foro expoſui lanę venalia pondo
Sexaginta hodie: grande ęs conflare putabam.
Uix vitam gregis eduxi: vix pabula poſſum
Mercari hibernis niuibus: quo cętera pacto
Sit victura domus: nondū mihi conſtat amynta.
Quiſquis amat/ dominę munuſcula mittat oportet
Tu vero cui vix tectum fortuna reliquit
Sub quo litesq; habitat ſub quo pernoctat egeſtas
Quid poteris cupidę gratum donare puellę:
Mittere mala decem ſatis eſſe ſolebat amanti:
Purpurei flores: ⁊ raptus ab arbore nidus:
Gramen odoriferū: memini quo tempore magnę
Credebantur opes: ventū eſt a gramine ad aurum.
Regia res amor eſt hac tempeſtate receſſit
Mos vetus: ⁊ quędā mala lex inoleuit amandi.

¶ Accipe rem nō au. Cōtinuat ſermonē quē ad Amyntā habuit: in quo quod Amyntę & oibus dicit q̄ ſimili capti ſunt morbo. Recitat ergo ar/gumentū ꝑ re excogitatū. Nō auditū qr falſa ſunt ſepe audita. Vñ Plautus Plus valet oculatus teſtis vnus q̄ȝ auriti ⁊ ecē.i.vnus q̄ ſe vidiſſe dicat q̄ȝ.x.q̄ audiuiſſe dici. Autūno totūdi.alibi in maio tondent. Sexaginta pondo.i.libras. Mittere mala decē. Vir.in bucol. Aurea mala decē miſi cras altera mittam. Purpurei flores. Idē tibi lilia plenis. Ecce ferūt nymphę calathis: ſed id amaſij poetę hubertius dicūt ⁊ raptus ab ar/bore nidus. Idē parta mea veneri ſunt mūera nāq; notaui. Ipſe locū aerię q̄ cōgeſſere palūbes. Gramē odorifer. Idē. Tum caſia atq; alijs intexens ſuauib9 herbis. Mollia luteola ſpargit vacinia caltha. Credebant opes. Vñ Qui potuit violas addere diues erat. A gramie ad auꝝ. Ouidi9 Melius nūc omen in auro ē. Regia res.i.regalis: qd̄ potius dicerem:

ſed tamen ⁊ morbū regium vocant qui regalē expetit ſumptū: Hac tem/peſtate: hoc tempore turbulento.

Talia ſuadenti toruo mihi retulit ore.
Si cupis optatam mihi fortunate ſalutem:
Da quod amo: noſtro hęc vna eſt medicina dolori.
Cętera quę memoras mihi ſunt tormenta: reuelli
Ex animo furor iſte nequit: mea pectora imago
Virginis obſedit mecū eſt: mecū itq; / reditq;.
Excubat: ⁊ dormit mecū / caput / oſſa / medullas.
Cor complexa poteſt cum ſola excedere vita.
Ac veluti quotiens aliena ex arbore ſecto
Surculus inſeritur trunco: natura duorum
Jungitur: ⁊ mixto coaleſcit corpore virga
Sic dominę dilecta mihi ſe immerſit imago.
Et fęcit duo corda vnum / duo traxit in vnum
Pectora: ſenſus ineſt nobis ⁊ ſpiritus idem
O me fęlicem / ſi cum me fata vocabunt:
In gremio: dulciq; ſinu: niueiſq; lacertis
Saltem anima caput hoc languens abeunte iaceret
Illa ſua nobis morientia lumina dextra
Clauderet: ⁊ triſti fleret mea funera voce:
Siue ad fęlices vadam poſt funera campos:
Seu ferar ardentem rapidi phlegetontis ad vndam:
Nec ſine te fęlix ero: nec tecum miſer vnq̄.
O dryades: florumq; deę nymphęq; decentes
O nemorum ſyluane pater: ſeruate precamur
Collibus in veſtris: gelidiſq; in vallibus omne
Syluarum ruriſq; decus: circundate ſaltus.
Sepibus: ⁊ prohibete pecus: ne floribus obſit

Iſta precor dominę ſeruate in funera noſtrę.
Tunc omnis ſpargatur humus: redolentia ſerta
Texite: quę circa tumulum ſupraq́ʒ iacentem
Cōponantur heram: triſtes ad buſta puellę
Pierides aderunt: ꝛ lamentabile carmen
Ore canent madido: ſignataq́ʒ verba relinquent
Iſta ſepulturę relegenda nepotibus olim.
Hic tegitur virgo: cui nil quin diua vocari
Debuerit: deerat niſi dura fuiſſet amanti.

¶ (Talia ſuadenti) Recitat reſpōſum miſere amātis ſolā puellā depoſcentie. vt Carinus terētianus. Nihil aliud volo niſi philomenā. Bene dicit ſuadenti ꝛ nō ꝑſuadenti: qꝛ nihil efficit. Furor iſte. i. quē tu cōmemoraſti. ꝛ dixiſti in me eſſe. Excubat. i. excubias agit: hoc eſt vigilat mecum. Aene/ quarto. Illū abſens abſentē auditq́ʒ: videtq́ʒ. Id quoq́ʒ phedria optat ſi/ bi a thaide fieri in eunucho. Me ames: me deſideres/ me ſomnies/ me ex/ pectes/ de me cogites/ me ſperes/ me te oblectes/ mecū tota ſis ꝛc. Caput vn̄ furor in amāte. oſſa ꝓpter medullas. ęnei. iiij. Eſt mollis flāma medul/ las interea: ꝛ tacitū viuit ſub pectore vulnus. Vn̄ hic addit Cor cōplexa hinc em̄ dꝛ cura ꝙ cor vrit. Surculus. i. inſita q̄ pullulat ꝟgula. Duo cor da vnū. Vn̄. i. Corin. vi. Et erūt duo in carne vna. hic autē nō ex re ſed ex affectōe dꝛ: qꝛ nōdū adheſit. qui adheret (vt ibidē dꝛ) meretrici vnū corpus efficiẜ: ꝛ ſpūs. i. animus: qꝛ grece   id eſt amoenos ſpūs ſeu ventos diciẜ. O me foelicem. graphice exꝓmit affectōem miſerę amātis: cui dulce videẜ in cōplexu amatę mori. Virgil. in buco. Hic ipſo tecum cōſumerer ęuo. Illa ſua nobis ꝛc. Ex tibullo fere ſumptus locus: aut ex ep̄lis Oui/ dianis. Triſti voce neniā canendo. Siue ad foelices cāpos id ē ad elyſios de quibus ęnei. vi. Deuenere locos lętos ꝛ amoena vireta fortunatorū ne/ morū ſedeſq́ʒ beatas ꝛc. Hos paradyſum vocamus. Phlegeton fluuius infernalis ab ardore dictus: Nec ſine te foelix ero: nec tecum miſer vnq́ʒ Ex affectione (vt dixi loquitur) non ex debito conſilio itaq́ʒ non eſt putan/ dum eam eſſe poetę mentē. Quod dico ꝓpter imperitos qui nō diſcernen/ tes: quādo ex ſua ſententia: ꝛ quādo ex alterius introducti loquunẜ poetę indifferenter citant quaſi ita ſenſerint. Maro autem ſentit etiaʒ amores perdurare poſt fata. Unde ait in eodem vi. Curę non ipſa in morte relin/ quunt: Quin putauit eaſdem permanere affectiones dicens. Quę grati a curruum armorumq́ʒ fuit viuis: quę cura nitentis Paſcere equos eadem ſequitur tellure repoſtos. Iuxta quod dictum eſt: Qualem te inuenio: talem te iudico. Et ita quia ęterna eſt damnatis peccandi libido: non eniʒ immutari poſſunt: Merito eſt ęternum ſupplicium. Sed ad ruſticum redeamus Amyntam: cui inſanus amor perſuaſit: quod prophetę

Elyſii

Phlegeton

diuinus dicenti. Nõ auertas faciẽ tuã a me: ⁊ ſimilis ero deſcendẽtib⁹ in lacũ. O dryades .i. nymphę arboꝝ: ⁊ ꝑcipue quercuũ: quia id eſt drys: huius dryos quercus dr̃ floriũq; deę q̃ napeę dicunt̃. nymphęq; ſaltuũ reꝝ: vt mõtiũ q̃ oreades: ⁊ fluminũ q̃ naiades dicunt̃ ⁊ mariũ q̃ nereides: ⁊ arboꝝ ꝗ̃q; q̃ hamadryades. O nemoꝝ ſiluane pater: vñ a ſyluis denoiatus. Hic q̃q; aduciſſe dr̃ ad gallũ amore pereuntẽ a Virgilio in Buco. Vñ dr̃: ſeruate ꝑcamur. q: nymphę amare ⁊ amari ſolẽt. Seruate inquit decus: id ẽ ornatũ floꝝ ⁊ herbaꝝ: ne floribꝰ obſit. Virgil. georgi. iiij. Nec oues hœdi'ue petulci floribꝰ inſultẽt: aut errãs bucula cãpo decutiat rorẽ: ⁊ ſurgẽtes atterat herbas. Iſta .i. vr̃ã dona dñę nr̃ę. ſic em̃ ⁊ greci ⁊ latini ⁊ barbari vxores vocãt. Vñ Maro in diris Quaz mea nõ mecum dña eſt. Circa tumulũ. Credebã em̃ in veteri ſupſtitõe btãs aias: quarum corpa molliter reqeſcerẽt. Vñ Perſius. Nũc nõ cinis ille poetę fœlix: non leuior cyppus nũc impmit oſſa Laudãt cõuiuę. Nũc nõ e manibꝰ illis fortunataq; fauilla naſcent̃ violę. Et iuuenal'. Dij maioꝝ vmbris tenuem ⁊ ſine põdere terrã: Spirãteſq; crocos: ⁊ in vrna ꝑpetuũ. ver. Qui ꝑceptorẽ ſci voluere parẽtis. Eſſe loco. ⁊ Martial' Sit tibi terra leuis molliq; tegaris arena. Qui. Oſſa q̃eta ꝑcor tuta reqeſcite in vrna. Et ſit humus cineri nõ oneroſa tuo. Cõtra impcat̃ tibullus. O tu q̃ venerẽ docuiſti vēdere ꝑmus. Quiſquis es: infœlix vrgeat oſſa lapis. Triſtes ad buſta puellas pierides: id ẽ muſę. Iuue. Pierides pſit multi vos dixiſſe puellas. Buſtũ dr̃ quaſi bñ vſtũ: locus vbi vrna ꝯdebat̃. Vrna aũt dr̃ ab vrẽdo dicta: q̃ vſtoꝝ teneret cineres. Iõ aũt Romani q̃ vt nũc faciũt terra cõdere ſolebãt corpa defunctoꝝ cœperãt ea cõcremare: q: ꝑ bella ⁊ inuidiã eruta videbant aliq̃ñ oſſa. Diuerſitatẽ tamẽ hanc ex philoſophis ortã putãt: vt qui ex terra potiſſimũ ſumpta putarãt terrę mãdarẽt corpa: q̃ ex igne igni ⁊c. Lamẽtabile carmẽ Neniam funebrẽ: aut corpe nõdũ ſepulto epicędion: ⁊ eo ſepulto epitaphion. In daphnide aũt dicit Maro: Et tumulo ſuperaddite carmẽ. Relegẽda nepotibꝰ. minoribꝰ aut poſteris.

Dryades

Napeę
Oreades

Sepulcrum.
Leue

Buſtum

O virgo ſi te tantus conſumeret ardor.
Per centum ſcyllas ad te: per mille charybdes
Tranarem laturus opem: tu ſęuior hydra
Defugis: at culpę nihil eſt in virgine. nam me
Neſcit adhuc ſi ſciret em̃ ſuccurreret vltro.
Nec puto ſub miti tam ferrea pectora vultu.
Signa tamen vultus fallacia: ſub cute molli
Mens fera: ſub blanda ſunt corda immania fronte
Alloquar: ⁊ faciem noſtros intelligat ignes
Si tamen illa meos vultus auerterit ibunt

Jn lachrymas oculi: triſtea in ſuſpiria pectus.
Oderit illa licet ſemper: fugiatqꝫ ſequentem
Jſta tamen quocunqꝫ ferat: me cura ſequetur.
Jte procul medice: non ſum ſanabilis: artes
Jte procul magico qui quod crede nec dignum eſt
Carmine pallentes animas reuocatis ab orco
Jte procul vanis precibus qui flectere diuos
Creditis: aduerſum eſt: ꝛ inexorabile celum.
Me rapit impatiens furor: ꝛ iuuat ire per altos
Soliuagum montes: per luſtra ignota ferarum.

O virgo ſi te ꝛc̃ Sunt verba Amynte per Apoſtrophen puellam abſentem alloquentis Per centum ſcyllas .numerus finitus pro infinito. Scylla autem ꝛ charibdis pericula ſunt maxima in mari ſiculo: finguntur autem a poetis eſſe monſtra marina ex puellis tranſmutata Nam ſcylla phorci fuit filia: charybdis mulier vorax De ſcylle dixi in buco: Quid loquar aut ſcyllam niſi aut quam fama ſecuta ꝛc̃ De charibdi ꝛ etiam ſcylla Aenei. iij Dextrum ſcylla latus: leuum inplacata charybdis Obſidet ita quia vt dicit . Horatius in arte . Dum vitant ſtulti vicia incontraria currunt Ducit enim in vicium vicij fuga ſi caret arte Jō. de eo q̇ vnum piculum enitās in aliud incidit dici ſolet Jncidit in ſcyllam cupiens vitare carybdim Tu ſeuior hidra quam hercules tandem excuſſit cum amputato vno capite illi ſemper bina repullulare videret. Erat eñ lacus quē excuſſit: ꝛ locum fertulem reddidit: ſed ſerpens aquatica fingitur At culpe do amatorie Nam ſemper amicas aut purgant aut nō credūt peccaſſe Unde ille Nec ſit mihi credere. tñ Signa tamen vultus fallaria ſup ſunt Juuenal Fronti nulla fides: quis enim nō vicus abundat Triſtib' obſcenis Mēs era Unde notus ſed minus idoneus autor Omnis que nitido volucris plume ſcit amictu Non ē ſi ſimulat vera columba tñ Sepe ſub agnia latet hyrtus pelle lycaon Subqꝫ catone pio pfidus ille nero Si tamen ille meos vultus auerterit: videtur hypallage: vt ſic ſi auerterit ſuos vultus a me Jd eñ indignabundi faciunt enei. i. Diua ſolo fixos oculos auerſa tenebat Sed qꝫ accipiatur auerto: ſicut auerſor ꝛ auertor accipi ſolent p eo qḋ eſt p indignationem auertendo cōtemno . ſicut Seruius fieri poſſe aſſerit qui dicit auerto ꝛ auertor in vna ſignificatione declinari poſſe. Dicet recta locutio ꝛ non figurata qualis eſt illa apud Boetium Heheu q̇ ſurda miſeros auertit aure ꝛc̃ Unde eſt frequentatiuum auerſor q̇ frequentius vtimur . Oui. in faſtis Officio qꝫ leuem non auerſatus honorem Medice artes. Unde Apollo apḋ Ouidi. meta. i. dicit: Juuētū medicina meum eſt: opiferqꝫ p orbem Dicor ꝛ herbarum ſubiecta potentia nobis

Scylla
Charibdis

Auerto
Auertor
Auerſor.

Orcus.

Heu mihi quod nullis amor eſt medicabilis herbis. Nec proſunt domino que proſunt omnibus artes. Ite procul quia etiam romanis erat odioſa profeſſio Unde Aenei iiij. Magicas inuitā accingier artes q̄d nō credere dignum eſt Unde de phitoniſſa que Samuelem excitat dubitant theologi an Samuelem reuera an nec̄ ſpiritum in illum transfiguratum quod Aug⁹ potius aſſerere videtur. Animas reuocatis ab orco .i. ab inferno vrgente Unde orcus. quaſi vrgus quibuſdam dictus videt̄ Sicut buco. Uerum ſepe animas imis excire ſepulchris Atq̄ ſatis alio vidi traducere meſſes Uanis precibus id impie ſed et amanti amātium Epicuro tamen dignum Soliuagum non in ſolo: ſed ſolum vagantem ſoli autem ſibi videntur amantes dum ſine amato. Per luſtra: per latibula aut latebras: ignota .ſ. hominibus hoc eſt inuia. Aenei iiij. de Didone Semperq̄ relinqui Sola ſibi ſemperq̄ longam incomitata videtur Ire viam ꝛc. Id autem erat ꝛ eſt nunc huic future mortis indicium

Talia iactantem verbis conabar amicis
Flectere: ſed vulnus nihil inſanabile curat.
Illū per campos nox intempeſta ſilentes
Illum exorta dies inter dumeta videbat
Inſomnem ſemper: raro ſiluestria poma
Carpentem: ꝛ potu contētum ſimplicis vnde
Poſt longos gemitus: exhauſtaq̄ lumina fletu
Aſſiduo poſt lamenta ꝛ conuulſa frequenti
Pectora ſingultu moriens finiuit amores.
Exanimum corpus tumuli ſine honore relictum
Nocturne abſumpſere fere: volucreſq̄ diurne.
Heu funeſta lues: fatalis machina paſſim Fau
Corda venenatis penetrans humana ſagittis
Aequiparans hominem pecudi: que pocula circe
Que peiora vnq̄ potuit dare philtra calypſo?
Que ſtix: quis phlegeton? grauior: q̄ maior erynnis
O ſtulti quicunq̄ deum dixiſtis amorem.

Num natura nocens deus eſt: vbicūq; locorum
Sit deus: eſt homini clemens: innoxius: equus.
Heu miſerande puer tenera ſublate iuuenta:
Que tibi naſcenti luxerunt ſydera: que tam
Noxia pars celi ē: vt te nil tale merentem
Leſerit: ⁊ primus infortunarit ab annis:
Nec tamen omnino celum tibi defuit omne
Carmen: ⁊ argutis quicquid modulamur auenis
Doctus eras niſi te mors immatura tuliſſet
Dignus eras hederis: dignus parnaſide lauro.
Nec melius cecinit pugnas ac triſtia bella
Hordea ⁊ agrorum cultus ⁊ paſcua noſter
Tityrus a magno tantum dilectus alexi.
Namq; tui precox animi ſolertia nobis
Cognita iam pridem magnam producere frugem
Ceperat et ſpecimen tulerat virtutis ⁊ artis.
Non vulgare tue: poteras iam gloria dici
Ruris: ⁊ etatis decus indelebile noſtre
Tepadus ⁊ noſter lugubri myncius ore
Cum nymphis fleuere ſuis: vt thracius hebrus
Orphea: te triſtes ouium fleuere magiſtri:
Ut daphnim luxiſſe ferunt. te paſcua et agri.
Undiq;: et audita ē totis querimonia campis.
Spargite paſtores tumulum redolentibus herbis:
Atq; ſacerdotum cantus ac thura quotannis
Ducite: et eternam requiem cantare poete.
Tu tamen arua tenes patrie melioris: et altum
Incolis elyſium. nos hic te flemus amynta.

Flendum hodie nobis fuerat: nam triſtia nocte
Neſcio que meſtis cernebam inſomnia formis
Sed iam veſper adeſt: ⁊ ſol ſe in nube recondens
Dum cadit agricolis vicinos nunciat imbres.
Cogere ⁊ ad caulas pecudes conuertere tempus.

Talia iactãtem) Fortunati eſt in ſua pſona loquentis ⁊ impietatem atq; amẽtiã amyntẽ damãtis Aenei .i. Talia iactanti ⁊c̃ Verbis amicis .i. que amicos decent. ẽ eñ amicus a. um. adiectiuum Vñ amicior amicior amiciſſimus legunt̃ Conabar id vere: quia ſine effectu conamur Sed vuln⁹ .i. ſed nihil .i. nulla res curat .i. purgat vulnus inſanabile Nullum tamen ẽ in moribus talẽ ante ſupma fata Aut vulnus inſanabile nihil .i. nihili curat vba Inter dumeta .vbi dumi ⁊ vepres creſcunt Inſomnẽ .i. nullum ſomnum admittendum: qd̃ miſere amantium ẽ enei .iiij. At non infelix animi phenissa: nec vnq̃ Soluit̃ in ſomnos oculi ſue aut pectore noctem Accipi Syluestria poma in ſyluis naſcentia Exhauſtaq; lumina .i.

Calypſo

oculos exhauſtos Moriens finiuit amores Vñ ⁊ comic⁹ Hãc niſi mors mihi adimet nemo Dixit tñ Maro Cure non ipſa i morte relinquũt Sine honore tumuli .i. inſepultum Fatalis machina alludit ad equi troianum de quo Maro Aenei ij. Scandit fatalis machina muros. Fatalis igitur machina id ẽ inſtrumẽtum ad exitiũ fatale ducens Aequiparãs hominem pecudi Vnde ficte ſunt trãſformationes q̃s circe in ſocios vlixis exercuit. Pſal. Non cum eſſet in honore non intellexit ⁊c̃ Philtra .i. amatoria pocula ad amorem inducentia Circe aũt ⁊ calypſo ⁊ odiſſea homerica notiſſime ſunt: ad quas vlyxes appulſus dr̃ De circe quidem ſol' filia

Philtra
Styx
Phlegeton

ad principium ſeptimi Aenei pla videbis Calypſo aũt autore Heſiodo oceani: aut tethyos aut homero indice atlãtis filia inſulam a ſe denominatam i mari ionio texuit. ad quam vlixes vt a Circe diſceſſerat naufragus puenit: ⁊ amatorio illectus ſeptem annos pmanſit: vixq; diuelli potuit. Philtra autem dicũt: quia philos amator dr̃ pocula aut carmi: aut alia ad amorem inducentia Que ſtyx infernalis palus a triſticia dicta Phlegeton fluuius ab ardore denominatus Erynis dr̃ furia Num .i. nunquid natura nocens Phiſice hoc dicit Nam virtutes naturales deos dicebant Vñ pli. li. ij. nau. hiſto. Fragilis ⁊ laborioſa mortalitas in partes iſta digeſſit: fragilitatis ſue memor: vt portionibus quiſq; coleret: q̃ maxime indigeret ⁊c̃ Vnitergo amoris cupidinẽ genere maſculino: q: deũ dicebant Que tibi naſcenti luxerunt ſydera Itẽ fatale putat: vide vbi de fato lo-

Maturum
Precox.

cuti ſum⁹ Celum de fuit .i. benigna influentia celi Doctus eras quẽuis ſui temporis doctum deflet: ſecutus Maronem in Daphnide Nons immatura .i. ante maturitatem veniens Id enim dicitur immaturum qd̃ nundum ẽ maturum Precox autem quod autem ante tempus maturum q̃ſ. precoctum ⁊ precoquum Illud autem inquit Quintilianus Precox ingenium haud temere. ad frugem puenit: quia precoci ingenio predicti aut cito moriuntur: aut ſtudia deſerunt Dignus eras hederis quibus cor

ronantur poete . eo quod ſunt in tutela liberi patris qui eis coronatus ex I
dis rediit Hora . Me doctarum hedere premia frontium dijs miſcent
ſuperis Perſius quorum imagines lambunt hedere ſequaces . Juuena
Ut dignus venias hederis ⁊ imagine macra Uirgilius . in buc . Atq;
hanc ſine tpa circum Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros Et ite/
rum hedera creſcente ornate poetam ¶ Dignus parnaſide lauro id eſt
in parnaſo monte phocidis boeciam verſus muſis ⁊ appollini ſacro naſcē
te Eſt ergo parnaſus patronymicum a patria ſumptum: ſed hic pro no
mine patrio ponitur quaſi ſit parnaſica Nec melius cecinit pugnas: vt
in aenei . Et agroꝝ cultus : vt in Geor . Et paſcua id ē paſtores vt in buc
Nam etiam paſcua in Geor . dicit noſter id eſt noſtras : hoc ē Mantua/
nus tityrus . i . Uirgilius p ſe tityrum in patrio buco . carmine ſignifica/
uit a magno alexi id ē auguſto Precox ſolertia : quia ante barb m Et
ſpecimen tuleras . ſ . pre te . aut abſtuleras ſpecimen . i ornamentum Non
vulgare id eſt egregium Cum nymphis fleuere ſic Maro de Daphnide
in daphnide : vt thracius hebrus . ſ . fluuius : orphea . ſ . fleuit v . iiij . georgi
innuit poeta Ut daphnim de quo in buc Uir . latei . Spargite paſtores
ſic in daphnide Spergite humum folijs inducite fontibus vmbras paſto/
res . mandat ſibi fieri talia daphnis . Et tumulum facite Et hec pro epice/
dio ſunt quod canit ante in humationem . Sequentia epitaphij quod in
humationem canitur vicem habent Tu tamen arua tenes hoc quidē
videtur minus quadrare ſuperioribus Nam cum furor ⁊ amentia atq; in
pietas in ſuperos : ⁊ vilipenſio legum in amynta dixerit : ⁊ ita mortuum
nec penituiſſe ſignificauerit non videtur congrue dicere : ⁊ altum in colis
eliſium . i . paradiſum Sed purgari pōt tum q a paſtoribus hec dicunt tū
quod aſſerendo eliſium incolere tacite penitentiam egiſſe ſignificat Cerne
bam in ſomnia . fantaſmata nocturna qſi future lachrimationis prognoſ
tica idq; ex ſuperſtitione ruſtica Vicinos nunciat imbres Uir geor . p/
mo Sol quoq; ⁊ exoriens ⁊ quum ſe condet in vndas . Signa dabit ſolē
certiſſima ſigna ſequentur ⁊c Sed illic de ortu dicit quod hic de occaſu
Addit em̄ ille vbi naſcentem maculas violauerit ortum Conditus . innu
men . medioq; refulſerit orbe Suſpecti tibi ſint imbres Cogere ⁊ ad cau
las id ē ouilia . Uirgi in ſileno Cogere donec oues ſtabulis numerumq;
referre . iuſſit Tempus cogere pro cogendi greca locutio vt Et iam tēpus
equum fumantia ſoluere colla .

Hedere

Parnaſus
Parnaſis .

¶ Aegloga iiij que dicitur . Alphus . de natura mulierum Colloquutores Alphus et Jannus

Janne caper (video) macer ē tuus eē ſolebat Alph
Acer: ⁊ elatis in celum cornibus ire.
Nunc deiectus humi flaccis piger auribus herbam
Olfacit: ⁊ ſummis attingit gramina labris
Languet: ⁊ ex iſto languore facetia ſurgit: Jan
Que quotiens memini: riſum ciet: edita nondum ē.
Edita cum fuerit: totus mirabitur orbis.
Janne ſoles narrare ſales lepidiſſime: ⁊ ore Alphu
Suauiloquo dic ergo tuus cur langueat hircus.
Res non ficta (deus teſtis) ſed facta recenter. Jan
At dulce id facinus non eſt narrabile gratis.
Quid precij ſperare licet: que dona reporto:
Janne vbi congeſſit nidos philomena docebo. Alph
Qui leuiter ſpondet: promiſſo eludit inani Jan
Qui non credit inops fidei: ſed pignore tutum Alphu
Te faciam: duo tela mea deprome pharetra

Anne caper Principiũ hui⁹ egloge ex macie capri captat occaſionē facete narrationis. de paſtore mercenario q̄ captus amore puelle ī foueam feris poſitã ī cidit. vbi īuētus ⁊ a vicinis ruſticis extractus furorē amoris nō deſtituit occaſionē cui⁹ graphice mulierꝫ īgenia deſcribūť Macer ē q̄ ſolebat eē acer ⁊ elatis ⁊c̄ Vñ qđ ī extra de hoīb⁹ dī etiam q̄buſdã beluis cōpetit Profecto hoc ſic ē vt puto oīb⁹ nobis vt res dãt ſeſe: ita magni atqꝫ humiles ſum⁹ flaccis Auribꝰ.i.auricul' laxis ⁊ pēdētib⁹ q̄ mollib⁹ Herbã olfacit id morbi īdicium ē. Riſuz ciet.i.excitat a cigo ſcōe ē eīn pſētis tpis Totus mirabiť orb Ruſtica iactãtia ⁊ garrulitate hoc dicit Nã ſi ex pſona poete dicať vere illi dici poſſet Parturiūt mōtes naſceť ridicul⁹ m⁹ Quid eīn mirũ ſi ruſtic⁹ .i.prudēs ī foueã cecidit Janne ſoles narrare ſales.i.nō īſulſos apologos Ubi cōgeſſit latini⁹ maro Nãqꝫ notaui ipſe locũ aerie q̄ cōgeſſere palūbes Nã q̄ ferre aut tēdere ad locũ ſnt: vt cōuenio cōſluo cōgero aduerbiũ ad locũ deſiderãt. ⁊ nō ī loco poteſt tñ dici vbi cōgeſſit.i.cōcinauit ⁊ cōſtruxit poſtq̄ allata fuit materies Qui leuiť ſpōdet. puerbiale ē nã fere vſu venit vt q̄ cito pmittit difficulter pmiſſa exhibeāt: ⁊ ecōuerſo qui nō credit Alio deuerbio ex arte rethorica reſpōdz Qui nō credit īops ē fidei q̄ q̄l' q̄ſqꝫ ē. talē iudicat q̄mlibz ⁊ ita q̄ fid⁹ nō ē neminē fidũ exiſtiat Deprme.i.exime duo tela.i.duo ſpicula aut duas ſagittas q̄ ſt paſtorib⁹ apta. vir. cũ daphnidis arcũ fregiſti ⁊ calãos

Ubi ⁊
Quo.

Incipiam.nymphe parnaſides ora mouete. Jan
Et memorate mei dira infortunia capri.
Ac phylomeneos alpho concedite nidos.
Conductus mercede puer prefectus ouili
Aſſidue paſcebat oues caprum atq; capellas
Seruitium nobis pueri fuit vtile:donec
Uirgine conſpecta que tum huc veniebat aquatum
Tabuit.ex illo vecors iam tempore factus
Frigidius curare gregem contẽnere caulas
Cepit:⁊ exhauſto ſubuertere cuncta cerebro
Cum ſopitus erat:poterat vigilaſſe videri.
Nugabatur enim:quando vigilabat inerti
Corporis officio:ſoluebat ſomnia mente.
Hunc ergo inſaltu ludens per cornua caprum
Uiminibus validis inter dumeta ligarat:
Quarta dies hodie:tentans an vincula poſſit
Uincere ceruice ac predure robore frontis.
Queſitum interea nidos nemus omne pererrat
Corda ſubit virgo:dilecta recogitat ora:
Ora:ſinus:⁊ que fari pudor:omnia voluit:
Cap fugit interea:capri redit immemor:alta
Nocte:recordatus ſurgit:pauidusq; per vmbras
Dum graditur.ruit in foueam:que fronde ſaligna
Captandis obducta feris ⁊ ſtramine ſicco
Inſtar erat putei fundo irremeabilis alto.
Eſt caper in vinclis.puer ẽ in carcere paſtor
Nullus oues curat.iam tertia. luxerat hora.
Miror:oues reſero ac numero:caprumq; requirens

Obſtupeo: puerum clamo: magalia luſtro.
Vera loquar magicis: ne forte liquoribus vnctus
Eximui aſſenſo migraſſet in aera capro:
Namq̃ʒ ſtriges tali fama eſt ope: nocte vagantes
Ad quedam longinqua procul conuiuia ferri.
Attonitus tandem pecudes ad paſcua duco
Dumq̃ʒ pedum meditans ſub ꝯo nemus: ecce per vmbras
Ecce procul caper in dumis ſtrepit: atq̃ʒ reluctans
Cornibus aduerſis contra ſua vincula pugnat.

Incipiā) Sic enei .ij. Incipiam Fracti bello. Nymphe parnaſides
id ē muſe parnaſum frequentare ſolite Ora mouere Vir. Pandite nunc
helicona dee: cantuſq̃ʒ mouere Sed quia precipitur ab Hora in arte Nec
deus interſit niſi dign⁹ vindice nodus inciderit videbitur quibuſdā nō apta
inuocatio quia non debet deus inuocari aut induci difficultatē diſſoluiſſe
niſi res tanta ſit: vt opib⁹ humanis ſciri aut geri nequeat Verum poete
aliqñ ridicule aliqñ iuxta eſtimationem inuocantis inuocationem faciūt
Unde Iuuenalis deſcripturus rumbum dicit ſaty iiij. Incipe caliope: li
Vecors — cet hic coſidere non eſt cantādum: res vera agit̃ narrate puelle pierides: p
ſit mihi vos dixiſſe puellas Hoc autem ridicule dicit hic vero loquit̃ ruſti
cus: cui quam dicturus ēres ſummā difficultatem habere viſa ē Unde p
dixit: tot⁹ mirabitur orbis Philomeneos q̃s philomena cōgeſſit Codꝯ
tus ergo mercennarius Seruitiū igit̃ .i. famulatus Tabuit .i. leta tabe
exhauſtus ē Vecors .i. praui aut peruerſi cordis: frigidus .i. negligētius ſi
Nugari — cut in re diligēti dicit per cōtrarium Maro Feruet opus: exhauſto corꝯ
bro nimia ſollicitudine effeto Cum ſopit⁹ .i. ſomno obrutus erat Poterat
videri eē vigil nugabatur eniʒ .i. ſecuʒ inaniter loquebat̃ Hora. Neſcio
quid meditās nugarum Perſi⁹ nugari ſolitos Ludēs id ad ludū vt cōti
nuimi pmeret In ſaltu in paſcuis vbi pecudes ſaliūt tentās .i. periculum
faciēs Queſitū perrat .i. perrādo it queſitum Non enim cōſtruit̃ pus ſu
pinum ſine motu ſaltē latente Et q̃ fari pudor ſup. ē id ē gremiuʒ ꝛ intra
Magalia — gremiū pudēda Fronte ſaligna .i. ſalicum folijs Obducta .i. obſtructa inꝯ
pficie: captandis feris .i. ad captandas feras Iam tertia luxerat hora ſi
poſterioris diei Reſeco recenſeo aut ſeparo Magalia .i. caſas ꝛ tuguria
Stryges ſortilege ꝛ magicis pſtātes Ad quedam longinqua. Id eſt ſibi
pſuadet: denominib⁹ illuſe Ecce .q.d. preter ſpem.

Finis

Terruit in cautū ſubito feralis imago:
Et nil tale ratum firmato pectore tandem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Noſco animal: ſubienſq; rubos ſeco vincula runca.
Sero domum rediens: video per paſcua longe
Turbam exultantem riſu iuueniliter alto.
Ut prope conſtitimus: meq; agnouere ſalutant.
Et tuus ecce aiunt: puer hic o iane luporum
Erutus e foueis: dum nocte perambulat agros
Incidit in caſſes: ꝛ ſic iuuentus vterq;
Et caper ꝛ paſtoꝛ: caper hec incõmoda paſſus
Languet adhuc: puer imprudẽs inſanioꝛ hirco eſt.
Uirgo ſuperbiuit moꝛ: vt ſe audiuit amari:
Et pueri ſimulans curam ignoꝛare: pudoꝛem
Fingit: vt ad foꝛmam faciat pudoꝛ: oꝛa ſinumq;
Oꝛnat: ꝛ in terram verſis incedit ocellis
Callida vulpina rem ſimplicitate gubernat.
Hec ſtudia: hi caſſes: hec ſunt mulieribus arma.
Ille ſua ſperans galathea aliquando potiri
Contempta mercede ſuos ſectatur amoꝛes
Propterea plauſtro ſtiua bobuſq; relictis
Ad paſtoꝛis opus redeo: ſubiecta furoꝛi
Iſta iuuentutis leuitas rura omnia vexat.

¶ Terruit incautũ. Rem pſeq̃tur. Feralis. i. terribilis vt fera id eſt moꝛs. Fera.
Nã ſi dicat imago feralis. i. ipſius ferę nõ videat ratio carminis ſtare. Nã fera pͥmã coꝛripit: feralis pͦducit. ęnei. iiij. Solaq; culminib᷒ ferali carmĩe bubo. Incautũ ꝛ nil tale ratum. Firmato pectoꝛe tandẽ noſco aĩal. ſcꝫ vbi ꝓpius acceſſerat. Seco. i. abꝛumpo vincula quib᷒ in vepꝛibus alligatus erat. Incidit in caſſes: in foueã: in laqueos: Oui. Incidit in caſſes pͥda petita meos. Uirgo ſubiuit principium pꝛincipalis narrationis. Et pueri ſimulãs curã ignoꝛare. Nõ ſimulãs curã: ſed ſimulãs ſe ignoꝛare curaꝫ ſcꝫ amoꝝ. Nã ſimulamus id quod non eſt eſſe: diſſimulamus id qđ eſt nõ eſſe. Pudoꝛẽ fingit. i. ſimulat ꝛ fallaciter pꝛę ſe fert. Oꝛa ſinũq;: in quib᷒ muliebꝛis ſpẽs. In terrã ꝟſis. Id eñ pudicas decet. Uñ ęnei. i. Tum breuiter dido vultũ demiſſa ꝓfatur. Hec ſunt mulierib᷒ arma. mulierib᷒ natura antepenultimã coꝛripit: ſed neceſſitate ꝓducit. Luc: Si qua deum ſo Simulare Diſſimulare

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

boles: ſiqua eſt mulieris origo. Sua galathea: puella lactea: ſed ruſtica Vñ maro. Nãq; fatebar em dũ me galathea tenebat. Nec ſpes libertatiſ erat: nec cura peculi. Cõtẽpta mercede ſcʒ quã a Janno accepat. Iſta ide vilis: leuitas. i. incõſtãtia ꝓpter amores ꝛ leues mores.

Quod nequit ingeniũ caſus facit: o ſtupor o ſors — Alph.
Ingenioſa: o res riſu celebranda bimeſtri
Janne fides ſeruanda: tibi philomena laborat.
Sed quod tam vafro memoras de virginis aſtu
Retulit in mentẽ: quę pſallere ſępe ſolebat
Carmina fęmineis olim de fraudibus vmber.
Dic vmbri dic ſi quid habes meditare parũper — Jañ.
Et verba ꝛ numeros. vmbri eſt memorabile carmen
Eſt vt ais: ſed nõ gratis: memorabile carmen: — Alph.
Quas referes grates: ꝛ quid mercedis habebo.
Accipe: promiſſis abſoluo: ꝛ ſpicula reddo. — Jañ
Dũ vado ad ventrẽ poſt hęc carecta leuandũ. — Alph.
Janne meũ tu coge pecus: ne vitibus obſit.
O aries aries qui tortis cornibus atrum — Jannus
Dęmona pręſentas: ſemper vineta ſubintras
Non ſapies donec foſſa tibi lumina fronte
Eruero. non ſunt porrecta in iugera centum
Paſcua ſat. niſi pampineos populeris ꝛ agros.

¶ Quod neq̃t ingeniũ caſus facit. Interloquit̃ Alphus ne vnius ſermo faſtidio ſit. Senſus aũt ẽ multa q̃ ꝑ ingeniũ excogitare neq̃as caſui in mẽtẽ veniũt. Riſu bimeſtri. i. duos mẽſes durãte. Tibi philomena laborat. id eſt nidificat. Vñ maro. Sic vos nõ vobis nidificatis aues. Fœmineis de fraudib; vmber hõ ex vmbria: ſunt q̃ Antoniũ cãpanũ intelligãt. Dic vmbri. Ordo ẽ dic: dic inquã ſi q̃d habes vmbri. i. de vmbro aut de carminibus eius. Virgil. Quin age ſi q̃d habes: in me mora nõ erit vlla. Et itẽ: Si quos aut phillidis ignes aut alconis habes laudes / aut iurgia codri. Meditarę exerce expire. Virgilius. Siluestrẽ tenui muſaʒ meditaris auena. Et ṽba ꝛ numeros. Idẽ Nũeros memini ſi ṽba tenerẽ. Nõ gratis. i. nõ ſine mercede. Promiſſus. ſ. palũbinis pullis. ꝛ ſpicula. i. ſagittas. Dũ vado ad ventrẽ ꝛc. hoc ꝑfecto nimis ruſtice: tã ꝛ ipſi ruſtico cõgruit: facit poeta

ad exprimendū morē ruſticū. Tu coge.i.cōpelle in vnū ne diuaget̃. Virgil. Tityre coge pecus. Ne vitib' obſit.depaſcēdo pāpinos: aut vuas decutiēdo. O aries aries. Allocutio ruſtica ad pecus. ſic Varo ad arbores Et vos o lauri carpā ⁊ te proxima myrte: Sic poſitę qm̄ ſuaues miſcetis odores. Nō abijcit̃ aūt nec corripit̃ o q2 vox monoſyllaba in p̄ncipio carminis poſita. Atrū demona .i.ſpm̄ male callidū: q̄ cū pingi vere nō p̄t: cornutus tn̄ pingit̃: Nō ſapies.i.nō eris ſapiēs ⁊ fugitās maloꝝ donec ego eruero tibi lumina: id ē oculos.⁊ hoc fronte foſſa.i.ꝑforata ⁊ excauata euulſis oculis.populeris.i.deprędęris ſpolies.⁊ id eſt etiā agros pāpineos id eſt vineas in quibus vites ſunt: quarū frondē pampinos vocamus.dicitur etiam populo. Virgi.ęnei. Nō nos aut lybicos ferro populare penates. Venimus ⁊c̄.

Janne recordatus redeo: ſed plurima forſan — Alph.
Nondū nota tibi referam: cognouerat vmber
Omnia: quę fas eſt homini p̄diſcere, cęlos:
Sydera, tellurem, ventos, mare, flumina, fontes:
Viderat ⁊ rhodopen: atq3 alta ceraunia: ⁊ oſſam
Gallica regna, ararim, rhodanū, tyberimq3 padūq3
Attica romanis referebat carmine verbis
Ore vtroq3 potens: ⁊ lingua primus vtraq3:
Hunc vnum nobis inuidit grecia: ⁊ ipſi
Archades: ⁊ thracum ſaltus: ⁊ theſſala tempe
Siquid erit quod forte velis tibi notius eſſe:
Candidus illius ſemper documenta ſequutus
Nō procul hinc.hęc ille tenet: nos ille docebit:
Sed iam ſeptiforem flatu experiamur auenam.
Ante tamē nymphę p̄cor vt libet rides adſint.
Preſertim quę plus meminiſſe polymnia fertur.

Janne ⁊c̄. Purgata aluo redit ad narrationem. Viderat et rhodopen. id eſt thraciam vbi Rhodope mons eſt: atq3 alta ceraunia.montes epiri a fulminibus dictos.⁊ oſſam montem Theſſalię. Ararim qui a Lugdunenſibus nunc ſagona dicitur.vterq3 autem tam arar ſeu araris quã rhodanus Lugdunum confluit.ad cuius confluentem erat olim illa ara. de qua Juuenalis. Aut lugdunenſem rhetor dicturus ad aram. Tyberim fluuium hetrurię qui Rhomam perfluit. Padum fluuiorum regem

Ceraunia
Oſſa. Araris
Tyberis.
Padus.

in italia in mare adriaticū ex alpibus inferioribus incidentē. Vñ Home-
rus eridanū q̄ ⁊ padus dr ex inferis ad ſuperos tēdere dicit. Attica .i. gre-
ca ⁊ potiſſimū attica. qꝛ attica lingua e q̄nq₃ grecoꝝ linguis cultiſſima ē.
romanis id eſt latinis ꝓbis. Nā aliter ea nō intellexiſſet ruſticus. Oret v-
troq₃ ⁊ greco ſermone ⁊ latino. ⁊ pⁱmus id eſt peritiſſimus vtraq₃ lingua.
Hunc vnū nobis inuidit grecia id ē inuide nobis eſſe cōſpexit. cū ſimilem
Tempe — nō haberet. qđ in vita Antonij cādani etiā de turchis cōmemorant. ⁊ ipſi
archades. ipſi emphaſim habet. q. d. peritiſſimi muſici. ⁊ cātare pares ⁊ re-
ſpōdere parati. ⁊ thracū ſaltus vbi Orpheus amphion alijq₃ cōplures ꝓ-
ſati ſunt vates. ⁊ tempe .i. ameniſſima loca theſſalię: in quibꝰ etiam muſi-
cus chorus ꝓſatus eſt. Candidus illius ⁊c. Per candidū credā poetā intel-
Libetrides. — ligi: cuius exterior veſtis vt carmelitis ceteris: ⁊ mens fere candida eſt. hec
id eſt documēta vmbri. Sed iam ſeptiforē id ē ſeptē foramina habentem
Virgil'. Eſt mihi diſparibꝰ ſeptē compacta cicutis Fiſtula. Libetrides
nymphę id ē muſę: aut libethrū locū quendā. in thracia aūt libethrū fon-
Polymnia. — tem in magnaſia regione theſſalię adiūcta incolentes. Maro. Nymphę
noſter amor libethrides ⁊c. Preſertim q̄ plus ſubaudi ceteris alioqui di-
xiſſet plurimū. polymnia   id eſt multū et   mnia id eſt me-
moria. dicit etiā polyhymnia id ē multoꝝ hymnoꝝ ſeu laudū. Horatius
Mulierū incō-moda — Nec polyhymnia Leſboum refugit tendere barbyton.

Femineū ſeruile genus/ crudele ſuperbum/
Lege/ modo/ ratione caret: confinia recti
Negligit: extremis gaudet: facit omnia voto
Precipiti. vel lenta iacet: vel concita currit.
Femina. ſemper hyems atq₃ intractabile frigus
Aut canis ardentes contriſtat ſydere terras
Temperiem nunq̄₃: nunq̄₃ mediocria curat.
Vel te ardenter amat: vel te capitaliter odit.
Si grauis eſt: meret toruo nimis hernica vultu.
Si ſtudeat comis fieri grauitate remiſſa
Fit leuis. erumpit blando laſciuia riſu:
Et lepor in molli radiat meretricius ore.
Flet/ ridet/ ſapit/ inſanit/ formidet ⁊ audet.
Vult/ nō vult/ ſecumq₃ ſibi contraria pugnat.
Mobilis/ inconſtans/ vaga/ garrula/ vana/ bilinguis/
Imperioſa/ minax/ indignabunda/ cruenta/

Improba/ auara/ rapax/ querula/ inuida/ credula/ mendax
Impatiens onerosa/ bibax/ temeraria/ mordax.
Ambitiosa/ leuis/ magna/ lena/ superstitiosa/
Desidiosa/ vorax/ ganee/ studiosa/ palatum
Docta/ salax/ petulans/ et dedita mollicie.
Dedita blandicijs. curande dedite forme.
Ire odijq; tenax: in idonea tempora differt
Ulciscendi animos/ infida/ ingrata/ maligna
Impetuosa/ audax/ fera/ litigiosa/ rebellis
Exprobrat: excusat tragica sua crimina voce.
Murmurat/ accendit rixas nil federa pendit:
Ridet amicicias: cura sua commoda tantum.
Ludit: adulatur: defert: sale mordet amaro.
Seminat in vulgus nugas: auditaq; ligna
Auget: et ex humili tumulo producet olympum.
Dissimulat: simulat doctissima fingere causas
Ordiriq; dolos: fraudiq; accommodat ora:
Ora omnes facili casus imitantia motu

¶ Foemineum seruile genus. Multa in muliebrem sexum supciliose dicuntur: que omnia in malas dici possunt. sed rarissime sunt bone secundum Lucilium qui dicit Heu facul est homini inuentu bona foemina nusquam vbi facul pro facile antique dixit Et Susarion megarensis antique comedie princeps. Audite populus Susarion hec dicit filius Philini megarensis tripodiscius Malum sunt mulieres. sed tamen o populares non adest inuenire domum sine malo. Multa tamen etiam in sanctis litteris in bonarum commendationem dicuntur. Sed mulierem fortem quis inueniet Modo. i. moderatione de qua Hora. ser. pmo. Est modus in rebus sunt certi deniq; fines. Quos vltra citraq; nequit consistere rectum. Extremis gaudet quod ambo mala sunt quia vni virtuti duo vitia opponuntur alterum per abundantiam alterum per defectum peccans. Aut canis. i. canicula aut syrius. Odit preteriti est vocis et ita producitur Nec reperias apud idoneos odio nisi semel apud Ciceronem odias Nimis hernica. i. aspera vt hernici montes in italia asprimi Grauitate: remissa fit leuis quia Dum vitant stulti vitia in contraria currunt. Ducit enim in vitium vitij fuga si caret arte. Le-

Hernica

Gora

por meretricius .i. ſuaui loquiū ꝛ blandicie meretricibus digne Sibi cō
traria .i. īconſtās Vnde addit Mobil' inconſtans Aenei: iiij Variū ꝛ mu
tabile ſemper femina Imperioſa .i. affectatrix īperij Indignabūda faſtidi
ens frequēter Cruenta cruoris ꝛ ſanguinis appetens ꝛ maxie vt Iuue
docet vindicte Improba .i. improbanda Auara quia rapax ſed tamen in
utiliter expendit Iuue. Prodiga non ſentit pereuntem femina cenſum Ac
velut exhauſta rediuiuus pullulet arca Nummus ꝛ e pleno ſemper tolla
tur aceruo Non vnꝗ reputant quanti ſua gaudia conſtent Rapax ergo
vt ex pendat querula quia vt dicit Ju. Aut odit pueros aut ficta pellice
plorat . Maga .i. ſortilega magice arti intendens vt . Iuue in dicta ſexta
docet hic magicos affert cantus hic teſſalia vendit Philtra quibus vale
ant montem vexare mariti Lena etiam filiarum venditrix Ju. Scilicet ex
pectas vt tradat mater honeſtos aut alios mores ꝙ quos habet vtile por
ro Filiolam turpi vetule producere turpem Superſtitioſa quod Idē Ju
ue. in ſexta docet vt cetera fere que hic habentur ganee ſic ꝛ alij chriſtiani
poete ſed ganeo primam producit Satyric' Occultas ganoe pultes Pa
latum docta .i. delicata ſalax .i. luxurioſa Tragica voce .i. quali vtūtur tra
gici dum infortunia regum lamētant Litigioſa quia nulla fere cauſa ē in
q non femina litem Mouerit Nil .i. nihili pendit federa Ludit .i. illudit
Adulat deſert .i. clam defamat ꝛ crimen ocultū pandit Sale amaro id eſt
ſalſa ꝛ callida riprehentione Seminat .i. diſpgit in vulg' nugas .i. res fri
uolas Et humi tumulo ꝓducit olympum .i. nil ſibi non ꝑmittit poſſe ef
ficere Ora omnes ordo accōmodat inquam ora imitātia facili motu om
nes ca' .i. euenta omnia hoc ſcit ſe accōmodare rebus ꝛ ridere cū ridētibus
ꝛ flere cum dentibꝫ īmo interdum vtrumꝗ ſimul .

Non poteſt inſidias euadere: non potes aſtum
Vincere: tāte artes ſolertia tanta nocendi
Et quicquid videas oculis preſentibus audet
Excuſare nefas: potis ē illudere ſenſus
Sedulitate animi: nihil eſt ꝙ credere poſſis
Et nihil ē quod non: ſi vult te credere cogat.
His facient exempla fidem: que crimina nō ſunt
Feminea tentata manu dedit hoſtibus arcem
Decepta ornatu brachi tarpea ſiniſtri:
Seuit in natos manibus medea cruentis.
Tindaris egeas onerauit nauibus vndas.
Scylla hoſtem ſequitur patri furata capillum

Fratrem biblis amat: ſubicit ſe myrrha parenti
Concubitus nati longeua ſemiramis ardet.
Cauſa necis vati coniunx fuit amphiarao
Occidere viros nocturnis bellides armis
Orphea menbratim cicones ſecuere poetam
Cognita luxurie petulantia paſiphae
Phedra pudicicia m contra crudeliter auſa ē
Decepit iudea virum rebecca ſuamq;
Progeniem velans hircino guttura tergo
Porrigit alcide coniunx fatale venenum.
Decipit hyppodame patrē lauinia troes
Implicat ancipiti bello brizeis achillem.
Depulit e caſtris demens chriſeide factus
Fulminat attrides: & ſentit appollinis iras.
Eua genus noſtrum felicibus expulit aruis

Nō dotes (Eandē rem proſequit̃ Aſtuz .i. aſtutiam. Nihil eſt qđ cre/dere poſſis Quia & q̄ꝗ videas oculis &c Iuue. Nihil ē audatius illis Deprenſis iram atq; animos a crimine ſumunt. Que carmina non ſunt femi nea tentata manu .q.d. Nulla non ſūt & ita omnia ſūt Tarpeia ꝓ go vt armillas quas in brachijs galloꝝ vidit habere tradidit ill̃ arcē capitolinam vñ armis brachioꝝ obruta interijt Dicit̃ aūt hic brachi ꝓ bra/chij quia aliter verſus non ſtaret Seuit in natos Vir. Seuꝰ amor docuit natorū ſanguine matrem Cōmaculare manꝰ. Nam medea ab iaſōe ſpreta omnes communes libros preter theſſalū trucidauit Tyndaris .id ē helena tyndari vt putabat̃ filia a paride rapta aut ipm̄ ſecuta mille carinis a grecis repetita ē. Scylla niſi mega rēſū regis filie abſciſſo purpureo capillo quem pater ſacratum habuit ad minoa hoſtem ꝑtulit Biblis vt Oui. meta .ix. docet exarſit amore Cauni fratris a q̄ ſpreta in fontem ſui nominis cōuerſa ē Subicit ſe myrrha parenti .ſ. cynare de q̄ .li. x. meta q̄ myrrha etiam in myrrham arborem illic cōuerſa dicitur Eſt autem in verbo ſubicit ſincopa Nam ſi vt debet ſubicit ſcriberetur eēt poſitio breuis Fecerūt tamē id alij quoq; Semi ramis regia babilonie & regni aſſyriorum mo/deratrix exarſit amore Nini filij quem ſe diu ſimulauerat vt. Iuſti docet li.i. Cauſa necis vati coniunx fuit ſcz eriphile de q̄ in thebaide Stacij multa legunt̃ Belides beli neptes filie danai fratris egipti regis que quin/quaginta nupſerunt totidem patruelibus id eſt patrui egipti filijs co

Tarpeia
Medea
Helena.
Scylla.
Biblis
Semiramis
Eriphile
Belides.

acte ab eo ſed a patre qui ab oraculo habuit ſibi cauendum a tali genero
perſuaſe prima noctę omnes maritos ſuos interfecerunt preter Hiperme
ſtrā quę Lino pepercit a quo Danaus obſtruncatus eſt. Licones mulie/
res thracię(vt auctor eſt. Virgil. in fine georgi)eſt Paſiphę vxor minois

Paſiphe.

regis Cretenſiū amore tauri incenſa ſe in ligneā vaccam a Dedalo efficā
includi fecit ⁊ ſic cum tauro cōcumbēs ⁊ poſtea cum minoe minotaurū ge
nuit Ordo eſt petulantia luxurię paſiphaę.i.ipſius Paſiphęę eſt ſupple co/

Phedra
Hyppolitus

gnita Phedra paſiphes ⁊ minois filia hyppolitum priuignum cui deſpō
ſata ſed non tradita a Theſeo fuerat interpellauit de ſtupro. at cum ille
renueret ne patri iniurius ſit:detulit apud patrem quaſi ille interpellaſſet
vnde credulus pater a neptuno ſiue a patre Ageo impetratis phocis ma
rinis beluis equi hyppoliti in furorem verſi ipſum diſſoluerunt vnde ⁊ hyp
politus ab hypos quod eſt equus ⁊ equa ⁊ lyo.i.diſſoluo dictus preſagio
quodam videtur: Nam ab hippolite matre id nomen prius habere potu/

Rebecca
Deianira

it. Decepit iudea Rebecca virum.ſcȝ Iſaac cuius oculi calligauerāt:luā
ꝙ progeniē id eſt filium chariorem Iacob velans hircino tergo.i.pellibus
hircorū aut caprorum:vt piloſus perciperet vt erat Eſau Comunt.ſ. De/
ianyra fatale venenum.i.tunicam ſanguine venenato neſſi intinctā. dedit

Hippodame

alcide.i.herculi alcei nepoti putatiuo. Nam amphitrioniades dicit cū Io
uis ſit filius Hippodame cenomai helidis ⁊ Piſę regis filia patrem dece
pit qr pelopi in perniciem patris nupſit. Erat enī in fatis tunc patrem de/
ceſſurū quando ille nuberet nupſit aūt ſuperata in curruli certamine dolo
tamē myrtili aurigę. Dicitur etiam hippodamia quaſi equorū domitrix

Lauinia
Briſeis

Lauinia filia latini.turno deſponſata a matre amata ⁊ enee.per oraculā
patris aſſenſum troianis multis exitij cauſa fuit Briſeis quę achilli ſorte
obuenerat quum abducta chryſeide quę agamennoni obuenerat.hāc aga
mennon vi abſtuliſſet effecit vt achilles iratus armis abſtineret multos
grecorum interemi ſineret/donec patrocli amici necem vlciſci vellet Atri/
des id eſt. Atrei filius ſaltem putatiuus agamennon:fulminat id ē ira et

Chryſeis

amore eſtuat factus demens chriſeide.i.ꝑ amorem chriſeidos filię chriſei
ſacerdotis appollinis.qui cum inſulatus in exercitū grecorum filiā repeti
tū veniſſet.nec obtinuiſſet ſequi peſtilētia ab appolline impetrata tandem
eā abduxit. Sentit ergo iras appollinis.i.peſtem qua totus exercit⁹ mul
ctabatur. Fœlicibus aruis.paradyſo.

Credite paſtores:per ruſtica numina iuro:
Paſcua ſi gregibus veſtris innoxia vultis
Si vobis ouium cura eſt:ſi deniq; vobis
Grata quies/pax/vita leues prohibete puellas:
Pellanturq; procul veſtris ab ouilibus omnes.
Theſtylis ⁊ phyllis.galathea neera lichoris.

Dicite que triſtē mulier deſcendit ad orcum
Erredijt: potuit ſi non mala ſana fuiſſet:
Euridice reuehi per quas deſcēderat vmbras.
Rapta ſequi rennu it feſſam proſerpina matrem
At pius eneas redijt: remeauit ⁊ orpheus.
Maximus alcides ⁊ theſeus ⁊ duo fratres.
Vnus equis: alter pugnis bonus: at qꝫ paleſtra.
Et noſter deus: vnde ſalus ⁊ vita reſurgit.
Hec ſunt paſtores: hec ſunt myſteria vobis
Aduertenda animi fugiunt obſcena viriles:
Femineas loca delectant infamia mentes
Vt ſemel in ſcopulos vento contortus ⁊ vnda
Nauta ſit in cautis monſtrare pericula nautis:
Sic ſenior longo factus prudentior vſu
Preteritos meminit caſus: aperitqꝫ futuri
Temporis euentus viteqꝫ pericula monſtrat.
Si fugiunt aquilam fulice/ ſi rhetis cerui:
Si agna lupum: ſi damma canem: muliebria cur non
Blandimēta fugis: tantum tibi noxia paſtor:

¶ Credite paſtores. Conuertit ſermonē ad paſtores quoꝝ docēdi grā hec de feminis dixit. Per ruſtica numina Id antique niſi ad deū ⁊ ſctōs quibꝫ arua cuſtodie ſunt referamus. Theſtilis. ⁊c̄ Harum enim memīit. Virgilius in buco. dicēs Theſtylis ⁊ rapido feſſis meſſoribꝫ eſtu. Allia ſerpillū qꝫ herbas cōtondit olentes Et iterū Iampridez a me illos abducere theſtilis orat Itē Phyllida mitte mihi meus ē natal' iolla ⁊ Phyllida amo āte alias. nam me diſcedere fleuit Itē Mala me galathea petit laſſiua puella Et Huc ades o galathea ⁊c̄ Itē Ille neeram Dū fouet Itē tua cura lichoris Perqꝫ niues aliū perqꝫ horrida ſaxa ſecuta ē Dicite ⁊ Ingenioſa excogitatio Rapte legūtur mulieres ab īferis ⁊ fere redēpte ſꝫ non rediꝫſſe Euridice orphei cōiunx cū eā ariſteus paſtor īſeqret a ſerpēte q in herbis delituit extincta ab orpheo cythare bñficio redēpta ab inferis fuit. ea lege vt eā non reſpiceret qd̄ tñ fecit vñ reuerti coacta eſt qd̄ q̄rto georgi: ora ad finem graphice deſcribit. ⁊ a boetio non ſegniter Proſerpina cereris fi

Euridice

Proſerpina

lia a plutone ſurrepta ⁊ a cerere matre inuenta redempta fuiſſet ſi nihil apud inferos guſtaſſet ſed granum pomi guſtauit vt non rideret Unde in primo georgicorum Nec repetita ſequi curet ꝓſerpina matrem. At pius eneas redijt poſtq̄ illuc duce ſybilla patres videndi gratia deſcendiſſet vt vi eneidos late dicatur Remeauit ⁊ orpheus relicta tamen coniuge Maximus alcides id eſt hercules vt perethoum redimeret. Virgili⁹. Quid theſea magnum quid memorem alciden Et duo fratres vnus ſcilicet caſtor tamen virgilius ponens nomen pronomine dixit Domitus pollucis habenis. Alter pugnis ſcilicet Pollux Fratres gemini in celum tranſlati vbi geminos conſtituunt ſignum tam latum vt dum alterum occidat alterum oriri incipiat Unde fabule locus vt alter mortalis quippe a Tindaro genitus alter immortalis vt ab ioue ſatus dicatur ſed mutua charitate ita deuincti vt immortalitatem communicarent ⁊ altero moriente alter reuiuiſcat Unde ē in ſexto eneidos Si fratrem pollux alterna morte redemit Itq; reditq; viam totiens. Melius autem legitur alter q̄ alius quia alter de duobus. alius de pluribus dicitur Et noſter deus dominus noſter Jeſus Chriſtus qui deſcendit. ad inferna ⁊ tertia die reſurrexit a mortuis Aduertenda conſideranda Animi viriles fugiunt obſcena naturaliter quidem Uſq; adeo vt qui non fugiunt effeminati dicantur aut mulieres Unde eſt illud Ennij apud Ciceronem in primo de officijs. Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres Illaq; virgo viri Femineas loca delectant infamia mentes id quidem de turpibus verum eſt Ut ſenior. Vult ſibi in ea re experto fidem adhiberi ſicut nautis veteranis de periculis marinis creditur Fulice aues ſunt marine Docet aūt beluas prudentiores in fugiendis nociuis ac inſidioſis ac nos ſimus.

Gemini. Caſtor. Pollux.

Eſt in eis pietas crocodili: aſtutia hyene
Cum flet ⁊ appellat te blandius: inſidiatur.
Femineos paſtor fugito (ſunt rhetia) vultus
Non animis/ non virtuti/ non viribus vllis
Fidito/ non clipeo/ cuius munimine perſeus
Uidit ſaxifice colubros impune meduſe.
Monſtra peremerunt multi: domuere gigantes
Euertere vrbes: legem impoſuere marinis
Fluctibus: impetui fluuiorum: ⁊ montibus apris.
Sacra coronarunt multos certamina: ſed qui
Cuncta ſubegerunt ſunt a muliere ſubacti.
Rex qui paſtor erat funda. ſpolioq; leonis
Inclitus: ⁊ natus qui templa ſionia fecit

Primus ꝛ excellens inuicto robore Sanſon:
Femineum ſubiere iugum: minus officit ignis
Sara minus/romphea minꝰ/ minꝰ haſta/ minꝰ mors
Nec forme contenta ſue ſplendore decorem
Auget mille modis mulier: frontem ligat auro:
Purpurat arte genas: ꝛ collocat arte capillos
Arte regit greſſus. ꝛ lumina tempera t arte.
Currit vt in latebras ludens perducat amantem.
Vultdare: ſed cupiens ſimplex ꝛ honeſta videri:
Denegat: ꝛ purgat: ſed vult ſuper omnia vinci
Femina cechiaco (res mira) ſimillima vento ē:
Qui trahit expellens mendaci nubila flatu.

¶ Eſt in eis pietas crocodili Crocodilꝰ animal ē terreſtre ꝛ aquatile creſcit ex minimo ad decem ꝛ ſeptem ꝛ amplius cubitos quibuſdam egyptiorum crocodili ſacro ſancti ſunt. quibuſdam non ſunt. ſed veluti hoſtes exagitantur Unde Iuuenalis Crocodilum adorat Pars hec Eſt autem hec belua que oua parit inſtar anſerinorum contra fugaces terribilis. contra inſequentes autem fugax hebetes oculos haber in aqua extra aquam acerrimi viſus eſt Conſpecto homine emittit lacrimas mox appropinquantem deuorat Unde factum eſt prouerbium Lachryme crocodili de his qui ſub ſpecie pietatis homines fallunt Graphice ergo dicit Eſt in eis pietas crocodili Hyena autem animal eſt in aprica precipue naſcens. Utramque ei naturam eſſe non nulli exiſtimant ꝛ alternis annis marem. alterais. feminam fieri Hoc Ariſtotiles negat Collum ei ꝛ iuba continuitate ſpine porrigit flectique niſi circumactu totius corporis non poteſt Humanū ſermonem inter paſtorum ſtabula aſſimulare dicitur nomenque alicuius diſcere quem foras euocatum dilaceret Uomitionem etiam hominis imitari ad ſollicitandos canes quos inuadit. Solet preterea id animal ſepulchra eruere vt corpora inquirat Hec ſipontinus. Ob que recte dicitur aſtutia hyene.. Fidito id eſt confidito. Non clipeo ſcilicet chriſtallino ipſius palladis cuius munumine protectus. Perſeus. Meduſam interemit e cuius ſanguine natus fingitur pegaſus equus alatus Erat autem meduſa vna trium gorgorum que vnum habuiſſe oculum quo viciſſim vterentur dicuntur. Hoc eſt vnionem ſeu margaritam erat autem pulcherrima. Unde ſe inſpicientes in ſtuporem traxit Et ita in ſaxa vertere dicta eſt Hanc enim viſam Neptunus ardens amore. in templū vſque palladis in ſecutus illic oppreſſit. Unde irata dea. ipſius ca

Crocodilus.

Hyena

Meduſa

pillos ꝗbus neptuno placuerat in angues mutauit: deditq̄ vt oēs eā inſpi
cientes in lapides verterētur. Perſeus aūt ē danaes achryſij regis argi
uorū filię ab ioue oppreſſę filius. Noſtra pemerunt multi: vt Hercules:
theſeus: perſeus. Domuere gigātes: vt dij in bello gigāteo ⁊ hercules an
teū in lybia ⁊ gerionē in hiſpania. cacū in italia ⁊ alios alibi. Euertere vr
bes vt ſcipio carthaginē in aphrica ⁊ numātiā in hiſpania. greci troiam. et
alij alias. Legē impoſuere marinis fluctibꝫ. vt ceſar ⁊ auguſtus lucrino
lacui. xerxes ꝙ pontē ſuper mare extruxit. ⁊ cū dirutū videret flagellis ce
di iuſſit. ⁊ montibꝫ aſpris: vt idē xerxes ꝙ athon montē equauit ſolo. ⁊ ꝑ
te nauigabilē fecit. Iuuenal. Velificatus athos. Dicit aūt aſpris ꝑ ſynco
pam ꝓ aſperis. Sed ꝗ cuncta ſubegerūt. Iuuenal. in. vi. Nūc patimur lō
gę pacis mala: ſeuior armis. Luxuria incubuit: ⁊ victū vlciſcit orbē. Rex
qui paſtor erat David: funda ꝙ goliath ſtrauit. ſpolioq̄ leonis: quē ſe ad
huc paſtorē interemiſſe dicit. Inclitus ⁊ natus. i. filius eius Salomon: ꝗ
templa ſyonia. i. hieroſolymitana. Nā Syon ꝑncipalis ꝑs hieroſolymę ē.
De his in libris regnoꝝ ⁊ de Sāſone in libro iudicū dicit. Romphea qua
angelus a paradyſo terruit. Plebei ac triuiales ſunt ꝟſiculi. Adam: ſan
ſonē: loth: dauidē ſalomonē. Fœmina decœpit: ꝗs mō tutus erit. Frontem
ligat auro. qđ crinale vocāt. aut reticulo aureo ſeu aurato. Purpurat id ē
purpureas facit: hoc eſt rubicūdas arte. ſ. phucatoria. Lumina. i. oculos.
Currit vt in latebras ludēs ꝑducat amantē. vñ Poeta. Malo me gala
thea petit laſciua puella. Et fugit ad ſalices. ⁊ ſe cupit ante videri. Aut ad
tam reſpicit. De qua puerbioꝝ. vij. miꝝ in modū graphice loquit ſalomō
Omitto ꝟba: ꝗ in manibus ſunt. Vult dareſcꝫ ſtuprū ⁊ copiam ſui. ſed
vult ſuper omnia vinci: vt vim ſibi illatā dicat. Ceciaco vento Cecias enī
trahit ad ſe nubes quas alij venti ꝓpellunt.

Syon

Quiſquis es expertus moneo: tentare recuſa
Dum licet: hic fragilis quod habet faſtidia ſexus.
Immundum natura animal: ſed queritur arte
Mundicies. id luce opus eſt: ea ſomnia nocte
Deglabrat: lauat ⁊ pingit: ſtriat: vngit ⁊ ornat.
Tota dolus: tota ars: tota hiſtrio: tota venenū.
Conſilio ſpeculi gerit omnia. labra mouere
Diſcit: ⁊ inſpecto vultum cōponere vitro.
Diſcit blandiri: diſcit ridere: iocari.
Incedens humeros diſcit vibrare: nateſq̄.
Quid ſibi vult nudū pectus: quid aperta superne
Rimula: que bifidam deducit in vbera vallem?

Nempe nihil: niſi quo virus penetrabile ſenſum
Plus premat: ⁊ ſtygię rapiant pręcordia flām̄ę.
Hi iuuenum ſcopuli ſyrtes/ ſcyllę/ atq; charibdes.
Hę immunde phinei volucres quę ventre ſoluto.
Proluuię fęda thalamos: cęnacula menſas:
Compita: templa: vias: agros: mare: flumina: montes:
Inceſtare ſolent. hę ſunt phorcinides ore
Monſtrifico: extremis lybię quę in finibus olim
Aſpectu mutare homines in ſaxa ſolebant.

¶ Quiſquis es (expertus moneo) parenteſis eſt: tentare id ē attentare ⁊ periculum facere recuſa. dum licet. Uñ. Dum licet indigno ſubtrahe colla iugo. Et iterū. Principijs obſta: ſero medicina parat. Dum mala per longas conualuere moras. Faſtidia id eſt ſuperbus contemptus. Immundū natura animal: ſi animo vituperandi hoc diceret ineptiret. nam ſi natura immunde ⁊ cura ac arte munde ſunt. in hoc veniunt laudandę q̄ arte naturam corrigunt: verum animo dehortandi ab earum illecebris ⁊ fucata venuſtate id dicit. Id luce opus eſt id ē nihil aliud faciūt noctes ⁊ dies. ſiue noctu ⁊ interdiu. Deglabrat leuem ⁊ glabram facit cutem rugis ⁊ pilis amoris. ſtriat in tricas colligit capillos. Tota ſupple eſt: aut exiſtens dolus. tota hiſtrio. Ludia ⁊ ſcurrulis. tota venenū: quia vtrūq; vidēdo fœmina. ⁊ tactu inficit. Unde quidam Eſt tactu viſcus mulier: viſu baſiliſcus Humeros diſcit vibrare id nimium petulantes faciunt: quę humeros agitant ſicut in amplexu. Nam honeſtas matres ſtudent eſſe demiſſis humeris. ⁊ nates i. clunes. Satyricus. Tremulo deſcēdunt clune puellę. Rimula id ē fiſſura veſtium in ſinu inter mām̄illas quę bifidam id ē in binas partes diuiſam. Uirus. i. venenum quo viſa inficit. Flām̄ę ſtygię. i. infernales potius dixiſſem phlegetonte. Pręcordia ſunt tenues mēbranę circa cor. q̄ dicuntur affectionū ſiue paſſionum ſedes. Hi iuuenum ſyrtes. i. breuia vada arenoſa: in quę qui inciderit difficulter euadit. allegoricos ergo ſumma pericula intelligit: ſicut ſunt ſcylla ⁊ charibdis in mari ſiculo. Immūde phinei volucres. i. harpyę. De quibꝰ ęnei. iij. Excipiūt ſtrophades graio ſtant nomine dictę. Inſule ionio in magno quas dira celeno. Harpyęq; colunt alię phineia poſtq̄. Clauſa domus: menſaſq; metu liquere priores Triſtius haud illis monſtrum: nec ſeuior vlla Peſtis; ⁊ ira deum ſtygijs ſeſe extulit vndis Uirgineos volucrum vultus: fœdiſſima ventris. Proluuies vncęq; manus; ⁊ pallida ſemper Ora fame. Phineus autem rex Archadię liberis nouercam ſuperduxit: eoſq; vt illi complaceat excęcauit. Ob quam rem irati dij ei oculos ſuſtulerunt ⁊ immiſerunt harpyias quę illi cibum abriperent: quod ⁊ diu fœcerunt. ſed quia argonautas hoſpitio ſuſcœperat miſerunt ad eum zetum ⁊ caloim boreę regis ac ven-

Rimula
Precordia.
Syrtes
Harpyę
Phineus

ti thracię ac orithyię ab eo rapte filios: iuuenes alatos qui eas ad ſtrophadas vſq; pepulerunt. Cœnacula altiora domus: aut pro locis in quibus cenatur. Inceſtare. id eſt polluere ⁊ non caſtum reddere. Aeneidos ſexto. Et totam inceſtat funere claſſem. He ſunt phorcinedes id eſt gorgones. Ouidius. Finibus extremis lybios vbi feruida tellus. Accipit oceanum demiſſo ſole callentem Squallebant late phorcinidos arua meduſę

Per vmbꝛ intellige Gregorium thiſernum: vt ipſemet auctoꝛ dixit Thome wolfio iuniori Mātuę.

Carmina doctiloqui curſim recitauimus Umbri.
Quę ſi viſa tibi nimium prolixa memento
Ipſius id rei vicium non carminis eſſe:
Nō longū eſt carmen: mulierū amentia longa eſt.
O memorāde ſenex quo ſe vetus vmbria tantū Jan.
Jactat: ⁊ ipſe tuę tyberis conterminus vrbi.
Martia non ab re tantū te roma vocabat.
Ipſa tuas artes: ⁊ non triuilia notat
Carmina. te vita functum fleuere latinę
Naiades ⁊ graię. tua molliter oſſa quieſcant
Semper: ⁊ in ſummo o mens aurea viuat olympo.

Naiades

Olympus.

¶ Carmina doctiloqui. Nunc (vt dixi) licet aut Antonium campanum intelligere aut hetruſcum petrarcham aut alium quemuis ea tempeſtate doctum. Ipſius id rei: contra artem producit ſyllabam. Nam quinte declinationis non producunt e ante i niſi precedat i. ⁊ ita rei: ſpei: fidei: plebei penultimam corripiunt. poſſumus verſum emendare ſic. Ipſius eſſe rei vitium non carminis illud. Non longum eſt carmen. Unde Martialis. Non ſunt longa quibus nihil eſt quod demere poſſis. Martia roma: aut bellicoſa olim. aut martem auctorem habens. vnde Liuius in prefatione. Sicut populo licere oportet conſecrare origines ſuas ⁊ ad deos referre auctores. ea belli gloria eſt populo romano: vt cum ſuum conditoriſq; ſui parentem Martem potiſſimum ferat tam hoc gentes humane patiantur equo animo q; imperium patiuntur. Et non triualia: non vulgaria. Uirgilius. Non tu in triuijs indocte ſolebas. Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen? Te vita functum. id eſt defunctum. Latinę naiades. id eſt fluminum ac fontium italicorum nymphę propter ſermonem latinū: ⁊ graię. id eſt grece propter grecū. Tua molliter oſſa quieſcant. Unde prius vbi de ſepulchro leui locuti ſumus diſſeruimus. Hoc eñ ad veterum pertinet ſuperſtitionem. Nam verius Maro dicit. facilis iactura ſepulchri. ⁊ Seneca. Quid refert humi an ſublimi putreſcam? Mens aurea id eſt pulcherrima viuat olympo. i. cœlo. hoc catholico viro dignū eſt. Olympus autem Macedonię mons altiſſimus pro cœlo a grecis potiſſimum poni ſolet.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶Aegloga. v. q̄ dr Cādid⁹ de cōſuetudīe diuitū erga poetas Collocutores Syluanus et Candidus.

Andide nobiſcū pecudes aliqñ ſolebas Syl.
Paſcere: ꝛ his gelidis calamos inflare ſub vmbris
Et miſcere ſales ſimul ꝛ certare paleſtra.
Nunc autem quaſi paſtores ꝛ rura peroſus
Paſcua ſopito fugis: ꝛ trahis ocia cantu.
Vos quibꝫ eſt res ampla domi: q̄bꝫ vbera vacce Can.
Plena ferunt: quibꝫ alba greges mulctraria cōplent
Cymbia lacte niuent: ꝛ pinguia prandia fumant
Carmina laudatis. ſi quid concinnius exit.
Plauditis: ac leti placidas extenditis aures.
Pro numeris vanas laudes: ꝛ inania verba
Redditis. interea paſtor ſitit/ eſurit/ alget.
Nonne potes curare greges. ꝛ dicere verſus Syl.
Cum vacat: ꝛ poſitis vitam traducere curis?
Omnē opam gregibꝫ paſtorē impēdere oportet: Can.
Ire/ redire/ lupos arcere/ mapalia ſepe
Cingere: mercari paleas ꝛ pabula: victum
Querere. nil ſupeſt oci: laudabile carmen
Omnē opam totumq̄ caput ſyluane requirit.
Grande vtrūq̄ opus eſt: ꝛ noſtris viribus impar
Cum cecini ſitio: ſitienti pocula nemo
Porrigit. irrident alij tibi penula dicunt
Candide trita: genu nudū: riget hiſpida barba
Jam ſylue implumes: ꝛ hyems in montibus albet.
Jraſcor/ doleo/ indignor. fert omnia victus/

Lanicium/fetuſq₃ mares: nō vendimus agnas.
Sed quia lac paſcunt/ premitur nihil: vbera ſiccant.

Candide nobiſcū ⁊c. Argumentū huius egloge eſt deteſtatio tenacitati s diuitum in poetas: quo℞ ingratitudine atq₃ auaricia aurea vena in poetis extinguuntur. Per candidū autem mihi vero ſimile ſit poetam voſſe intelligi. p ſyluanum quēuis diuitem auarū. Inducit tamē vtrūq₃ paſtorem. Unde dicit: ſub his vmbris: q. dicat ſub quib⁹ ſumus. nec quicq₃ aptius ſyluano q̄₃ eſſe in ſyluis. Eſt autem fere eadē farrago que in Juuenalis ſatyra. vij. Et miſcere ſales. id eſt lepores ſermonis. Sopito id ē oppreſſo ⁊ neglecto cantu. que res doluit ſyluano. Nā diuites auari licet nihil cōferāt in poetas bonos: admirant tamē eos. ⁊ oblectant eo℞ carminib⁹. Unī iuuenal' in dicta ſatyra. Spes nulla vlterior: didicit nā diues auarus Tantū admirari tantū laudare diſertos Ut pueri iunonis auem. i. pauonē admirant ⁊ laudant: q̄r laudato nihil porrigunt: ſed ſi pn̄t plumas auferūt. Plena ferūt. Maro ſignificantius diſtēta dixit. Alba multi. mulctras: hoc ē vaſa in qua mulget lacte albicātia. Cymbia. i. vaſa incurua in morē cymbarū facta. Carmina laudat. ſicut iam Juuenal' dixit. ſi qd cōcinnius. i. modulatius: ⁊ vt Perſius: ſi qd tamen aptius erit Plauditis id eſt applauditis vanas laudes: quia nihil commodi afferentes. Nam probitas laudatur ⁊ alget. alget: quia nudus et ita algore conficitur. Juuenalis. Tedia tunc ſubeunt animos. tunc ſeq₃ ſuamq₃ Terpſicoren odit facunda ⁊ nuda ſenectus. Et poſt. neq₃ enim cantare ſub antro pierio: tyrſumue poteſt contingere ſana Paupertas: atq₃ eris inops: quo nocte dieque Corpus eget: ſatur eſt cum dicit Horatius Ohe. ⁊ cetera. Omnem operam gregibus. Juuenalis ibidem. Pectora noſtra duas non admittentia curas: Magne mentis opus: nec de lodice paranda. Sollicite: currus ⁊ equos facieſq₃ deorum Aſpicere ⁊ cetera. Mapalia id eſt caſas ⁊ tuguria: ſepe ſepimento ablatū eſt a ntō ſepes Nil ſupereſt oci pro ocij. Enumerat autem negocia paſtoralia volens a conſimili etiā alia intelligi. Tibi penula. id ē veſtis exterior attrita Silue implumes. id ē frondibus ſpoliare. Fert omnia victus. id ē aufert. ſicut Maro. Omnia fert etas animum quoq₃. Uictus autem. id ē neceſſitas edendi vt viuas. aut victus. id ē cibus quo viuas: fert. id ē abſumit: lanicium. id eſt lanam. ⁊ foetus mares. id ē arietes ⁊ hedos ac coleatos reliquos Non vendimus agnas. quia ad futuram propagationem recipiunt eas. Lac paſcunt id ē ſugunt ⁊ abſumunt dum paſcunt. Premit nihil. i. non fit caſeus mollis. Maro: Et preſſi copia lactis: vbera ſiccant. Ex Marone eſt vt alia multa.

Penula

Penitet ingenij ſi quid mihi: penitet artis:
Penitet ⁊ vite: poſtq̄₃ mihi nulla ſecundant
Ex tot ſyderibus quot ſunt in nocte ſerena.
Hactenus vt noſti: gratis cantauimus. etas

Indiga paucorum merces fuit: altera longe
Condicio ſenū: quod nunc ſubīt. omnium egenos
Reddit: ⁊ extinctis lucri ſpem viribus aufert.
Noverit vrgendum paſtris: modo querere tempus
Eſt formica breuis: ſed prouida beſtia condit.
In brumam nouos farra cauis eſtate latebris.
Neue renaſcantur: fruges ſecat ore ſepultas.
Scire genethiacos fatalia ſydera dicant — **Syluan⁹.**
Hi ſub mercurio vates: ⁊ ſub ioue reges
Magnateſq; locant: iſtis dat iuppiter aurum.
Atq; magiſtratus. dat maię filius illis
Ingenium / linguā / cytharas ⁊ carminis artem
Hec tua ſors. quid queris opes: deus ōnia ī ōnes
Diuidit: vt melius nobis videt ēē futurum.
Sorte tua cotentus abi: ſine cetera nobis.
Sunt tibi diuicie mihi carmina. quid petis ergo — **Can.**
Carmen: ⁊ inuadis partes Syluanę alienas?
Non tibi ſurripio carmen: nec appollinis arma: — **Sylu.**
Sed dare dulciſonis aures concentibus opto.
Si gaudere meis igitur cōcētibus optas? — **Can.**
Nos gaudere tuis opibus Syluane decorum ē.
Ille meis opibus gaudet qui diligit. odit — **Sylua**
Inuidus: atq; animo bona fert aliena moleſto.
Sic quoq; tu noſtris abſens gaudere camenis — **Can.**
Sat potes. hec artis ſat ſint tibi gaudia nrē.
Carmina ſunt auris cōuiuia: caſeus oris
Si cupis auditu fac nos gaudere palato.

Hoc amor, hoc pi etas, hoc vult deus: omnia non dat
Omnibus: vt nemo ſibi ſit ſatis. indigeatq;
Alter ope alterius: que res coniungit in vnum
Omne genus: gallos, mauros, italos ⁊ iberos

¶ Penitet ingenij Proſequitur Candidus querelas ſuas Penitet inge
nij .i. habere ingenium ad carmen aptum .ſi quid mihi ſub audi eſt ſi genij
Nu ta ſecundãt .i. pſpera ſunt vt ventus ⁊ fluctus ſecundus .i. ſequens ⁊
a tergo veniens nauigantibꝫ Quod ſunt .i. apparent Non enim plura ſūt
Gratis .i. ſine mercede ſed etas .ſ. iuuentibꝫ : indiga .i. indigens paucorum
non enim ſubiecta eſt morbis: nec tanto eget munimēto contra frigora
Quod .ſ. ſenium nunc ſubit .i. ſubrepit non animaduertentibus nobis
Omnium egenos reddit vidimus Juuenalē. extinctis viribus aufert ſpē
lucrandi Mox erit vtendum patris .i. acquiſitis in iuuenta Nunc que
rere pro querendi .i. acquirendi tempus ſubaudi eſt En formica Salomō
prouerbiorum vi. Uade ad formicā o piger ⁊ conſidera vias eius ⁊ diſce
ſapientiam Que cum non habeat ducem nec preceptorem nec principē pa
rat in eſtate cibum ſibi ⁊ congregat in meſſe quod comedat Et xxx Formi
ce populus infirmus qui preparat in meſſe cibum ſuum Horatius ſermōe
primo Sicut paruula (nam exemplo eſt magni formica laboris) ore tra
hit quod cunq; poteſt atq; addit aceruo Quem ſtruit haud ignara ac non
incauta futuri In brumam id ē ad breuiſſimam diem vt eſt in ſolſticio hy
berno Ordo eſt condit .i. abſcondit eſtate in cauis latebris farra noua .⁊
Neue p nec; .i. ⁊ ne renaſcantur .i. germinantur ſecat ore id eſt germen au
ferendo diſrumpit fruges ſepultras id ē abſconditas in terris Genechliacos
id eſt de geneſi ⁊ natiuitate iudicantes: qui inſpecto natiuitatis horoſco
po futuram vitam predicunt hi ſcilicet genechliaci locant ſub mercurio id
ē hora naſcendi qua mercurius dominatur Uates id ē pphetas ⁊ poetas
⁊ omnes prudentes cathos ⁊ ac īgenioſos Et ſub Joue reges ⁊ magnates
Uñ ſecundum Homerum in iliade honor autem ab Joue eſt Maiſ
lius id eſt mercurius dat illis .ſ. vatibus ſub ſe natis ingenium ⁊ ita vult
eos contentos eſſe debere ſua ſorte dicens Sorte tua content⁹ abi .ſine id
eſt derelinque cetera .i. diuitias ⁊ opes nobis .ſ. qui ingenium. ⁊ carminis
artem non habemus Quid petis ergo carmen ſubtilis obiectio Non tibi
ſurripio carmen Callida quoq; reſponſio nec apollinis arma cytharaȝ cu
ius eſt inuentor ac cetera inſtrumenta muſica quia in medio reſidens com
plectitur omnia phebus eſt enim princeps muſicorum Hora Lire ſoleo
⁊ cantor appollo Unde ſecundum Plinium carmen heroicum oraculis a
pollinis debemus Et ideo illi auguſtus edem conſecrauit ad quam carmia
phebo digna ferantur de qua Perſi us Ad ſacra vatum carmen affero
noſtrum Juue. Et muſarum ⁊ apollinis ede relicta ⁊ē Si gaudere na
ſus acris obiectio ⁊ ſub tilior purgatio .ſed ſubtiliſſima rurſum reiectio
Carmina ſunt auris conuiuia caſeus oris Pulchrum ac prouerbiale id ē

Formica

Que res coniungit in vnũ. Id vere dicit. Naz ꝓpter egeſtatẽ ꝛ mutua auxilia ſunt inter varias nationes cõmertia. Iberos .i. hiſpanos

Sydera iungamus: facito mihi Juppiter adſit:
Et tibi mercurius noſter dabit omnia faxo
Pilleolum/ virgam/ cytharas/ nodum herculis/ alas.
Vana ſuperuacuis inculcas plurima verbis   Sylua
Vana inquis: que dã na tuis inferre videntur. Can
Diuitijs: ſi vis noſtras audire camenas:
Erue ſopitam de ſollicitudine mentem.
Vult hilares animos: tranquillaq; pectora carmen.
Torpeo: vt eſuriem patiens ꝛ frigora miluus.
Jamdudum ſquarroſa cutis: ſitus occupat ora.
Nec pecus in ſtabilis: nec in agro farra: nec aurum
In loculis: ꝛ vis poſitis me viuere curis:
Non facit ad noſtros talis medicina dolores
Fac alacrem: tege: paſce: graui ſuccurra ſenecte.
Inuenies promptum verſu: ꝛ cantare paratum.
Plena domus curas abigit: cellaria plena.
Plena penus. pleniq; cadi: pleneq; lagene.
Horrea plena: greges leti: grauis ere crumena.
Tunc iuuat hybernos noctu vigilare decembres
Ante focum: ꝛ cineri ludos inarare bacillo.
Torrere ꝛ tepidis toſtas operire fauillis
Caſtaneas: plenoq; ſitim reſtringere vitro:
Fabellaſq; inter nentes ridere puellas.
Tityrus vt fama eſt ſub mecenate vetuſto
Rura/ boues/ ꝛ agros ꝛ marcia bella canebat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Altius: ꝛ magno pulſabat ſidera cantu.
Eloquium fortuna dabat: nos debile vulgus
Pannoſos macie affectos: farragine paſtos
Aonie fugiunt muſe: contemnit apollo.

Sidera iungamus .i. iouem cum mercurio .i. cõmunica mihi dona io/
nis ꝛ cõmunicabo tecũ dona mercurij faxo .i. faciam vt mercuri⁹ noſter id
ē poetaꝝ pater ꝛ in genij largitoꝛ det tibi pilleolũ qui mercurio aſſignatur
ꝙ ſep̄ fere radijs ſolaribꝫ quaſi galero tectus ſit Virgã .i. caduceũ Unde
maro .eneidos iiij. Tũ virgam capit hac aĩas ille vocat orcõ Pallẽtes ali
as ſub triſtia tartara mittit Dat ſomnos adimitq̃ ꝛ lumina morte reſig
Inſignis
nat Illa fretus agit ventos ꝛ turbida tranat Nubila Id autem ex vltimo
Mercurij
iliados ſumptum videtur qui locus ſic verſus eſt Tum virgam capit
Galerus.
Hac oculos deus exitat ipſe Hac dulces ſuadit ſomnos ꝛ lumina claudit
Caduceum
Macro li. i. ſaturnalium ſcribit caduceum duobꝫ drachonibus ornatũ
fuiſſe mare ꝛ femina in nodum obligatis inuicem pte media voluminis
ſui vñ Martialis lib. vij. Cyllenes celiq̃ decus facunde miniſter Aurea/
cui torto virga dracone viret Cytharas quia tetrachordiũ inuenit .i. ci
tam q̃ttuoꝛ chordarum cum apollo vij. chordarum inueniſſet vñ Hora. li. p
mo carminum . curueq̃ lyre patrem Nodum herculis id ē inextricabile
qualem hercules inuenit. qui nec principium nec exitum habere videbat
Cythara
qui tamen diſſoluerit diues erat. hunc in caduceo iam ex drachonibꝫ cõla
tum diximus . Alij herculanum nodũ dicunt nõ ab hercule inuentum ſed
a mercurio . Uerum ab hercule diſſolutum non quidem arte ſed vi. quod
ꝛ alexandrum magnum feciſſe dicunt . Uter q̃ tamen et mercuri⁹ mercii
ꝛ mercatorum deus ꝛ Hercules diuitias quibꝫ fauet cõferre dicunt Uñ
Hora. Diues amico hercule ꝛ Perſius O ſi. Sub raſtro crepet argẽ
Nod⁹ herculis
ti mihi ſeria dextro hercule Antiquitas enim (vt Scribit Diodorus fa
bulata eſt herculem dixiſſe poſtq̃ ad deos tranſlatus erat qui ſibi decimã
bonarum dicarent vitam felicem victuros . quod Lucillius ditiſſimus ꝛ
alij romanoꝝ plurimi fecerunt vſq̃ adeo vt ex decimis illi templuꝫ egre
gium trans tybrim edificarint . Per nodũ ergo intelligam difficultatem
acquirendarũ diuitiarum quas vterq̃ confert . mercurius q̄dem vaframe
Ale
to ꝛ ingenio Caco . Hercules vi . q̄ aurea mala abſtulit . Alas q̄bꝫ adiẽs
Squarroſi
ornat⁹ mittit̄ vt . iiij Aenei . Hic primũ paribꝫ nitens Cyllenĩ⁹ alis Cõſti
tit ꝛc̃ Uult hilares animos Unde Ouidi⁹ Carmina pꝛouenerũt ani/
mo deducta ſereno Squarroſa cutis Squarroſi dicũt̄ q̃rũ cutis . exurgit
ob aſſiduã illuuiem Luci Uerorum ac rapicũ ſquarroſa incondita ro
ſtra Promptũ verſu .i. ad verſũ videri poteſt datiu⁹ antiqu⁹ Plena do
Es Erarium
m⁹ .i. diuitiaꝝ : abigit curas : qđ tamen multis contra euenit Nam vt
dicit Iuue . Creſcit amoꝛ nummi quantum ipſa pecunia creſcit Horrea
plena Legam melius horrea plena. Greges leti .i. pingues : qui letici
am afferũt dominis aut bene curati : ꝛ ita reuera leti grauis aere crumena
id ē marſupium vt q̄dam dicũt : aere pecunia : q꞉ aerea primũ fuit. Unde

ſpatium quem fiſcu₃ nunc appellant Ludos inarare Id ſecum faciſſe ruſtici diuinare facie͂tes quem ſulcu͂ tetigerint Bacillo paruo baculo .ꝛ dicit in nominatiuo hoc bacillum. Tityrꝰ .i. virgilius Farragie pulme͂tario ex farre facto Aonie que in phocidis montibꝫ quos aones olim habitauerũt frequentes. ſunt. — Farrago — Aones

Si ſperata mihi dederit fortuna quod opto: — Sylu.
Candide preſenti te ſollicitudine ſoluam.
O vtinam ſyluane foret tibi tanta voluntas: — Can
Quãta e͂ hac et iã tibi te͂peſtate facultas
Non ego diuitias coſmi: non ſerica poſco
Pallia: non tyrias chlamydes: no͂ prandia regum.
Non pariam eſopi fameo: clypeumue mineruę
Nil opus eſt regis laribus: cui ferrea nomen
Tradidit: aut ſi mens non fallitur: enea barba.
Hec me iampridem memini didiciſſe ſub vmbro.
Poſtulo veſtitum: peto victum ſub lare paruo
Certior iſtud opis to tꝫ non defore vite.
Sint mihi pythagore menſe: codriq₃ ſupellex.
Sepe alios qui ſpem dederint inuenimus ore
Magnificos: ſed re modicos: tibi fidimus vni.
Tu mihi ſi fueris mendax: preciditur omnis
Spes vt ſolſticio fiam philomena reuerſo
Mutus: ꝛ et iguis: ſuſpendere poſtibus arma
Tempus erit: clauſoq₃ abigi ſpectacula circo.

Si ſperata ꝛc͂ Graphice oſte͂dit quod Ouidiꝰ dicit qꝛ pollicitis diues q̄libꝫ ee͂ poteſt No͂ ego diuitias Coſmi alij coſme legunt illiꝰ flore͂tini ditiſſimi ſ₃ et coſmi multi fuerunt diuites co͂gruũq₃ e͂ diuitibꝫ nome͂ Nam coſmos dicit ornameͤtum ꝛ mu͂dus coſmeo qd͂ eſt orno vnde ꝛ latini mundum pro ornamento accipiũt dice͂tes mu͂dũ muliebre͂ quecũq₃ ad mulieris ornatũ faciũt Non ſerica poſco pallia Seres populi ſũt citra Indiã apd͂ q̄s ſũt arbores lanigere ſine vermibꝫ q̄rũ frondibꝫ caniciē depectũt aq̄ pfuſam ex q̄ vellere veſtime͂ta co͂ficiũt q̄ ſerica appellãt vt autor e͂ Pliniꝰ: vn͂ ꝛ Maro Velleraq₃ vt folijs depectũt tenuia ſeres Errãt aũt Seruiꝰ q̄ ſerica a bombycibꝫ co͂fici vult cũ bo͂byces no͂ apd͂ ſeras ſ₃ in arabia ꝛ in — Seres — Serica — Bombices

ſula copeculiariter proueniant Qui quidē bombyces ſuniculi ſunt telaſq̃
Bombyces aranearum mō̃ texunt ad veſtem ꝯluxumq̃ feminaꝝ quę bombycina ap/
Bombycina. pellāt Iuue. quaꝝ Delicias vel panniculus bōbycinus vrit Non tyrias/
chlamides .i. veſtes ex purpura dibapha id ē bis tincta :vt apud tyrū fie
bat ꝛ idcirco in magno erat precio Non prādia regum .i. ꝓdiuitum Per/
ſius In luxum ꝛ prādia regum Non patinā ęſopi .i. qualem ꝑcurauit eſo
pus nō fabulator ille phrygius .ſed romanus hiſtrio .qui filijs ex queſtu
Chlamis hiſtrionico ducēties ſeſtertium reliquid .quas opes filij abſumpſerāt Vñ.
Tyria Hora ij ſermonū Filius ęſopi detractā ex aure metelle (ſcʒ vt decies ſoli/
dum exorberet)aceto Diluit īſignem baccā .i. margaritā ſeu vnionē ꝑcio
decies ſiſtertioꝝ aceto. Liquefecit ꝛ abſorpſit Et ita fili' hic notaret q̄ e/
Patina tiam ęſopus dici potuit Littere em̄ omnes diffamāt patinā ęſopi. Vnde
Aeſopi. ꝛ beroaldus Iam patina ęſopi cedat ꝯiam luxus apici Et ptolomeorum
ꝓdiga luxuries Clipeūue minerue .i. quāti eſtimata ē egis in pectore mi/
nerue q̄ prudētiā denotat qua pectora ſapientiū muniuntur Nil opus eſt
Pyrrhus regis larib' .i. domib' aut edib' :cui ferrea rē Quidā pyrrhū ītelligerēt :q̄
(vt Seruı' tradit)cum a patre vocaret̄ neopto lemus poſtea dictus ē pyr
rhus a colore pilorum :quia ſubrufus erat Ego autē intelligo de nerone.
aut maiorib' eius qui eneā dicti ſūt habere barbam atq̃ ęnobarbi vocati
Aenobarbus De q̄ re ſic dicit ſipōtinus Aenobarbus hoc ē rutilā ꝛ q̄ſi ęneā barbā ha
bens fuit cognomē domitiorum ex qua familia nero fuit Autorē aūt origi
nis pariterq̃ cognomis habuerunt Lucium domicium .cui rure quondā
reuertenti iuuenes gemini auguſtiore forma apparuerunt :iuſſerūt q̄ nun
ciaret ſenatui ac populo romano victoriam .De qua ad huc incertum erat
atq̃ in fidem maieſtatis adeo ꝑmulſiſſe malas vt e nigro rutilum erīq̃ aſ
ſimilem capillum redderēt quod inſigne māſit ꝛ inpoſteris eius ac magna
pars rutula barba fuerunt Vñ Eneū domitium neronis atauū q̄ i tribu
natu ſuo pontificib' offentior fuerat q̄ alium q̄ſ ſe in patris ſui locum co/
aptaſcent :ius ſacerdotum ſurrogandorum acollegijs ad populum trāſtu
lerat ac in conſolatu allobrogib' aluernisq̃ ſupatis elephāto vectus fue/
rat :turba militum quaſi interſolennia ſacrificij proſequēte Lici. Craſſus
orator dixit non eſſe mirandum q̄ eneam barbā haberet .cui os ferreū cor
plumbeum eſſet Hec ille. Quia ergo neronē cōſtat palatiū ſumptuoſiſſi
Nero mū extruxiſſe Eſtq̃ de ęnobarborum familia de illo intelligendū putē
Vñ dicit ſuetonius in eius vita q̄ non in alia re dānoſior q̄ſ in edificando
fuit :nam domum a palatio exquilias vſq̃ fecit quam primo trāſitoriam
mox in in cendio abſumptā reſtitutāq̃ auream nominauit .de cuius ſp/
cio atq̃ cultu ſuffecerit hoc retuliſſe Veſtibulum eius fuit in quo colloſſ'
xx. pedum ſtaret :ipſi effigiei tanta laxitas vt porticus triplices miliarias
haberet Item ſtagnū maris inſtar circonſceptū ędificijs ad vrbium ſpeciē
ꝛ reliqua que proſequit̄ tranquillus ibidem Dubitat autem an ferrea bar
ba illi nomē dederit :vel q̄ ferreus id eſt duriſſimus eſſet :vel q̄ os ferreum
dictus eſt habuiſſe domitius :vel quod ruſtico congruit de nominis cauſa
dubitare ſicut ille In medio duo ſigna Conon et quis fuit alter .De
ſcripſit radio totum qui gentib' orbem Hec me iam pridem memini di/

diciſſe. Valla diceret non eſſe dicendum iampridem didiciſſe. quia per ſiſte
re actionē ꝛ preſens temp⁹ eſſlagitāt iāpridē / iamdudū ꝛ iā oliꝫ aut oſt
iā .ver licet duri⁹ poſſet dici iā pdememini at egregi⁹ negabit recte dictū
memini didiciſſe. Vult em̄ memini cuꝫ preſenti cōſtruendū. ſꝫ valla cōtra ſē
tit in raudenſem Unde Et Perſius Nec in bicipiti ſomniaſſe parnaſo me
mini ſub Vmbro de quo prius dictum eſt Id autem addit ne contra deco
rum peritior haberetur paſtor: aut vt preceptori ſuo non in gratus ſit quē
neſcio an ſipontinum dicam a quo plurima ſumpſiſſe videt̄ Sint mihi py
thagoree menſe ·qui carminib⁹ abſtinuit ꝛ ventri indulſit non omne legu/
men: quia etiam fabis abſtinuit.: ſed herbis veſcebatur creſcentib⁹ in hor
tis. Unde epulum poſſis centum dare pythagoreis Codriꝙ ſupellex pau
pis poete ac philoſophi De quo Juuenalis ſatyra iiij. Lectus erat codro Codrus
procula minor: vrceoli ſex Ornamentum abaci. necnon ꝛ paruulus infra
Cantharus: ꝛ recubans ſub eodem marmore chiron Iamꝙ vetus grecos
ſeruabat ciſta libellos Et diuina opici rodebāt carmina mures. Nil ha/
buit codrus. (quis enim negat) ꝛ tamen illud perdidit infoelix totum nihil
Hec ille Ore .i. pollicitationibus magnificos: ſed re id eſt exhibitione pol
licitorum modicos· Tibi fidimus id eſt confidimus. ego fiam philomena
reuerſo ſolſticio id eſt vt philomena in ſolſtitio ·quia mutus ꝛ elinguis id
eſt nihil canam: ſicut nec philomena ·que in vere precipue canit Suſpēde
re poſtibus arma tempus erit Arma id eſt fiſtulam ꝛ plectra ꝛ cetera īſtru
menta muſicalia ·alludit tamen ad arma pugilum qui ad poſtem hercul̄
figebāt arma ſua quando eſſent emeriti aut amplius exercere nollent ſicut
ꝛ ceterorum officiorum diis ſua quicunꝙ amplius vti nollent ſuſpende/
bant arma Et tempus erit abigi ſpectacula id eſt ſpectatores ·circo id
eſt theatro clauſo

Candide vidiſti romam: ſanctiꝙ ſenatus — Sylu
Pontifices: vbi tot vates: vbi copia rerum
Tantarum: facile eſt illis diteſcere campis·
Deciperis me velle putans diteſcere. veſci — Cand.
Et lupus omne aīal crudis exiſtimat eſcis.
Tuꝙ putas alios quo tu pede claudere paſſum.
Non ego ditari cupio: ſed viuere paruo
Fac habeam tenuem ſine ſollicitudine victū.
Hoc contentus eam: romana palacia vidi.
Sed quid roma putas mihi proderit: o ſyluane
Occidit auguſtus nunꝙ rediturus ab orco.

Siquid roma dabit: nugas dabit: accipit aurum:
Uerba dat: heu rome nunc ſola pecunia regnat.
Exilium virtus patitur: ſperare iubemur
Undiq; ⁊ in toto vates. ſpe paſcimur orbe.
Dic pugnas. dic geſta virum: dic prelia regum Syl
Uertere ad hos: qui ſceptra tenent: qui regna gubernāt
Inuenies qui te de ſordibus eruat iſtis.
Inueniam qui me derideat ⁊ ſubſannet Can
Tempeſtate iſta reuerentia tanta poeſi:
Quāta lupanari: quid me ſyluane laceſſis:
Non decet obſcenis vatem prorumpere verbis Syl.
Non poſſum non vera loqui: ſi vera taceri Can
Forte velis: leuibus me parce laceſcere dictis·
Utile conſilium preſtare: laceſſere non ē Syl

Candide vidiſti Romā diſerte deſcribit morem auarorū q̄ ne iuuēt ali o mittunt opem implorantes Sāctiq; ſenatus pōtifices .i. cardinales ſi/ cut canit̄ Clare ſenatus aplorum quē cardinales repſētāt Facile ē illis di teſcere campis vbi .ſ. tot diuites ſunt Deciperis me velle putās diteſcere. nō em̄ diteſcere ſ; victū ⁊ veſtitum quo cōtētus ſit veſci Ordo eſt Et lup⁹ exiſtimat .i. cenſet ⁊ iudicat om̄e aīal veſci crudis .i. in coctis ēſcis videlic; carnib; quibus ipē veſcitur Tuq; .i. ⁊ ta putas alios claudere paſſum id ē ingredi eo pede quo tu .i. moueri ea affectiōe q̄ tu p pedes em̄ ſepe itelli/ guntur affectiones hoc ē quia tu cupis diteſcere cēſes omnes id cupere tenu em ſine ſollicitudine victū Non ergo affluentiā petit ſed ſecuritatem quā tamē ſaluator ſine ſollicitudine a ſe ſperādā docet .vetās ne ſolliciti ſimus quid bibam⁹ ⁊ comedamus O ſyluane ſpōdaicus v̄ſus non in ept⁹ q͛ ⁊ lāguorē animi loquētis ⁊ pondus rerum habens Auguſtus id ē benefic⁹ in poetas Uirgili. Horatiū Tuccā Uarrū ceteroſq; principes . Nugas pollicitatōes inanes Sola pecunia regnat Hora. Et genus ⁊ formā regi na pecunia donat Ouidius. Dat cenſus: honores cenſus amicicias: paup vbiq; iacet. Iuuenalis Quantum quiſq; ſua nummorum ſpectat in arca Tantum habet ⁊ fidei Et rurſus Hora Hos ſolos aiūt ſape ⁊ bene viue re quorū cōſpicit̄ nitidis fundata pecunia villis Et iterum Iuue. de ro/ manis loquēs Quādo quidem inter nos ſanctiſſima diuitiarum . Maieſtas ⁊ ſi funeſta pecunia templo Nondū habitas nullis nūmorum ereximus aras Ut colitur pax atq; fides ⁊c̄ Exilium virtus patitur Idem Iuue. Aude aliquid breuibus gyaris ⁊ carcere dignum Si vis eſſe aliquid: probitas

Nuge
Pecunia

laudatur ⁊ alget Criminib⁹ debēt hortos ⁊c̄ Vates ſpe paſcimur ōnes q̄ nihil recipimus Dic pugnas dic geſta virum Aliud ſubterfugium auari. Vertere impatiue a vertor id ē ſis cōuerſus. ⁊ vertere ad hos .i. ad eos q̄ tenent ſceptra .i. ad reges Et ſubſannet. Iterum Spōdaicus verſus cō ſimili ratione compoſitus Quanta lupanari .i. pſtibulo aut pſtitutis Lupas vocabant olim pſtitutas vnde ⁊ pſtibula lupanaria Hinc fictū voluit Romulum a lupa nutritum Non decet per alium ſe caſtigat leuibus dictis id ē non paruis aut modicis: ſed vanis ⁊ contumelioſis ſicut mulieres leues quibus pſtituta eſt pudicicia dicūtur: ⁊ mores leues qui ī conſtātes Ne parce laceſſere parce id ē abſtine Parce metu cytharea. Lupanar Lupa Parce.

Conſilij locuples ego: ſed pauperrimus auri.
Qui pugnas: qui geſta virum: qui prelia regum
Dicet inops vates: cui nec quo fiſtula poſſit
Aptius incidi: fieriq; foramina: culter?
Aſpice vt excuſſis luxata manubria clauis
Vt dentata acies: veteriq; ſimillima ſerre
Hoc leue: ſed menſe graue ⁊ intolerabile damnum.
Vtile conſilium firmat: ſed in vtile mentem
Frangit. ⁊ extenuat vires: animumq; retundit.
Magnates dare parua pudet: dare magna recuſant.
Adde quod ⁊ noſtri curant ita carmina reges:
Vt frondes aquilo: mare lybs: vineta pruine.
Ipſi ad delicias reges ⁊ ad ocia verſi:
Quod celebrant laudari optāt. hic carmina manant
Perdita de ſtudio veneris: de ſcurrilitate.
De ganea: de ſegnicie: de infamib⁹ actis:
Que caſtum capitale nefas celebrare poetam.

Cōſilij locuples ego: ſʒ paupꝛim⁹ auri Hora etiā grō cōſtruxit dicens Hoꝝ ergo optarē paupꝛim⁹ eſſe honorum Qui id ē quō aut quo id ē quare dicet in ops vates pugnas ⁊c̄ cui nec ſupple ē culter quo ph fiſtula poſſit aptius incidi ⁊ ſup. quo foramina ſupple poſſint fieri Aſpice vt manubria .ſ. cultoꝝ .i. capuli quibus capiuntur ⁊ tenentur in manibus ſup. ſint luxata id ē laxa ⁊ diſſoluta clauis id ē clauiculis q̄b⁹ cōpinguntur: excuſſis hoc dicens oſtēdit cultrum ſuum Et aſpice vt id eſt qualiter: acies .ſ. cultri id eſt acuta eius pars: ſit dentata id ē in morem ſerre ī dētes effracta/ Manubria.

Vnd̄ ę addit veteriq̄ȝ ſimillima ſerre quam Dedalum inueniſſe quidā vo/
lūt ad ſil'itudinē maxille ſerpētinę Hoc dānū .ſ.de iuramēti.ꝛ veſtitu ē leuę
.i.tolerabile ſȝ mēſę .i.vict⁹ ē gue ꝛ itolerabile Magnates dare parua pudet
Nā vt dicit Hora. Magnos magna decēt Sȝ h̄ vaſtamēto ſcim⁹ nō nul
los vſos dicētes magna petētib⁹ indignos eē q̄ magna recipiāt .ꝛ exiguū q̄d
orātib⁹ ſe nō decere exigua munera cōferre Vt frondes aq̄lo q̄ eas nihili fa/
cit vt libs ventus lybicus curat mare in q̄d ſepe ſeuit ꝛ vt pruine .i.ros cō
gelatus aut gelu matutinū curāt vineta id ē vites q̄d etiā nihil ē q̄ etiam
congelantur Ipſi ad delicias ordo ē Ip ſi reges id eſt prepotentes verſi ad
delicias id ē delectōes ꝛ illecibras carnis ꝛ ad ocia id ē deſidiam optāt lau
dari quod celebrant id ē oblectamenta ſua.de ſtudio veneris id ē amoribus
īpudicis de ſcurrilitate id ē in honeſta dicacitate de ganea id ē caupona ꝛ
guloſitate .de ſegnicię id ē deſidia dicunt eīm ſegnes ſeorſum ab igni (q̄ ac
tiuiſſimus ē) tepidi ꝛ ignaui De infamib⁹ actis .ſ.priuatis :cum geſta ſint
fere publica Melius autem autore Valla acta q̄ȝ actus in hac ſignifica
tione dicimus Que caſtum capitale nefas celebrare poetam Id ē ſancte ꝛ
chatolice ſentit in opuſculo cōtra inpudice ſcribentes vn̄.explodenda eſt ca
tulliana ſententia Nam caſtū eſſe decet piū poetam ipm̄ verſiculos nihil ne
ceſſe eſt .Qui tum deniq̄ȝ habent ſalem ꝛ leporem Si ſunt molliculi ac pa
rum pudici Cui tamen multi gentilium ſubſcripſerunt Vnde ad Voco/
nium poetam Adrianus imperator Laſciuus verſu mente pudicus eras .
ꝛ Ouidi.de ſe Crede mihi mores diſtāt a carmine noſtro Vita verecunda
eſt .muſa iocoſa mihi .ꝛ Marcial' de ſe Laſciua ē nob pagina vita pba

Segnis

At qui dura manu geſſerunt bella potenti
Fortiter vt entes ferro non molliter auro
Dilexere graues muſas :heroica facta
Qui faciunt reges heroica carmina laudant .
At ceſſere viri fortes: ꝛ maſculā virtus:
Dicendum altiloqui nihil inuenere poetę.
Occidit ingenium vatum :ruit alta poeſis:
At ſi forte aliquis regum gerit aſpera bella
Et decus armorum ſtudijs belloq̄ȝ parauit:
Nil genus externum venturaq̄ȝ ſecula curat
Laude ſuę gentis ſatur :ꝛ preſentibus annis
Barbarus ē :neq̄ȝ carmen amat : vel auar⁹ in auro
Mergitur ;atq̄ȝ midę curis flagrantibus ardet :

Eſt ⁊ apud reges / rudis / inuida / ruſtica / turba /
Mimus / adulator / leno / aſſentator / adulter /
Hiſtrio / ſcurra / quibus virtus odioſa : poetas
Mille modis abigunt : vt quando cadauera corui
Inuenere : fugant alias volucreſq; feraſq;.

At qui dura ⁊c. Et particula aduerſatiua locū habet vbi cōtraria nectimus iā dictis. vt dicto de enea i fine iii. Factoq; hic fine quieuit. ſubdit de Didone in principio .iiii. At regina graui iamdudum ſaucia cura. Pulchre ornat carmen epithetis. que ſic cōſtruuntur At qui geſſerunt potenti manu dura bella fortiter ⁊c. Dilexere graues muſas reges qui faciunt heroica facta laudāt heroica carmina. Ut .i. poſtq̄ viri fortes ceſſere. i. emedio ſublati ſunt. quia fortes cedere neſciunt ⁊ maſcula. i. virilis virtus. At ſi forte. bene occurrit argumento qđ iā cuiuis inpromptu eſt. Nā ſi. heroica gerentes heroicis gaudent carminibꝫ queras cur ad illos non abeat : illoſq; canat candidus ad quod reſpondet raros quidem eſſe qui heroice viuant ⁊ ſi qui ſint eos non habere curam de eterno nomine. Myde curis. i. auaricia qua dictus peciit a diis vt quicquid cōtingeret aurum fieret : quo imperato inedia aſumptus eſt. Nam ⁊ cibus ⁊ potus in aurum verſus ē. Eſt ⁊ apud reges ⁊c. Alia cauſa cur apud reges non ſit bonis poetis locus. qꝛ illic ſunt litterarum ⁊ pbitatis hoſtes : vt pote rudis ⁊ ruſtica turba cū poete ſint pauci vrbani ⁊ eruditi. Mimus. i. geſtu corporis morum imitator cum poeta grauis rē more philoſophorum ſeuere narret. Adulator cum poeta ſit ſeuerus. Leno cum verus poeta ſit turpitudinis omnis hoſtis ⁊ ꝓpulſor. Aſſentator : cum poeta ſit virtutis laudator. Adulter cum nihil muſis ſit magis cōtrarium q̄ adulterium. Nam quecunq; poetis aptantur caſta ſunt. vt pierides mineru[a] daphne. fontes. Hiſtrio. cum poeta ſui dignitati conſulat. Quibꝫ. ſ. omnibus virtus odioſa. Poetas mille modis abigunt. quaſi a preda inuenta. vt quando cadauera corui inuenere. Apta eſt ſimilitudo ſi honeſti a rebus honeſtis abigantur per inhoneſtos : vt apes a floribus per araneos. — Mimus — Mydas.

Sunt etiam vates quidam ſine lege petulci :
Qui ſine lege aliti ſine preceptoribus audent.
Quicquid amant reges : ⁊ amant infamia ſolum
Scribere : nam vates etiam dementia vexat.
Hi ſe neſcio qua mentis leuitate poetas
Eſſe volunt poſtq̄ triuialibus ora cicutis
Applicuere. ſibi applaudunt : ſua carmina iactant

Inſulſi/illepidi/indociles/improuidi/inepti/
Qui ſolet his vacuas prebere ambagibus aures.
Id vitium commune putat. doctiſq; reſiſtit
Vatibus a vero indoctus diſcernere falſum.
Candide per ſuperos per olympica numina iuro Syl
Ne tibi ſi venti venient ad vela ſecundi
Laturum auxilium meliora in tempora viue:
Nec pauliſper ad huc mecum ſperare recuſa.
Si mihi ſic optas: tibi ſit ſyluane quod optas. Can.
Opto equidem: dictumq; fides: non ſera ſequetur Sylua
Vade malis auibus nunq̃ rediturus auare Candi
Et facias ſubito quicquid tractaueris aurum
More midę: quando virtus tibi vilior auro.

Sũt etiam vates Docet tertiam cauſam cur poetis non ſit apd̕ re-
ges locus que eſt q2 multi verſiculoꝝ ineptoꝝ factores ⁊ turpis vite homĩ-
tiones ſactum poetaꝝ nomen in digniſſime ſibi vſurpãt qđ egerrime pa-
tit̃ Horati⁹ dicens in arte Deſcriptas ſeruare vices: operũq; colores Cur
ego ſi neq̃o ignoroq; poeta ſalutor Petulci id ē petulantes audentes que
non poſſũt Nam vates etiam dementia vexat non q̄dem graues ſed leues
Cicuta. ⁊ futiles Triuialib⁹ ora cicutis Cicuta eſt herba fiſtuloſa q̃ paſtores ca-
nere ſolebant Maro Eſt mihi diſparib⁹ ſeptem cõpacta cicutis Fiſtula.
Idem Non tu in triuijs indocte ſolebas Stridenti miſerũ ſtipula diſp-
Triuialia dere carmẽ Vñ triuialia dicũt̃ exodia .i. ruſtica carmina q̃ in cõpitis ⁊ tri-
uijs ab indocta ruſticoꝝ pube in compitalib⁹ ⁊ ambarualib⁹ cantari ſole-
bant Sibi applaudũt ibi placentes ſua carmina iactãt exiſtentes inſulſi
id ē ſine ſalib⁹ ſermones illepidi id ē ſine lepore ac venuſtate ſermonis In-
dociles .quia dediſcere nolunt ⁊ ita incorrigibiles improuidi: non videntes
ſe ad interitum tendere ⁊ alios ducere Inepti id ē amuſi ⁊ ab omni aptitu-
dine tum verborum tum factorum abhorrentes Ambagibus .i. verboꝝ
inculcationib⁹ cum artem veram non habeant .id vitium commune pu-
tat ⁊ ita reijcit bonos ꝓpter malos A vero indoctus id ē neſciẽs diſcerne-
falſum Candidę per ſuperos Videns ſyluanus candidum virtutis ama-
torem vtrumq; poetam pollicetur operam cum iuramento nihil tamen
fert in eum Per olympica id eſt per celeſtia nam prouerbialę id eſt ſi res
proſpere mihi ſuccedant: ⁊ eueniant mihi que opto Meliora in tempora
viue Vir. Aenei . I. Durate et voſmet rebus ſeruate ſecundis Pau-
liſper ꝑ paululum temporis . Fides non ſera .i. nõ tarde faciẽs qđ dixi. Vade

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fides videt auctor Cicerone dicta eo q fiat dictū: ſiue q dictū ⁊ cōuentū eſt. Candidus aūt nō cōtentus pollicitatōibꝫ imprecat in abeuntē oia mala dicens. Vade malis auibꝫ .i. malo auſpicio. q.d. in rem malā: unq̄ꝫ reditur⁹ nunq̄ꝫ hoc aūt videt dicere in abſcutē q̄ſi obmurmurādo, poſtq̄ꝫ ſe nihil recepturū ſperauit. Et facias ſubito q̄cq̄d tractaueris aurꝫ. More nude. de q̄ iam diximus. aſſi .i. quādoq̄dem ꝟtus tibi vilior auro ſup. eſt. Cū tn̄ Horatius in ep̄lis cōtradicat. Vilius argentū ē auro: ꝟtutibꝫ aurū. Fides

Egloga. vi. q̄ dr̄ Cornix de diſceptatōe Ruſtico ⁊ ciuiū. Colloquutores Cornix ⁊ Fulica.

Ningit hyems / mugit boreas / a culmīe pēdet Cor.
Stiria: depoſitis bobus requieſcit arator
Ceſſat iners: ſedet ante focum fumoſa negra:
Atq̄ꝫ polenta coquit. prius intolerabilis eſtas
Nunc laudatur: hyems eſtu laudata moleſto
Diſplicet. optatum damnat preſentia frigus
Omne bonū preſens minus eſt. ſperata vident Ful.
Magna velut maius reddit diſtantia lumen
Delicias habet omne ſuas ⁊ gaudia tempus. Cor.
Aſpice vt impexi tritaq̄ꝫ in veſte ligati
Ad feſtum pueri exultant. inflatur in vtrem
Immiſſis veſica fabis: ſonat ⁊ micat acta
Nunc pede: nūc cubito: ſtricto nunc obuia pugno
Si cadit attollunt. curſu labor atq̄ꝫ recurſu
Brumam abigit. glaciale gelu pila ruſtica vincit.
Nos tamē hic melius tepido ſub ſtramine foti
Tranſigimus tempus dum lac coit igne recoctū.
Pauperiem declarat hyems: improuida certe Fuli.
Turba ſumus iuuenes / ſecuri eſtate vagamur
Immemores hyemis: noſtrū eſt tibicinis omne eſt.
Venit e ſcythia boreas: nidoſq̄ꝫ volucrum

Frondibus oſtendit nudata cadentibus arbor
Frigemus nudi ſcapulas/dorſum/ilia/plantas:
Stulticiam declarat hyems: ſapientius vrbes
Congeriē nummū accumulāt: ⁊ ad ilia vulpes
Melotaſq; trahunt: maculoſaq; tergora lyncis.

NIngit hyems. Cōtentio eſt inter cornicē paſtorē q̄ partes ruſti
corum agit: ⁊ Fulicā qui vrbanoꝝ de preſtātia fortunę vtroꝛū
q;. Occaſione cuius multa quaſi ſatyrice dicunt in mores pro
us ciuiū q; ruſticorū. Vident aūt tam cornix q; fulica paſtorū noīa. ve
q; eīm ſe ruſticū pfitet ⁊ maſculino genere noīat. Hyems. i. tempeſtas plu
Boreas uioſa ⁊ niuoſa. Boreas vētus frigidus a ſeptētrionali plaga q̄ frigide ef
flans: mugit: mugitū imitatur flatu alto. Stiria id eſt glacies concreta.
A culmine: a tecto. Dormit humus. ſopit niue ⁊ nō exercet. Paſtor
catus: q; ocioſus. Vn̄ dictū eſt a poeta. Nudus araſcere nudus: hyems ig
Polenta naua colonis. Negra cōiunx ruſtica: fumoſa. q; fere ligna viridia aut male
ſicca inurūt. Atq; polēta coquit. Ouidius. Q̄ coxerat ante polēta. Re
perit tn̄ ⁊ fœmininū cū hoc ſolū inter latina pme declinatōis repiatur
trū. Omne bonū pſens minus eſt. i. minoris eſtimat. q; nemo contentus
ſua ſorte. Vn̄ Horatius in pncipio ſermonū. Qui fit mecœnas vt nemo
quā ſibi ſortē Seu ratio dederit: ſeu ſors obiecerit illa Contentus viuat:
laudet diuerſa ſequētes. Verūtamē id cōtra vſu venit vbi minime opus:
quia bona terrena eo q; pſentia ſunt plus nos delectāt q; celeſtia q̄ futu/
ra ſperātur. Aſpice vt impexi. Docet exēplis nō rex ſed aīorum eſſe diſcri
men. nam pueri nudi etiā in hyeme oblectant varijs vt cęde ſuū: hoc ē pe
coꝝ: vt veſicā habeāt. cuius agitatōe brumale frigus ſuperāt ⁊ ruſticopil
magnā vento inflatā manib; pedibuſq; agitātes glaciale gelu nō curant.
Pauperiē declarat hyems. i. paupertatem. eſt tn̄ interdū damnū: vt ſi quis
pes pauperiem feciſſe dicat. Nos iuuenes ſumus turba improuida: q; ſe
curi eſtate vagamur. Noſtrꝝ ęs. i. pecunia nrā eſt tibicinis. ſcꝫ canentis ad
Melote choream inſtituendam. Congeriem nummum id eſt nūmorum per hyper
pam. ⁊ ad ilia ſcilicꝫ fouenda ⁊ cooperienda trahunt id eſt contrahunt vul
pes. id eſt pelles vulpinas: ⁊ melotas. id eſt pelles ouinas. grecum eſt
melote. tes. Cetera nota ſunt.

Diſipiunt omnes: nec nos in crimine ſoli   Cornix
Immo ipſos vexat grauior dementia ciues
Verum illis mater: nobis fortuna nouerca
Nos premit: infęlix ſors eſt dementia. fac ſim
Fortunatus: ero locuples: ero primus in vrbe.

Audiar, aſſurgent omnes. me vertice nudo
Vulgus adorabit: me plebs: me conſolet omnis
Turba: magiſtratus etiam: populuſq; patreſq;.
O cornix cornix non eſt fortuna: ſed ipſe — Fulica
Quo ſapiunt homines animus: fortuna potentem
Non facit: immo deus: cauſam recitabat amyntas.
Eſt fortuna deus. ſed quid recitarit amyntas: — Cornix
Dic precor in cauſis erat ingenioſus ⁊ acer
Ante tamen paulum pecus ⁊ preſepia viſe.
Vade, redi, calor eſt poſt frigora dulcior: ito.
Stringit nix alta genu. vix tecta reſiſtunt — Fulica
Tanto oneri: ſublimis apex in vertice furni
Pyramidē fecit metaq; aſſurgit acuta.
Da pecori cordum: ſtipuliſq; foramina claude: — Cor.
Si paries hiat: ⁊ rediens letamine muni
Limina: nulla gregi grauior q̄ frigora peſtis.
Iam ne ades: oh quenā hec ſolito ſperantia maior?
Sollicitū me reddit hyems in frigore ⁊ igni. — Fulica.
Maxima ſtrenuitas feno recubare calenti:
Abſcondi... q; cauo accubitu poſt frigora dulce eſt
Incipe: ⁊ enarra diſcrimina ruris ⁊ vrbis.

Deſipiunt omnes. Id graphice docet in ſcdo ſermonū Horatius Nec
...q; ſtultorū infinitus ē numerus Nos ſcʒ ruſtici. vñ ſe ruſticos aſſerūt — Demens quis.
...ri illis mater. id lepide qd Plinius de natura dicit: q̄ nobis multa cō
...it magna ⁊ ſeua mercede: ita vt nō ſit facile exiſtimare parēſne melior
...ſquior nouerca fuerit. Infoelix ſors eſt. i. paupertas ⁊ tenuis fortuna eſt
...mentia. i. reputatur demens q̄cunq; pauper: vnde Horatius in epiſto/
...s Vos ſolos aiūt ſape ⁊ bñ viuere: quorū Cōſpicitur nitidis fundata pe
...villis. Aſſurgēt. i. reuerentiā ⁊ honorē aſſurgēdo impendēt Vulgus — Orare.
...orabit. i. corporis geſtu honorabit. Nā adoramus etiā ſtatuas ac crucem — Adorare
...orāmus tantū rōem habētes ⁊ ſenſum. Cōſulet. i. conſiliū poſcet.
...fortuna. Id vere Iuuenal'. ſʒ nos te facimus fortuna deā. Eſt for/

tuna deus. Jd ex falſa opinione ⁊ ruſtice. Nam cū deā neget nr̄a fides e
fortunā deū dicit. Aut id facit poeta q numina putabant vtriuſq ſex
Fortuna. Vn̄ de venere ęnei. ij. Deſcendo ac ducēte deo. Et de alecto aut mio
dem. viij. Nec dextrę deus erranti affuit. Vn̄ in cypro erat barbatę ven
ſimulacrū. vn̄ dcm̄ eſt. Pollentēq deū venerē. Videt aūt Cornix dn̄s
ſaltē maior q̄ Fulica: quē mittit ad caulas. q̄ abiturus dicit. Attingit
alta genu. Jn vertice furni. vbi minime cōſiſtere poſſe videt ꝓpter ignē
Pyramis panis in eo coqui ſolet. Pyramidē: id ē cumulū niuis in pyramidis form
Eſt aūt pyramis ſtructura ex lapidib in morē ignis aſcēdētis: cuius ve
acutus ē extructa. quales in egypto legunt mirę altitudinis fuiſſe. De q
bus Martial' in ꝑncipio. Barbara pyramidū ſileat miracula memph
Cordum Addit aūt Cornix. Da pecori cordū. Jd aūt dicit fœnū qđ autumno ſe
catur. ſicut corda frumēta vocant q̄ ſero matureſcūt. Certamine mini
fimo: Jam ne ades. intelligēdum eſt aliquāculū more interfuiſſe ⁊ intro
tacuiſſe conicē. Oīa aūt faciliora ſunt q̄ vt expoſitōis egeant

Hoc igitur tantum ruris diſcrimen ⁊ vrbis — Fulica.
Taliter exortum noſter recitabat amyntas.
Principio rerum primaq ab origine mundi
Cum muliere marem ſociali fędere iungens
Celi opifex (ſic namq deum appellabat amyntas)
Nomen adhuc teneo natos producere iuſſit.
Atq modum docuit fieri quo pignora poſſent.
Accinxere operi: mandata fideliter implent.
Sicq vtinam de pomi eſu ſeruata fuiſſent.
Fęmina fit mater: puerum parit atq puellam.
Atq puerperio ſimul fęcunda quotannis
Auxit in immenſum generis primordia noſtri.
Poſt tria luſtra deus rediȷ̄t. dum pignora pectit
Fęmina proſpiciens venientem a limine vidit.
Adam aberat ſecurus oues paſcebat. adulter:
Nullus adhuc ſuſpectus erat: ſed multiplicatis
Connubiȷ̄s fraudata fides. ſine cornibus hirci
Facti: ⁊ zelotypo coniunx ſuſpecta marito.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nam que quiſq; facit / fieri ſibi furta veretur.
Erubuit mater: nimieq; libidinis ingens
Inditium rata tot natos / abſcondere. quoſdam
Accelerat: feno ſepelit: paleiſq; recondit.
Jamq; lares deus ingreſſus ſaluere penates
Juſſit: et huc dixit mulier tua pignora profer:
Femina maiores natu pro cedere mandat.
His deus arriſit: velut arridere ſolemus
Exiguis auium pullis paruiſue catellis.
Et primo letatus ait: cape regia ſceptra.
Rex eris: at ferrum et belli dedit arma ſecundo.
Et dux inquit eris. faſces populiq; ſecures
Protulit: et vites et pila inſignia rome.
Jamq; magiſtratus celebres partitus in omnem
Progeniem: humanos tacitus voluebat honores.
Interea mater rebus gauiſa ſecundis.
Euolat ad caulas: et quas abſconderat: vltro
Protulit hec dicens noſtri quoq; pignora ventris:
Nos aliquo pater omnipotens dignabere dono.
Setoſum albebat paleis caput: heſerat armis
Stramen: et antiquis que pendet aranea tectis.
Non arriſit eis: ſed triſti turbidus ore
Vos fenum / terram / et ſtipulas deus inquit oletis
Veſter erit vomer / iuga veſtra agreſtia veſtra
Omnia: aratores eritis: pecorumq; magiſtri
Feniſece ſoliſoſſores: naute atq; bubulci.
Sed tamen ex vobis quoſdam donabimus vrbe.

Qui ſint ſartores/ lanij/ l ixe/ artocopiq;.
Et genus hoc alij ſoliti ſordeſcere ſemper
Sudare: ⁊ toto ſeruile prioribus euo.
Taliter omnipotens. fatus repetiuit olympum.
Sic factum ē ſeruile genus. ſic ruris ⁊ vrbis
Inductum diſcrimen ait mantous amyntas.

Hoc igitur ⁊c̄ Apologo ruſticano diſcrimē vrbanorū ⁊ ruſticorū cō/
memorat a deo factum: ſicut ⁊ mercedum nōnulli ſic dicunt iſtitutā diffe
rentiā Nam cum mechanici a deo q̄ntū mercedis exigerēt exq̄ſiſſēt: aſſig/
naſſetq; ſutoribus: crepidarijs ⁊ pluribꝫ alijs quotidiana mercede cōducē
dis denarios binos: latomis aūt ⁊ fabris lignarijs ac carpētarijs ſenos diſ
queſierunt priores quantū poſſeſſionis ex tācilla mercedę cōpararēt: reſpō
dit quantum ſatis eſſet ipſis ⁊ liberis: quotānis iugerum. At reliquis q̄n
tum compararent petentibus reſpondit quotidie tantum terrę poſſę com/
parare quantum per crura retrorſum bipennim proijcerent. conati autem
prę auaricia in longum proijcerę in podicem proiecerunt: in quez fęrę ma
gne mercędes nunc quoq; proijciunt Preterea dicunt ranas ⁊ ſimęas ſic/
effectas: cum muliercula (ſit eua aut alia) nimis fęcunda vereret venienti
deo omnes liberos producere occuluit quoſdaz in furno: ⁊ quoſdam ſub
vaſe elicorio Reliquis autem beneficio donatis ⁊ negantę plures habere
iuſſit deus qui in furno eſſent in ſimeas cōuerti: qui ſub vaſe in ranas ac
bufones Talē igitur apologum ac fabellam anilem hic proſequitur au/
tor Modū docuit: dicens creſcite ⁊ multiplicamini per coitum ſcꝫ Accin
xere ſup. ſe operi. i. operam dederunt diligēter libris procreandis Mādata
fideliter implēt Jocunda narratio quia hodie quoq; ad illud preceptum
plus ęquo inclinamur Poſt tria luſtra. i. q̄ndecim annos. Nemo autē ſit
mihi tā ineptus vt hyſtoriam putet a poęta narrari: hirci ſinę cornibꝫ id ē
fetidi adulteri Namq; quiſq; ⁊c̄ prouerbialiter ⁊ diſertius q̄ illud. Qui
fuit in furno ſocium ſibi querit in illo. Salue re penates. i. familiares ⁊ ō
nes in domo habitātes. Tua pignora. i. natos. Nā pignora natoꝝ dicūt
pignora rerum. his deus arriſit. i. annuit ⁊ blandus atq; affabilis fuit La
tellis. canis fetui Et p̄mo. ſ. omniū vn̄ ad p̄mo geniture iura alludit. Fa/
ſces q̄ erant ex virgis in qb; ſecuris erat colligata: ferebantur a lictoribus
poſt eos magiſtratus qui in corpus ⁊ ſanguinē animaduertere poterant.
Securis a ſecando dicta ꝙ interſecat vt collum nocentium. ⁊ vites quibꝫ
centuriones ⁊ ceteri ducęs milites ſedebant: Nam ex vite erat is baculus
non ex alia arbore: ne ſeniores haberentur ſaltem in cōciues. nam alios ꝓ
gis cedere licebat. Juuenalis. Saty. viij. Nodoſam poſt hec frangebat.
vertice vitem Si lentus pigra muniret caſtra dolabra. Et pila que ſunt
romanorum. Tela. Lucanus Signa pares aquile: ⁊ pila minantia
pilis Heſerat armis id eſt humeris. Stimulus quo boues inſtigant
Ligo inſtrumetum ruſticorum vt paſtinum quod bifurcum ē ferramētū

Pignora
Falces

Securis
Vitis

Pila

quo paſtinatio ⁊ repaſtinatio vinearum fit Fœniſecę id eſt ſecantes foe/
num Perſius. Foeniſecę pigui vitiarunt vnguine pultes Soliforſſores:
fodientes terram Eſt autem vna pars. naꝫ ſi due eſſent ſoli ſecundā pdu/
ceret. quam compoſita corripiunt in medijs ſyllabis: dummodo etiaꝫ no
minatiuo ȝ habēt vt. foeniſeca: ſoliforſſoꝛ. quod dico quia quantumcunqꝫ
a nominatiuo quantuſcunqꝫ aut quantumcunqꝫ producit. vt qualicunqꝫ
a q̄liſcunqꝫ Fartores q̄ farſumē faciunt lanij id ē carnifices lixe: aquam
ferentes. Artocopi: panifices aut panem incidentes Et genus hoc alij ſi
cut dicimus id genus pro eius generis. ſic ponit hoc genus pro huius ge/
neris Mantous id eſt mantuanus. ſed mantous dicitur a manto nym
pha mr̄e ocni q̄ mantuam a mr̄e denominauit. de quo. Maro. Fati d
mantus et tuſci filius amnis Amyntas autem is eſt de quo in amynta
victum eſt.

Paſtinum
Ligo

Fartores
Lanij
Artocopi
Mantous

Mirabar ſi quid recti dixiſſet amyntas. Cornix.
Ciuis erat: ſemper nobis vrbana iuuentus
Cui nihil eſt preter ſtulta hec commenta/negoci /
Ludit: in agreſtes ſemper iaculantur: ⁊ vrbis
Talia garrulitas ⁊ vaniloquentia fingit.
At neqꝫ de ſuperis pudet has cōponere nugas.
Iſte iocus manifeſta gerit conuicia ſecum.
Sed tu tam rudis es: tam pleno inflatus omaſo:
Vt neqꝫ perpendas iſto te ſcommate carpi.
Nos quoqꝫ pauliſper mentem extendamus ad vrbis
Stulticiam: ne forte putes ſapientius illos
Viuere: qui ſplendent auro: qui murice fulgent.
His oculis vidi tunicis pleroſqꝫ ſuperbis
Veſtiri: atqꝫ foro regali incedere greſſo
Quos ſecreta fames premit atqꝫ domeſtica egeſtas
Stultius his certe nihil ē: opulentia ficta:
Paupertas ⁊ ſegnicies: ⁊ inertia vite
Vera: quid ē aliud q̄ deſipientia vera.
Vidi etiam patres (o rem indignam atqꝫ nefandam)
Dum ſegnes doꝛmire volunt: et viuere laute:

Proſtituiſſe ſuas vulgo cum coniuge natas.
Quid peius: quid perfidius: quid ſtultius vnq̃:
Quid ſi vitam alio nequeunt traducere pacto: Fulica
Cum totidem quod nos habeant animaſq; manuſq;: Cor.
Dic cur vitam alio nequeant traducere pacto.

Omaſo
Scomma]
Proſtituere]

Mirabar ſi quid recti dixiſſet amyntas .q.d. Juuenis ille inſanꝰ amore ⁊ ruſticos odio habens Cui nihil negoci. p negocij .i. ocioſa: iuuẽtꝰ id ẽ multitudo iuuenũ vrbanorum Conuicia Contumeliã Omaſo id eſt inteſtino pingui tarditatẽ ingenio afferenti vt Hora. ⁊ Perſius atteſtant Iſto ſcommate .i. irriſorio dicterio Te q̃ ruſticus es carpi id ẽ reprehendi. Nos quoq; .i. viciſſim Qui murice .i. purpura ꝓſtituiſſe .i. ad turpẽ queſtum in lupanaribꝫ ⁊ ꝓſtibulis ſtatuiſſe quaſi pro foribꝫ vbi luxuria ꝑditos expectant Quid ſup. dicas aut quid faciant .⁊ ẽ inanis diſidioſoꝝ purgatio quam vt refellatur affert Unde dicit cornix Habent ciues vrbani manus ⁊ pedes vt nos cur nõ q̃rũt ſibi victũ laboribꝫ ⁊ ꝑcimonia vt nos.

Eſt etiam cuiꝰ vecors induſtria vanas
Querat opes: vbi nullus opes inuenit ab euo
Aes lauat herbarum ſuccis: ⁊ vertere in aurum
Aeſtimat: ac nigra ſemper fuligine pallet.
Eſt qui dum tellure latens deſiderat aurum
Dat magicis operam ſtudijs: ⁊ tempora perdit
Quid leuius: quid futilius: quid inanius vnq̃:
Omnia ne veniant ad opus telluris et agri:
Omnia pertentant vt agant nihil: omnia verſant.
Semper agunt: nunq̃ peragunt: ex fenore victum
Infamem extorquent vi / fraude doliſq; laborant.
Mille vijs opibus: mille inſidiantur honori.
Nos capras et oues: armentaq; paſcimus: illi
Accipitres / catulos et equos et cercopithecos.
Ruſticus eſt ouium paſtor. volucrumq; canumq;
Ciuis. vtrum melius te iudice nobiliuſq;
O fulica. vtilitas vnde: atq; opulentia maior:
Si venit ex noſtris operis opulentia maior:

Ciuibus vnde igitur tantarum copia rerum?
Ex vi, fraude, dolis, vi, fraude, doliſq; laborant. Cor.
Nõne vides inſane: vt nos crudeliter vrgent:
Quo capiunt aſtu: nos irretire loquendo
Sacrum offerre putant: ⁊ opes ſublime: piumq;
Huc aures oculoſq; adigunt: huc ora manuſq;.

¶ Eſt etiam. Affert alia vrbanorum vitia ⁊ fere oppoſita ſegniciei: dicẽs. Eſt etiam ſupple ciuis: cuius vecors. id eſt peruerſi cordis induſtria querit opes vanas. id ẽ vltra q̄ ſatis ſit ⁊ non iuſta ratione: vt qui per artem vt dicunt alkimię. i. adiauaminis adiuuando naturam ſperant ęs aut argẽtum vertere in aurum. qua via nullus inquit: hactenus inuenit opes: certum eſt multos inueniſſe pauperiem: dicunt tamen eius rei ſtudioſi inuentos qui ad intentum peruenerint. Fuligine nigra. quia vapore fumeo: ſed quomodo pallet: niſi hoc ad anxietatem referamus non conſtet. Eſt qui. et cetera. Alius error eorum qui magicis artibus ⁊ charatacteribus neſcio quibus ſperant poſſe inuenire theſauros abſconditos. Omnia ne veniunt ad opus telluris ⁊ agri omnia inquã pertentant. id eſt omnia experiuntur ne fiant agricolę: quo nihil honeſtius nec iuſtius. Semper agunt: nunq̄ peragunt. id eſt perficiunt nihil eorum quę inceptant: Ex fœnore. id eſt vſura. Accipitres aues ad prędam: catulos ad venationem. ⁊ equos ad venandum. aut auibus aut canibus cercopithecos. id eſt caudatas ſimeas. Nam dicitur cauda ſimius aut ſimia. Sũt ergo quos cattos marinos quidam vacant capite (vt dicit Plinius) ſubnigro ⁊ pilo aſinino. quibus deformitas decori eſt: ſuntq; ob catum ingenium diuitibus in delicijs. Ciuis eſt paſtor volucrum ⁊ canum: quia eos paſcit. Quo aſtu. id eſt qua calliditate ab aſtu. i. ab vrbe vbi aſtutiores ſunt. Irretire id eſt in laqueos ⁊ retia illigare: hoc eſt circũuenire ⁊ decipere verbis putant ſacrũ offerre. id ẽ arbitrant̃ ſe obſequiũ pręſtare deo qñ nos decipiũt. Huc: id eſt ad hanc opam vt nos decipiãt. Adigũt. i. applicant ora id ẽ omnia q̄ dicũt: ⁊ manus. i. omnia q̄ faciũt. Alkimia Irretire

Unde vrbanarum tibi tanta peritia rerum: Fulica
Hęc didici: quondam ductis in męnia capris Cornix
Cum lac vociferans ibam venale per vrbem.
Manſi apud artocopũ. ſapiẽs ⁊ ad omnia promptus
Furta erat: ⁊ crudum ferro ſubradere panem.
Ipſe vt erat mores vrbis doctiſſimus. iſta
Tradidit affirmans nihil eſſe nocentius vrbe.

Se quoqꝫ furari dediciſſe aiebat ab vrbe.
Sunt etiã qui parta ab auis patrimonia fundunt
In meretricũ vſus:quid fędius improbiuſqꝫ?
Dic vbi mechandi ars/homicidia/ſeditiones?
Nõne inter ciues atqꝫ intra męnia regnant?
Qui reges qui regna hominũ per vulnera querũt
In morteꝫ ſuos adigunt?quid pectora miles
Obyciens telis: per mille pericula vadens?
Pro ſtipe dat vitam:nulla eſt inſania maior.
Gloria prefertur vitę.quid gloria?quid laus?
Quid fama eſt?quid honor?voces ꝛ opinio vulgi.
Omnia longa dies abolet:cum viuere ceſſas:
Omnia ſic abeunt:vt lux cum ſole recedit.
Qui mare ſollicitant remis:cum viuere poſſint
In patria:ſtulti.vento qui credit ꝛ vndis:
Stultus.diuitię cui ſunt: ꝛ negligit vti
Stultus.qui vt natis cumulet patrimonia:partis
Abſtinet: ꝛ genium fraudat ſtultiſſimus:ꝛ qui
Quę facere ipſe poteſt:natis faciunda relinquit.

¶ Unde vrbanarũ. Bona interrogatio:vt decorũ ſeruet ꝛ veriſimilẽ nar/
ratio. Artocopũ vt videtur accipit pro panifice: ſeu(vt dicũt)piſtore:q̃ gre/ Artocopus.
ce dicitur id eſt artopœos.quia dicit pa/
nis:ꝛ facio.ſed artocopos dicit quaſi labor panis.nam copos labor
dicitur:ſed accipitur pro laborante. Juuenalis autem videtur accipe pro
pane:dicens ſatyra quinta. Salua ſit artocopi reuerẽtia.vbi tamen p pi/
ſtore accipi poſſet:vt ſic maneat diſcretio panis qualẽ artocopus fecerit:ꝛ
ita obſeruando eius iuſſum ſit ei reuerẽtia.ſed ad poetam noſtrũ. Ipſe vt
erat mores vrbis doctiſſimus. Hoc exemplo cõuincere poſſumus partici/
pia cõparari. Nam ſi nomen ſit doctiſſimus:nõ regeret accm̃.quocirca e/
go quidẽ morum potius dicerem. Hic tamẽ verſus docet mores legendum.
Necꝫ tamẽ omnino inauditũ ſi ſuplatiua a pricipiis accm̃ regẽtibꝫ deducũ/
ta accm̃ regãt:cum aduerbialia a ꝑpoſitõibus orta id faciãt. vt proxime
hiſpaniã mauri ſunt:inq̃t Saluſtius. Sũt quoqꝫ. Aliam affert vrbano/

tum ſtulticiam qui patrimonia ab auis parta cum meretricibꝰ abſumūt. Qui reges. Docet ⁊ reges ⁊ ceteros bella ꝓ dominio aut inani gloria gerē tes: vrbes fere incolere. ſtipēdiarios aūt qui inuocati noīa ſua dant etiam vrbanos eſſe ⁊ maxime inſanire: cum ꝓ modica ſtipe periculū vite ſubeāt. quod ruſtici nō niſi coacti faciūt ꝓ libertate patrie ⁊ ꝯiuge ac liberis. Qui mare ſollicitant. Ruſus aliud genus ſtulticie: quod Perſius quoq; perſe quitur eorum qui cū ſatis habeant. nauigant tamen cū periculo vite. Itē ſtultus eſt diuitie cui ſunt ⁊ negligit: vt auarus. Nam vt dicit Seneca. tā deeſt auaro quod habet q̃ quod nō habet. Unde de ſene auaro. Horati/ us. Querit: ⁊ inuentis miſer abſtinet ⁊ timet vti. Et in primo ſermone. Congeſtis vndiq; ſaccis Indormis inhians ⁊ tanq̃ parcere ſacris Coge/ ris aut pictis tanq̃ gaudere tabellis. Stultos qui vt natis cumulet etc. quia ſepe male abſumunt. Unde Perſius. Ut tuus iſte nepos olim ſatur anſeris extis ⁊c. Uide ſatyram vltimam. vbi totum eſt hoc argumentum Et genium: id eſt naturam. Eſt em̄ genius deus nature ⁊ loci natiui. quez qui alimentum nature debitum ſubtrahunt defraudare dicuntur. The/ rentius in phormione Suum defraudans genium. Que facere ipſe poteſt quod per fabellam ſeu apologum de caſſida prodire recitat Gellius.

Auarus

Gellius

Qui numerant ſtellas: ⁊ ſeſe comprendere fata
Poſſe putant ſtulti. verum dementior iſtis
Naturam quicunq; dei ſcrutatur: ⁊ audet:
Figere in immenſam lumen tam debile lucem.
Noſtra fides melior: cuius ratione coactus
Difficile aſſentit nudis nos omnia verbis
Credimus. ⁊ plures faculas accendimus aris.
Ciuibus eſt infida fides: inquirere nunq̃
Mente ſinunt arcana dei: ſi numina ſcire
Eſſet opus: poterant nobis ſe oſtendere verum
Quādo latere volunt: quid veſtigare neceſſe eſt:
Que nos ſcire negant ipſi qui cuncta gubernāt:
Noſtra etiam pietas pietate potentior vrbis:
Namq; viri qui ſacra canunt: templiſq; miniſtrāt
Quāta legunt ruri paucis alimenta diebus:
Uidi ego queſitas ex rure in menia plenis
Puppibus inferri (pietas ea ruſtica) fruges

Stultorū eſt aliud genus immedicabile quoddam
Cauſidici latratores: rabuleq; forenſes
Nummorꝫ aucupium docti: legumq; tyrāni
Aere patrociniū vendunt: producere cauſas
Et lites pendere diu: vindemia quedam eſt.
Sunt ꝛ equeſtre genus medici: qui tangere venas
Nōnunq; illicitas audent: ꝛ ponere quedam
Non intellectis temeraria nomina morbis.
His ꝛ ſi tenebras palpant: eſt facta poteſtas
Excruciandi egros: homineſq; impune necandi.
Qui vero in populis pſunt homineſq; gubernant
Quo plus iuris habent: quantoq; licentia maior
Inſanire ſolent tanto amplius: o vbi ſancti
Rectores: ꝛ iuſticie et pietatis amici
Quos patres ſero ante focū memorare ſolebant!
Omnia nūc abeunt peſſum. ſpoliata querūtur
Templa: gemūt inopes: vidue lachrymātur ꝛ huius
Quenā cauſa mali: quia ſtat pro lege libido.

Aſtronomi.

¶ Qui numerant ſtellas: vt Aſtronomi. ꝛ ſe comprendere fata:. Vt aſtrologi genethliaci ꝛ mathematici. Naturam quicumq; dei ſcrutatur Unde ille Mitte archana dei. Et alius. Altiora te ne queſiueris: ꝛ vtroq; maior. Non nimis ſapere: ſed ad ſobrietatem docēs. Noſtra. id eſt ruſticorum ciuis ratione coactus. id eſt rationibus innitens. Plures faculas id eſt tedas ꝛ cereos tortos. Mente ſinunt. id eſt deſinunt. Poterant nobis ſe oſtendere argumentum quo vero ſimile ſit deum non velle a nobis noſci: tum ſe non prebeat noſcendum. Quid veſtigare. id eſt inquirere neceſſe eſt ea que ipſi qui gubernant cuncta videlicet ſuperi negant. id eſt prohibent nos ſcire. q̄ſi dicat nihil. Quando autem. id eſt quandoquidem. Noſtra etiam pietas. id eſt (vt dicunt) charitatis exhibitio in elemoſynis erogandis. Legunt. i. colligunt. Stultorum eſt aliud: in pragmaticos et cauſidicos inuehit q̄ſi ſatyrice Vñ apte perſonam cornicis aſſumpſit. Rabuleq; forēſes. i. forū iudiciale ſeu cauſarꝫ ſectātes. Rabula ſcdm Feſtū de multis interꝰ negocijs: paratuſq; ad radendū q̄d aut auferēdū. vl' quia eſt

in negocijs agẽdis acrior quaſi rabioſus. Secõm Marcellũ aũt rabula a rabie dictus ẽ: quẽ nũc aduocatũ vł cauſarũ patronũ dicimus. Cicero Nõ enĩ declamatorẽ aliquẽ de ludo aut rabulã de foro: ſed doctiſſimũ atqꝫ pfectiſſimũ q̃rimus. Sũt ergo rabulę (vt itez Nonius atteſtatur) litigioſi. Aucupiũ .i. captionẽ ab auibꝫ capiẽdis. Comicus. Hoc nouũ eſt aucupium Legũqꝫ tyrãni. q: ſummũ ius ſumma malicia ẽ Aere patrociniũ vẽdũt et cętera. enumerat cauſidicoꝝ vitia. Vindemia q̃dam .i. lucrũ vt in vindemia quę ẽ vini collectio. vt meſſis frugũ. Sũt ⁊ equeſtre genus medici: ⁊ h̃ quoqꝫ ſatyrice. equeſtres ſunt q: mulis fere vehunt medici. venas illicitas ad femora mulieꝝ. Noĩa temeraria .i. rebꝫ nõ cõueniẽtia: q̃ fingũt ne ignari dephẽdant. Et ſi tenebras palpãt .i. cęci ⁊ ignari ſunt. eſt fcã ptãs a legibꝫ q̃ medicis pmittũt vt curẽt interficere. Qui pro pplis pſunt: in pmores ⁊ optimates ac mgrãtus inuehit. Inſanire ſolẽt tãto amplius: cũ tñ vel leue in alijs ſcelus in illis maximũ ſit. Vñ Iuuenał. Oẽ animi vitiũ tãto cõſpectius in ſe Crimẽ habet: quãto q̃ peccat maior habet. Abeunt peſſum .i. peſſundant ⁊ pereũt. ſpoliata q̃runt .i. cõq̃runt templa. Rabula

Iſta tua o cornix excandeſcentia fines — Fulica
Tranſit honeſtatis: ſcelus omnibus obijcis omne.
Innocuos habitare homines ⁊ in vrbe memento.
Nõ habitãt colubri q̃dam balearibus arua — Cornix.
Proxima: non memini nomẽ: neqꝫ noctua cretam.
Nec nemus egerię ſonipes: nec vir bonus vrbem.
Vir bonus eſt aĩal rarũ: paucaſqꝫ per vrbes — Fulica
Et per rura locos habet: eſt rariſſima virtus.
Inſanis fulica inſanis: tot in vrbibus hoſtes — Cor.
Sunt tibi quot ciues. hi nos tondentqꝫ pilantqꝫ
Non habita noſtri capitis ratione: coartant
Nos ad furta ipſi: mox ad ſuſpendia mittunt.
Fas igitur ſi quid noſtris ſeſe vnguibus offert
Radere. ⁊ inſidijs ac noſtra indagine captos
Deplumare leui tactu: ſenſim ⁊ pedepreſſim
Si videt: excuſa. ſi ſunt ſecreta negato
Furta. quod occultũ eſt nõ eſt iniuria furtum.
Quicquid habẽt noſter labor eſt: induſtria noſtra eſt.

¶ Iſta tua o cornix excandeſcentia id eſt vehemens ira: fines id eſt limi-
tes. Tranſit honeſtatis Baleares inſule ſunt in hiſpania a grecis dicte a
fundarum iactu. nam ballo ſignificat iacio. Tollit autem nunc Ballea-
ricos autem contra glires a ſenatu auxilium petiſſe conſtat: cum in qui-
Baleares bus dam aruis vicinis non poſſunt viuere ſerpentes Ea autem arua ſunt
in eboſo: que eſt inſula inter ophiuſam & pytiuſam. Eboſi enim terra ſer-
Eboſus. pentes fugat omnium venenoſorum animalium expers eadem cuniculos
gignit populantes meſſis balearium. Dicit autem ſe nominis immemo-
rem vt decorum ſeruetur. Nam non congruit ruſtico longinquarum inſu-
larum nomina ſcire. ſicut maronianus ruſticus oblitus (erat nominis geo
metre dicens. In medio duo ſigna: conon: & quis fuit alter. Deſcripſit ra-
dio totum qui gentibus orbem. Neque noctua habitat cretam. cuius no-
men non ignorat: quia ſub venetorum ditione eſt. Noctua autem que in
creta negatur plurima athenis eſt vſque adeo: vt in prouerbio ſit.
id eſt noctuam athenas aut in athenas. ſcilicet fert is qui merces
eo vbi abundant inutiliter tranſuehit ac ſi aquas in mare vehat Aegerie
Noctuam Athenas aut nemus eſt vbi numa pompilius ſecundus Romanorum rex colloqui-
um cum egeria nympha vxore ſua de rebus religioſis habuit vbi ſonipes
negatur viuere. Eſt autem equus a ſono pedum dictus. Aeneidos quarto.
Stat ſonipes ac frena ferox ſpumantia mandit. Nec vir bonus vrbē ſup-
Aegerie. habitat. ſicut nec ablion ſeu britāniam maiorem lupus. Vir bonus eſt a-
Sonipes nimal rarum. Maro. Vir bonus & ſapiens qualem vix reperit vllum.
Milibus e cunctis hominum conſultus apollo iudex ipſe ſui. Iuuenal.
Rari quippe boni. &c. Habet id eſt habitat / reſidet. Sunt tibi videlicet
ruſtico. pilantes Horatius. compilo ſecunda longa poſuit. Ne me criſpi-
ni ſcrinia lippi. Compilaſſe putes: verbū nō amplius addam. eſt autem no-
tum gallis vocabulum Quod ſi tractū eſt a pilus natura primam corripit
Inde autem tractum volunt per apologum eſopi: quo qui duas vxores
habuit alteram iuuenculam que canos decerpſit radicitus: alteram gran-
dem natu que vt ſibi conformem haberet maritum nigros capillos ſuſtu-
lit: caluus & depilatus manſit: atque ita nudatus & priuatus intelligitur ſa-
is. quod efficere pilare eſt. Coartant id eſt compellunt nos ad furta. quia
exigunt quod ſine furto nos habere non poſſe ſciunt. & mittunt mox ad ſuſ-
pendia. Potuit noſſe candidus quem alij ex agro parmenſi alij ex mantu-
ano oriundum dicunt. Noſtris vnguibus argute. quia cornices & fulice vn-
guibus deripiunt ſenſim. id eſt perceptibiliter hoc eſt paulatim & pedetē-
ſim. id eſt quaſi preſſo pede ſine ſtrepitu Deplumare: quia aues id auibus
faciunt: Si videt ſupple quiſpiam furta: excuſa dicens videlicet te iocari
voluiſſe. ſi ſunt ſecreta: negato. furtum quod occultum eſt non eſt iniuria.
quia quicquid habent. ſcilicet ciues eſt noſter labor & induſtria noſtra.
Hec autem cornici potius quam bono paſtori conueniunt dicere. quia furta
nulli licita ſunt. nec ſua ſibi vendicare ſine ſuperioris auctoritate permiſ-
ſum. vnde dicit fulica.

Iam longe egrederis metā rationis & equi. Fulica

O fulica improbitas vrbana coinquinat orbem Cor.

Unde tot in terras veniunt ęſtate procellę:
Fulmina/ venti/ amnes/ grando: vidiſſe recordor
Tellurem tremere: ac poſtes ⁊ tecta labare:
Solem obſcurari: noctu obtenebreſcere lunam.
Cur ſegeti lolium: meſſi dominantur auenę:
Uua in capreolos tranſit: caligine verni
Depereunt flores: mala parturit omnia nobis
Hec ciuile nefas: pariet quoqꝫ plura deinceps.
Unde venit furor armorum: belliqꝫ tumultus
Qui genus om̄e mali ſecū vehit: omnib⁹ vrbs eſt
Fons ⁊ origo malis: deſcendit ab vrbe lycaon.
Deucalion pyrrha cum coniuge ruſticus. ille
Intulit illuuiem terris: hic abſtulit. ille
Abſtulit humanum terris genus: intulit iſte
Si terra (vt perhibent) flām̄is abolebitur vnqꝫ:
Iſtud grande nefas vlla deſcendet ab vrbe.
O cornix iam pone modū ſermonib⁹ iſtis. **Fulica**
Audio iamdudum pueros de pulte loquētes.
Cetera: ſi quicqꝫ ſupereſt poſt prandia dices.
Pulti indulgendū monet vrbibus hora relictis

¶ Jam longe egrederis metā rōis ⁊ ęqui: q2 vrbanos deplumare ſi clam fore ſperes cōſulis. Coinqnat. cōtamīat. polluit orbē. i. vniuerſum mundū Un̄ tot in terras: dicit oēm tēpeſtatē importunā oēmqꝫ calamitatē ꝓpter vrbanorꝫ ſcelera a deo demitti. Cur ſegeti. Virg. Grādia ſepe q̄b⁹ mādauimus hordea ſulcis: Infoelix loliū ⁊ ſteriles dn̄ant auenę. Eſt āt loliū de q̄ ſaluator: Nōne bonū ſemē ſemiaui. Un̄ ergo h3 zizania: Inimic⁹ hō ſuperſeminauit. Uua in capᵉolos. i. acidas q̄ſi chordulas q̄b⁹ ſeſe vites palis et ramis alligāt: quib⁹ etiā veſci ſolēt diuites. Caligine id eſt aere nebuloſo ⁊ obſcuro atqꝫ ita infecto. Parturit pro parit id eſt prouocat. ciuile nefas. idē nefandū ciuiū ſcelus. Deſcendit ab vrbe lycaon: quā ob perfidiā Jupiter in lycon. i. lupū transformauit. ⁊ occaſione cuius ſceleris diluuiū ſm Ouidiū ſup induxit. Deucalion cū pyrrha cōiuge. i. vxore: fuit ſup. ruſtic⁹: q2 in montibus theſſalię habitauit. vbi inter ſaxa degens ad ſe profugiētes

Lolium

Lycaon
Deucalion.
Pyrrha.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tempore particularis diluuij recepit: quocirca humanū genus iactis poſt terga lapidib9 ſeruaſſe fingunt. Ille .ſ. lycaon hoc ē ſcelus eius. intulit illuuiē .i. inundatōem aquaꝝ hoc ē diluuiū terris .i. in terras. vt inferret q3 deos latio. hic ſcʒ Deucalion cū pyrrha abſtulit .ſ. illuuiē. Ille ſcʒ lycaō abſtulit genus humanū terris. iſte ſcʒ deucalion intulit .ſ. in terras gen9 humanū: qđ ſcđm fabulas perierat: aut ſcđm hyſtoriā illic perijſſet ſi nō ſeruaſſet. Si terra vt phībet id dubitat vt ruſticus aut ex ethnicis ſumptū: quibus nō eſt fides habēda niſi eadē in ſcis quoq3 lrīs habeant. Nos aūt credimus ignē cōflagratōis diē iudicij pceſſuꝝ. ſed ꝛ Oui. aliqn̄ mundū igne perituꝝ aſſerit. Meta. pmo. Eſſe quoq3 in fatis reminiſcit affore tēpus Quo mare: quo tellus: correptaq3 regia cœli. Ardeat ꝛ mūdi moles operoſo laboret ꝛc. Iſtud grande nefas ſcʒ pꝑter qđ mūdus ardebit deſcēderet ab vlla .i. a quis vna vrbe ꝛ nō ab agro. O cornix iam pone modū .i. finē ſermonib9 iſtis ſcʒ tuis improbis ꝛ cōtumelioſis. Audio iādudū pueros id ē minores famulos: aut liberos loquētes de pulte .i. inſtare horā prandij. Si q̄cq3 ſupeſt .i. reliquū eſt. Gellius docet ſupereſſe ſupra id qđ ſatis eſt eſſe. Hora ſcʒ prandēdi monet indulgendū .i. opam dandā eſſe: aut inuigilandū pulti .i. cibo illi ruſtico: quo romani diu vixerunt. Vrbibus id ē contumelijs de vrbibus relictis.

Supeſſe.

Aegloga. vij. q̄ dr̄ Pollux de conuerſione iuuenū ad religionē. Colloquutores Alphus ꝛ Galbula: cū iā auctor ad religionē aſpiraret.

Alp.

Galbula quid ſentis: pollux doctiſſim9 olim
Fiſtulicen ſubito quodā quaſi numine tactus
Deſtituit calamos: tunicas: armenta: ſodales:
Bardocucullatus caput: vt campeſtris alauda
Quattuor ante dies in relligioſa receſſit
Clauſtra. ferūt illū pecudes: dum ſolus in agris
Paſceret: effigiem quandā vidiſſe deorum.
Cetera nō memini: ſed tu quid galbula ſentis:

Galbula. ſi friuolū nō ſit dicā nō ſine ratōe in hac ſeptima eglogā agi de cōuerſione iuuenū. Nā ſeptenariū numeꝝ q̄ ex primo impari ꝛ prime illū ſubſequēte pari cōficit cōſtat habere neſcio quid myſterij: nō ſolū in ſcis lrīs ſed etiā apud poetas. vn̄ eſt illud. O terq3 quaterq3 beati. ꝛ Nā te iā ſeptima portat. Oībus errantē terris ꝛ fluctibus eſtas. Dicūt pterea ſeptimo quoq3 anno immutari nobis etatē vt primis ſeptē annis ſimus infantes. ꝓximis pueri. tercijs adoleſcētes. quartis

iuuenes qua etate conſtituendum eſt nobis genꝰ vite quos ⁊ q̃les nos eſſe
velimus ⁊ in quo genere vite Bene ergo (vt de ceteris etatibꝫ que patri or
dine ſubſequuntur taceã) in hac ſeptima egloga . agitur de iuuenum ad reli/
gionem conuerſione . Unde hactenus adoleſcentiam ſuã (ſic enim inſcrip/
ſit opus) poeta cecinisſe putet deinceps canturus iuuentam ⁊ virilem eta
tem in duobus videlʒ vltimis carminibꝫ que in religione cõpoſuit . Sed
linquamus hec argutionibꝫ per pollucem hoc loco ĩtelligo poetã Fiſtulicẽ — Fiſtulicen.
i. canens in fiſtula vt nr̃ã etate ſicut tibicen canens tibia gruis vt olim fac
titabant : ⁊ nunc q̃ʒ nonunq̃ꝫ Quodam q̃ſi numine tactus . quia ſpũs vbi
vult ſpirat Bardocucullatꝰ caput . i . habens caput bardo cucullatum Bar — Bardocucullꝰ
docucullus veſtis eſt gallica groſſiorus villi . facta cõpoſitione ex bardis q̃
poete erant gallicani ⁊ cucullus . cucullus em̃ veſtis groſſior eſt capite te:
gendo apta Bardi item dicebantur olim ſtulti apud gallos vt poſſis acci — Bardi
pere bardo cucullum veſtem fuiſſe gallicam ſtultorum ⁊ vilium hominum
Unde Maro in diſtichis Gallia ſantonico veſtiri cũ bardocucullo Cer
copithecorum penula nup erat Bardus ab hoc autore Feſto ſtultus a/
tarditate igenij appellatur . grece aut bardis dicit Preterea vt idem iqt:
Bardus gallice cantor appellatur qui virorum fortium laudes canit a gẽ
te bardorum De quibꝫ Lucanus Plurima ſecuri fudiſtis carmina bardi
Nonĩꝰ aũt dicit bardum eſſe ꝑpria vi . ⁊ ingenio tardum . Nam greci bar/
dos tardos dicebant Plautꝰ in pſa . Nimis equidem ꝑ barda ⁊ pro ruſti/
ca reor habitã eſſe ex te Ex his ⁊ alijs multis vt de alpibꝫ patet gallicarum
quoq̃ꝫ linguã imutatam eẽ Nam multa nunc aliter q̃ꝫ olim dicebãt a gal
lis dicunt vt cãpeſtris id ẽ in campis ꝟſari ſolita a blauda . auis cucullata
⁊ plumeam criſtã habẽs Effigiem q̃ndã vidiſſe deorum vt in ꝓceſſu pate/
bit videt aũt diuã ꝟginẽ intelligere aut que herculi occurriſſe a Cicerone
memorat de qua ſuo loco dicam Cetera nõ memi Id em̃ ⁊ ruſtico cõuenit
vt iam ſepe diximus ⁊ economie atq̃ꝫ argumẽto huiꝰ egloge nam intendit
narrando duo facere . colligere videlicet laudes paſtorum ⁊ ꝑfectionẽ reli/
gionis potiſſimũ carmelitane que prima eſt

Ut dixere patres faciens primordia rerum — Galbula.
Magna canam nobis que quondã tradidit vmber
Inſtituit deus agricolas pecoriſq̃ꝫ magiſtros.
Primus agricultor / rudis / inmãſuetus ⁊ aſper.
Qualis humus ſegnis / lapidoſa rebellis aratro
Aſt ouium primus paſtor mitiſſime proles.
Inſtar ouis que bile caret : q̃ lacte redundãt:
Ditis erat nullus vnq̃ꝫ paſtoribus aſper.
De grege ſepe ſuo ſacrum ponebat ad aras
Nunc oue nunc pingui vitula faciebat : ⁊ agno

Sepius. ⁊ magno diuos an bibat honorę.
Sic profecit apud ſuperos: ſic numina flexit.
Ut fuerit primo mundi naſcęntis ab ortu
Tempus ad hoc celo pecoris gratiſſima cura
Aſſyrios quoſdam (ſed nęſcio nomina) cure
Diminuūt animum deus ex paſtoribus olim
Conſtituit reges: qui poſtea murice ⁊ auro
Conſpicui gentęs bello domuere ſupęrbas.
Cum paris iliaca tria. numina vidit in ida
Aut paris aut alius: puerum qui obtruncat ad aram
Paſtor erat: quando celeſti exterritus igne
Uenit ad oſtentum pedibus per paſcua nudis:
Paſtor erat moſes: moſes a flumine tractus.
Exul apud graios amphriſia paſtor apollo
Rura peregrauit poſito deitatis honorę.
Celeſtes animi chriſto ad preſępia nato.
Incaulis cecinere deum paſtoribus ortum:
Et noua diuini partus miracula docti
Paſtores primi natum videre tonantem.
Et ſua paſtores infans regnator olympi
Ante magos regeſq; dedit cunabula ſcire.
Se quoq; paſtorem deus appellauit: oueſq;
Ditibus ingenijs homines: ⁊ mentibus ęquis
Et ne vane putęs hec ſomnia: nuper ab vrbe
Rus veniens: picto perlegi hec omnia templo.
Sunt pecudęs picte: parui ſub matribus agni
In tellure cubant. ingens ęquitatus ab alto.

Monte venit: radiant auro diademata diuum.
Et ſuſpenſa tenent vaga lumina preteregntum
Non igitur mirum noſter ſi numina pollux
Uidit: amant villas ⁊ oues ⁊ ouilia diui.
Simplicibus preſens deus ē: offenditur aſtu.

Ut dixerę patres Ut ꝓbet vero ſil'e eſſe paſtori numen viſum altius
ordiť laudes paſtorum . docetq́ȝ qḋ verum ē abelem primum iuſtum fu
iſſe paſtorem: multoſq́ȝ reges vt Abraham Dauid ⁊ ſimiles fuiſſe paſto
res Chriſtū ad hoc ſe appellaſſe paſtorem dicentem Ego ſum paſtor bo/
nus . ⁊ recens natum primo a paſtoribus agnitum atq́ȝ viſum ⁊ multa id
genus alia que legendo patebunt . Ut dixere patres Uir. Auratī memi/
nerę ſenes Ruſtici eñ non ex libris ſed ex maioꝝ relatu hiſtorias ſciūt de
us iacies primordia rerū .i. in prima hominū geneſi inſtituit agricolas vt
adam ⁊ ꝑmogenitum Cayn . Pecoriſq́ȝ migros: vt abelē q: aūt dicēdo pri Fatio
mordia rerum viſus ē alti⁹ ordiri bonam facit parētēſim dicens . Magna Operior
canā nobis que quondā tradidit vmber cui totam doctrinā ſuā vbiq́ȝ acce
ptam fert Primus agricultor .ſ. caim at ouium ꝑm⁹ paſtor .i. abel Inſtat
id ē in ſtatum ⁊ morem ⁊ ſilitudinē . qḋ Ualla negat que bile .i. colera a/
maricíem anīo efferēte Sacrum ponebat ad aras Hyſtoria patet i prin/
cipio geneſeos . Uitulo faciebat .ſ. rē ſacram . Sed facio ⁊ operor per ſe po
ſita de rebus ſacris intelligūtur Nec dices faciā vitulā: quia id tauri eſt
ſed vitula aut vitulo: ſub audiēdo rē diuinam . vt in buco . Maro . Cū fa Hecuba.
ciam vitula ꝓ frugibus ipſe venito Diuos ā bibat .i. ābiētiū more venera
būdus adorabat Sic .i. vſq́ȝ adeo numina flexit: vt cura pecoris fuerit a ꝑ
mo ortu mundi naſcentis ſup . vſq́ȝ ad hoc .i. nrm̄ tempus gratiſſima id eſt Paris
acceptiſſima celo .i. celeſtibus Aſſyrios . vt abraham Loth Job . ⁊ cete/
ros patriarchas Cū paris alexander qui ⁊ paris paſtor fuit . Nam cū he/
cuba ipō grauida viſa eſſet geſtaſſe catellum facem geſtantem qua tota/
troia incendebatur: idq́ȝ ad priamū retuliſſet ⁊ ille ad ſomniorū ⁊ phan
taſmatū interp̄tres reſponſum accepit filium geſtarę qui troie cremāde oc
caſionem daret . quo circa pater q̄cq̄d pareret interfici iuſſit mater aūt nō
interfecit . ſed exponendū feris dedit vbi a paſtoribus inuent⁹ ab illis edu/
catus q̄q́ȝ in virū creuit atq́ȝ ab oenone nympha adamatus ē . iudiciūq́ȝ in
ter tris deas dediſſe fert . Cū ꝓ̄o optimus eēt atletha ⁊ cū hectore cōgreſ
ſus eum viciſſet . ab eo interēpt⁹ fuiſſet niſi frater agnitus tādē ꝓ helena ꝓ
miſſa in greciam ꝓfectus fatalem attulit predam Uñ Stacius in achi
Soluerat ebalio paſtor de littore claſſem dardanus Paris ergo aut alius
q̄ de nomine vt ruſticus dubitat cū vidit tria numina .ſ. Junonē palladē
⁊ venerē de ꝑſtātia forme cōcertātes ī ida .ſ. ſilua ſic dicta iliaca .i. troiana
qḋ addit ad diſcretionē cretenſis erat paſtor Puer q̄ obtrūcat ad arā .ſ. abra
hā q̄ id facere voluit erat paſtor . Paſtor erat moiſes quādo celeſti exterri/
tus igne: in ſeȝ rubro qui non comburebať . venit ad oſtentum id ē miracu
lum aliud portendēs vt ꝟginitatē diuę genitricis chriſti . Pedibus nudis

Apollo
Amphriſus

quia iuſſus ē calcamēta exuere Moſes inquā a flumīe tract⁹ ſcꝫ a filia pharaonis regis egypti cum eēt in fiſcella ſup aquas natās vñ nomē accepit Apollo ſpoliatus diuitate paſcit admeti regis armēta nouē ānos vnde Nomius id ē paſtoralis eſt dictus paſcit autē iuxta amphriſū fluuiū theſſalie Spoliatus dico diuinitate ꝓpter interfectos cyclopas Vñ in pri. iij georgi. dicit Vir. Et te memorāde canem⁹ paſtor ab āmphriſo Ideo hec ſecundū Macrobium li. i. ſaturnaliū fingunt q: apollo ipē eſt ſol qui ōnia paſcit Deitatis latinius diceretur diuinitatis ſed carmen id non accipit Celeſtes animi .i. ſpūs vñ Qui fecit angelos ſuos ſpūs In caulis .i. ſeptis paſtorum vbi faciebāt vigilas ſup gregē ſuū vt Lucas ꝑclare memorat. Ante magos .i. ſapientes perſarum ꝛ indorum .q: eadem nocte q̄ natus ē cum ipſis magis ad minimū xiij. die primum viſos ſit Dico ad minimum: q: cōtrouerſia eſt an eodem āno an alio Añ magos regeſq;. Vñ magos p regib⁹ accipim⁹ ꝓpter illud Regis tarſis ꝛc̄. Se q̄ꝗ paſtorē de⁹ appellauit dicēs Ego ſum paſtor bonus. Oueſq; addēs. Agnoſco oues meas ꝛ cognoſcūt me me ꝗ id ē miti ingenio ꝓditi hoīes Picto p legi hec ōnia templo .i. ī parietib⁹ phani. Ubi pictura ē rudiū ſcriptura Et ideo dicit plegi Maro in vi. Qui primus ōem plegeret Magna eīm ē coueniētia a pictoria ꝛ ſcriptoris vñ eos Flaccus equiparāt dicēs pictorib⁹ atq; poetis Quidlibꝫ addēdi ſēper fuit eq̄ poteſtas Sūt pecudes .ſ. paſtorū q̄ xp̄m viſerunt Ingens equitat⁹ .ſ. triū regum Diademata diuū aut regū aut āgelorū aut xp̄i ꝛ parētum ei⁹ hoc ē matris vere ꝛ pr̄is legal̄ ac nutricij vt a quibuſdā putati Et ſuſpēnſa tenēt vaga lumina .i. oculos preciū hoc ē cogūt preterire parentes immorari donec picturā pſpexerint amant villas id eſt domos ruſticas ꝛ oues ꝛ ouilia Simplicib⁹ de⁹ preſens eſt .id ſancte ꝛ moraliter.

Vera refers: pecori ſic ſint innoxia noſtro Alph
Paſcua: vidi aſinum: vidi preſepe bouemq;
Jam memini turbe venientis: ꝛ ora videre
Jndica iam videor regum ſua dona ferentum
Unum oro: que nam polluci occurrit imago:
Balbula ſi noſti: ne ſit labor omnia fari.
Et noui ꝛ memorare libet. res digna relatu. Bal.
Res digna auditu / pia / facta / imitabile factum.
Durus ꝛ immitis pater: atq; ſuperba nouerca
Pollucem grauiore iugo preſſere iuuentę
Tempore: cum dulces animos noua ſuggerit etas

Et cum iam inualidę longo ſub pondere vires
Deficerent: nullaq; odium manſueſceret arte.
Conſtituit tentare fugam. res vna volentem.
Ire diu tenuit nimis impatienter amabat.
Error enim cõmunis amor iuuenilibus annis.
Res eſt fortis amor: violentia fortior iuit.
Et tales abiens (mihi nanq; ſolebat amores
Enarrare ſuos) męſto dedit ore querelas.
O virgo lachrymę ne tuis ſoluentur ocellis:
Cum te tam charo cernes ab amante relictam?
Ulla ne diſceſſu duces ſuſpiria noſtro:
Tu ne mei crudelis eris forte immemor vnq;:
Uſq; adeo ne tuum poterit frigeſcere pectus:
Pectus quod totiens tot lumina fletibus implet.
Tu ne trahes crebros gemitus: ⁊ pallida fies:
Cerno oculos: cerno lachrymas: cerno anxia corda
Uirginis. heu tantum qua diſſimulare dolorem
Fas erit arte: dolor duplex mea pectora torquet
Illius atq; meus. ſed fas mihi flere. quod illi
Non licet. occultus longe magis ęſtuat ignis.
Incolumẽ mihi vos diui ſeruabitis illam.
Ut quando exilio repetam mea rura peracto
Fiat amor felix ſaltem ſemel ante ſenectam.

¶ Uera refers. Approbat alphus. vidi aſinũ ⁊ bouẽ ⁊ pſepe ſcȝ dñi: q̄ i co ã aſinũ ⁊ bouẽ eſt poſitus. Uidi inq̄t de pictura intelliges: Iã memĩ turbę veniẽtis. i. in mentẽ venit. ⁊ ego videor mihi nũc videre ora indica. i. indoꝝ regũ ab india veniẽtiũ. ⁊ videor videre ora regũ ferentũ. i. offerẽtium dona ſcȝ auꝝ thus ⁊ myrrhã. Et noui ⁊ memorare libet. q: res digna relatu. i. vt referat ⁊ receſeat. ⁊ factũ ſcȝ pollucis ẽ imitabile. Durus ⁊ imitis pater. Virgil. Eſt mihi nanq; domi pater: eſt iniuſta nouerca. Videt ãt hęc vera vitę ipſius poetę deſcriptio. Grauiore iugo. q: nimis rigidi ⁊ ſeueri e/

tant. vt in pma egloga docuimus. Et cũ inualide. Eſt eñ ea etas imbecil/
lis ꝛ inops cõſilij. Nullaq; odiũ .ſ. parentũ: arte .ſ. filij. Cõſtituit tẽtare fu/
gã .i. diſcedere clam a parẽtib' tã duris. Error eñ cõis Vñ pus. ſemel inſa/
niuimus oẽs. Res ẽ fortis amor: violẽtia fortior. ſ; ſup. violẽtia ẽ fortior.
O ꝓgo q̃ruloſa diſceſſio ab amica. crudel' q̃ amãtẽ nõ reclames. Maro.
O crudelis alexi: nihil mea carmĩa curas ⁊c. qḋ luĩa legẽdu; videt tot: vt
ſit. pectus inquã qḋ ĩplet totiẽs luĩa tot fletib': Dolor dupl'x illi' atq; me'
illius .ſ. ꝓgi s quã occulto eſtuantẽ putat amore: ꝛ ſe q̃ maĩfeſto abſumit ig/
ne. Exilio pacto: q: in exiliũ volũtariũ vt pris ſeuitiã ꝛ nouercale odiũ de/
uitet abſcedere deſtinauit. Fiat amor fœlix vt potiatur amica: ſaltem ſe/
mel: id amatorie ꝛ modeſte.

Talia pergebat memorans: voluitq; reuerti
Tantus amor iuuenem vis tanta furoris agebat:
Sed iam iacta fuga cunctis erat alea nota.
Fronde ſub herculea feſſus merore ſedebat:
Ecce puellari virgo ſtipata corona
Ora/ manus/ oculos/ habitũq; ſimillima nymphe.
Et talia affata eſt puerum ſermone dolentem.
Chare puer quo tendis iter: veſtigia verte.
Neſcis heu neſcis quo te via ducat: ꝛ audes
Ignotis errare locis: nihil inſidiarum
Per campos ratus herboſos: nihil eſſe pericli.
Omnia tuta putas: ꝛ quod placet vtile credis
More iuuentutis ſtolide. collectus in orbem.
Sententia. Sepe latet molli coluber ſub graminis vmbra.
Eſt facile incautos offendere: paruulus infans
Innocuos rutilum digitos extendit in ignem:
Nec niſi iam leſus vires intelligit ignis.
Hec regio intrantes aditu conſueuit ameno
Fallere: delicias offert ꝛ gaudia. verum
Ingreſſis cum triſte nihil ſupereſſe putatur:
Mille parat laqueos: ꝛ mille pericula profert.

Trameshic vt collem greſſu ſuperaueris illum:
Ducit in vmbroſam ſyluam crudele ferarum
Hoſpitiũ/loca tetra/ſitu ⁊ caligine opaca.
Quiſquis eo deceptus abit: remeare vetatur.
Et piceis pmum velatur lumina vittis:
Deinde per om̄e nemus dumeta ꝗ aſpera tractus
Tranſit in effigiem monſtri: dũ voluere linguam
Atq3 loqui tentat/ mugit. dum attollere ſeſe
Credit: humi graditur quadrupes: neq3 ſuſcipit aſtra.
Ima tenebroſę vallis lacus ęquore nigro
Occupat: ⁊ nigris mons plurimus imminet vndis.
Huc tracti in ſtygios latices altumq3 baratrum
Pręcipites dantur. rapidaq3 voragine merſi
In ſtyga ⁊ ęternas erebi rapiuntur in vmbras.
Heu quot paſtores iſtis ambagibus acti
Cum gregibus periere ſuis. ego ſedula ſemper
Monſtro iter. hic ad opem vigilo indefeſſa feredam.

¶ Talia ꝑgebat memorãs. Cõmemorat q̄ ꝟgo viſa ſit polluci cũ iã fugã facere decreuerat Eã aũt q̄ in carmelũ ire ſuadet: ⁊ ꝟginũ coronã ſecũ duxit. nõ inepte putaueris diuã ꝟginẽ mariã. cui9 ptectõe ⁊ noĩe iſignit nunc carmelica religio: quã auctor nr̄ pfeſſus ẽ. Quin adeo ęgloga .viij. id maifeſte docet Alludit tñ ad eã q̄ herculi appuiſſe dr (vñ dr appuiſſe iacẽti frõde ſub herculea) reſpicit ꝗq3 ad biuiũ pythagoricę lrẽ: de q̄ in opuſculo maroniano abũde dixim9 Ut ꝟo ſciam9 q̄ herculi appuerit: audiam9 Cice. pmo officioꝝ ita diſſerẽtẽ. In pmis cõſtituẽdũ eſt ꝗs nos ⁊ q̄les eẽ velim9: ⁊ in quo gñe vitę: q̄ deliberatio ẽ oĩm difficillia. Ineũte aĩn: i adoleſcentia: cui ineſt maxie ibecillitas cõſilij: tũc id ſibi ꝗſq3 genus ętatis degẽdę cõſtituit qd maxime adamauit. Itaq3 añ implicat aliquo certo gñe curſuq3 viuẽdi q̄ potuit qd optimũ eſſet iudicare. Nãq3 herculẽ. Prodicus dicit (vt eſt apud Xenophõtem) cum pmum pubeſceret: qd tps a natura ad deligẽdu3 (quã ꝗſq3 viam viuendi ſit ingreſſurus) dictũ eſt: exiſſe in ſolitudinẽ: atq3 ibi ſedentẽ diu ſecũ multũq3 dubitaſſe: cũ duas cerneret vias: vnã voluptatis alterã ꝟtutis: vtrã ingredi melius eẽt Hoc herculi iouis ſatu edito potuit fortaſſe ↄtigere: nobis nõ idẽ ⁊c. Hęc Cicero Aiũt ãt iter dubitãdũ duas acceſſiſſe matronas ꝟtutẽ ⁊ voluptatẽ Quaꝝ voluptas prior ingreſſa ac/

Vitę genus con/ ſtituendum

Vię herculi oſtẽ Matronę hercu li viſę

curatiſſime erat ornata ⁊ oẽs delicias poſt ſe trahebat: reſpectãs aliqñ cũ
faſtu: q̃ oĩa oſtẽtãs ⁊ multa etiã plura pollicẽs ſecũ trahere herculẽ tẽtauit
At ꝟtus aſpa ⁊ dura ſeuereqꝫ intuẽs cõtra. Nõ polliceoꝛ inqt aliquã vo
luptatẽ aut qetẽ: ſed laborẽ/ꝑicula/ſudores infinitos terra mariqꝫ tolerã
dos. ſꝫ hoꝝ pmiũ erit te deũ fieri. Qd audiẽs hercules grauib᷒ ꝟbis volu
ptatẽ repellẽs: ꝟtutẽ ſecutus ẽ. cuius (vt inqt Maro) ꝑmus ingreſſus dif
ficilis videt᷑. Nã via ꝟtutis dextꝝ petit ardua callẽ: Difficileqꝫ aditũ pri/
mũ ſpectantib᷒ offert. Sed requiẽ pbet feſſis in ꝟtice ſummo. ſꝫ ad aucto/
rẽ. Voluitqꝫ reuerti. ſ. ad ꝟginẽ quã cõſtituerat deſerere: qꝛ nihil incõſtan
Alea tius amãte. Sed iã alea erat iacta. i. iã ꝑfricuerat frontẽ. hoc ẽ ꝑiculũ dif
famię nõ amplius timuerat. ⁊ ita erat extra aleã. ꝑ quã ſignificat᷑ oĩs icer
tus euẽtus ⁊ oĩe ꝑiculũ: vt alea belli ⁊c. Erat ãt iacta fuga. i. ꝑ fugã quã
parauerat nota cũctis. i. oẽs ſciebãt ꝙ fugere cõſtituerat: ⁊ hoc aĩo. ſede/
bat feſſus mœroꝛe amoꝛe languẽs ⁊ mœroꝛe cõfectus: ſub frõde herculea
Populus id ẽ ſub ꝑplo. q̃ plurima creſcit in ripis padi. vñ Oui. Populiferqꝫ padus
⁊c. Ea ãt arboꝛ dicat᷑ herculi. vñ in buco. Populus alcidę gratiſſima. q̃a
eius frõde coronatus ad inferos deſcẽdit ac rediit. Significat aũt ꝟtutẽ q̃
intrinſecus viret ⁊ extrinſecus pallet: vt ipſa frons populea. Oĩa man' ⁊c
ſinecdoche ẽ. vt en: i. iiij. Oĩa mercurio ſilis. vocẽqꝫ coloꝛẽqꝫ ⁊c. Per cam
pos herboſos. i. virides: ⁊ ita adoleſcentiã notat. Sępe latet. Maro. Fri/
Hic gidus o pueri fugite hinc: latet anguis in herba. Paruulus infans. Allu/
dit ad moſen q̃ relicto auro carbonẽ ardentẽ in os ſuũ intulit: quo ſe inno/
centẽ adhuc declarauit. Aditu. i. introitu amœno delectabili ⁊ voluptuo/
ſo. Trames hic. ſ. tã amœnus: Pronomẽ hic anceps ẽ. vñ hoc loco corri
pit᷑. aduerbiũ aũt ſꝑ ꝑduci vult. Crudele hoſpitiũ appoſitorie. ſicut ęnei.
ſexto. Itur in antiquã ſiluã ſtabula alta feraꝝ. Situ. i. mucoꝛe ⁊ lanugie
immũda. Remeare vetat᷑. Maro. Facilis deſcẽſus auerno. Noctes atqꝫ
dies patet atri ianua ditis. Sed reuocare gradũ: ſuperaſqꝫ euadere ad au
ras. Hoc opus hic laboꝛ eſt: pauci quos ęquus amauit Iuppiter: aut ar/
dẽs euexit ad ęthera ꝟtus Diis geniti: potuere. Piceis vittis. i. caligie ig
norãtię ⁊ deſperatõis. velat᷑ lumia. i. habet oculos velatos. Eſt em̃ gręca
locutio. Vittis. i. faſcijs quib᷒ ligari ſolẽt decollandoꝝ oculi. Trãſit. i. trãſ
format᷑ in effigiem mõſtri: docet qd metamoꝛphoſes poetaꝝ ſibi volũt. q̃/
bus Vlyxis ſocij in feras ⁊ pecudes ꝟſi fingunt᷑ qꝛ hõ voluptati deditus
fit beſtialis. Aĩalis aũt hõ nõ ꝑcipit ea q̃ ſunt ſpũs dei. Vñ neqꝫ ſuſpicit
id eſt ſurſum inſpicit aſtra. vt illic. Attenuati ſunt oculi mei ſuſpiciẽtes in
excelſum. Ima occupat. i. ſꝑ verſat᷑ in limo carnaliũ deſideriorũ. Mons
plurimus. i. difficultates ⁊ ꝑicula q̃ ſunt in luxurioſa vita. Latices ſtygi/
as. i. obſcœnas aquas triſticię infernalis. Altũqꝫ. i. ꝑfundũ: barathꝛũ. i. voꝛa
ginẽ. In ſtyga. i. lacũ infernalẽ a triſticia dcm̃. Declinat᷑ aũt hęc ſtyx: hu᷒
Styx ſtygos: vñ hãc ſtyga accũs. Erebus fere a doctis ſine h ſcribit᷑. diciturqꝫ la
Erebus cus obſcurus. Nã erebẽnos obſcurus dr̃. Ego ſcꝫ ꝟtus aut bona inſpira/
tio. Indefeſſa. i. indefatigabilis. Multa ꝑtereo: qꝛ nota ſunt etiã pueris

Tolle moras igitur: mortis fuge blanda ꝓpinquę
Atria. ſecreti tutam pete littoris oram

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Qua contra idalios fluctus mihi tollit in altum
Aera carmelus viridi caput arbore cinctum
Primus hic antiquis patribus ſpelea domoſq;
Prebuit arboreas: intra nemus ilice denſum.
Et hoc in veſtros deducta cacumine montes
Religio venit: ſicut de fonte perenni
Flumina: ⁊ ex vno multi genitore nepotes.
Illius in ſiluis abies vbi plurima ſurgit:
Pinguis vbi picee ſudat liber: ⁊ terebinthi:
Innocuum poſtq̃ feliciter egeris euum:
Mortua mutatis etas reuoluitur annis.
In loca te tollam meliora: virgentia ſemper.
Immortalis eris diuum comes: ire per aſtra
Inter hamadriades ⁊ oreadas atq; napeas
Flore coronatas caput: ⁊ redolentibus herbis.
Fas erit ac ſuper ſupter et cognoſcere celos.

Tolle moras. Proſequit̃ v̄ba virginis que polluci appuit. Blanda ...tia mortis ꝓpinq; quia dicunt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto deſcēdunt ad inferna Et alibi Stulte hac nocte rapient animā tuā Tuā orā .ſ. mō...tis carmeli qui contra idalios lucos .i. cypron portendit Mihi autē diue virgini aut ſancte inſpirationi Nam omnis religioſa ꝓfeſſio heliam ⁊ he/liſeum ceteroſq; filios ꝓphetarum habet auctores etiam iheronimo teſte/ ...Hic .ſ. carmelus prebuit primus antiquis patrib' .ſ. iam dictis ſpelea .i. ſpeluncas ⁊ domos arboreas .i. ſub arborib' intra nemus denſum ilice .i. nemore illicibus pleno Unde dixit caput eius cincti viridi arbore Religio venit deducta ex hoc cacumine id eſt ex hoc vertice carmeli in veſtros mon...tes qui ſcʒ in europa ſunt Nam duce diuo ludouico primū in galliā trā/...lati ſunt. Sicut flumina ſup. deducūt̃ de fonte perēni id eſt ꝑ totū annuʒ ...ita perpetuum fluenteʒ Flumina enim fere in montibus fontē habent pro capite illius in ſyluis Ordo eſt Poſtq̃ egeris feliciter euum innocuū in ſyluis illius ſcʒ carmeli vbi id ē in quibus ſurgit plurima abies ⁊ liber .i. cortex interior picee ſcʒ arboris pinguis quia picem exūdat: ⁊ liber terebi...thi ſudat ſilicet reſinam ⁊ picem Allegoricos vult illic tranquillam ⁊ ſi/ne penuria eſſe vitam quia qui omnia derelinquunt chriſtum ſequentes cē...tuplum recipiunt ⁊ vitam eternam poſſidebunt Mutatis annis ſili/...cet in eternitatem qui erant tranſitorij Ire per aſtra inter hamadriades .i. Liber

Hamadriades
Oreadas
Napeas.

nymphas arborum. ꝛ oreadas .i. nymphas montiū ꝛ napeas .i. nymphas florum id ē inter cetus virginū fas erit quia ꝛ ipſe virgo Hi ſūt qui ſequūtur agnum quocūqꝫ ierit ꝛē Ac ſup ꝛ ſubter quia in medio erit

Sic effata leues virgo diſceſſit in auras
Tum ſua iurauit pollux mutata repente
Pectora ꝛ extemplo victum expiraſſe furorem.
Non aliter ꝙ̃ flamma cadet: ſi ardentibus agris
Effluat: ꝛ totas preceps padus exomat vndas.
Sic abijt crudelis amor: qui ſepe pharetram
In iuuenem dum principijs obſtaret amandi
Dum tepet: ac timide inſanit: conſumpſerat omnē.
Sic igitur pollux in clauſtra ſilentia venit
Sunt quibus aſpirent etiam nolentibus vltro
Sunt quibus infenſi ſine cauſa ꝛ crimine dij ſint.
Quod nos in pecudes: in nos id iuris habēt dij. Bal
Hoc rus ſcire ſat ē: ſapiant ſublimius vrbes.
Sic docuit rediens aliquando ex vrbe ſacerdos
Janus: ꝛ in magno dixit ſibi codice lectum.
Sol cadit ꝛ baldi vix ſumma cacumina tāgit Alphu
Nos quoqꝫ iam ſero cum ſole recedere tempus.
Balbula ſarcinulas ne ſit tibi ferre moleſtum
Pera leuis: leuis ē et cantharus: omnia paruus.
Ferre labor ſero: graue mane ſed vtile pondus
Ipſe pecus ducam: mihi pars erit iſta laboris.

Sic effata. Bene effata quia ſic dicuntur oracula. Virgo aut vſtis aut diua virgo diſceſſit in leues auras id ē euanuit. Tū ſua iurauit pollux Ideo iurauit qꝛ difficile creditur. Sic ille diuo thome aquinati cōtigiſſe dicit qui accinctus lumbos poſtea venereum ardorē non ſenſit. Et exemplo id ē ilico e veſtigio. tractū ab auguribus voluūt. q̇ deſinato tēplo dicebātur tēplo q̇ dicto ſubito abſceſſerāt Furorem ſcꝫ amoris Nō aliter id eſt. vt aqua extinguit ignem Qui conſūſerat in iuuenem omnē pharetrā. i. oēs vires ſuas dum principijs obſtaret. i. obſtare vellet aut deberet iuxta illud prin

Extemplo

cipijs obſta ꝛc. Dum tepet id ē dum animus in dubio ē facili momēto huc aut illuc impellitur ac timide in ſanit .i. adhuc cum timore ꝛ pudore ꝛ non dum conſentit in illecebras Sic igitur pollux in clauſtra ſilentia venit vbi impeditam habet venam ne libere canat Sūt quib⁹ aſpirentq; ſpūs vbi vult ſpirat Sunt quibus infenſi ſine cauſa ꝛ crimine dij ſunt Id impie niſi ruſtice quia conſilia dei ſepe oculta ſunt nunq̄ aūt in iuſta Videt aut dij infen i bonis ꝛ infontibus quādo maxime amici ſunt hoc eſt quādo ei⁹ tribulationē vt meliores euadāt demittūt Nam virtus in infirmitate perficitur Qr ergo ruſtici id nō aīaduertūt videntes bonos affligi dicūt deū eis infenſum cum minime ſit Veruntamē ſi ſit non tamen iniuſtus ſit quia non habet pſcriptam legem Vñ dicit galbula Quod nos in pecudes .Ordo eſt dij habēt id iuris in nos qd nos ſup. habemus in pecudes Hoc nos ſcire ſat eſt .i. ruſticos ſapiant ſublimius vrbes id eſt vrbani Sic docuit rediens id ē veniēs cum illic habitent fere predicatores ꝛ ianus dixit ſibi lectum in magno codice .ſ. decretoꝝ aut in biblia Sol cadit Pro more ſuo finem parat aegloge docent diſcedendi tps/ Galbula ſarcinulas .Ordo ē O galbula ne ſit tibi graue .i. moleſtum ferre id ē auferre ꝛ colligere ſarcinulas id ē puas rerum paſtoralium ſarcinas Pera .ſ. noſtra in qua panis ꝛ cetera edulia ferri ſolent .eſt leuis. Unde dicūt eſopum cum alijs accintum ad iter libenter ſubijſſe reticulū panis licet ponderoſius eſſet quia nouit in itinere iminutū iri. Cantharus eſt poculum quo ſilenus vti dicitur in buco. Virg. Et grauis attrita pendebat cantharus anſa Canthar⁹ ergo leuis .quia exhauſtus Paruus labor ē ferre omnia .ſ. potus ꝛ cibi repoſitoria: ſero .i. veſperi ꝛ graue pondus ſed vtile eſt ea omnia ferre mane .Ipſe id ē ego ducam pecus id gregem noſtrum. Cantharus

Aegloga viij. que dicitur Religio. de ruſticorū religione Colloquutores Candid⁹ ꝛ Alphus.

Orrida ſolſtitio tellus ſitit alphe reuerſo Cā.
Ad ſolitos montes: vbi ros i gramie: et eſtas
Mitior/ hec arme nta monet deducere tempus
Aereos montes et ſumma cacumina longe Alphu
Proſpicior: quid ſint montes (tibi vera fatebor).
Neſcio, ſemper enim campeſtria rura lacuſq;
Incolui. montanus ager qua fruge redundat:
O rude et illepidum īgeniū. prope flumina ſemper Can
Verſatus fulice in morem/ limoſa per arua.
Sunt vbi ranarum/ culicum/ pulicum/ cimicumq;.
Luſtra inter ſalices/ vluas/ virideſq; papyros/

Irridere audes: ⁊ nauci pendere montes
Unde fluunt amnes: templis vbi tanta locandis
Marmora ceduntur: fulgens vbi naſcitur aurum:
Que parit antemnas tellus: medicamen ab herbis
Dic quibus ē niſi montanis: de vertice baldi
Sepe melampodion legi: medicina capellis
Nulla magis preſens: quondam valſa ſinus egon.
Tradidit hoc: dum vere ſues caſtraret ⁊ agnos.
Tradidit ⁊ dixit ſolus medicamen habeto.
Dic vbi caſtaneę plures: vbi copia maior
Glandis: in excelſis fontes ⁊ paſcua vidi.
Montibus: artocreas ⁊ pingue polenta comedi.
Sunt populi fortes illic: robuſta iuuentus:
Lata pedes: calloſa humeros: venenoſa lacertos:
Hiſpida: dura manus: moli indefeſſa ferende.

Horrida ſoſtitio tellus ſit. In hac egloga que inſcribitur de religione paſtorum habēt primo laudes mōtium quas Cādid⁹ nactus occaſionem ex calore ſolſtitiali quo vrgente mōtes petere ſuadet accumulat non immemor ſi recte cenſeo carmeli ſui. quē in colore iam tum animo cōſtituerat ⁊ cuius laudes proſequi intendit. Soſticio ſcilicet eſtiuali: non brumali. Eſt em̄ duplex alterū quo ſol ſtare dicitur ꝙ altius aſſurgere in epicido ſuo nequid alterum qꝛ profundius deſcēdere non poteſt. vt in bruma Ad ſolitos .ſ. candido ⁊ gregi eius. nam alphus montes ignorat Ordo ē tempus monet deducere (dicerem deducere aut perducere. nam deducere in altum inuſitatum ē) hec armēta ad montes ſolitos vbi ros ē ī gramie ⁊ eſtas mitior tēpātior eſt⁹ qꝛ ī ſūmis mōtib⁹ tpe eſtiuo frig⁹ opacuꝫ ē Montenus ager qua fruge redūdat Ex hac queſtiōe nanciſcitur occaſionē mōtium deſcribēdorū O rude ingeniū ver.atus cōſtructio ad rē reſpiciens non ad vocem ſicut apud comicum ſcelus que me perdidit publicum primā cōmunē habet nec vox ſimicum cimices ſūt vermes fetidi parietibus ⁊ lecticis inherētes ⁊ vbicunqꝫ vapor ē agrū frequētes vt culices publices muſce ⁊ id gen⁹ beſtiole Luſtra potius ferarū ſunt iter ſalices q̄ i locis humidis naſcūt Uluas .i. herbas paluſtres ⁊ papyros .i. arūdines q̄ i egypto tāte naſcūt vt ex ſingul' iternodijs faciēs nauiculas Habꝫ aūt mēbranā tenuē ī q oli ſcriptitabāt vn̄ nūc adutūt vocabulo papyrum pro carthis dicentes Et nauci pendere id non pluris facere

Solſticia Duo.

Deducere.

Cimex

Luſtra
Uluar
Papyrum

Nauci

ꝯnar ei qđ aut putamen eſt nucis .vt. Priſcianus ⁊ Tortellius ſentiunt aut granum fabe cum ſe aperit vt Seruius vult aut vt non nulli mucor/ nucis priuſq̃ condenſatur in nucleum Ponit aũt ꝑ nihilo aut re minimi p̃cij ⁊ valoris Unde fluunt amnes .qꝛ fere in montib⁹ ortũ habent vbi tan/ ta marmora ceduntur locandis .i. conſtituẽdis templis .i. ad conſtituenda tẽ pla Antemnas id ẽ malos tranſuerſos Sepe melampodion legi id ẽ col legi Melampodion aũt eſt genus ellebori nigri a melampode quodã qui eo vti in diuinatõibus ſolebat dictum. aũt a paſtore eiuſdem nominis qui primus hanc herbam inueniſſe dicitur. dum capras eo purgari. animaduer tit. datoq̃ earũ lacte furentes pretidas ſanari Unde dicit Maro. geor. iij Inuenteq̃ nocent artes: ceſſere magiſtri Phillirides chiron amithaoni/ uſq̃ melampus Interpretatur autẽ melamp⁹ nigri pedis Uocant em̃ me lam nigrum ⁊ pus dicitur pes Fuit ⁊ alius mantes id ẽ vates inſignis Medicina capellis Nulla magis preſens id ẽ pſentiuſ ⁊ ſutus ſanãs Quondã valſaſin⁹ egon. Ne contra decoꝝ medicine perit⁹ cenſeatur dicit ſe accepiſſe ab egone paſtore: quem valſaſinum a loco no/ minat Hic vbi caſtanie plures videlʒ q̃ꝫ in montibus. q. d. nuſq̃ꝫ artocreas id ẽ panẽ cui caro includitur paſtillum vulgo vocant.

artos enim dicitur panis. ⁊ creas caro Lata pedes. i. habens latos pedes. calloſa humeros. habens humeros calloſos ex labo/ re aut pulpoſos Neruoſa lacertos id eſt habens lacertos neruoſos Hiſ pida id eſt piloſa moli ferende. i. ad molẽ ferendam id eſt q̃duis onus por/ tãdum indefeſſa id ẽ indefatigabilis.

Antemna
Melampodis.

Artocreas
Paſtillum

Uallibus ex illis onera vt naualia curet
Confluit huc nullum eſt hominũ genus aptius vrbi
Siue velis caſtrare pecus: ſeu ſcindere phagos:
Siue fimum ferri e ſtabulis: haurire cloacas:
Latrinas curare: viamq̃ aperire coactis
Sordibus: ⁊ ſchalis puteos deſcendere in altos
Ingenio callent: ⁊ duro robore pollent:
Sed quid opus multis: ſubeunt op⁹ omne. popinis
Inſeruire: focos lignis cumulare: veruq̃
Artifici verſare manu: dare libera fumo
Spiramenta: boum ventres ad flumina ferre.
Uerrere humum in mundã ſcopis: doctiſſima gẽs ẽ
Quodq̃ magis mirori: ſẽper ſub pondere currunt.
Cotibus in duris oriuntur: ⁊ ardua viuunt.

Per iuga cum capreis: habitant ſpelea ferarum.
Adde quod in celum breuis ē e montibus altis
Tranſitus: erectum caput vſq; ad nubila tollunt.
Nubila tranſcendunt aliqui puto ſidera tangant.
Eſſe locum memorant vbi ſurgit ab equore titan:
Qui niſi dedidici contingit vertice lunam:
Et vixiſſe illic hominem: ſed poſtea abactum
Inprobitate gulę: q ſcʒ omnia poma
Manderet: ꝛ magno ſeruaret nulla tonanti.
Hinc diui ſanctiq; patres in montibus altis
Delegere domos tacitas: cartuſia teſtis:
Carmelus: garganus: athos: laureta: lauerna.
Et ſina: ꝛ ſoractis apex: vmbroſaq; vallis:
Et iuga nurſini facto ſenis inclita/ et altis
Abietibus turrita caput camaldula ſanctum.
Cetera pretereo: nec enim ſermonibus iſtis
Omnia complecti ſtatuo montana frequentant
Culmina celicole: ſed anas et mergus et anſer:
Ibis: onocrotalus: milui: fuliceq; paludes:

Vallib9 ex illis .i. inter montes ſitis. aut loquitur de planitie que eſt in montibus. Enumerat autem ſordida miniſteria ad que fere aptiores ſūt in montibus orti: ſicut ad omnē laborem. Unde. Iuna. ſa. ij. Et illud Audiret poſitis montanum vulgus aratris. Poſſet tamē videri loqui de i planitie ꝛ cōuallibus natis vt illis det honeſta miniſteria. his ſordidiora. ſed de his qui in montibus naſcuntur totus ē ſermo: q: dicit Conbi duris oriuntur. Credam de illis loqui qui in franciam veniūt purgaturi cloacas ꝛ fumaria. Idcq; quaſi ſatyrico morſu vt neſcias an laudat an verius irrideat eos. Niſi quia ruſtico dat partes laudādi. cui etiam vtile miniſterium dū ſtrennue fit laudabile videtur. Ex illis igitur vallib9 que ſūt ſub vertice montiū: inter montes tamen. Confluit huc .i. ad hec plana loca ſub auxili ex ſuperiorib9 robuſta iuuētus. vt curet opa naualia .i. nautica cum expleat manus. Caſtrare .i. emaſculare aut ex colgare. ſeu ſcindere id ē incidere ꝛ amputare. phagos .arbores glandiferas a .i. comedendo

Phagi.

dictas Non autem intelligo vt toreumata faciant aut celaturas ad quas
phagus apta .vnde eſt tibi pocula ponam Phagina celatum diuini opꝰ al
chimedontis Cloace ſunt cripte ſubterranee per quas ſordes ī fluuium de   Cloace
mittuntur Sordibus coactis id ē cōgregatis ꝛ compactis vt aque ductus   Popina.
claudantur In altos puteos eorū purgandi gratia Popynis id ē culinis
Dare libera fumo ſpiramēta id eſt purgare fumaria vulgus caminos vo/
cat .Uentres ad flumina ferre .aut ſordes aluorum .aut inteſtina pecorum
mactatorum Semper ſub pondere currunt .qḋ in valibus ortis non cōgru   Athos.
it .ꝛ multo minus quod ſequitur Cotibus in duris oriunt id ē inter cautes
ꝛ ſaxa aſpera Spelea id eſt ſpeluncas ſed grecum eſt Adde quod in celum
Id ſcōmate non caret aut ruſticana ſimplicitate quaſi vero anime ſpacio
ferantur in celum Nubila trāſcendunt aliqui Athos enī eſt vltra mediam
regionem aeris vſqueadeo vt in eo neqʒ nubes neqʒ venti ſint .ſʒ cineres ex
ſacrificijs derelicti reperiant .anno pacto indiſpſi Eſſe locum memorāt ſcʒ
paradiſum terreſtrem quem quidam ſublunari globo ponunt q̄ ſ. oīs po
ma. Id quoqʒ ioco paſtorali non caret Hinc diui ſanctiqʒ patres .hoc vi
detur principaliter intendiſſe vt tandem carmelum laudet. Carthuſia non
longe a gracionopoli in delphinatu prima domus carthuſianorum viro/   Garganus
rum profecto celeſtium .quibus vt ſolidis tibicinibus chriſtiana fulcitur   Athos
religio. Carmelus antiquitate omnibus excellens ꝛ obſeruatione candide
religionis ceteris non inferior. Garganus diuo Michaele mons inſignis
Athos mons tracie in cōfinibus machidonie mire altitudinis in quo eſt
potidea. religione inſignis quia cineres in arie derelicti illic diſturbari ne/
gantur Laureta vbi diua virgo habet edem excellentiſſimā ꝛ miraculis   Lauerna
ac donarijs clariſſimam . Lauerna dea a furibus colebatur cui edes e/   Sina
rat iuxta lauernalem portam .que in chriſtianum conuerſa ē vſum .Et ſi
na mons eſt (vt dicitur gala. iiij)in arabia ſepulchro diue Katherine reli
gioſus .ꝛ preceptis moyſi datis olim iam illuſtris Apex ſoractis apolli/
nis obſeruatione olim preclarus Uir. Sūme deum ſancti cuſtos ſoractis   Soracte
apollo .Nunc quoqʒ q̄ illic ſub Conſtantino nondū cōuerſo dilituit .Sil
ueſter romanorum pontifex inſignis ꝛ vallis igitur vmbroſa .in qua ille
dilituit Et iuga nurſini facto ſenis inclita .a nurſis oppido in montibꝰ
poſito aenei. vij Et te montoſe miſere in prelia nurſe. vfens .īſignem fama   Nurſa
ꝛ felicibꝰ armis Et camaldula turrita caput ſanctū .i. habēs ſctm̄ caput ꝛ
litum .i. quaſi turribꝰ inſignitū abietibꝰ q̄ arbores in montibꝰ naſcunt ſūt
qʒ q̄s ſappinos vocāt Eſt aūt nō lōge a florētia Celicole vt michael ꝛ cete
ri āgeli ī ſtna auditi. Anas auis īmūditia aquarum gaudēs .ꝛ mergus ad
limum tendens ꝛ āſer etiam illuuie aq̄rū paſtus ꝛ ibis vt ciconia cui ſitis   Anas
eſt ſerpentibus nutrita. Onocrotalus etiā obſcenitatem amās nā ab O/   Onocrotalus.
noo quod eſt inquino deduci videt Milui aues rapaces ꝛ obſcenis viuē   Milui.
tes .Fulice aues circa littora turpem victum queritantes frequentant   Fulice
ſup. paludes.

Inter montane tantos regionis honores   Alphus
Cur de menſſe nihil: nihil eſt de palmite dictum:

Hec tamen humane duo ſuſtentacula vite
Maxima: monticole veniunt ē rupibus ad nos
Hordea mercatum torui/ fuligine tincti
Setoſi/ macie effecti/ laceri ac ſituoſi.
Indigene oſtendunt que ſit natura locorum
Sed quod montanis de relligionibus inquis:
Retulit in mentem que de polluce feruntur
Que dea ſi noſti viſa ē: que candide nympha?
Dic age: nam ceptum certamen inutile nobis.
Utilior ſermo de relligione tenendus:
Balbula qui ſolitus pecudes in paſcua tecum Can
Ducere: te ſatis hoc potuit docuiſſe: quod optas
Plura quidem polluce ſuper narrata: ſꝫ ipſam Alphu.
Nec docuit nympham/ nec me queſiſſe recordor.
Nunc ſubiit mentem: cum relligionis oborta eſt
Mentio: ⁊ illarum viſa ē mihi maxima laudum.
Non erat illa drias: neqꝫ libetris: nec oreas. Can
Venerat e celo ſuperum regina: tonantis
Mater: anhelanti pacem latura iuuente.
Huic tethys huic alma ceres famulantur. ⁊ ipſe
Eolus equoreis ventos qui frenat in antris.
Hanc deus aſtrorum flammas ſuper: atqꝫ volantes
Solis equos: ſupra fulgentem caſſiopeam
Extulit: ⁊ ſacram biſſeno ſidere frontem
Cinxit: et adiecit ſubter veſtigia lunam.

Inter montane ⁊c. Obiicit alphus nullam eſſe mentionem factā de frugibus quas vberiores in equore ſeu planitie naſci contendit. De meſſe id eſt de frugibus. de palmite id eſt vitibus Mercatum ſupinū a mercor id eſt emptum. torui: quia immiti fere. ſunt fronte vſqꝫ adeo. vt immites dicantur in coribus oꝛi vnde. Maro. in buccoli. Nunc ſcio quid

ſit amor. duris in cotib⁹ illū. Iſmarus aut rhodope aut extremi garamā/
tes. Nec nr̄i gn̄is puer̄ nec ſanguis edūt. fuligine. i. pingui fumeo. Setoſi
id ē hirſuti. Juuenal. Hiſpida mēbra q̄dē ↄ dure p brachia ſete. Promit/
tūt atrocē animū. Situoſi. Valla docet ſiticuloſi eē in vſu. licēter aūt hic
vſurpat̄ ſituoſi. q̄r p regulā fieret ſitoſus. Indigene. i. inde geniti. hoc ē vt
hic accipit̄ incole. Sed qd̄. tēdit ad p̄ncipale qd̄ eſt declarare diuā p̄ginē eē
viſam polluci: hoc ē poeta: eiuſq̄ laudes accumulare: ↄ poete in religiōe vi
tā paucis ſignificare. Galbula de q̄ in polluce ſatis dcm̄ eſt. videt̄ p dimi/
nutōem dici a galba. de q̄ Juuenal. nec vilis galba tuliſſet. Polluce ſup. i.
de polluce: ē em̄ anaſtrophe. ſup āt accipit̄ cū ablt̄o p de: vt eneı. i. Multa
ſup p̄amo rogitās ſup hectore multa. Nūc ſubijt mentē. i. venit in mentē.
Nō erat illa dryas. i. dea arbor̄ ↄ p̄cipue quercuū vt diximus. neq̄ libetris
id ē vna muſar̄ q̄ liber̄ incoluīt. nec oreas: i. dea mōtiū. nā oros mons dr̄.
Tonātis. i. veri iouis cuius ē tonare. hoc ē ieſu chr̄i filij dei mr̄. ſ. Maria
Juuēte anhelāti. i. laborāti in p̄iculo vite: pacē. i. trāquillitatē mētis Te/
thys ē magna dea maris vxor oceani. facitq̄ thetyos in gtō: ↄ vtrāq̄ p̄du
cere pt̄: vt in geor. Teq̄ ſibi gener̄ tethys emat oīb⁹ vndis. Ceres dea fru
gū dicta: regina ſicilie. alma: q̄r nos ſuo inuēto alit. ↄ ipſe eolus rex vētor̄
dictus q̄ illor̄ vſum mari fecit abciſa ſylua q̄ impedimēto erat. In ātris
equoreis. i. vicinis eq̄ri. enei. i. Aeoliā venit loca fœta furentib⁹ auſtris ↄc.
Frenat. ibidē. illa ſe iactat in aula Aeolus: ↄ clauſo ventor̄ carcere regnet
Deus extulit hāc. ſ. diuā p̄ginē ſup flāmas aſtror̄. vn̄ canit̄. O glo̅ſa dn̄a
excelſa ſup ſydera. q̄r aſſumpta ē maria ad ethereū thalamū ↄc. Atq̄ vo/
lātes. i. p̄nices eq̄s ſolis. q̄s q̄ttuor. Qui in p̄nci. ij. meta. ponit̄: vt al bi di
ximus. Supra fulgentē caſſiopeā. q̄ eſt in circulo arctico effigies tn̄ corpo
ris ad eſtiuū circulū p̄uenit: quā capite ↄ dextra manu tāgit. quā p̄pe medi
am diuidit circulus lacteas nō lōge a cephei circulo locatā. vbi occidit cū
ſcorpione: exorit̄ cū ſagittario. Hāc Euripedes ↄ Sophocles ↄ alij multi
ſcripſerūt gl̄am olim fuiſſe q̄ nereidas corp̄is pulchritudīe ſuparet. p̄pter
quod in ſiliquaſtro cōſpicit̄ ſedēs: ↄ p̄tente ſe mūdo reſupinato capite ferri
videt̄. Biſſeno ſidere: vt in Apoca. xij. Mulier amicta ſole ↄ luna ſub pe
dibus eius.

Galbula. Super

Oreas
Tethys
Ceres
Aeolus

Caſſiope

Candide mira canis nullis paſtorib⁹ vnq̄ — Alphus
Cognita: quid tethys: quid fulgens caſiopea:
Aeolus equoreis ventos quis frenat in antris:
Qui ſunt ſolis equi: magna atq̄ ignota recenſes.
Sidera ſunt partim: partim ſunt numina priſca. — Can.
Omnia que pollux mihi cū narraſſet in edem
Duxit: ↄ iſta ſacer paries ait omnia monſtrat.
Pictus erat paries ſignis ↄ imagine multa.

Omnia non memini: mens eſt mihi debilis: iſta
Vix tenui. dum ſepe animo voluo atq; reuoluo.
Sępe recordari medicamine fortius omni
Iſta poteſt nigro depellere nubila cęlo
Iſta poteſt ſiccis fluuios dare frugibus imbres
Cum volet. iſta nouos duris emittere campis
Cum volet: emiſſos poterit reſtringere fontes.
Qui modo ſunt ſteriles ⁊ nudi gramine campi
Si volet: in pingues poterit conuertere glebas.
Frigida ſaturni cum ſidera ſuſcipit atro
Scorpius hoſpitio: non auferet hordea grando:
Nec domus ardebit. nam tūc hęc omnia cęlum
Dicitur iratis in terram effundere ab aſtris.
Si volet hęc nobis cuſtodiet omnia virgo:
Si fauet hęc nobis: cōplebunt horrea meſſes.
Adijcietq; gregi ſemper fętura gemellos.
Si pecus infęlix erit ⁊ ſine vellere: ſolo
Ipſa poteſt nutu dare lac: dare vellera ⁊ agnos:
Et curare greges: omnēq; auertere morbū.
Nil opus eſt modo pana ſequi: neq; cętera ruris
Numina quę veteres fruſtra coluiſſe feruntur.
Vidi ego circū aram nymphę pendere capellas/
Plauſtra/ boues/ ⁊ oues/ hic iani vidimus hircū
Et memini inſcriptam verſu hoc legiſſe tabellam.
Votū pro ſaluo ianus breue reddidit hirco.

¶ Candide mira canis. Ne cōtra decorū maiora ꝙ̄ q̄ paſtoribꝰ cōueniāt ceciniſſe puteſ caſtigat poeta dicēs a polluce didiciſſe. Sidera ſunt partim vt caſſiopea. Et iſta ſacer paries. ſ. q̇ erat in ęde ſacra. Sepe recordari ſub/audi ē: fortius oī medicamīe. Fluuios imbres. i. effluētes ⁊ abūdātes Flo/

ues fontes emittere qđ vſu veniſſe varia loca p̄dicāt. Frigida ſaturni. Id
ēn̄ pgnoſticon ē future calamitatis. i. culmoꝝ p grādinē deiectōis. Vn̄ dē
Maro geor. p̄mo. Hoc metuēs coeli mēſes ⁊ ſidera ſerua Frigida ſaturni
ſeſe q̄ ſtella receptet. qꝛ vt amor noſter interp̄tat: dū in ſcorpiū venit grādi
nē generat ſaturni ſidus. ſed diua v̄gine intercedēte nō auferet hordea grā/
do. nec domus ardebit. i. nec cōburet fulmine Foetura. i. foecūda p̄ductio foe
tus. Maro. Si foetura gregem ſuppleuerit aureus eſto. Adijciet. ſ. ad gre
gem: gemellos. i. geminos foetus. Si pecus infoelix. i. morbidū ⁊ miſerabi
le fuerit. Bene aūt conuertit ſermonem ad rem paſtoralem. Solo nutu: Pan
ſolo indicio capitis. Pana deū paſtorū de quo Maro. Pan curat oues
ouiūq; magiſtros. Cetera numina: vt palem: apollinē: faunos: ſiluanos:
egipanas: ſatyros: cererem: bachum: ⁊c̄. Nymphe. i. diue v̄ginis eterni pa
tris ſponſe Capellas. id eſt capras cereas. hircū iani. i. quem ianus puta/
rat amiſſum cum a puero in vepribus alligatus eſſet: vt prius vidimus.
Eſt autem artificioſe hoc dictum: Nam ſic otius dicta veram hyſtoriam
aſſerit. Erat autem hircus cereus aut depictus: vt patet ex carmine. Mo
ris eſt autem italorum in tabellis votiuis depingere caſus ſuos ⁊ miracu
loſas deliberatōes aut reꝝ recuparatōes. vn̄ ⁊ Amaſiꝰ poeta Nūc dea nunc
ſuccurre mihi: te poſſe mederi Picta docet tēplis multa tabella tuis

Dumq; ea p̄legerē: pollux hec carmina ſupplex
Ante aram genibus poſitis in marmore dixit.
O dea que ſeruas vrbes ⁊ rura: precamur
Ne padus exundet: ne ſtrix nocturna per vmbras
Hauriat infantes: nec eant per compita larue.
Diua faue agricolis: talpas occide malignā
Aggeribus peſtem: gelidis ſata leta pruinis
Quando bruma venit conſpergere diua memento.
Ne tinee erodant anno frumenta ſequenti.
A boree flatu pingues defende mariſcas.
A gruis ore fabas: ⁊ ab anſere farra paluſtri:
A ſerpente boues. a vulpe ⁊ fure cohortem
A bruco erucas: a brumma ⁊ grandine vites.
A vi ⁊ fraude lupi pecus: a rubigine fruges.
A rabie catulos a flāma ⁊ fulmine villas.
A murū inſidijs petaſonem: a milite pernas.

A campe ⁊ pigris: pigris. heu cętera neſcit
Mens oblita ſequi: numerus me in verba reduxit.
Sępius in numeꝝ rediens obliuia forſan
Mente abigam. retrogradior: numerūq recurro.
A murū inſidijs petaſonem: a milite pernas
A campe: ⁊ pigris virides limacibus hortos.
Alphe viden quę vis numeri: iam cętera cerno
A tonitru reboante cados: a frigore fętas.
A grauibus vitulos oeſtris: a gutture porcos:
Anginoſo. operas pubes ne ruſtica perdat:
Adſis o dea: neclędant examina fuci.
Neu milium furentur aues: neu vellera ſentes
Succida: neu lappas apprendat lana ſequentes:
Diua gubernatrix hominū: cuſtodia vatum
Diua laborantū requies: medicina dolentum
Et tutela gregum noſtris precor annue votis.
Talibus orabat pollux: ego poſtibus hęrens
In baculū pede porrecto recitata notabam
Altius: ac memori condebā ſingula mente:

¶ Dumq ea plegerē. Oſtēdit pollucē in religione memorē paſtoꝝ atq o
rare p reꝝ ruſticaꝝ cōſeruatōe. vīī. carmē eius depcatoriū recēſet. Perlege
rē ſcꝫ oculis nō ore. nā (vt dixi) picturę ſunt indoctoꝝ libri. ea ſcꝫ q̄ depicta
dixit. In marmore. ſup marmor pauimēticiū. Ne padus exūdet. q̄ ſępe vt
Maro dicit fluuioꝝ rex eridanus: camposq p oīs. Cū ſtabulis armenta
trahit. Ne ſtrix nocturna. Id ex ruſticoꝝ ſupſtitione. q̄ putāt ſtriges et la
mias noctu volare q̄ infantes auferāt edēdos. qđ fictū ad terrorē puerorū
ne noctu vagentur auctor eſt Porphirio ad illud Hora. in arte poe. Nec
Lamia Strix. quodcūq velit poſcat ſibi fabula credi. Neu pranſę lamię viuū pueꝝ ex/
trahat aluo. Perottus aūt dicit de ſtrigibꝫ ſic. Striges nō a ſtringēdis in
fantiū corpibꝫ: vt qdam falſo exiſtimāt. ſed a ſtridore nomē habēt. Fabulo
ſumq eſt q̄ eas tradūt vbera infantiū labris immulgere. Aues ſunt noc/
turne. Luca. Qđ tepidus bubo qđ ſtrix nocturna q̄ritur. Conſtat tn̄ in
maledictis iā eſſe ⁊ etiā apud vetuſtiſſimos fuiſſe. accipitq p maleficis mu

lieribus que noctu gradientes infantium corpora ſanguinem ſugendo ex
hauriunt Nec eſſe Hauriat igitur .i. exhauriat ſanguinem ſugendo nec/
larue id ē cacodemones ac lemures hoc eſt nequam ſpiritus q̄ vagari putā
tur z dur in nocui ſunt lares dici . Talpam appoſitorie malignam peſtē
aggeribus id eſt cumulis terre Ne tinee .ſ. niuales aut alij vermiculi vt
limaces .bruci tinee blacte Mariſcas id ē ficus Anſere paluſtri id ē in do
mito in paludibus verſari ſolito . A ſerpente boues q᷑ in aluū imitti ſolēt Brucus
Cohortem id ē gregem A bruco id eſt vermiculo caules z erucas que ſala
tes ſunt herbe de paſcere ſolito A. brumma id ē brumali frigore ea rubigi
ne .in fecta pluuia que rubiginem inducit . Catulos id ē catellos villas id
ē domos in agro Petaſonē id ē anteriora crura ſuum a milite id ē ſtipēdia
rio franci architenentem francum appellant A campe id ē vermiculo il
lo hortenſes maxime herbas z arborum frondes erodere ſolito vnde colu Petaſo
mella. Nec ſolum teneras audent erodere frondes . Implicitus conche li/ Campe
max hirſutaq̄ campe Fingit autē ruſticum oblitum carminis vt decoru/
ſeruet Que vis id ē virtus: numeri id ē rythmi z metri quia metra iuuant
animos id eſt memoriam Unde ille Numeros memini ſi verba tenerem. Cados.
A. tonitru reboante cados id ē vaſa vinaria in quib᷒ per vehemens toni/
tru vina obuerti ſolent z in vappam mutari Fetas .i. grauidas oues eſtris
quos latini aſilos vocant Maro geor. iij. Cui nomen aſilo Romanū eſt Oeſtrum
eſtrum graij vertere vocantes Uitulos ardente ſole nimium excruciāt: z ī
fugam quaſi furentes vertunt A. guture anginoſo Is em̄ ſuibus pecula
ris eſt morbus Operas id eſt labores diurnos Feci veſpe ſunt .inutiles a
pes aut muſce non mellificantes .ſed mella furantes Unde dicit maro. de
apibus Ignauū fucos pecus a preſepibus arcent Examina autē ſunt apū Angina
ſeu apium fetura Iuue. Examenq̄ apium longa cōſederat vua Milium Fucus
legumen. vt quidam volunt a mille dictum q᷑ milleſimum reddat tamē pri Examen.
mum corripit vt Geor. i. Et milio venit annua cura Uellera ſuccida. id Milium.
eſt cum lana nōdum lota ſeces .i. ſpine z vepres hirſuti Lappas .i. nodu/
los hirſutos in lappa herba creſcentes Memori mente. vt vero ſimile
faciat.

Candide polluci pro ſollicitudine tanta Alpha
Pro precis offitio: pro relligione putaſne
Dandum aliquid nobis : pietate peculia creſcunt.
Quid ni aliquid dandum ē: op⁹ ē perſoluere crates Can
Ruſticus es: crates enim pro gratibus inquis Alph.
Crates z grates paruo diſcrimine diſtant. Can.
Dandum aliquid neu his detur: ſine paſca reuerti:
Quando ſacerdotes commiſſa piacula ſoluunt.
Quid dabimus: vituli grauis ē iactura: vel agnū Alp

Uel leporem: pietas etiam laudabilis anſer.

Dona docet tempus : lepores brummalia dona Lan

Dando niue hyberna currendi erepta facultas:

Anſer ad autũmni finem: nonaſq; kalendas

Pertinet: eſtatis coryli: noua poma: racemi

Munera lactantes hedi ſunt veris: ⁊ agni

Tunc ſi te cordis aliquem. conſpexeris egrum

Attenuem: qui nec vendi nec viuere poſſit:

(Munus erit ſolemne ſatis donabimus agnum.)

Ipſe mihi cum iam regredi poſt prandia vellem

Carmina de nymphe ſolemnibus eruta faſtis

Tradidit: ⁊ dixit ſi quando grauabere curie:

Hec cane: pro mentis medicamine carmen habeto

¶ Candide polluci. Oñdit poeta hoc figmento paſtorũ aium ad grati/tudinem vt ad eam inuitet non immemor pfeſſionis ſue pietate .i. elemoſy/nis pie exhibitis. pecu lia .i. poſſeſſiones Opus eſt perſoluere crates. Ut riſum excitet facit ruſticum crates p grates dicere Danduz aliquid ſo/ne his detur ſine .i. permitte paſcha reuerti piacula .i. pctã expiatõe digna

Lepus

ſoluũt .i. abſoluũt iactura id ẽ amiſſio etiam anſer ẽ pietas id ẽ elẏna lau/dabilis Dona docet tempus .i. p tempore danda ſunt dona qr habẽt ꝛ ob ſonia ſua tempora vnde .lepores dñt dari in media hyeme quãdo nix alta i pendit aufugere Anſer ad autumnuz ⁊ kalẽ. nouẽ. pertinet Coryli .i. auela ne ⁊ noua poma ⁊ racemi ſunt munera eſtatis Hedi ⁊ agni lactẽtes id ẽ ad/huc lac ſugentes ſunt munera veris .i. verni temporis De cordis id ẽ feno autũnali Qui nec vẽdi ⁊c̃ morẽ ruſticorũ ſatyrice deſcribit q̃ donũt q̃d ꝛeti/nere nõ pñt Carmĩa ſcꝫ ſequẽtia de nymphe ſolẽnibꝫ eruta faſtis .i. feſtis

Quando molorcheo titan deſcendit ab aſtro

Pronus: ⁊ aſtreẹ iam limina virginis intrat

Uirgine letetur pubes ⁊ cana ſenectus:

Tranſijt ad ſuperos: ⁊ olympica regna petiuit.

Ogdoas vt toto iam tertia fluxerit orbe:

Feſta dies iterum: natalia virginis aras

Ignibus illuſtrãt. offert noua liba ſacerdos

Libra redit noctes properans equare diebus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exultat picenus ager: vehit adria puppes.
Illiricas ⁊ chaonias: cum mercibus adſunt
Tuſci/ vmbri/ veneti/ ſiculi. lauretica templa
Cum donis turmatim adeunt: votiſqꝫ ſolutis
In ſublime iugum leti ad commercia tendunt.
Et cum teſſalicas curſu breuiore ſagittas
Sol ſubit: ⁊ frigent vrentibus arua pruinis.
Clauſa gynecei ſacris penetralibus hauſit
Corde deum toto proprios oblita parentes
Et cum ſemiferi fugiens chironis ab arcu
Languet ad hiberni glatialia limina capri:
Induat ornatas ⁊ mas ⁊ femina veſtes:
Leticiaqꝫ diem celebrent: quo ſemine ſacro
Coniugis annoſus grauidam pater imbuit aluum.
Illa dies etenim ſancte primordia nymphe
Fecit: ⁊ in noſtras vetuit deſcendere ſordes.

Quando molorcheo Docet de quibus temporibꝫ agant ſolemnia feſta diue virginis .vt feſtum aſſumptionis in medio auguſti quando ſol dereliquit leonem ⁊ ingreditur virginem Unde idem in parthenice mariana Terga ferę titan nemeę extrema tenebat Fulgentem cratera inter clarā qꝫ coronam Sequitur autem in hac re opinionem Nigidij qui hunc leonem tradit a luna iuſſu Junonis in terra archadica ⁊ regione nemeę educatum .⁊ e inde i exitium herculis demiſſum .quē hercules iuſſu euriſthei/ claua quam a molorcho hoſpite acceperat interfecit Itaqꝫ poſtea claua ꝓ gladio pelle ꝓ ſcuto vſum herculem fuiſſe Leonē vero a iunone inter ſidera relatum qui ad occaſum ſpectās ſuꝑ caput hydre conſtitutus eſt Quādo igitur titā .id eſt ſol deſcendeit pronus ab aſtro molorcheo id ē .a leone claua molorchi interēpto(Eſt aūt lōge petitū epithetum)⁊ intrat iam limina virginis aſtreę .i. iuſticie ꝟginis que aſtrea dicta celum petijt .ſed vt dicit Oui. Ultima celeſtum terras aſtrea reliquit tunc ſup pubes id ē iuuenes pubeſcētes ⁊ ſenectus cana .i. cenes caneſcentes letet ꝟgine .ſ. maria quia ſup. nunc tranſijt ad ſupos ⁊ petiuit regna olympica id ē celeſtia Ogdoas deſcribit feſtū natiuitatis diue ꝟginis dicēs vt .i. poſtqꝫ tercia ogdoas .i. octaua aut terti⁹ octonarius numer⁹ Eſt em̄ ogdoas ogdoados numer⁹ octonari⁹ q̄ ē replicato p⁹ aſſūptionē habet natal' ꝟgis fluxit iā toto orbe iterꝫ ſup .ē feſta dies qꝫ natalia ꝟgis illuſtrāt aras ꝟgis igib .i. lu

Leo celeſtis.
Molorchus
Aſtrea.
Ogdoas

minibus .ſacerdos offert noua Liba id eſt libamina Libra ſ. ſignum re dit pperans id ē feſtinans equare noctes diebus quia paulo poſt ē equinoctium autūnale Maro. Libra die noctiſq; pares vbi fecerit horas agerpicenus exultat ſ. feſto ſolemni adria .i. marę adrianum vehit puppes illiricas ⁊ chaonis .i. peroicas id ē vehemētes illiricos ⁊ chaones ſeu epirotas lauretum viſentes tuſci adſunt cū mercibus .i. rebus venalibus ⁊ vmbri ⁊c̄ in iugum ſublime vbi edes eſt diue virginis qđ celebratur cū ſol ſubit curſu breuiori q: tunc bruma eſt ſagittas teſſalicas .i. ſagittariū ſignum quod chiron theſſalicus cōſtituere dicit quia tunc clauſa ſacris penetralibꝫ ſcilicꝫ templi gynecei .i. ſecreti v̄ginum Eſt em̄ id eſt gyneceum locus vbi mulieres verſantur vbi clauſa hauſit deū toto cordę oblita ꝓprios parētes q: ſoli cōtēplationi diuine vacabat nil terrenū ſapiens Hoc ūt feſtum celebratur xi. ka. decēbres Eſt cum ſemiferi ⁊c̄ deſcribit feſtum cōceptionis eiuſdem diue virginis ſequens ordinē calēdarij non rei geſtę q: prius cōcepta q̄ preſentata fuit Et cū ſol fugiens ab arcu chironis .ſ. ſagittarij ſemiferi id eſt centauri .Centauri em̄ ſūt populi teſſalię qui primi equos illic aſſenderunt Unde procul viſi crediti ſunt vmbilico tenus equi Unde fabula orta vt inferne equi ſupne homines dicāt languet quia parum habet caloris .ad limina glacialia .i. ad ingreſſum frigidum .capri id eſt capricorni hiberni id eſt hiemalis ſigni. tūc ſuppleat mas ⁊ femina induat ornatas veſtes .i. nō ornates ⁊ celebrent leticia ſubaudi cum .i. letentur diem quo pater .i. ioachim (vt potior eſt ſnīa) annoſus .i. vetulus .imbuit ſemine ſacro .i. puento ab originali macula .aluum coniugis ſ. anne grauidam Etem̄ illa dies fecit primordia id eſt cōceptum ſcē nymphe id ē ſponſe altiſſimi patris .⁊ noluit deſcendere in noſtras ſordes ſcꝫ originalis peccati in quod omnes preter hanc de ſemine nati deſcenderunt.

Gynecium

Centauri.

Cum volat imbrifera lampas phebea ſub vrna
Ad vernos reditura dies: iam proxima veri:
Ite nurus omnęs: ſacros altaribus ignes.
Tura focis: faculas manibus datę: ducite pompā.
Attulit in templum noua dona puerpera virgo
Quando gregis princeps aurato vellere fulgens
Incipiet cephiris aperire tepentibus annuꝫ
Et dare maiores luce q̄ noctibus horas:
Alger occultam reuocat paranymphus in edem.
Et noua miranti referat mandata puelle.
Feſta dies tuſcis populos de collibus omnes
Cogit: ⁊ agricolas vocat ad florentia templa.

aliger

Angelus

Tum quoqꝫ ſed tenui virgo prius interuallo
Nupſit: ⁊ hec teneris lux eſt celebranda puellis.
Quando ſub extrema cancri teſtudine phebus
Voluitur: ⁊ reuehit vicina canicula morbos:
Iure piam celebrare diem: redit hoſpita mater
In proprios a matre lares altaria circum
Primitias cereris gemine ſuſpendite matri.
Iſta dedit pollux: vigilans que in montibus olim
Fecerat ad pecudum caulas: dum nocte ſerena
Miliciam celi ſparſoſqꝫ examinat ignes.
His quoqꝫ plura dedit: ſed carmina plura referri
Non ſinit extremū deponēs veſpera ſolem.

¶ Cū volat. Docet qñ celebrandū eſt feſtū purificatōis aut verius pñtationis ⁊ apparitōis chriſti: quo pñtatus ē a diuo virgine in tēplo. Ordo ē cū lāpas phœbea: id ē ſol: volat ſub vrna imbrifera. i. ſub aquario adhuc exiſtēs: reditura ad dies ꝟnos: q̄ incipiūt in martio. exiſtēs iam prima veri. o nurus. i. nupte oēs: ite date ſacris altaribꝫ ignes. Date focis tura. date manibꝫ vr̄is faculas ducite pompā. i. letas ſupplicatōes ſeu ꝓceſſiones. quia ꝟgo puerpa. i. que ꝟgo ꝑmanens puer̄ pepererat: attulit in templum noua dona. qꝛ puer̄ q̄ datus eſt nobis: hoc eſt deū incarnatū ⁊ de virgīe natum. q̄ duo maxime ſunt noua: nec prius viſa: nec deinceps videnda.
¶ Quādo gregis princeps. Deſcribit feſtum annunciationis ⁊ incarnationis dominice: quod in martio celebratur ſole exiſtente in principe gregis. i. ariete. Paranymphus. id eſt pronubus Gabriel archangelus. aliger quia alati pingunt̄ angeli. Miranti: quia turbata eſt in ſermone eius. Luce p̄. Noua mādata: qꝛ Ecce cōcipies in vtero ⁊ paries filiū. Arnicolas. i. arnū amnē colentes: cuius accolas q̄dam fluentinos volunt appellādos. Unde non ſemel pro florentia fluentia. ⁊ pro florentinis fluentini leguntur. Id aūt feſtū florentini p̄cipue celebrant. Nō eſt aūt legendū aruicole quaſi arua colentes: quia illi vbiqꝫ ſunt: arnicole in tuſcia tantum. Arnicole]
¶ Tum quoqꝫ. Tāgit feſtū nuptiar̄: qꝛ prius nupſerat. nā cū eēt deſponſata miſſus ē angelus ⁊c. tenui. i. modico interuallo. i. ſpacio tp̄is. Eſt autē ſpondaicus ꝟſus. ⁊ hec lux. ſcꝫ nuptiar̄: puellis teneris: nubere ſperantibꝫ
¶ Quādo ſub extrema cancri ⁊c. Diſerte docet feſtū qđ viſitatōis nomīe celebratur ſexto nonas iulias: potius dicendū reuerſionis. qꝛ ſtatim vt cōcepit abijt cū feſtinatōe in mōtana. ⁊ māſit illic mēſes tres vſqꝫ poſt natiuitatē diui ioānis p̄curſoris dn̄i. ¶ Qñ igiť phœbꝫ. i. ſol voluiť ſub extrema teſtudine cancri. id eſt in extrema parte que teſtitudinata videtur. et cani-

cula ſcz cœleſtis: vicina ſcz mox oritura: reuehit morbos. celebrate diē diuā id ē pij officij cure: q̄ mater. id ē pregnās ꝟgo: q̄ etiā ab Eliſabeth mr̄ vocata ē: q̄ vnde mihi hoc vt mater dn̄i mei ꝛc. qḋ de ea potius q̄ꝫ de alia pregnāte dicit. q̄ ꝓ eū quē geſtabat certa erat etiā partu futura mater. Hoſpita ſcz Eliſabeth: redit a mrē. ſ. Joānis: in ꝓprios lares. i. ſuas edes. ſuſpēdite ergo circū altaria gemine mrī. ſ. marię ꝛ eliſabeth. q̄ a q̄buſdā vocatur feſtū eliſabeth. Primitias cereris. i. nouas fruges q̄ tūc mature ſunt Iſta dedit pollux: dū examinat ignes: id eſt dū ꝓturē ſcrutat̄ aſtrorū. Heſpera. i. veſperus aut veſꝑ ꝛ veſperus ꝛ veſperugo: ſtella illa veſpertina que mane lucifer dicitur. — Veſperus

❡ Aegloga nona que dr̄ Falco de morib⁹ curie Romane. Colloquutores Fauſtulus ꝛ Candidus. Poſt religionis ingreſſum.

c Andide quo caſu patrijs ꝓcul act⁹ ab oris — Fau.
Hec in rura venit: hic paſcua nulla nec amnes
Nec liquidi fontes: nec ouilia rura: nec vmbre.
Et tamen aſſiduos gregis hec paſcūtur in vſus
Fauſtule me noſter corydon q̄ plurima quondā — Can.
His armenta locis habuit magnamq̄ peculi
Congeriē fecit: pecori me credere adegit
Eſſe ſalutares iſtis in montibus herbas.
At poſtq̄ꝫ ſegnes agros ꝛ inertia ſaxa
Uidimus: ꝛ ſiccis arentem fontibus vndam
Penituit longeq̄ vie patrieq̄ relicte.
Poſtq̄ꝫ te incolumē ſaltus intrare latinos — Fau.
Contigit: antiqui potes hec mea tecta ſubire
Iure ſodalitij. ſunt hic mihi pauperis agri
Iugera pauca: meq̄ vix ſufficientia vite
Quicquid id eſt: cōmune puta. tibi forſitan vlla
Proſpera ſors aderit. fortuna ſimillima vento eſt.
Caricee ſuccede caſe: dum preterit eſtus.

Dum grex in gelida procũbens ruminat vmbra:
Pone pedum. diſcumbe parum: recreabere potu.
Potu opus eſt. potu iſte grauis compeſcitur eſtus.
Pocula prende. fluet melius poſt pocula ſermo.
Pocula quis tanta demens eſtate recuſet? Can.
Vina ſitim minuũt: animiq; doloribus obſtant. Fau.
Vina vt amicicias vires ita corporis augent.
Hec parit ora bonos: ſi patria vina: racemos. Can.
Funde iterum: potare ſemel guſtare: ſecũdus Fau.
Colluit os potus: calefacta refrigerat ora
Tertius. arma ſiti bellumq; indicere quartus
Aggreditur: quintus pugnat. victoria ſexti eſt.
Septimus (xenophili ſenis hec doctrina) triumphat.

Candide. Inſcribitur hec que compoſita eſt in gratiã falconis Sinibaldi patrĳ romani prothonotarĳ apoſtolici: apoſtoliciq; fiſci cuſtodis. de quo in epigrãmatis mentio frequẽs. eſtq; de moribus curie romane. Inducitur autẽ Candidus perſuaſus a corydone cum pecore romam pfectũ relictis patrĳs paſcuis. cuius incepti cũ ſero peniteret. occaſione cuius multa dicũtur in deteſtationẽ auaricie romane curie. Hec in rura. i. romana (pretéribo eñ que nota ſunt) iure antiqui ſodalitĳ. id eſt ſodalitatis et hoſpitalitatis. Fortuna ſimillima vento eſt id ẽ maxime incerta et inconſtans: Carice caſe id eſt tecte carice que eſt herba acuta. Maro. Et carice paſtus acuta. Pone id eſt repone aut depone vt quieſcas: pedum. i. virgã paſtoralẽ qua pedes ouium capiunt et dirigunt. Inuitat autem ad potandum: nec abnuit Candidus vt ſi qua petulãtius in curiam romanam dicta ſint a potis dicta cenſeantur. Animiq; doloribus obſtant. vnde bacchus lyeus que curas ſoluat et liber que ab eis liberet dictus eſt Vina vt amicicias. quia compotando trahitur magna familiaritas. et omnis: quia compotrix eius eſt. Salomon et Cicero comparant vina et amicicias in hoc que vtraq; quo veteriora eo meliora putentur. Hec ora id ẽ regio parit bonos racemos. ſi hec vina ſunt patria. id eſt in hac patria nata. Vnde Fauſtulus. Potui magis q̃ verbis intentus inquit funde iterum: quia potare ſemel eſt guſtare. i. pitiſare dũtaxat. Secũdus potus. i. hauſtus colluit. i. irrigat penitus os. Tertius refrigerat ora calefacta. Quartus aggreditur idicere ſiti adhuc pdominãti bellũ. Quintus pugnat. Victoria ẽ ſexti ſcz hauſtus. Septimus triumphat. ſcz de ſiti. Hec doctrina eſt ſenis Xenophili id eſt amatoris vini, vt ſupius docuimus.

Carex
Pedum
Bacchus.

Res eſt conſilijs ſecura fidelibus vti. Lan.
Utile doctrinis prębere ſenilibus aures.

Victa ſitis: mens ęgra manet: curęq; ſuperſunt.
Ut ſędata ſitis ſic mens ſedabitur ęgra. Fauſtulus
Funde merum bibe: cardiaco medicina dolori hęc.
Utitur ad curas iſto medicamine roma.
Omne opus atq; labor vult interualla: quieſcat Lan.
Obba parum. contra muſcas impone tabellam.
Non madet imbre dies: nec habet nox humida rorem.
Creſcere nec duris poſſunt in cotibus herbę.
Importuna fames: labor improbus: aeris ardor
Confecere gregem macie: vix debile corpus.
Spiritus ęger agit: vacua cute porrigit oſſa
Clunis: ⁊ exilis caua contrahit ilia venter.
Hic aries qui fronte lupos cornuq; petebat.
Nunc oue debilior pauldoq; fugaciter agno eſt.
Hęc mihi. ſed nimiũ me ardentia vota ferebant.
Omnia diuino prędixerat omine cornix.
Uix egreſſus eram limen: cum triſtia portans
Auguria a dextra venit: tegetiſq; ſiniſtrę
Culmine conſedit: preſſoq; minaciter ore
Vociferans iter auſpicio prohibebat aperto.
Heu pecus infęlix quod lacte ⁊ prole ſolebas
Affluere: in noſtris licuit dum paſcere campis.
Gramina dum quęris: ſucci plus perdis eundo
Q̄ referas paſtu: ſimul hic tabeſcimus ambo
Tu tenui victu: curis ego victus amaris.

¶ Res eſt cõſilijs. Graphice docet q̄d curę valeāt: q: victa ſitis ſup. eſt: ſꝫ mens ęgra manet curęq; ſupſunt. Ad qd̄ Fauſtulus. Ut ſitis ſedata eſt: ſic mēs ſedabit̄ ęgra. Cardiaco medicina dolori hęc. Hęc medicina. ſcꝫ frequēs potus ē medicina dolori cardiaco. i. cordis. quę q̄ patiunt̄ nimiū ſitiunt. Uñ Iuue. Cardiaco nūq; cyathum miſſurus amico. dr̄ aūt a cardia q̄ grece dr̄ cor. Quieſcat obba. i. lagena lato fundo. vñ a Perſio dr̄. Seſſilis obba. Impone tabellā cōtra muſcas Importuna fames q̄ importuna ē de via feſſis. labor iprob9. i. aſſiduus ⁊ ita iprobidus. Maro. Labor oīa vincit Improb9. ⁊ ardor aeris. cōfecere gregē macie. i. emacerauerūt. ſed plus ē cōfici macie q̄ emacerari. q: qd̄ cōficit̄ deficit. Uēter exilis. q: vacuus. Diuio omine. i. a dijs portēto: aut diuinādi vim habēre. Maro. Sepe malū hoc nobis ſi mēs nō leua fuiſſet. De coelo tactas memi p̄dicere quercus. Sepe ſiniſtra caua p̄dixit ab ilice cornix A dextra venit. Cicero tñ de diuia. ſcribit coruū a dextra: a ſiniſtra cornicem facere ratū. Uñ hic potius videt̄ dōm leua. vel addit. tegetiſq; ſiniſtrę. Culmie cōſedit. vbi. ſ. viſa ē. ⁊ q: ſola infauſti ē augurij. vt Plinius docet. Teges dr̄ tugurīū. Uociferās ē eni infœlicis garrulitatis auis. Auſpicio apto. i. manifeſto. Prohibebat iter. i. pfectōem. In nr̄is. ſ. mātuanis q̄ referas paſtu. i. a paſcēdo. eſt eni nomen. Simul hic tabeſcimus ambo. tu ſcꝫ infœlix pecus: tabeſcis ſupple tenui victu. i. pœnuria victus ⁊ inedia ego ſcꝫ tabeſco victus curis amaris.

Cardiac⁹ dolor

Obba

Teges.

O noſtra regionis opes: o florida prata
O campi virides: o paſcua lęta: ferapꝫ
Et nunq; ſine fruge ſolum: currentia paſſim
Flumina per villas: riui per rura per hortos.
Hinc pecus: hinc agri pingues: ſub ſidere cancri:
Cum tritura ſonat paſſim: cum iulius ardet:
Arua virent. textę lento de vimine ſepes
Poma ferunt. redolent ipſis in vepribus herbę.
O nemorꝫ dulces vmbrę: molleſq; ſuſurri:
Quos tecū memini gelidis carpſiſſe ſub vmbris.
Turturis ad gemitus: ad hirūdinis ac philomenę
Carmina: cum primis reſonant arbuſta cicadis.
Aura ſtrepens folijs nemorum veniebat ab euro:
Et baccata ſuper tendebat brachia cornus.
Ipſe ſolo recubās pecudes geſtire videbam

Atqꝫ alacres teneris luctari cornibus agnos.
Poſt ſomnos per gramen humi nunc ore ſupino
Aut flatu implebam calamos: aut voce canebam:
Pectore nunc prono rutilantia fragra legebam.
Uiuere tum fęlix poteras: diciqꝫ beatus. **Fauſtulus.**
Sed bona q̄ nondum fueras expertus acerbam
Uilis erat tibi/ teqꝫ ideo fortuna reliquit.
Quando iterū veniet/ veniet ſi forſitan vnq̄ꝫ/
Sicut capreolis ſurſum nitentibus hęrent
Stipitibus vites/ ſtringuntqꝫ tenaciter vlmos.
Sic illam tu prende manu: neu deſere prenſam.
It: redit: effigiem mutat: nec imagine conſtat:
Par lamijs quas nocte ferunt errare per vmbras:
Mobilis vt facies: ita mens. deludere gaudens
Quod dederat tollit. penſi nihil. omnia caſu.
Qui nimiū metuunt ſapiuntue: repellit ⁊ odit.

¶ O noſtrę. Cōtinue ſunt verba Cādidi Nā fauſtulus ſe latinū ſignificauit atqꝫ in ſua patria eſſe. Omnia aūt vſqꝫ adeo facilia ſunt vt vel nimia expoſitio videat̄ inanis. nihil tamē eſt abiectius dictū q̄ꝫ huic ſtilo cōgruat. Arua vitent. Ut quantū lōgis carpēt armēta diebꝫ. Exiguus tantum gelida ros nocte reponat. Sepes poma ferut. Mirā narrat fertilitatē nō raram italię: vbi in vnis hortis poma vitē fruges ⁊ legumina nō ſemel vno anno colligas. Redolēt ipſis in vepribus herbę. Id quoqꝫ veri: q̄ ſponte naſcūtur. Molliſqꝫ ſuſurri. ſ. fontium ⁊ apium. Maro. Sępe leui ſomnum ſuadebit inire ſuſurro. Eſt aūt ſuſurrus raucū ⁊ leue murmur. Gelidis ſub vmbris. Idem. Hic inter flumina nota. Et fontes ſacros frigus captabis opacum. Turturis ad gemitus. q̄ eius cantus eſt gemitus. Idē. Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab vlmo. Ad hirundinis ac philomenę carmina. Hę eni auicolę dulciter canūt. Maro. Hinc alta ſub rupe canet frōdator ad auras. qd de philomena intelligi poſſe docet Seruius. Cicadis: Idem. Sole ſub ardēti reſonāt arbuſta cicadis. Ab euro id eſt oriente Cornus baccata aut brachia baccata id eſt baccis ornata. hoc ē cornis. Idē. Uictū infœlicē baccas lapidoſaqꝫ corna. Dant rami. Et in eodē: iij. enei. Baccatāqꝫ iugis naxon. Solo recubās. Idem. Recubās ſub tegmine phagi. Geſtire id ē geſtu alacritatē pdere. At voce. Idē. Nec ca

Suſurrus.

lamis ſolum equiparas ſed voce magiſtrum: Rutilanti. qꝛ matura. Fra/
gra legebã. Idẽ. Qui legitis flores ꝛ humi naſcẽtia fragra. Viuere tum
felix poteras diciq̨ꝫ beatus. ſed bona fortuna erat tibi tum vilis ꝙ nõdũ
fueras expertus acerbã. Id vero verius ẽ. Vñ dici ſolet. Dulcia nõ meru/
it q̃ nõ guſtauit amara. Et ſic. Dulcia nõ ſapiũt cui nõ guſtant amara Et
ideo: qꝛ deſpecta tibi fuit fortuna reliquit te. Id quoq̨ꝫ mortaliter quo ſua
deꝰ õſenti vti fortuna. qꝛ multis dilatio nocuit. Vñ Luca. Tolle moras:
nocuit ſemꝑ differre paratis. Quãdo fortuna veniet iterꝫ (ſi veniet forſitan
vnq̨ꝫ bona parẽtheſis. q̃ incertitudinẽ fortune ſignificat. ſicut vites herent
ſtipitibꝰ id ẽ palis. hoc eſt ad palos. capreolis. i. chordulis q̃buſdã ad hoc
natis nitentibꝰ. i. tendẽtibus ſurſum. ſic prende manu illã ſcꝫ fortunã, neu
idẽ neue deſere prenſam. i. ſemel cõprenſam. Fortuna it ꝛ redit ꝛ mutat ef
figiem: nec cõſtat imagine id ẽ nec ſeruat ſemꝑ eandẽ imaginẽ. par. i. ſimi/
lis lamijs. i. mulieribus que ſe trãſfigurare dicũtur. Penſi. i. excogitati et
deliberati: nihil ſcꝫ habens omnia caſu ſcꝫ faciens. repellit ꝛ odit q̃ nimiũ
metuit. Vñ dictũ a Marone. Audaces fortuna iuuat. aut vt alij legũt:
audētes. Vepro vel: qui nimiũ ſapiunt. qꝛ vt Philo. docet: quãto plus eſt
ſapiẽtie tanto minus fortune. qꝛ ſapiẽtes ſunt prudẽtes oĩa ꝓſpiciẽtes ꝑuſ
q̃ eueniãt: ꝛ ita pauca eis a caſu ꝛ fortuna obueniũt.

Delicias patrij quotiens reminiſcimur agri: Can.
Ferre tot erumnas animo non poſſumus equo.
Sed quo mente feror? caſu afflictatus acerbo
Unde magis crucier: felicia tempora voluo.
Maius adeſt: florent vites humileſq̨ꝫ geniſte:
Jam ſpicata ſeges: malus iam᷑ punica multo
Flore iubet. redolent ſepes albente ſabuco
In patria: per rura padi: per paſcua minti.
Hic vero necdum incipiũt pubeſcere montes.
Quod ſi vere ſolum torpet: quid frigora brũme:
Solſticiumq̨ꝫ feret: gelidis cum terra pruinis
Albicat: ꝛ rapido cum celum incanduit eſtu!
Sunt tamen hic armenta: quibus cutis vuida ceruix
Non ſignata iugis: gemino frons ardua cornu:
Luxurianſq̨ꝫ toris pectus. niſi pabula carpam:
Non erit hac tanta humectũ pinguedine corpus.

Hęc armenta q̃bus caput a tellure leuatur Fauſtu.
Altius: ⁊ cui ſunt longa internodia crurum:
Cuncta vorant. herbas primũ: mox ore ſupino
Arboreas frondes: ſummeq; cacumina ſyluę.
Hoc imbelle pecus quod humi naſcentia tantũ
Gramina decerpit: vacuis ieiunat in aruis
Quid verbis opus eſt: cũctis animãtibꝰ vna eſt Can.
Conditio: ſemper maiora minoribus obſunt.
Agna lupo: mites aquilis ſunt prędaa columbę:
Innocuos delphin venatur in ęquore piſces.
Unde fit hoc: certe res prodigioſa videtur:
Hęc loca ſi procul hinc videas e rupibus altis
Pingue ſolum: ⁊ multo veſtitũ gramine dicas.
Quo magis appropias tãto magis omnia ſordent.
Hoc eſt roma viris auibus quod noctua trunco Fau.
Inſidet: ⁊ tanq; volucrum regina ſuperbis
Auibus a longe plębem vocat: inſcia fraudis
Turba coit: grandes oculos mirantur ⁊ aures
Turpe caput: roſtriq; minacis acumen aduncum.
Dumq; ſuper virgulta agili leuitate ferũtur
Nunc huc: nũc illuc: aliis veſtigia filum
Illaqueat: retinent alias lita vimina viſco
Prędaq; ſunt omnes veribus torrenda ſalignis.

¶ Delicias patrũ ⁊c. Permanet q̃rulus cãdidus: vt tandẽ pueniat ad mores curię romanę notãdos. Unde magis crucier. q2 ſummũ infœlicitatis genus ẽ fuiſſe fœlicẽ. Maius. ſ. mẽſis floridus. Iã ſpicata. i. in ſpicas formata. Malus punica. i. q̃ aurea mala fert. Albẽte ſabuco: ſ. floribꝰ: cũ acinos nigerrimos habeat. Per paſcua minti. p mintiũ p apocopen aut ſincreſim. Pubeſcere. i. frondeſcere. Q; ſi vere. i. tpe verno: de quo dcm̃ eſt. Nunc oĩs parturit arbos. Torpet cõſtrictũ frigore iacet. Quid frigora brumę ſupple feret. qd ſolſticiũ ſcʒ eſtiuale feret. Brumę inquã gelidis cũ terra pru/

nis albicat Solſticium autē rapido cū celū incāduit eſtu Lucis vuida .i. glabra ⁊ nitida Horatius Me pingez ⁊ nitidū bñ curata cute viſes .Lex uix nō ſignata iugis.i.q̄ nōdū portauerunt iugū Luxuriāſq̄ toris pectus qđ īdiciū bonū iudicat Maro.allegoricos aūt vult diuites ōnia īgurgi/ tare vt docz manifeſte Fauſtul⁹ Vñaddit Lādid⁹ Sēp maiora minorib⁹ obſūt Agna ē lupo p̄da mites colūbe ſūt p̄da aq̄lis Delphin q̄ balenas ⁊ cete alete dicit᷑ qꝛ itrat ora ⁊ egredit᷑ cū ſequētes piſculi in aluum balene de mittantur Unde quidā latronē apellāt Venatur .i.inſidijs capit qꝛ nihil eſt pnici⁹ eo Multa aūt p allegoriā dicūt᷑ Hoc ē roma viris id eſt capta/ trix oſtentat em̄ ſe placitā ⁊ opulētā ⁊ aduentantes media cōfici ſinit qđ noctua auib⁹ que ad mirationi eſt eis ⁊ ita circūuolātes capiūt᷑ aut viſco / aut thete⁹ Lita id ē illita a lino vimia idē virgule aut ptice pue Sūt p̄da horrēda verib⁹ alij verub⁹ legūt ſz ⁊ maro verib⁹ dixit Pars in fruſta ſecāt veribuſq̄ tremētia figūt Salignis aūt .i. ex ſalicib⁹ qꝛ talib⁹ vtūt᷑ ruſtici Veru

O bellum hoc: poterit dici nihil aptius vnq̄. Can.
Sed procul en colubꝛ tortos in puluere greſſus
Flectit: ⁊ expertis ſitiens ferit aera linguis.
Candide que moneo memori ſub pectore ſerua. Fau.
Quando inter ſilguas gradeꝛis defende galero
Lumina: namq̄ rubi pretēdunt ſpicula longis
Dentibus: ⁊ curis diſcerpit pallia mucro:
Nec depone pedum: multaq̄ armare memento
Cote ſinum: ne te ſubito nouus opprimat hoſtis.
Et perone pedem tegito.ſpineta colubris
Plena hominum vite morſu inſidiantur amaro.
Et nunc longa dies eſtu facit acre venenum.
Mille lupi totidem vulpes in vallibus iſtis
Luſtra tenent: ⁊ quod dirum ac mirabile dictum ē:
Ipſi homines (huius tanta ē violentia celi)
Sepe lupi effigiem moreſq̄ aſſumere vidi:
Inq̄ ſuum ſeruire gregem: multaq̄ madere
Cede ſui pecoris.factum vicina ridet.
Nec ſcelus exhorret.nec talibus obuiat auſis.

Sepe etiam miris apparent monſtra figuris:
Que tellus affecta malis. in fluxibus edit.
Sepe canes tanta in rabiem vertuntur. vt ipſos
Uincant cede lupos: ⁊ qui tutela fuerunt
Hoſtiles in eunt animos: ⁊ ouilia mactant.

O bellū hoc aſſectatorū more vt Perſi⁹. i. dicat laudat dictū Fauſtuli qd' tā hic amice fieri poteſt vez oñdit colubrū īſidiari cātātibꝫ exertis liguis. Ab ex ⁊ ſero Maro Et liguis micat ore triſulcis Defēde galero. i. largo pileo ruſtico Curu⁹ mucro. i. pugio ſpinaꝝ Nec depone pedū. i. baculū paſtoralē Multa core. i. duris lapidibꝫ Nou⁹ hoſtis. i. impulſus ⁊ ſerpectat⁹ ſerpēs Et perone. i. calceamēto ruſtico crudo corio cura ābire ſolito Spineta. i. loca ſpinis ⁊ vepribꝫ cōſita. Maro. Nūc etiā virides occultāt ſpineta lacertos Sepe lupi effigiē Maro ī phamaceutria His ego ſepe lupū fieri ⁊ ſe cōdere ſyluis Meri ⁊c Id aūt archadibꝫ dictū ē euenire ſolitū ſed ſic ītelligo lupos fieri v ſocij vlixis facti ſunt ⁊ vrſi ⁊ leones ac porci q eoꝝ mores aſſūpſerūt vñ furaces ⁊ rapaces ſignificat Sz ad fabulā q̄z reſpicit nā effigiē dicit ⁊ mores Aug. docz ī italia viſū eē q̄buſdā q ī aſinos eēnt ꝟſi ⁊ ita ſubire onera a cōiugibꝫ īpoſita more aſioꝝ Mal' īfluxibꝫ. i. ī malfluētijs Acri pfecto aceto cōſpgit romāos q̄ſi vero celū id faciat Canes ouilia mactāt Nota allegoria ī platos q̄ ſubditos ſpoliant.

Galerus
Pedum

Pero.
Spinetum

Fama ē egyptum coluiſſe animalia quedam:
Et pro numinibus multas habuiſſe ferarum
Iſta ſuperſtitio minor ē q̄ noſtra. ferarum
Hic aras habet omne genus. contraria ferte
Nature res atqz deo. qui dicitur olim
Prepoſuiſſe hominem cunctis animātibus vnum.
Sepe etiam morboſa. eſtas: ⁊ peſtifer annus
Ingruit: ⁊ paſſim languēs pecus ōne per arua
Sternitur extincte dum balat ad vbera matris
Agnus obit. moritur duro ſubpondere taurus
Nec modus ē morbo: non ē medicina veneno.
Sed vicina domus vicino a limine mortem
Haurit: ⁊ aſſidue ſumunt contagia vires.
Iſta feras raro peſtis rapit. vtile ſemper

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Fert pecus .extinctas caulas epulantur atroci
Dente lupi: noſtraq; fere iactura opuleſcunt.
Heu heu ꝗ̄ preceps miſerum me in ſania traxit — Can.
Credite fallaci grauis ē dementia fame.
Romuleos colles tyberim/romanaq; tecta
Audieram .ꝛ ſtudio mens ē accenſa videndi:
Ducendiq; bonis in tot preſtantibus euum
Acceſſi cum parte gregis .tentoria demens:
Totum pene larem cum paſtoralibus armis
Trans iuga ſumma tuli/mulctralia/cymbia ahena;
Et cacabos/ꝛ quo formatur caſeus orbem
Phagineum .impenſam atq; operas amiſimus omnes:

Fama ē egyptū Docet ōne gen⁹ ferap habere aras ſuas rome .i.ōne ge/n⁹ vitioſorū eē in honore ꝛ ꝑcio Qd iuue.ſatyra prima grauiſſe docet .aſ/ſerēs non niſi flagitioſos exilio ꝛ carcere dignos ſublimari ꝛ ideo iqt Aude aliquid breuib⁹ gyaris aut carcere dignū Si vis eē aliqd Fama ē egyptū Idē docz Idē .iuue.ſatyra xiiij. Quis neſcit voluſi bithynice qlia demēs Aegyptus portēta colat crocodilon ad orat Pars hec illa pauet ſaturam ſerpentib⁹ ibin ꝛc̄ Multas ferarum .i.multas feras Iſta .ſ. egyptiorū ſu/ꝑſticio Supſtitioſop ꝛ de lirātiū religio minor ē ꝗ̄ noſtra .i.romana q2 fe/rarū hic aras hab3 omne gen⁹ Prepoſuiſſe vt ī paradiſo Gene.i. Dn̄ami/ni piſcib⁹ maris ꝛ volatilib⁹ celi ꝛ vniuerſis aiantib⁹ q̄ mouēt ſup terram Sepe etiā morboſa eſtas Hoc q3 verū Pec⁹ ōne id q2 paſtor dicit ſ3 ꝛ ho/mines plurimi peſtilētia ab.uini illic quotānis ſolēt Dū balat id ꝓpriū ē ouis vt boare bouis .ꝛ mugire tauri Morit duro ſub pōdere taur⁹ Hec ōnia nimis grauiſſe habētur Geor.iij. Ecce aūt duro fumās ſub vomere taur⁹ Cōcidit ꝛc̄ Hec modus .i.finis eſt morbo Non eſt medicina veneno .i.affectōi venenoſe ibidē Que ſiteq; nocēt artes ceſſere mgri Phillyrides . chirō amythaoniuſq; melāp⁹ Iſta feras rato peſtis rapit .id qdē verū ꝛ tn̄ nō ita mltiplicant vt pecudes Opuleſcūt .i.opulēte ꝛ diuites fiūt vt fere ſit nomē nā ſi fere ſcribit refert ad lupos Credere fallaci ꝗuis ē demētia fame ꝓuerbiale Sēſus aūt ē le tractū fama q̄ erat ōnes q̄ Romā accederēt di/tari illuc cū pecore cōmigſſe ꝛ cū armis paſtoralib⁹.q̄ ꝑphiſe enumerat. Mulctralia vaſa ī q̄ lac trahit ꝛ mulget Cymbia vaſa ī morē cym/barum in que tranſfunditur .ahena id eſt lebetes ex ere factos Et ca/cabos aliud genus vaſis .quidam chaldaria vocant. — Balare, Boare, Mugire, Mulctra, Cymbia. Cacabus.

et quo forma

eũr caſeus orbẽ .i. vas rotundum q̃ inprimiẽ Unde a forma formaginem
vocat apuleius vnde gallicũ vocabulũ Hunc vt charum oſtendat phagine
um .i. ex phago cõmemorat tornatũ. Impenſam .ſ. pecuniã atq; operas ꝗ
miſſimus oĩes .que erat vox corui aliquando Rome venũ expoſiti.

Quid faciam: quo me vertam: ſperata negantur
Pabula: tot caſus: tot vbiq; pericula. cogor
In veteres remeare caſas: ⁊ cepta fateri
Coſilijs egreſſa malis. iterumq; pereſtus.
Et montana pati longos per ſaxa labores.
Heu pecus infelix: o leuo ſidere paſtor
Huc auecte. fuit multo preſtantius iſtud
Ignoraſſe ſolum: patrioq; in limine tutos
Conſumpſiſſe dies: gelidis ſenuiſſe ſub antris:
Atq; padi circum ripas artheſi ſue per agros:
Aut vbi per virides campos ⁊ paſcua nota
Mintius it. vel qua vitreo natat abdua curſu
Conſediſſe gregem pauiſſe ſalubribus herbis.
Te tua credulitas: ⁊ me mea fallit in horas Fau
Vidi ego ſupreme qui proſperitatis habebam
Culmina: dum laudata petunt: cecidiſſe: nec vnq;
Emerſiſſe malis. facit experientia cautos.
Hi prius explorant: ⁊ non laudata ſequuntur
Omnia laude carent que ſunt meliora. fuerunt
Non ego que famam retinent: ac nõia ſeruant
Cuncta ſuis pollent vicibus. luna, adria, troia
Saluia: quas nobis memorabat ſepius vmber:
Nomine ſunt ſolo: deleuit cetera tempus.
Si minor ẽ patria forſan modo gloria nrẽ:
Res tamen ẽ melior. laudate gloria rome

Quanta ſit: in toto nõ eſt q ui neſciat orbe.
Fama quidẽ manet. vtili tas antiqua receſſit:
Illi priſ. a quib⁹ maduerũt paſcua fontes.
Nunc humore carent. venis aqua deſu it hauſtis.
Nulla pluit nubes. tyberis nõ irrigat agros.
Tempus aquęductus veteres contriuit: ⁊ arcus:
Et caſtella ruunt. procul hinc procul ite capellę.
Hic ieiuna fames: ⁊ languida regnat egeſtas:

¶ Quid faciã. Deſperãtis vox. Et cœpta fateri. Cõcilijs egreſſa malis. qđ ſumme dolendũ innuit vergiliana iuno. Aenei. i. Mene inceptis deſiſtere victã. O leuo. i. ſiniſtro ⁊ inimico ſidere paſtor huc auecte. potius ꝙ aduecte dicit. q² a bonis paſcuis ad ſterili a migraſſe dolet. Iſtud ſcꝫ ſterile ⁊ ſceleratũ. Patrioꝗ in limine tutos. Cõſumpſiſſe dies: repete fuit multo tutius. Atheſiſve ꝑ agros. Qui fluit ex tridẽtinis alpib⁹ tridẽtũ alluit et veronã diuidit. Minti⁹ fluuius mãtuanus nõ lõge a mãtua in padũ influẽs ſepe cõmemorat⁹. Abdua q̃ a ſtrabone adua đr fluuius ex ꝟbano lacu ortus in padũ q̃ꝗ ĩcidit. Verban⁹ ãt vt larius ⁊ benacus ex alpib⁹ ortũ habet atꝗ incrementũ. Cõſediſſe. a cõſilio. i. locũ habitatõis cepiſſe. vt enei. i. Vultis ⁊ his mecũ ꝑiter cõſidere regnis. gregẽ pauiſſe repete vt dixi fuit multo ſalubrius. Te tua crudelitas. Docet nõ facile credendũ. In horas ⁊ nõ in oras legendũ. ſed ſcđm Vallã. q² nõ ponit̃ nota excrementi potius diceret̃ in horã Vidi ego. a certitudĩe augmentat̃. q² plus valet oculatus teſtis vnus ꝙ auriti decẽ. Ordo eſt. Ego vidi eos q̃ habebãt culmia id ẽ ſummitatẽ ſupmę: i. ſumme ꝓſꝑitatis: alludit ad rotã fortunę: cecidiſſe dũ petũt laudata. q² ſepe q̃ bona ⁊ lęta videntur vertunt̃ in peius. vñ dici ſolet. Dij bene vertãt. Nec vnꝗ ſcꝫ poſtꝗ ſemel inciderãt emerſiſſe malis. i. caput extuliſſe e malis quib⁹ obruti erant. Facit expientia cautos. et ideo ſenes difficulter inducũtur ad credendũ: q² multã expĩetiã fraudis habent. hi ſcꝫ cauti explorãt. i. exq̃runt ⁊ examinãt ꝑus ⁊ nõ ſequunt̃ omnia laudata: ſed quę compererint bona. quia ſepe laude carẽt quę ſunt meliora ſcꝫ laudatis Nõ nego: id eſt fateor. fuerũt ſcꝫ multa quę retinent famã ac ſeruant nomina: cum nihil habeant rei. ſed cuncta pollent ſuis vicibus id eſt viciſſitudinibus. vnde Comicus. Rerũ viciſſitudo eſt Luna: adria troia: ſaluia. hę vrbes quas vmber id eſt doctus ille cuius ſepe meminit memorabat nobis (hoc ſemper ne contra decorum plus ꝙ vt paſtori competat ſapere dicatur) ſunt ſcꝫ nunc ſolo nomine: quia tempus deleuit cetera: quia omnia ſeneſcunt ⁊ labeſcunt in tempore. Vnde. Tempus edax rerũ et cetera. Luna ciuitas olim hetrurię ad macram fluuium iacebat de q̃ Lucanus. Hoc propter placuit tuſcos de more vetuſto. Acciri vatem: quorum qui maximus æuo. Arnus incoluit deſertę mœnia lunę. Interijt eñ nunc: ſed regio adhuc Iuuenalis nominatur. Adria quoꝗ vrbs ita/

Athesis — Mintius — Abdua — Luna — Adria.

lię fuit q̄ mari cui vicina nomē dedit quod adrianū ſeu adriaticum adhuc dicit. ⁊ interdū etiam adria genere maſculino mare ipſum quod ſuperum vocant: quia orientem verſus: in qua ora venetię ſunt. Troia notior eſt q̄ vt de ea quicq̄ʒ dicendum ſit. Deleta eſt ⁊ ſaluia vt alię multę: vt ſagunthus in hiſpania. Carthago in aphrica. Chorinthus in peloponneſſo. ⁊c̄. Si minor eſt patrię forſan modo gloria noſtrę. Ergo ⁊ Fauſtulus ſe mantuanū indicat. q͛ ait. Res tamē eſt melior Illi priſca ⁊c̄ Per fontes beneficos in poetas intelligit: vt mecenatē: auguſtū: meſſalā: pollionē ⁊ ſimiles. A/ quę ductus veteres manifeſta eſt allegoria. Hic ieiuna fames ⁊ languida regnat egeſtas. Selecta ⁊ apta epitheta. Naʒ ideo fames: quia ieiuna et ideo languidus quis fere: quia egenus egeſtas enim languorem parit. ſi/ cut ⁊ inedia. Vt patet in Apologo quem Liui. recitat de membris qui in ventrem coniurauerunt.

Hic tamen vt fama eſt: ⁊ nos quoq̄ʒ vidimus ipſi.
Paſtor adeſt quadā ducens exalite nomen.
Lanigeri pecoris diues: ditiſſimus agri:
Carmine qui priſcos vates atq̄ʒ orphea vincat:
Orphea qui traxit ſyluas ⁊ ſaxa canendo.
Hic alios omni tantum virtute latinos
Exuperat: quantū tyberim padus. abdua macrā.
Lenta ſalix iuncum: tribulos roſa: populus algam.
Credimus huncilli ſimilē: cuitit yrus olim
Biſſenos fumare dies altaria fęcit.
Hic ouium cuſtos ipſo vigilantior argo.
Daphnide nec ſolum: ſed eo qui dicitur olim
Admeti pauiſſe greges per theſſala rura:
Doctior. omne pecus ſolymi curare magiſtri
Dignus: ⁊ antiquo dignus ſuccedere patri:
Qui fuit aſſyrij pecoris poſt rhetia paſtor.
Iſte poteſt ſeruare gregē: depellere morbos.
Humectare ſolum: dare paſcua: ſoluere fontes:
Conciliare iouem: fures arcere lupoſq̄.
Si fauet iſte mane: q̄ ſi negat iſte furorem:

Landide coge pecus: melioraq́ʒ paſcua quere.

¶ Hic tamē vt fama. Huc redit ꝑncipale inſtitutum vt videlicet Falco
nem ſinibaldū a largitate laudet aut ad eā inuitet. cuius grā videtur tota
egloga cōpoſita. vt fama eſt: que ſepe mēdax. vnde Maro. Tā ficti praui
q́ʒ tenax q̄ʒ nuncia veri. ideo addit. Et nos quoq́ʒ vidimus ipſi Paſtor ad/
eſt. Aut qꝛ etiam imꝑatores vocāt paſtores vt ſermo ſit paſtoralis. aut qꝛ
dotarius ꝛ vt dicūt elemoſynarius eſt: ꝛ ita multoꝝ paſtor. Quadā ducēs
ex alite nomē dꝛ enī falco qḋ ꝛ auis notę nomē. Lanigeri pecoris diues.
Maro in buco. Quā diues niuei pecoris q̄ʒ lactis abundās. Ditiſſimus
agri. Idē ęnei. i. Huic coniunx ſicheus erat ditiſſimus agri phœnicū. Car/
mine qui priſcos vates atq́ʒ orphea vincat. More maroniano ꝑncipē ab
exercitu ſeparat: vt egregiū ſignificet. Nā orpheus vnus priſcoꝝ eſt vatuꝫ.
ſicut ęnei. ꝑmo. Relliq̄as danaū atq́ʒ immitis achilli. vbi Achilles nō ex
cludit a danais: ſed excellere atq́ʒ egregius eſſe ſignificat. Orphea Pulcra
repetitio. Qui traxit ſiluas. Idē in buco. Orpheaq́ʒ in medio poſuit ſil/
uaſq́ʒ ſequētes. Et ſaxa qḋ amphioni aſcribit. Hora. dicēs in arte poeti.
Silueſtres hoīes ſacer interpreſq́ʒ deorū. Cedibꝰ ꝛ victu fœdo deterruit. Padus.
Orpheus. Dictus ab hoc lenire tigres rabidoſq́ʒ leones. Dictus ꝛ am/
phion thebanę cōditor vrbis Saxa mouere ſono teſtudinis: ꝛ prece blan
da. Ducere quo vellet ꝛc. Tyberim patrius. Eſt enī padus longe maximꝰ
fluuiorū italię q̄nq́ʒ oſtijs in mare adriaticū ꝑrumpens. vn̄ Georgicoꝝ. ꝑ.
Fluuioꝝ rex eridanus ꝛc. Abdua fluuius latus: de quo iā dixi. Macram
fluuium exiguum: cuius meminit Lucillus dicens. Nullaſq́ʒ vado qui
macra moratus Alnos. Macri autem campi ſunt in medio Bononię et Macra.
Rauennę ꝛ aliarum ciuitatum per quas itur romam. Lenta ſalix iuncuꝫ Alga
ſcilicet exuperat. Populus arbor frequens ad padum. Algam herbā quā
proijcit aqua: quę ad populum ſepe iacitur. Maro. Proiecta vilior alga
Credimus hunc illi ſcilicet Auguſto cęſari. cuius Tityrus id eſt Maro
Biſſenos: vt in prima ęgloga. Hic illum vidi iuuenem melibœe quotan
nis Biſſenos cui noſtra dies altaria fumant. Ipſo vigilantior argo. cui
tamen centum erant oculi: quorum bini duntaxat ſomnum acceperunt.
verum falco quoq́ʒ peruigil eſt auis. Unde in epigrāmatis alludit de eo
ad ſummum pontificem. Ducere ſopitis paſtor potes ocia curis Falco tu Argo
as argi more gubernat oues. Daphnide/ſequitur doctior: quem tamen
Theocritus ꝛ Maro doctiſſimum ꝛ diuinandi peritum inducunt. nec ſo
lum ſcꝫ daphnide doctior: ſed eo ſcꝫ apolline nomio qui ob interfectos cy/
clopas nouem annis ſpoliatus diuinitate pauit armenta Admeti regis
theſſalię iuxta amphriſum: vt alibi diximus: per rura ergo theſſala ꝑ am/
phriſum. Omne pecus id eſt totam eccleſiam catholicam. magiſtri ſolymi
id eſt hieroſolymitani. videlicet petri. ꝛ dignus ſuccedere patri. ſcꝫ Petro
papę quod pater dicitur. qui ſcꝫ pater fuit paſtor pecoris aſſyrij id eſt iuda
ici ꝛ totius eccleſię quę prima fuit in aſſyria. Poſt rhetia. i. relictis rhetibꝰ
factus eſt piſcator hominum. Conciliare iouem aut deum aut ſummum
pontificē. Si fauet iſte mane. Omē ergo ſpem in falcone collocādā cenſet
qḋ vt ſignificet hoc argumentū excogitauit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Aegloga decima q̄ dicit̃ Bembus de fratrũ obſeruãtiũ ⁊ nõ obſeruantiũ controuerſia. Colloquutores Candidus. Bembus. Batrach⁹ ⁊ myrmix. Poſt religionis ingreſſum.

m Axima paſtores agitat diſcordia bembe — Can.
Qui ſolymos colles galileq́ꝫ rura colebant.
Batrachus hinc: myrmix illinc certare parati
Iudice te paucis ſi non audire recuſas.
Et niſi te reuocant maiora negocia: dicent.
Tu pater es vatum. tu ſcis componere lites:
Iurgiaq́ꝫ ⁊ blandis conuicia tollere verbis.
Te quoq́ꝫ pierios fama eſt potaſſe liquores:
Et vidiſſe deas: quibus eſt cuſtodia ſacri
Fontis: ⁊ eurote campos: ac phocidis arua.
Ipſe vbi fronde ſua tibi tempora cinxit apollo:
Dona dedit cytharã: neruos de eburnea plectra.
Dicite quãdoq̄dem tepidos admonuit ad ignes. — Bem.
Nos hyberna dies: dum non ſinit ire per agros
Brũma gregem: flatu boreas dum ſeuit acuto.
Dum riget omne ſolum: tectis dum plurima pendet
Stiria. dum torpent ſub aquis glacialibus amnes.
Ocia damnãtur: que nulla negocia tractant.

m Axima paſtores Hac vltĩa egloga quã vt ſupiorẽ ĩ religiõe ↄpoſuit: agit̃ carmelitaꝝ frm̃ obſeruãtiũ. q̄ꝝ ptes Batrach⁹ agit. ⁊ nõ obſeruãtiũ: q̄s myrmix defendit ↄtrouerſia: fict⁹ n̄ ab reꝝ tẽdẽtiũ vocabul'. Nã batrachos rana d̃r cui fere ſil'em h̄ñt carmeli te de obſeruatõe iteriorẽ tunicã. q̄z piceã: aut vt dicũt gryſeã Myrmix ãt formica q̄ nigra ẽ vt nõ obſeruãtiũ tunica Maro. It nigꝝ cãpis agmẽ. Pteꝛea vt ĩ fabul' ↄ̃ra ne elegerũt regẽ. vt obſeruãtes ſub vno cõiter viuũt prẽ. Formice ãt ĩ vna q̄dẽ domo multos h̄ñt mgrãt⁹: vt nõ obſeruãtes diuerſas h̄ñt culinas Lite propoīt Cãdid⁹: p quẽ fere auctorẽ intelligo. Paſtores. i. carmelicolas aut frẽs de carmelo pſcõs Solymos hieroſolymitanos Tu pr̃ es vatũ. Forte gñalẽ ordis h̄ noīe cõpellat: q̄ pater eſt vatũ: q̄z carmelitarũ qui filij olim

Batrachos

Myrmix.

erāt ꝓphetaꝝ ⁊ ꝓphetę. q̄ ⁊ vates dicunt̄. Tu ſcis cōponere. i. finire: vt An
diē clauſo cōponet veſꝑ olympo Et ī buco. Nō vrm̄ iter vos tātas ↄpone
re lites. Vn̄ q̄ pacto litē terminā̄t ſe ↄpoſuiſſe aut cōpoſitōez feciſſe dicūt
Pierios liq̄res. i. hauſt᷒ muſicos q̄b₉ poeta euaſerit. Et vidiſſe deas. ſ. mu/
ſas q̄b₉ viſis ⁊ ab eis ad hippocrenē duct᷒ heſiod᷒ poeta euaſit. vn̄ Oui. Ec
ce deas vidi: nō q̄s ↄceptor arādi Viderat aſcreas cū ſeq̄ret̄ oues. Neutro
aūt mō dē ſe Perſi᷒ euaſiſſe poetā in ꝑncipio ſic. Nec fonte labra plui ca/
ballino: Nec ī bicipiti ſomniaſſe parnaſo Memini vt repēte ſic poeta ꝓdirē
Et eurote cāpos Eurotas fluui᷒ ē laconię laurifer. vn̄ illic phœb₉ fingitur — Eurotas
docuiſſe lauros. in buco. Maro. Oīa q̄ phœbo quōdā meditāte btūs Au
diit eurotas: iuſſitq̄ ediſcere lauros Ille canit. Ac phocidis arua In q̄b₉ — Parnaſus.
parnaſus ē mons tot᷒ muſis cōſecrat᷒. Ovi. Separat aonios acteis pho/
cis ab aruis. Terra ferax. Et paulopoſt. Mons ibi ꝟticib₉ petit arduus
aſtra duob₉: Noīe parnaſus ſupatq̄ cacumīe nubes. Fronde ſua. i. lauro.
Maro. Phœbo ſua ſꝑ apud me Mūera ſunt lauri. Dona dedit: ſubau
di ſua. cytharā quā a ſe inuētā orpheo dedit. neruos. i. chordas: ⁊ eburnea
plectra. i. lyrā heptachordē quā inueīt: cū tetra chordis mercurij dicat̄ Ho
ra. in arte. Ne forte pudori Sit tibi muſa: lyrę ſolers ⁊ cātor apollo Dici/
te. ſic palemō maronian᷒. Dicite q̄n̄qdē in molli cōſedim᷒ herba Et nunc
oīs ager: nunc oīs ꝑturit arbos Qd̄ hic ex īduſtria mutat: q̄ſi ꝑ legē amœ — Boreas.
bei carmis ↄriū dicēs. Tepidos admouit. Perſi᷒ Admouit iā bruma fo/
co te baſſe ſabino. Boreas vent᷒ ſeptētrionał dict᷒ rex thracię q̄ illinc vbi
regnat ad nos veiat flat᷒ ē acuti. vn̄ Maro. Et boreę penetrabile frig᷒ ad
urit. Dū riget. ſ. gelu. Stiria guttę in lōgū cōgelatę. Torpēt ſtagnātium — Stiria
more. Ocia. dānant̄ q̄ nulla negocia tractāt. vn̄ Cice. in ꝑnci. iij. offi. Pu/
bliū ſcipionē dicere ſolitū ſcripſit. Catho: nunq̄ ſe min᷒ ocioſum eē q̄ cū o
cioſus: nec min᷒ ſolū q̄ cū ſol᷒ eēt. Magnifica ꝓ vox ⁊ magno viro ⁊ ſa/ — Ocioſus.
piēte digna q̄ declarat illū. ⁊ in ocio de negocijs cogitare: ⁊ in ſolitudīe ſeq̄
loq̄ ſolitū Vbi ſcies ocioſuz dici q̄ mūerib₉ publicis vacu᷒ opam dat rerū
cognitōi Vn̄ poetica ſtudia ocia vacāt̄ Nō ḡ ocioſus nihil agit: ſic ceſſator

Paſtores genus infelix ęſtate vagamur — Myr.
Pro grege ſolliciti. ſed cum nos frigidus imber
Continet in ſtabulis: lites ⁊ iurgia ſurgunt.
Qui veteres audent ritus mutare: ſuoq̄ — Bat.
Arbitrio. ⁊ nullis ducunt ſub legibus ęuum:
Hi ſunt o myrmix: qui bella domeſtica gignunt.
De veteri ritu: de conſuetudine patrum — Bem.
Rixa igitur vobis: leges moreſq̄ parentū
Batrache dic: dic cur noſtrum veniſtis in orbem
Ex phęnice ſolo. nos paſcua vidimus illa.

Uidimus herboſos fęlici vligine campos.
Uertice carmeli vitreis vberrimus vndis
Fons cadit. ⁊ rauco denſum nemus irrigat amne:
Uidimus ⁊ iordanis aquas: vbi maximus olim
Paſtor oues mergens ſcabiem reſecauit auitam.
Amnis hic a libano veniens galilęa per arua
Tranſit: ⁊ ampla lacu conſurgit in ęquora magno
Unda coit rurſum: rurſum mare fundit apertum
Urbs vbi romani de nomine dicta tiberi.
Unda coit rurſum: tandem hierecunte relicta.
Intrat in infames aſphalti gurgitis vndas.
Hinc ſatis eſt nos oram oēm vidiſſe probatum.
Dicite: ⁊ hinc tandem veſtras demergite lites.
Batrachus audaci ſemper ſeſe ingerit ore: Myr.
Et mihi ſe pręfert magno temerarius auſu.
Non ego me ingeſſi: proceſſi a iudice iuſſus. Bat.

¶ Paſtores gen⁹ īfœlix. Propoīt myrmix: litē deteſtās eo ꝙ ꝗ de obſeruatione nō ſunt: q̄ molliore ducūt vitā: vellēt in ſuo ſtatu ſine ꝯtrouerſia et moleſtia ꝑmanere. Cōtra de obſeruatōe vellēt oēs ſui ſiles eē. Aeſtate vagamur ꝓ grege ſolliciti: allegoricos ꝓ victu. Sꝫ cū nos frigid⁹ imber cōtinet in ſtabul'. Maro geor. i. Frigid⁹ agricolā ſi qn̄ cōtinet imber Nō exirenūt ſtabul' tūc docet ibidē ſic. cū ꝓpius ſtabul' armēta tenerēt. Lites ⁊ iurgia ſurgūt. Argute q̄ſi ī odiū iurgioꝝ litē refugit vn̄ Batrach⁹ Qui veteres audēt rit⁹ mutare ⁊c̄. Hi ſunt o myrmix ꝗ bella domeſtica gignūt. qd. nō nos ſum⁹ in culpa: ꝗ velimus in pace ſine iīuria viuere. ſꝫ ꝗ ordini et profeſſiōi nrē iīuriā inferūt ꝑ nouos rit⁹. Interloq̄t āt Bemb⁹ ſcās ſe peritū locoꝝ ⁊ obſeruatōis veteris vt idone⁹ ꝓbet iudex arbitrari⁹ Leges moreſq̄ parētū: i. patꝝ ⁊ maioꝝ tuoꝝ: ad q̄s reuocare vis. Dic cur noſtrū veiſtis in orbē. i. ī europā Ex phœnice ſolo. i. ex galilęa: quā phœnices ſcdꝫ ſtrabonē habitāt ⁊ q̄ ē ī phœnicia Nos paſcua vidim⁹ illa: vt paſtoralē agere rē videant ⁊ nō ꝑtinērē ad bucolicū carmē dt paſcua nō clauſtra. Fœlici vligi. Uligo (inq̄t Seruius) eſt natural' terrę humor ab ea nūq̄ diſcedēs Un̄ vliginoſus ager ſꝑ humidus ē. humid⁹ aliqn̄ ſiccat' Uertice carmeli vitreis vberrimis vndis. Fōs cadit. i. defluit. Ubi maximus oliꝫ paſtor vō tā heliſeo ꝗ illic naamā ſyrū a lepra mūdauit ꝙ de diuo ioāne baptiſta

Uligo.

loqui videt qui ſcabiē auitā .i. originalē maculā reſecauit baptiſando Amnis hic. ſcʒ iordanis: a libano veniēs p duos fontes q dicunt ior ꝛ dan. Vñ iordanis nomē. Rurſum mare fundit aptū ſcʒ tyberiadis. de quo Joānis ſexto. Abijt ieſus trās mare galilee qđ eſt tyberiadis De noīe dicta tiberi pro tyberij .ſ. tiberias. tandē hiericūte relicta. decliat hec hiericus huiꝰ hiericūtis. ſicut amathus amathūtis: ꝛ multa alia Intrat in infames aſphalti gurgitis vndas. Aſphaltus ē qđ mare mortuū vocāt: in qđ vrbes ille quinqꝫ infames abſorpte ſunt igni ꝛ ſulphure ꝓpter abominabile crimē qđ ab illaꝝ vna zodomiticū vocāt. Hinc .i. ex his que dixi ſatis ꝓbatum eſt nos vidiſſe oēm orā .i. regionē illā. Dicite ergo ꝛ demergite .i. obruite ꝛ ſopite. hoc eſt finite tandē hinc .i. de hac re: veſtras lites. Et mihi ſe ꝑfert magno temerarius auſu. Volūt eñ de obſeruatōe vt ſunt ꝓſtātiores haberi. Proceſſi a iudice iuſſus. dixerat eñ iudex bembo Batrache dic ꝛc. — Jordanis. — Aſphaltus

Ponepedū myrmix: ꝛ tu quoqꝫ batrache: nō eſt — Bem.
Orandū armatis manibus: ſed mentibus equis.
Batrache dic: myrmix animi compeſce furorem
Interea vt venias magis: ad reſponſa paratus.
Qui furit inſanit. qui vero inſanit amaro — Sententia
Impatiens animo: nec corda nec ora gubernat:
Quicquid ait vanū eſt: quicquid molitur ineptū:
Bembe genus noſtrū: generiſqꝫ exordia dicā: — Bat.
Venimus aſtyrijs (vt candidus inquit) ab oris
Eſt pater helyas nobis: qui ſuſtulit armis
Paſtorum genus omne malū: qui traxit olympo
Flāmigeros ignes: qui aſcēdit in ethera curru.
Nobile ꝛ antiquū genus hoc: ꝛ clara ꝓpago. — Bem.
Paſtores alij quotqt per rura vagantur — Bat.
Omnia ſunt riui noſtris a fontibus orti.
Nos dedimus leges: paſcendi oſtendimus artem.
Quo magis hi peccant: qui cum ſint ordine primi:
Primatū amittūt ſtudia incōſulta ſequendo
Nos radix: alij rami. ſed nos quoqꝫ rami
A veteri radice patrum iam etate caduci.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tradidit helyas certam paſtoribus artem:
Qua curare greges: qua noxia pabula fas eſt
Diſcere: ⁊ occultos imbres: ventoſq́ latentes:
Quiue ſalutaris foret: ⁊ qui peſtifer annus:
Signa dedit: nihil omiſit quod ouilia tangat:
Sed fons ille fluens: carmeli e rupibus altis
Tam nitidis quondā: tam dulci lympidus vnda
Tramite mutato (patet id) modo currit in aſtrū
Sed prius (extat adhuc vetus alueus) ibat ad ortum.
Hi curſus fecere nouos: liquere priores
Quos dederat riuo veterum prudentia patrum:

¶ Pone pedū myrmi. Quia acris lis ē ne ex ꝟbis ad ꝟbera ꝓrūpāt mo/
net tela deponi ꝓ q̄bꝫ paſtores pedū hn̄t. Et tu q̄ꝫ batrache bona fantaſia
priorē cōpellat eū q̄ de obſeruatōe nō ē q̄ſi ardētior ſit ad arma. Nō ē corā
dū. i. cauſe nō ſunt ab oratoribꝫ dicēde corā iudice armatis manibꝫ. Id eni
vetāt leges: ſꝫ mētibꝫ eq̄s. q̄r diſturbatis aīmis facile ꝟitas lędit. Batra/
che dic. repetit ⁊ ↄfirmat qđ ſup̄ dixit. Ut veias magis ad rīſa parus. Bo
na admonitio: q̄r ardētes ira raro ſe purgāt vt decet: intēti ad ingerēda po
tius cōuicia. vt pꝫ apud Maronē in palemone. Nec corda nec ora guber/
Ira nat. vn̄ Hora. Ira furor breuis ē aīm rege: q̄ niſi paret iperat. Quicq̄d
molit. i. cū molimīe ⁊ difficultate conat attētare. Bembe gen' nr̄m. vt gr̄i
am ⁊ beniuolētiā iudicis captet: ↄpellat eū ꝓprio noīe: polliceturq́ exeq̄ ipi'
iuſſa. Venim' aſſyrijs (vt cādid' inq̄t) ab oris. Dixerat eni. Qui ſolymos
Iudea colles. galileaq́ rura colebāt. Iudea em̄ ī aſſyria ē: cui' caput oli babylo/
nia. Eſt pr̄ helyas nob. ſ. Teſbites. de q̄. iij. ⁊. iiij. Reg. abūdās mētio fit.
qui ſuſtulit armis. Neſcio an legēdū ſit aruis. q̄ ſi legēdū ē armis itelligā
de armis zeli aut de ignibꝫ coeli: q̄bꝫ armat' duas q̄nquagenas ſuſtulit.
Qui traxit olympo flāmigeros ignes. vt. iiij. Reg. i. Si hō dei ego ſum:
deſcēdat ignis de coelo ⁊ deuoret te ⁊ q̄nq̄ginta tuos. Idem. iij. Reg. xviij.
Inuocauit ignē q̄ deuorauit holocauſtū. Qui aſcēdit ī ęthera curru. vt ha
bet. iiij. regū. ij. Nobile ⁊ ātiquū gen' hoc ⁊ clara ꝓpago. q̄r monaſticę vitę
princeps ē helyas: ⁊ ſcīs lrīs pīcq̄ꝫ illuſtris. Propago āt q̄n ꝓgeniē ſcat pri
Propago mā corripit: quā ꝓ vite ꝓducit. Paſtores alij. Id vt dixi diuus Hiero. ſꝫ
ſentit. Nos dedimus leges q̄r ꝓmū fuerūt q̄ religioſoꝝ more ſil' viuerent ⁊
monaſticā vitā in carmela agerēt. paſcēdi oſtēdimus artē. i. normā ſil' viuē/
di. Quo magis hi. ſ. q̄ noua inſtituta appetūt ⁊ vetera q̄ digniora ⁊ melio
ra ſunt imutare volūt. Primatū amittūt. q̄r dicūt ſe vltios medicātiū ap/
probatos cū ꝓmi ſint. q̄r iuſſi ſunt in ſolido ſtatu ꝑmanere: ſequēdo ſtudia
incōſulta. i. incōſultoꝝ q̄bꝫ nouitas placet. Sed nos q̄cq́ rami ⁊ veteri ra

dice .i. pullulauim⁹ a prib⁹ nr̄is .ſ; alij q̄ſi p imitatōez. collateraliter nos p ppagationē: ⁊ vera radice. Caduci etate .i. antiq̄tate a p̄ma ɡfectōe decidē/tes q̄d dicit ꝓpter nō obſeruātes Tradidit helyas certā paſtoribꝫ artē .id ē formā recte viuēdi exēplo vite ſue reliq̄t Qua curare greges vt rē paſtorā⁹ (vt dixi) agere cēſetur ōnia ad paſtores refert oñdens officia paſtoris ouiū ⁊ cū allegoricos itelligat āiou Paſtorū eñ ē curare greges .vitare pabu la noxia q̄ certis dieb⁹ ſaltē abſtinēt carnib⁹ ⁊ ocultos imbres .i. infectio nes ⁊ vētos latētes murmura (ni fallor) intelligit Maro āt in geor .i. dat ve rox vētorū pgnoſtica Nihil omiſit More ſuo poſitōe p̄mā pducit cū Hora ⁊ fere alia omiſit primā breui ſcribāt Sed fons illā fluēs allegoricos vita religioſa Tā lympidus .i. pur⁹ ⁊ clarus. Tramite mutato (patet id) mō currit ī auſtrū .i. in meridiē qui animātib⁹ in italia p̄ſertim eſt peſtifer. q̄ corrūpit etiā obſonia Iuueñ. tñ hic p̄parat velut vrgeat auſter Hora. Preſētes auſtri coq̄te hoꝝ obſonia ⁊c Allegoricos vult bona inſtituta eē inuerſa atq̄ deprauata Sꝫ prius ibat ad ortū .ſ. ſolis .i. ad oriētem. q̄ eu/rus ⁊ boreas ſalubres ſūt vēti Allegoricos intelligit ad celū Extat adhuc vet⁹ alue⁹ p quē .ſ. fōs ille fluere ſolebat .i. adhuc repiunt̄ reliq̄e veteris reli giōis Extare eñ ē ſupſtitē eē aut ſupſtare dum reliqua ociderint Hi .ſc; noui qui non obſeruant. Omiſit

Quid tibi: ſiue nouo currat: ſeu tramite priſco. Myr.
Dummodo fecundis humectet paſcue lymphis!
Et quid de celi quereris regione: ⁊ per aſtrum.
Solis iter. melior vitis que reſpicit auſtrum.
Et melior legitur libycis de collibus vua.
Eſt melior taxus boream que reſpicit. ergo Bat
In boream melius poterat decurrere riuus.
Paſtores: ⁊ cura pecoris male ſane relicta
Sermonem de vite facis. quaſi legibus hiſdem
Grex ⁊ vitis eant. nec quod diſcrimen in vndis
Gramineq; ⁊ ventis noſti. ⁊ q̄ꝫ noxius auſter
Sit pecori. diſce a roma ſi noxius auſter
Cur mutinenſis agri pecudes ſunt vellere faſco!
Cur clitūnus habet niueas: cur mantua molli
Lanitio excellit! veronaq; proxima manto!
Unde hec multiplici rerum variantia forma!

Non aliud de niſi a celis a gramine ⁊ vnda
Candide vtrumq̃ pedum procul hic rogo proximꝰ aufer. Be
Inter eos hodie video bellum acre futurum.
Clam cape: ⁊ auferto. ſubter ſarmenta reconde:

Quid tibi Ruſtice rñdet myrmix vt doceat nō obſeruātes fere īdoctos ⁊ nō lrīs ſʒ pditis ſtudijs vacare Quid tibi .i. ad te Sicut ī euāge Quid ti bi ⁊ mihi mulier: Dūmodo fecundis Id q̇dē verꝫ ſi eā fecūditatē pariat ꝙ̄ batrachus deſiderat Per auſtꝝ ſol' iter q꞉ ſp ē ī zodaico Melior vitis ſup ē q̄ reſpicit auſtrū q꞉ reſpicit ſolē incūbētē Vñ dictū eſt deniq̃ apros Bac chus amat colles ⁊ melior legitur libicis de collibꝫ .i. libyā hoc ē meridiē reſ piciētibꝫ aut zeneta de libycis ītelligit ob eādē rem Eſt melior taxus docꝫ batrachus nō eē reſponſuꝫ ad rē q꞉ licꝫ ad auſtrū ꝓſa vitis ſit melior nō tñ cōtinuo melior ē pecori auſter ꝙ̄ eurꝰ ſicut licꝫ taxus q̄ frigora ſecundum Maronē amat Dicit eñ geor. ij. Apertos bacchꝰ amat colles .aquilonē ⁊ frigora taxi ꝓſtantior ē ad boreā nō ſtatim tñ ad boreā eſt melius pecus Sermonē de vite facis Argute taxat eos ebrietatis ⁊ vinoſitatis q꞉ ex ab uudantia cordis os loquit̃ Quaſi legibꝫ hiſdē aut potiꝰ iiſdem Grex ⁊ vi tis eant qꝺ eē negat quia ſepe vbi maior copia vini minor eſt pecoꝝ Innu ens pꝰ hoc vini copiā officere caſtitati riligioſorū Nam venter mero eſtuās facile deſpumat in libidinē vt autor ē Hiero Nec qꝺ diſcrimē .i. q̄ deferētia ſup. ſit Et ꝙ̄ noxius .i. nociuus auſter Sit pecori Dic e a roma ſi noxius auſter Id quidē manifeſtariū .q꞉ eo flante varij generātur morbi Cur ma tinenſis agri pecudes ſunt vellere fuſco .i. ſub nigro Cur clitūnus habet niueas .ſ. pecudes ſed ⁊ iuuencos ac tauros quibus intriūphis vtebant̃ vñ Maro geor. ij. Hinc albi clitūne greges ⁊ maxima taurus. Vic tima. ſepe tuo perfuſi flumīe ſacro Romanos ad templa deum duxe re triumphos Clitūnus autem fluuius eſt in meuania que pars eſt vmbri e partis thuſcie. de quo fluuio dicit Plinius ī naturali hiſto. q aīalia q̄ eū potauerūt albos fetꝰ procreant Cur mantua molli lanitio excellit. eſt tñ ineuganeis mollior ſed vicini ſūt Verona q̃ proxia manto id eſt mantoe vrbi. Vſurpatiue dixit manto .quia non vtimur niſi nominatiuo ac cuſatiuo ⁊ vocatiuo in o ⁊ gtō in us a grecis in o longum exeuntibus .vt manto mantus Candide vtrumq̃ pedum .quia de poſuerant pedum .i. baculum paſtoralem: ſed non longe a ſe reiecerant ne a verbis ad verbera peruenirent .monet ⁊ ſedulus paſtor Bembus ſecrete. Cādidū vt v triuſq̃ pedū ſubter ſarmēta recōdat Sarmenta aūt (q꞉ nō ōnes gallicū noſ cunt) ſunt putamina ⁊ reſectamēta vitiū.

Clitūnꝰ.

Sarmēta.

Bembe mihi tecum ſermo ē. dum viximus vna: Bat
Dum commune pecus nobis fuit hei mihi quantum
Dedecus: heu quod ſunt pecudes incomoda paſſe

Nec merſare gregem fluuio: nec vellera certis
Temporibus: ſicut mos ē: tondere licebat.
Nudabant ſpineta pecus: nudata ſecabant
Terga rubi. ſcabieꝗ cutis aſpera: tabidus humor
Peſtis: ⁊ in totum ſerpebant vlcera corpus.
Multum igitur refert pecudes que pabula carpāt
Flumina que potent: ⁊ qua regione morentur.
Dic mihi dic myrmix priſcum cur lana colorem
Perdidit: hec gregibus quidnam noua vellera fecit
Cur pecus ē nigrum: quod erat melioribus annis
Clarū: imutarunt mutati vellera mores.
Bembe ad te redeo. paucis abſoluere nitar.
Sed quo digna omni tua ſit ſententia laude
Vera loquar: tu iura tenes: ego facta docebo.
Judicium reddit verum enarratio vera.
His animaduerſis egre tot damna ferentes
Venimus ad fontem: riuumqꝫ a vertice ſummo
Scrutari mihi cura fuit: tu prouide myrmix
Interior nidos auium: vel dorcada paruam
Venabare: tue quę dona darentur amatę.
Bembe vides vt aperta in me conuicia torquet Myr.
Auguror: iſta manu lis ē non ore agitanda.
Nos mihi non ligua: mal edicta refellere dextra
Batrachene verum taceam. linguoſior ęquo es. Cā.
Jurgia bilem acuunt: conuicia pectus acerbant
Non tibi cum puero res ē: nec homuncio myrmix.
Res male tuta viros lingua irritare proterua

Da veniā myrmix: amitam proferre volenti Bat.

Neſcio quis mihi miſit in os malus error amatā.

Do veniam caue ne rurſum me voce laceſſas: Myr.

¶ Bembe mihi tecū ſermo ē.q.d.in hoc hoie nihil video rōis dū viximus vna.i.pꝰuſcꝫ ꝑ reformatōem(vt aiūt)a nō obſeruātibꝫ ſe uicti ſumꝰ Hei mihi q̄tū dedecꝰ: heu q̄t ſunt pecudes incōmoda paſſe.q.d.maximuꝫ ꝛ innumera. Nec merſare gregē fluuio.i.debitā curā aīmis adhibere. Nudabant ſpineta pecus.i.mūdane cogitatōes ꝛ ꝯuerſatōes(nā lrā vt dicūt apta eſt) Tabidꝰ humor: vitiū carnis. Multū igit̄ refert.i.diſtat ad rē.facit q̄ pabula de ſpiritalibꝫ ītelligit Priſcū cur lana colorē ꝑdidit: qꝛ ꝑus vt exaluēis cōprobauerūt obſeruātes vſi ſunt veſtibꝫ piceis ſeu gryceis: q̄libꝫ adhuc in nonullis vtunt̄ frēs illrāti q̄s couerſos vocāt. Noua vellera. qꝛ nunc nigra ſunt intrinſecꝰ indumēta: qđ ſcm̄ dicūt vt vniꝰ videant̄ gregis. qꝛ eī̄ piceus color vt in frībꝫ diui Frāciſci videmꝰ tā variꝰ ē: cōcluſerūt in nigꝝ immutare. quē de obſeruatōe italica reſpuūt putātes naturalē ꝛ ſine fuco factū magis cōgruū religiōi.qđ ꝛ Maro ceſuit dicēs. Nec varios diſcet mētiri lana colores. Veritas eī̄ pſtat mēdacio. Qđ erat melioribꝫ āis clarū. Si de exteriore loq̄t̄: nō videt̄ pcedere: qꝛ oēs adhūc cādidā ſeruāt chlamidē Dicamꝰ ergo clarꝝ.i.ſubnigꝝ: q̄ reſpeū plane nigri clarꝰ ē Vellera vulgo gemio l ſcribit̄.qꝛ tm̄ a velādo veit: pt ſimplici l ſcribi. Vera loq̄r. Oratorie iuxta rhetorꝝ ꝯcepta p̄ ſe fert fiduciā. His aīaduerſis.ſ.malis q̄ pecori obuenerāt Venimꝰ ad fontē.ſ.religiōis vl̄ dorcada Dorcas grece dr̄ latine caprea.i.capra ſilueſtris Tu puide.ironicos id refert.tuę quę dona darentur amatę Id amare ſed vtinā nō vere.vnde myrmix. Bembe vides ꝛc̄ Nos mihi non lingua maledicta refellere dextra. Id autem acerbius cōtra ſe fatetur myrmix id eſt nō obſeruās: vt ſe longe a dominico cōſilio abhorrere ſignificet.q̄ auferēti pallium docet potius tunicam adīere q̄ꝫ in pugnam pcedere aut litē inutilem fouere. Verum: qꝛ neutrū decent conuicia accedit candidus bene fungens officio ſuo. qꝛ candidus dicit̄ omnis liuoris expers. linguoſior.i.verboſior ęquo.i.q̄ꝫ ęquum ꝛ honeſtum eſt Iurgia bilem.i.colerā quę ſtomachū mouet: qꝛ ſermo durus ſuſcitat furorē. Nec homūcio myrmix Id iucunde: qꝛ myrmix(vt dixi)formica interpꝛtat̄.cui robur pro modulo corꝑis maximū ineſt.quia grana maiora ſe infert interdum ꝛ oua ſua ſe quoqꝫ maiora tranſfert. Viros.q.d.aīoſos ꝛ mares animos. Amitam pferre volenti. Amita patris eſt ſoror: vt matertera mrīs. cui honeſtius q̄ꝫ amatę mittantur munera. Cętera nota vt hęc fere nota putem.

Vellus

Dorcas

Candidus
Bilis

Myrmix
Amita.
Matertera

Alueus excelſa ſaliens de rupe lacunā Bat.

Foderat: ꝛ clauſis ripas ęquauerat vndis.

Surges erat textu ſyluarum vmbroſus opaco

Denſaqꝫ ſepierant triſtem ſpineta lacunam.

Mille venenorum ſpecięs in gurgite vidi.
Mille ſecus ripas in opaco margine: mille
Per nemus ad lymphas ſinuoſo ſerpere greſſu
Obſtupui: ⁊ rapido rediens ad ouilia curſu:
Incipio paleas furca verſari tricorni.
Ecce caput tollit coluber: linguaqꝫ triſulca
Sibilat: inflantur fauces: nepa liuida tendit
Brachia: ventroſus profert veſtigia buffo.
Uipera per ſtipulam gradiens ſtrepit. o loca dixi
Non pecori tantum: verum ⁊ paſtoribus ipſis
Noxia: mox grege diuiſo de ſedibus illis
Paſcua queſitum triſtis meliora receſſi.
Perqꝫ iter antiquum fontis noua flumina duxi
In campos: vbi prima ſuos aurora colores
Explicat: ⁊ croceos phebi redeuntis ad ortus.
Hic mihi fecunde pecudes: hic paſcua leta:
Et ſine labe liquor: dulces ſine crimine lymphe.
Hęc loca primęui ſunt que coluere parentes.
Signa caſe ſuperant: puteus: carioſaqꝫ ligna
Fixa ſolo: ſę iuncta pedum diſcrimine ſeptem
Et focus: et lacera que cingitur area ſepę

Alue⁹ excelſa. Docet batrach⁹ qd i fōte viderit dicēs Alue⁹. i. riu⁹ ſaliens de excelſa rupe ſoderat. i. ꝓcipiti caſu lacunā. i. receptaculū aqꝝ ⁊ ſordiū requierat ⁊c̄ Gurges. i. vortex aqꝝ ſpineta. i. ſpine dēſa ſepierāt. i. ſepimento qda clauſerāt Ego vidi mille ſpēs venenoꝝ. i. ꝑuaꝝ traditionū ⁊ maloꝝ moꝝ ad. i. iuxta lymphas. i. aqs. i. vidi fōtē ꝑme religionis penit⁹ īfectum Obſtupui ⁊c̄ furca tricorni. i. tria cornua hn̄ti Nepa liuida. i. ſcorpi⁹ hn̄s venenū liuidū ſub cauda ſꝫ hic dicit liuida brachia. i. chelas liuētes. vētroſus. i. hn̄s magnū vētrem buſo. i. rana venenoſa Uipera. i. aſpidū peſſima ſic dicta ꝙ vi pariat. q2 nō pōt edere fet⁹ ſuos qs ore cōcipit ⁊ patrē cōcipiēdo necat ſꝫ ipi vicini partui aut iā maturi ad ꝑtū dētib9 ſecāt vētrē matꝛꝰ ⁊ ita vipera neqꝫ patrē neqꝫ matrē vidit vnqꝫ incolumē quod benignitate nature in nos efficitur ne tam noxia peſtis multiplicetur Paſcua queſitū

Gurges.
Nepa
Uipera

eriſtis meliora receſſi Queſitū ſupinū eſt id ē vt querā aut queſitur⁹ meli
ora paſcua Unde docet obſeruantes diſceſſiſſe ꝓpter prauos nō obſeruāti
um mores Perq; iter ātiquū .i.iuxta traditionē primorū patrū In cāpos
vbi prima ſuos .i.orientem ꝓſus ſicut prius dictū eſt ad ortū Croceos or⁹
phebi .i.ſolis Hec loca primeui ſunt que coluere gentes Manifeſta ē er
go allegoria Nā ꝑ orientem ⁊ eurū purā ⁊ ſalubrē ſignificat vitā per meridi/
onalem plagā ⁊ auſtrū vapidam ⁊ mollem vt vent⁹ ille plumbeus ⁊ tepi/
dus ē Sig. caſe .ſ. paſtoralis carioſaq; ligna fixa ſolo ſeiuncta pedum diſ
crimine ſeptē Tantū em̄ ſpacij cellis ſingulis cōgruit ⁊ focus .ſ. cōis quo
ignis fouetur ⁊ area .i. locus ſpacioſus in medio clauſtri. circum quē porti
cum ⁊ deābulacra faciūt cingit ſepe lacera .allegoricos ſꝫ clauſtrorū mu/
ros diruros ⁊ ruios a non obſeruātibꝫ factos.

Cura viris leuibus rerum ſolet eē nouarum Myr
Propterea certe noua paſcua queris: ⁊ amnes
Fingis inauditos: ⁊ vis nouus autor haberi.
Cura viris grauibus rerum ſolet eē ſuarum Bat
Propterea myrinix nimis a grauitate recedis
Hec nouitas non ē nouitas. ſed vera vetuſtas.
Relligio ⁊ pietas patrum inſtaurata reſurgit.
Quam tua corrupit leuitas: ⁊ nota tuorum
Segnities. igitur ſi quis labentia tecta
Frigat: ⁊ ſterilem qui manſuefecerit agrum
Judice damnandus erit: non ponitur arbor
Altera: ſed veteri inſeritur bona virgula trunco.
Segne prius lignum noſtro fit fertile cultu
Quis pingue tuo pecori ſit gramē ⁊ vnda Myr
Deſecata: tamen multe cum matribus agne
Interiere. lupi et paſte meminere volucres.
Nec fateor que dira tue contagia peſtis Bat
Accepere: etiam procul aſpicientibus obſunt.
Tantum virus in ē: veſtri vis tanta veneni
Propterea magis atq; magis diſcedere ſemper

Eſt animus patitur pecus hec incõmoda noſtrum
Sola quod in vaſtam nundum diſceſſit heremũ
Nec ſatis a vobis procul indeſerta receſſit.
Batrache de gregibus mentiris plurima noſtris Myr
Certe alienarum tibi cura ſuperflua rerum
Et temere aſſumis partes cenſoris iniqui.
Cur mihi qui paſco :cuium pecus :iſta tueri
Non licuit: ſoli ſne domus mea cognita vobis:

Cura vitis leuib. Quãq́ʒ id ſtrenue canit bathrach⁹ ne res nouas di/catur molit⁹ tñ cũ aliud nõ poſſet id falſo obijcit myrmix Et vis nouus autoꝛ hũ hoc eis adijcit ꝙ ad reformationẽ alios vocãt aut cõpellũt Cura viris guib Subtil' tñſio .de uerbio retundẽs Hec nouitas nõ ẽ nouitas .i. quã dicis nouitatẽ nõ ẽ nouitas ſʒ ꝑa vetuſtas Unde manifeſte dicit religio ꝛ pietas patꝝ in ſtaurata .i. i ſtatũ ꝛ formã ꝓorẽ reducta (Vñ verius dicit iſtauro q̃ʒ reſtauro) reſurgit Et nota tuoꝝ .i. cõfratꝝ Qui mãſuefecerit agꝝ redit ad trãſlationẽ propter ſepe dictã cauſã nẽ videlʒ nõ paſtoralis agat res Segne: i. tardũ ꝛ in fecũduʒ Quãuis pingue docet etiã inter eos qui ſe obſeruãtes dicũt adhuc eſſe morbidos ꝛ multos iterijſſe Ad qd Batra Hec fateoꝛ id eſt fateoꝛ ꝙ he oues iterie re que dira tue cõtagia peſtis accepere id ẽ q̃ iſecte ad nos venerũt nec ſe purgari ꝑmiſerunt Tãtũ vi r⁹ .i. venenũ ꝙ in vaſtũ nondũ diſceſſit eremũ .i. ꝙ nõdũ penit⁹ a cõione veſtra diſceſſit Dicit ãt erem⁹ ſine aſpiratõe gnẽ femi. ꝛ media lõga q̃ tria in ueni ſolẽt De gregib mẽtiris pluria nrĩs Cũ aliter ſe purgare neq̃at ad cõuicia refugit Cur mihi ꝙ paſco cuiũ dictũ id puto ꝓ cuiũ cuiũ .i. cuiuſcũq́ʒ pecus iſta tueri .i. ꝓſpicere que tu mihi obijcis ſoli ſne dom⁹ mea cognita vob. i. videtis ne vos ſoli iſectõe (vedicitis) dom⁹ mee quã nos ignorant Eremus

Aethiopes vna quoniã nigredine ſordent: Bat
Ille coloꝛ nulli vicio datur omnibus idem
Vultus: ꝛ alterius ſi quis reprenderet oꝛa:
Et ſua damnaret. pecoꝛi pecoriſq́ʒ magiſtris
Fex eadem: ſcabies eadẽ: cutis et coloꝛ idem.
Parcite iam ſatis ẽ lis intellecta dieſq́ʒ Bam.
Inclinata cadit: iam poſt iuga ſumma ruit ſol.
Audite o magni generis longeua propago:
Lite ſuper veſtra que ſit ſente ntia noſtra

Batrache me audaci totiēs ſermone laceſſis. My.
Non ego: ſed non equa magis te cauſa laceſſit. Bat.
Judiciumq; timet ſibi mens male conſcia iuſtum.
Quando inimicicias tēpus deponere: rurſum Can.
Veſtra nouas lites vecordia ſuſcitat: ergo
Perpetuis hec rixa odijs eterna manebit?
Que vos debilitas capitis: que inſania vexat?
Nō pudet his vti tanto ſub iudice nugis?
Ergo animis audite equis odijſq; ſepultis
Ultima doctiloqui: que ſit ſententia bembi.
Ferte per antiquos patrū veſtigia greſſus: Bem.
Et veteres ſeruati vias: reuocate vagantes
Per valles ⁊ ſaxa greges: per luſtra ferarum.
Figite in antiquis iterum magalia campis.

¶ Aethiopes vna Graphice docet q̄re illi nō videāt ſuā deformitatē ſua cōgnicia: q̄ oēs tales ſūt. Ille color. ſ. niger Fex eadē. i. eadē īfectio Quia vero ad maifeſta vſq; ɔuicia ꝓceſſū ē ne vltra ꝓgreſſio fiat. dī̄ bēb. Parcite. i. abſtinete a ɔuicijs. q̄ lis ē iā ſat̄ itellcā. Dielq; iclīata cadit. Audite o magni gnis lōgeua ꝓpago. q̄ eos ab āti q̄tate laudat: timet iādudū mȳ: mix cauſe ſue: vn̄ nō attēdit ad iudicē ſ; ad ɔuicia dcā dicēs. Batrache me audaci totiēs ſermōe laceſſis: i. ꝓuocas ad irā Nō ego ſup. te laceſſo: ſ; magis. i. potiꝰ laceſſit te cauſa. ſ. tua nō eq̄. i. iniq̄. Judiciūq; timet ſibi mēs male ɔſcia iuſtū. Multe ⁊ egregie vbiq; ſūt ſnīe: q̄s mēorie ɔmēdaſſe ꝓfuerit. Interloquit̄ cādidꝰ q̄ director videt̄ vtroruq; litigātiū. q̄ ꝑ eis iudicē delegit. Qn̄ ordo ē Qn̄ tps ſup. ē deponere īimicicias: tūc ſup. veſtra vecordia. i. puerſitas cordis ſuſcitat rurſum nouas lites Ergo īdignant̄ id dī̄. Non pudet

Luſtra his vti tāto ſub iudice nugis Mgni facit auctoritatē iudicis: vt ſnīe ab eo date maiꝰ ſit pōdꝰ Ergo. q̄ id decētiꝰ ⁊ honeſtiꝰ ē q̄; odijs ꝑgredi. aīmis audite eq̄s: odijſq; ſepult̄. i. ſopitis ⁊ oppſſis Ultīa. i. (vt dicit̄) definitiua ſnīa Eſt āt hec Ferte ꝑ āti. ⁊c̄. icedite more maiorꝝ vrōꝝ. Reuocate vagātes ꝑ valles. i. q̄ oberrāt a carmelo q̄ mōs ē. i. a ꝓa rligiōe i carmelo īſtituta. i. relīgere āt potes mollit̄ viuētes. ⁊ ꝑ ſaxa. i. dura ⁊ aſꝑa mūdanaꝝ curaꝝ. ⁊ ꝑ luſtra feraꝝ. i. ꝑ lupanaria. q̄ meretrices lupe q̄ fere ſūt dn̄t ⁊ luſtra ob id ētiā lupanaria Secluſa āt allegoria remotōre: maifeſte vult errātes i pnia

Magalia ōſis īſtitut̄ ⁊ moribꝫ ad rcāz reduci religionē: q̄ ātiq̄ ē. vn̄ ɔcludit Figite in

Mapalia antiq̄s iteꝝ magalia cāpis Magalia) vt dixi) ⁊ mapalia pœnoꝝ ligua ſūt tuguria ⁊ q̄ſi paſtorales caſe. vult q̄ ꝓſtare i ātiq̄ v. uere paupꝑtate: dummō itā maioꝝ ſuoꝝ ſeruēt veſtigia. F I N I S.

¶ Baptiſta mantuani Carmelite in laudem Jo. Bap. pro natali eius. Carmen.

Nunifer eterna: iuuenis digniſſime vite
  Ante deum preco. lucifer ante diem.
Nam puerum ſupra puerilem gratia ſenſum
  Tetulit vt fieres nunciꝰ ante deum
Sancta tuis hodie libamina ponimus aris
  Et damus in feſtos thura labea focos
Scilicet vt vite caſus expertus iniquos
  Auxilio generi ſis memor eſſe tuo
Hec eſt illa dies: qua prime gaudia prolis
  Accepit ſenio feſſus vterqꝫ parens.
Magnus es: et ſancti retines loca prima ſenatus
  Et prope virgineum crederis eē latus
Et ſibi te prefert. niſi ſint oracula vana:
  Omnis in etherea ſancta chaterua domo
Nec putat indignum toti qui preſidet orbi
  Quod iuuenis tetricos poneris ante ſenes.
Illic in precio virtus: cotemnitur etas
  Nec quantum ſed quo vita ſit acta modo
Jure igitur propter meritum preclaraqꝫ geſta
  Te decorat primo turba beata loco
Ad te virginea venit puer inſitus aluo
  Et ſine vocali protulit iſta ſono
Naſcere magne puer: propera digniſſime natum
  Secla noua et legem nuncia adeſſe nouam
Et genus humanum veracibus argue dictis
  Et ſolymas gentes ad vada ſctā voca.
Diuitias alijs perituraqꝫ regna relinque:
  Et niſi celeſti non memorare bono.
Premia terrene mentes terrena ſequātur.
  Regna manent alio nos meliora loco.
Noxia multiuole fugias conſortia turbe
  Sit tua ſilua domus: terra cubile tuum.
Hiſpida ſylueſtres tibi dent velamina capre
  Squaleat in tonſis os iuuenile comis.

Accolę iordanis fruticantia flumina tollat
Unda ſitimꝰ: gramen ſiue locuſta famē.
Uade prior: precede meos noue lucifer ortus
Jam meus aurorę limina pulſat equus.
Ibimus: ⁊ tecū ſimul illuſtrabimus orbem
Luce noui ſolis: ſideribuſq; nouis.
Dum cōplexa ſenē mater virgūcula matrē
Colloquit̄. puero tradidit iſta puer.
Dū populo ſacri caneres noua dona lauacri
Ad vada que geminis multiplicātur aquis.
Ille puer factus iam corpe maior ⁊ annis
Suppoſuit digitis ora lauanda tuis.
Jure igitur tua nūc adeunt altaria turbę
Et tibi iure dies iſta dicata fuit.
Nam deus illorū ne ſint iubet irrita vota
Arma clientelę qui ſubiere tuę.
Nos quoq; ne mores dānare putemur auitos
Uerbenis gerimus tēpora cincta tuis
Sic faueas nobis: vt te veneramur oportet:
Nec precibus debet vlla repulſa dari.
Exorare: faue miſeris: pia vota ſecūda
Uoce: oculis tibi cor ſupplicat atq; manu
Iſta dies aliis fac ſic fęlicior adſis
Omnibus: ⁊ clemens ad tua templa veni
Si tamē eſt qſq;: qui orare procacite rauſit
Auferat indignas mobilis aura preces.
Hic petet annoſę lōgiſſima tēpora vitę:
Alter amiciciam principis: alter opes.
Forte erit ⁊ vetitos demens qui q̄rat amores
Et dominū mitem poſtulet eſſe ſibi.
Parce iuuētuti: ſed luxuriantia muta
Pectora: fert iuuenes impetus atq; furor
Orabit pluuiā rapido qui lęditur ęſtu
Forſitan hoc omnes fęmina virq; volent
Uix ferimus rapidi flagrantia ſidera cancri
Nec pater extinguit iuppiter illa tuus

Jam renouat veteres tellus exuſta querelas
  Et puero currus extimat eſſe datus
Areſcunt gelidi fontes: moriuntur ⁊ herbę
  Perdidit infęlix paſcua lęta pecus
Hanc igitur minui ſi quis rogat imbribus ęſtũ
  Agnifer illius ſunt bona vota: faue
Des petit abſentis reditũ noua nupta mariti
  Et gemit: ⁊ ſupplex ora pudica mouet
At mulier grauida quę pignora ſuſtinet aluo
  Nouaqꝫ iam celeri luna propinquat equo
Da facilem dicit iuuenis ſanctiſſime partũ
  Ponere cum ventris pondera tempus erit
Languidus auxiliũ medice cui defuit artis
  Te vocat: ⁊ tremulis vocibus ambit opem
His ego nõ moueor nec me terrena remordet
  Cura: polos vltra mens animoſa volat
Hęc aliis dentur: meus id ſublimius ardor
  Et bona contempto vult meliora ſolo
Una potens res eſt me reddere ſola beatum
  Quę tibi per verſus fiet aperta duos
Eſſe tuo coram vultu deus optime rerum
  Semper: ⁊ aſpectu liberiore frui
Hoc peto: tu ſanctos inter digniſſime ciues
  Hoc hodie votum ne ſit inane: faue
Sit puerile licet: gratum tamen iſtud habebis
  Carmen: ⁊ vt venias in mea vota precor.

¶ FI: NIS.

Ad adoleſcentē ne vxorē ducturus decipiatur: ꝑ illud c. inter opa. de ſpō. ꝛ matri. q̄m plerūq; ſunt ſteriles: et etiā a ſacerdotio ꝑ mortuę impediūt. Tetraſthycō Joannis Immolarij nemetenſis.

Ne placeāt turpes pietatis imagine tede
Si bonus es: ꝛ vis ducere: duc ſimilem.
Quid faciet meretrix: fallit q̄ caſta putatur:
Vina placēt alijs: fex ne relicta tibi.

Cōtra tētationē carnis Archilochicū
Petri bolandi Laudenburgenſis.

Temptationi non potes
Homo reniti paruule
Effuſione ſanguinis
Quę nō eget: ſed gratia
Quā nemini negat deus
Sed omnibus cōmunicat:
Et maſculis ꝛ feminis:
Qui caſtitati militant
Conſueta pauci deſerūt
Sed ſi metu confixeris
Carnes eorum / protinus
Peccare chriſte deſinent:

¶ Hermāni Buſchij Oda de cōtēnendo mūdo / ꝛ amāda ſola virtute ꝛ ſciētia.

Ipſe cum ſolus varios retracto
Exitus vitę ſtudiumq; noſtre
Diſpar: ꝛ curas ſibi diſſidentes
Laſſaq; vota
Rideo partos hominum triumphos
Regium nomen: nitidamq; rubri
Littoris concham: tyrioq; pictas

Murice veſtes
Rideo quicquid legit aſtur auri
Fertiles campos libic: Sabei
Pulueris fumos. Solymiqꝫ munus
Balſama regni
Rideo merces alio petitas
Sole: roſtratis cupide carinis
Et per ignoti ſinuoſa vectas
Littora ponti
Rideo thermas: celebres et arcus
Porticus ſpectacla natationes
Litreos orbes: niueoqꝫ ductas
Marmore villas
Rideo luſus. hylareſqꝫ menſas
Et puellarem fragilem decorem
Plecta concentus choreas roſarum
Sutile textum
Rideo luxum babyloniorum
Indie regum: Sybariticos et
Perſicos miror nihil apparatus
Deliciaſqꝫ
Rideo lauti patinas Apici
Prãdia āthoni ſimul ⁊ Uitelli
Prodigos mores: epulaſqꝫ martis
Pontificumqꝫ.
Mutat et carpit malefida ſors hec
Gaudia et quedam minuit ſenectus
Integer ſanguis: bona forma: cedunt
Omnia morti
Sola non languet ſpecioſa virtus
Omnibus gemmis. opibuſqꝫ maior
Uiuit et nunq̃ decus exoleſcit
Artus honeſte. F I N I S.

Petri Bolandi. Diſthicon Amatores. Mundi: Contenpto
Deo Adulteris et oui pereunti Similes eſſe.

Quicquid amauerimus mūdi te chriſte relicto
Dicimur ꝛ mechis ſimiles ꝛ oui pereunti.

Petri Bolandi diſthycon de ambicioſis vt inferioribus ꝛ miſerioribus cohabi/tent.

Qui ſibi iure cupit deferri ꝛ poſcit honores
Nunc inter miſeros viuere non pudeat.

¶ Diſthycon Codri.

Sydera nō tot habet celum: nec flumina piſces:
Quot ſcelerata gerit femina mente dolos.

¶ Aliud diſthycon Codri

Ille beatus erit qui ſe virtutibus ornat:
Sed qui ſe vitijs inquinat ille miſer.

Diſthycon Jacobi vimpfelingi ad Petrū Sturm bone indolis nobilem pueruz de vera nobilitate.

Dilige virtutem ꝛ ſophiam flos candide petre
Nobilis hinc vere: tuqꝫ beatus eris.

¶ Joannis Alphonſi Diſthycon.

Non audet ſtygius pluto tentare quod audet
Effrenis monachus plenaqꝫ fraudis anus

¶ In cōiuratione ſotulariā aut Sculponię Diſthycon Jacobi Vimpfelingij.

Ocia ſcorta merū ludus mihi damna tulere
Hinc clerū ꝛ ciues me ſpoliare iuuat.

¶ Aliud eiuſdem in eoſdem

Ocia ſcorta merũ ludus ſimul ęs alienum
Jnderum ⁊ ciues nos coniuraſſe coegit.

¶ Jn Jacobũ Dracontiũ ſacerdotẽ muſis et chriſto ſacrũ: Epitaphion conditum a Joanne Gallinario.

Aſtra: deũ: muſas: ſophiam: graioſqꝫ latinos
Qui ſapuit: iacet hęc ecce Jacobus humo.
Cui niſi mox tetrice rupiſſent fila ſorores
Pugnaſſet tali docta minerua viro.
Ergo age qui gelidi legis hoc epigrãma ſepulchrĩ
Spiritus ęterna dicito pace cubet.

Epithauiũ grauiſſimi viri. M. Cratonis Udenhemij Slettſtattinę iuuẽtutis pꝛeceptoris: Editũ a Joanne Gallinario. B.

Crato iaces gelidus ludi venerande magiſter
Tetus nũc grauitas nunquid ad aſtra vehit?
Plangũt Heluetij: plangunt te iure Trebotes
Uangiones Nemetes Herciniumqꝫ nemus
Te pueri inſontes plangunt dociliſqꝫ iuuentus
Recta quibus vitę viuus amuſſis eras.

Diſthycon Ja. Uimpfe. ad oẽs morituros.

Mors certa: incerta dies: ⁊ cura nepotũ
Conſulat ergo animę qui ſapit ipſe ſuę.

¶ Impreſſum Dauentrię Impenſis honeſti Jacobi de Breda. x. kal. Aprilis. Anno. M. CCCCC. v.

Item Baptista mantuanus ordinis carmelitarum theologus [illegible] sed [illegible] est [illegible] poeta [illegible] scripsit [illegible] libros [illegible] De calamitatibus temporum libros tres In laudem virginis marie tres In vita dive catharine [illegible] agonem margarete virginis beate agathe virginis [illegible] appollonie virginis [illegible] in laudem [illegible] duos [illegible] marchionis libros [illegible] libros [illegible] omnibus [illegible] de patientia libros tres Dialogum de [illegible] sermones [illegible] quemadmodum [illegible]

Item due sunt hesperie [illegible] hesperia dicitur [illegible] italia [illegible] hesperia [illegible] italia [illegible] hesperia [illegible] differentia [illegible] non [illegible]

Ferrandus alio nomine ferdinandus [illegible] alphonsi regis [illegible] hispanie [illegible] regis hispanie [illegible] est [illegible]

Heros a nomine [illegible] dicitur ut inquit augustinus [illegible] de civitate dei [illegible]

Bura [illegible]

Cothurnus [illegible] calciamentum quo calciabantur tragedi [illegible] in theatro [illegible] alta [illegible] sola sophocleo tua carmina [illegible] digna cothurno [illegible] cothurnus [illegible]

Mavortius [illegible]

Virgo [illegible]

Libya [illegible] affrica [illegible] libya [illegible] libya [illegible]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

5944

Th 5944

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN